

MØTEINNKALLING

Utvalg: **Studieutvalget ved Det juridiske fakultet**
Møtested: Det juridiske fakultet
Møtedato: 29.09.2017
Tidspunkt: 12:15

Eventuelt forfall må meldes snarest til Maren Charlotte Bø på maren.charlotte.bo@uit.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
SU 27/17	Referatsaker til møtet i Studieutvalget 29.09.2017		2017/793
SU 28/17	Sluttrapport med videre anbefalinger fra fyrtårsprosjektgruppa - Jur. fak		2017/5049
SU 29/17	Budsjettinnspill for 2018 - Studieutvalget		2017/4686
SU 30/17	Orienteringssak til SU vedrørende opptaket høsten 2017		2017/2762
SU 31/17	Evalueringsav undervisning på masterstudiet i rettsvitenskap vårsemesteret 2017	X	2017/5062
SU 32/17	Søknad om økonomisk støtte til rettshjelpstiltakenes fellesseminar 2017		2017/5088
SU 33/17	Tilleggsoppnevning til sensorkorpset 1.-5. avdeling 2017/2019	X	2016/8889
SU 34/17	Søknad om dispensasjon fra Studieplan for graden master i rettsvitenskap ved UiT Norges arktiske universitet	X	2017/788
SU 35/17	Søknad om fritak fra tregangersregelen - I.S.	X	2017/788
SU 36/17	Søknad om ekstraordinær eksamen i faget JUR-3612 Prosedyrekonkurranse	X	2017/4647
SU 37/17	Forslag til pensumendring i ex.fac - 1. avdeling		2017/1730
SU 38/17	Klage på formelle feil JUR-1004 kandidat 131		2017/3969
SU 39/17	Klage på formelle feil JUR-1004 kandidat 162	X	2017/3970
SU 40/17	Klage på formelle feil JUR-2002 kandidat 121	X	2017/3490
SU 41/17	Klage over formelle feil ved eksamen i JUR-2502 våren 2017	X	2017/3173
SU 42/17	Klage på formell feil JUR-2503 kandidat 105	X	2017/3474
SU 43/17	Søknad om dispensasjon fra praksisreglementet	X	2017/5146

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
29.09.2017

Sak:
27/17

Referatsaker til møtet i Studieutvalget 29.09.2017

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar referatsakene vedlagt til orientering.

Vedlegg

- 1 Referat Universitetsstyret 29.06.2017
- 2 Læring, Canvas og oss
- 3 Pedagogisk oppfølgingsprogram høsten 2017
- 4 UiTs kandidatundersøkelse 2017

Kjersti Dahle
studiesjef

Maren Charlotte Rydning Bø
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

MØTEPROTOKOLL

Utvalg: **Universitetsstyret**

Møtested: Hus 6, Auditorium 3 (6.303), Teorifagbygget, Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet

Møtedato: 29.06.2017

Tidspunkt: 10:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Anne Husebekk	Leder	Rektor
Herbjørg Valvåg	Medlem	Ekstern representant
Arvid Jensen	Medlem	Ekstern representant
Jan-Frode Janson	Medlem	Ekstern representant
Anita Andersen Stenhaus	Medlem	Ekstern representant
Åge Danielsen	Medlem	Ekstern representant
Hans-Kristian Hernes	Medlem	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Tove Størdal	Medlem	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Bjørn Hersoug	Medlem	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Jan-Arne Pettersen	Medlem	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Benedicte E. Langseth-Eide	Medlem	Midlertidig vitenskapelig ansattrepresentant
Kjersti Dahle	Medlem	Teknisk-administrativ ansattrepresentant
Anne Gjerløw	Medlem	Teknisk-administrativ ansattrepresentant
Ruben Alan Michael Doornebal	Medlem	Studentrepresentant
Mats J. Beldo	Medlem	Studentrepresentant
Stine Andersen	Medlem	Studentrepresentant
Ole Marius Svendsen	Medlem	Studentrepresentant

Fra rektoratet møtte:

Navn	Stilling
Kenneth Ruud	Prorektor for forskning og utvikling
Wenche Jakobsen	Prorektor for utdanning
Sveinung Eikeland	Viserektor
Trond Hammervold	Viserektor
Edel Storelvmo	Viserektor

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Jørgen Fosslund	Konst. universitetsdirektør
Bjarte Toftaker	Seniorrådgiver
Asbjørn Bartnes	Kommunikasjonsdirektør
Julia Sempler	Seniorrådgiver (S-27/17)
Eli M. Pedersen	Økonomidirektør (S-28/17, OS- 7/17, 9/17 og 10/17)

Merknader

Til OS 8/17 ba Jan-Arne Pettersen at referat fra campusråd ble lagt som referatsak. Øvrige orienteringssaker ble tatt til etterretning

Orienteringssaker

OS 8/17 Referatsaker til Universitetsstyre møte 29 juni 2017 2017/842

OS 7/17 Orientering om fordelingen av nøkkelfordelte stipendiatstillinger på enhetene 2017/219

OS 9/17 Budsjettoppfølging 1. tertial 2017 2017/3457

OS 10/17 Regnskap pr 1.tertial 2017 - Universitetet i Tromsø 2017/2552

S 29/17 Faglig organisering ved UiT - Norges arktiske universitet 2016/712

Innstilling til vedtak:

1. UiT Norges arktiske universitet skal fra 1.1.2018 være organisert i fem fakulteter med følgende sammensetning:
  - Det helsevitenskapelige fakultet + Avdeling for vernepleie + Idrettshøgskolen
  - Fakultet for naturvitenskap og teknologi + fagmiljø i samfunnssikkerhet, sikkerhet og beredskap
  - Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
  - Det juridiske fakultet + Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
  - Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning + Det kunstfaglige fakultet + Institutt for reiseliv og nordlige studier + Institutt for barnevern og sosialt arbeid
2. Det skal etableres overgangsordninger for fakultetsstyrene som sikrer sammenslåtte fakulteter representasjon i første styreperiode. IVT-fakultetet og NT-fakultetet skal ha felles ekstern styreleder, felles doktorgradsprogram og programstyrer for ingeniørutdanningene. I de to fakultetsstyrene på NT- og IVT-fak skal det også være en representant fra den andre enheten innenfor gruppen vitenskapelig ansatte
3. Fra 1.1.2018 opprettes det to regionale viserektorstillinger ved UiT. Stillingene skal inngå i universitetets toppledelse og ha et regionalt ansvar for (det som i dag er) Finnmark og Nord-Troms samt Sør-Troms og Nordland. Hovedsete for stillingene legges til Alta og Harstad
4. Universitetsstyret slutter seg til de skisserte justeringene i virksomhetsstyringen ved UiT og forslag til videre arbeid med instituttorganisering og utredning av styringsordninger for instituttnivået.

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 29.06.2017

Basert på innspill fra representantene Janson, Hernes og Hersoug ble det fremmet følgende endrede forslag til i vedtak, som ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. UiT Norges arktiske universitet skal fra 1.1.2018 være organisert i seks fakulteter med følgende sammensetning:
  - Det helsevitenskapelige fakultet + Avdeling for vernepleie + Idrettshøgskolen

- Fakultet for naturvitenskap og teknologi + fagmiljø i samfunnssikkerhet, sikkerhet og beredskap
  - Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
  - Det juridiske fakultet
  - Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
  - Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning + Institutt for reiseliv og nordlige studier + Institutt for barnevern og sosialt arbeid
  -
2. Det kunstfaglige fakultet skal fra 1.1.2018 ikke være en enhet på nivå 2. Den nærmere organisatoriske plasseringen av dagens Kunstfak. avgjøres av styret høsten 2017 basert på en egen utredning der sammenslåing med TMU og HSL-fakultetet vurderes som alternativene.
  3. Det skal etableres overgangsordninger for fakultetsstyrene som sikrer sammenslåtte fakulteter representasjon i første styreperiode. IVT og NT-fak skal ha overlappende styrerepresentasjon.
  4. Fra 1.1.2018 opprettes det to regionale viserektorstillinger ved UiT. Stillingene skal inngå i universitetets toppledelse og ha et regionalt ansvar for (det som i dag er) Finnmark og Nord-Troms samt Sør-Troms og Nordland. Hovedsete for stillingene legges til Alta og Harstad.
  5. Universitetsstyret legger til grunn at universitetets formelle organisering har betydning for faglig aktivitet. En styrking av kjerneaktiviteten må også skje gjennom satsing på faglige møteplasser i organisasjonen. Implementering av ny organisasjonsstruktur må derfor omfatte en målrettet satsing på slike møteplasser, for eksempel i form av forskningsgrupper og utvikling av tverrfaglig forskningsområder.
  6. Et premiss for endringen i fakultetsorganiseringen er at det skal gi mer robuste enheter på nivå 2, og at fakultetene skal bli bedre i stand til å gjennomføre oppgaver på vegne av UiT. Styret forventer at delegering av oppgaver og myndighet tillegges vekt ved implementering av ny organisasjonsstruktur og i arbeidet med å gjennomgå administrative tjenester (Adm2020).
  7. Universitetsstyret slutter seg til de skisserte justeringene i virksomhetsstyringen ved UiT og forslag til videre arbeid med instituttorganisering og utredning av styringsordninger for instituttnivået.

S 27/17 Forslag til endringer i studieporteføljen - erfaringsbaserte og toårige masterprogram 2016/490

Innstilling til vedtak:

1. Styret takker Strategisk utdanningsutvalg for rapporten.
2. Studieprogram som anbefales videreført med merknader følges opp av Strategisk utdanningsutvalg som beskrevet i rapporten.
3. Studieprogram med faglig overlappl følges opp som beskrevet i rapporten. Universitetsdirektøren gis fullmakt til å utforme mandat og sammensetning for arbeidsgruppen som skal gjennomgå ledelsesfagene ved UiT.
4. Universitetsstyret vedtar følgende endringer og anbefalinger til videre oppfølging av studieprogrammer i UiTs portefølje:
  - Masterprogrammet i Telemedicine and E-health revideres. Programmet lyses ikke ut for opptak før revidert program og studieplan er godkjent.
  - Erfaringsbasert master i funksjonshemming og deltakelse revideres. Programmet lyses ikke ut for opptak før revidert program og studieplan er godkjent.

- Masterprogrammet i Satellite Engineering revideres. Programmet lyses ikke ut for opptak før revidert program og studieplan er godkjent.
  - Masterprogrammet i statistikk revideres. En eventuell sammenslåing mellom master i matematikk og statistikk avventes til den eksterne evalueringen foreligger.
  - Master i matematikk og finans legges ned.
5. Styret ber om å bli orientert om planer for oppfølging av anbefalinger og vedtak som er gjort i forbindelse med gjennomgangen av studieporteføljen del 1 og 2 høsten 2017.

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 29.06.2017

Vedtak

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

S 28/17 Bevilgning - styrets strategiske midler 2016/7503

Innstilling til vedtak:

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 29.06.2017

Bjørn Hersoug fremmet forslag om at det bevilges 2.millioner til videreføringen av Arctic Sustainable energy. Hersougs forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Universitetsstyret bevilger 6,650 mill kr fra styrets strategiske satsinger for 2017 slik:

- Forkurs Bodø og Mo i Rana for studieåret 2017-2018: 2 mill kr av 2017-budsjettet
- Forsker Grand Prix 2017: kr 200 000,-
- Program for systematisk opplæring i forskningskommunikasjon for meritterte forskere for 2017: kr 550 000,-
- Eksisterende forpliktelser til levende bilder og NarFu stipendordning for 2018: 1,9 mill kr avsettes til disse formål
- Videreføring av satsingen ved Arctic Centre for Sustainable energy i samarbeid med Finnfjord smelteverk: 2 mill kroner.

Det juridiske fakultet

Ledelse L08 - "Avdelingslederrollen og studieledelse"

Strategisk utdanningsutvalg (SUV) behandlet på møte 30. mai årets søknader til «Program for undervisningskvalitet».

Vi har gleden av å meddele at prosjektet «Avdelingslederrollen og studieledelse» ble tildelt kr 100.000,- for 2017.

SUV mottok i denne søkerunden i alt 39 søknader. Samlet kom det søknader for i alt noe over 7 mill. kroner. Samlet har en hatt 3 millioner kroner på deling. Flere søkere vil derfor oppleve at det beløpet en har fått tildelt er mindre enn det beløpet en har søkt om. SUV er klar over at dette kan by på utfordringer for søkerne, og at det i noen tilfeller kan føre til at søkere ikke ser seg i stand til å gjennomføre prosjektet innenfor det tildelte beløpet.

Hvis søker av denne eller andre grunner ikke ønsker å ta imot prosjektmidlene, må det snarest mulig gis beskjed om dette. Tildelinger som ikke ønskes benyttet vil bli overført til neste års tildeling.

Før utbetaling av midlene for 2017 skjer, ber vi om at vedlagte skjema fylles ut og snarest returneres slik at midlene kan utbetales. Det settes en frist til **31. august 2017 for tilbakemeldingen**. Skjemaet må legges inn i ePhortenr 2017/3823.

Søker(e) er ansvarlig for at midlene benyttes i samsvar med de formål og forutsetninger som er nevnt i utlysningen. Dersom midlene ikke benyttes i samsvar med forutsetningene, kan SUV kreve midlene tilbakebetalt eller avkortet. SUV tar forbehold om adgang til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene, jf. Bevilgningsreglementet § 10, annet ledd.

Søkere som aksepterer tildeling forplikter seg til å dele erfaringer og resultater med andre. Slik erfaringsdeling kan skje på mange ulike måter – gjennom deltakelse på seminarer, ved presentasjon av prosjektet på internett, rapportskriving eller annen hensiktsmessig erfaringsdeling.

Det juridiske fakultet

Utvikling U11 - "Læring, Canvas og oss"

Strategisk utdanningsutvalg (SUV) behandlet på møte 30. mai årets søknader til «Program for undervisningskvalitet».

Vi har gleden av å meddele at prosjektet «Læring, Canvas og oss» ble tildelt kr 250.000,- for 2017.

SUV mottok i denne søkerunden i alt 39 søknader. Samlet kom det søknader for i alt noe over 7 mill. kroner. Samlet har en hatt 3 millioner kroner på deling. Flere søkere vil derfor oppleve at det beløpet en har fått tildelt er mindre enn det beløpet en har søkt om. SUV er klar over at dette kan by på utfordringer for søkerne, og at det i noen tilfeller kan føre til at søkere ikke ser seg i stand til å gjennomføre prosjektet innenfor det tildelte beløpet.

Hvis søker av denne eller andre grunner ikke ønsker å ta imot prosjektmidlene, må det snarest mulig gis beskjed om dette. Tildelinger som ikke ønskes benyttet vil bli overført til neste års tildeling.

Før utbetaling av midlene for 2017 skjer, ber vi om at vedlagte skjema fylles ut og snarest returneres slik at midlene kan utbetales. Det settes en frist til **31. august 2017 for tilbakemeldingen**. Skjemaet må legges inn i ePhortenr 2017/3823.

Søker(e) er ansvarlig for at midlene benyttes i samsvar med de formål og forutsetninger som er nevnt i utlysningen. Dersom midlene ikke benyttes i samsvar med forutsetningene, kan SUV kreve midlene tilbakebetalt eller avkortet. SUV tar forbehold om adgang til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene, jf. Bevilgningsreglementet § 10, annet ledd.

Søkere som aksepterer tildeling forplikter seg til å dele erfaringer og resultater med andre. Slik erfaringsdeling kan skje på mange ulike måter – gjennom deltakelse på seminarer, ved presentasjon av prosjektet på internett, rapportskriving eller annen hensiktsmessig erfaringsdeling.

Forslag og foreløpig plan

PEDAGOGISK OPPFØLGINGSPROGRAM HØSTEN 2017

TEMA: SEMINARUNDERVISNING.

GANG 1: OPPSTART-OG ETABLERINGSFASEN. SEMINARLEDERROLLEN.
GRUPPEDYNAMIKK.

DATO	DELTAGERE	ANSVARLIG
UKE 34 22.8.16 1215-1400 ROM X	NYANSATTE LEKTORER/STIPENDIATER IDA SIMONSEN, TORD PEDERSEN, HENRIK R. EVENSEN, OLE KRISTIAN SANDVIK, ADA LINDSET OG BJØRN BAKKE	KRISTINE OG KRISTIN

Undervisningsplan for økten:

Mål og intensjoner for seminar. Seminarlederrollen. Forventningsavklaring. Oppstart og gruppeetablering.

Tidsramme	Tema
5 min	Velkommen Informasjon om Ped.oppfølgingsprogram for høsten. Info om dagens tema: Mål for seminarundervisningen. Seminarlederrollen. Forventningsavklaring. Oppstart og gruppeetablering. Gruppedynamikk.
30 min - Tenke 2 min - Del	Presentasjons- og delingsrunde. Noen minutter til forberedelse av presentasjonen. - Hvilke undervisningserfaring har du fra før – som leder? Annen ledererfaring? Hvilken type seminardeltager var du? Egne forventninger til det å være seminarleder? Dette tror jeg blir utfordrende.
10 min	Forventningsavklaring og hva er et seminar? Hva forventes av dere som seminarledere? Universitets og høyskolelovens § 1-5 (4), fakultetets forventninger, kollegaer, studentene. Hva sier studieplanen om seminarundervisning? Hvorfor vektlegges denne undervisningsformen? Ansvar for seminarmateriale. Formelle krav. Opprop. Muntlige

	presentasjoner. Skrivning på seminar. Evalueringsskjema. Info: Info om pedagogiske ressurser. Pedagogisk ressursbank. « Å være seminarleder ».
15 min	Pause - Kaffe og beinstrekk
10 min - Tenke 1 min - Del	Lederrollen Hvilken type leder ønsker jeg å være? (Engasjement og trivsel. Tydelig lederskap. Forberedelse. Organisator. Ressurs. Analytiker)
15 min	Oppstart første gang. Presentasjonsrunde i studentgruppa. Forslag på hvordan dette kan gjøres? Hva forventer jeg som seminarleder av gruppa? Hva forventer studentene. Formulere noen felles grupperegler.
10 min	Teknikker for å få gruppa i gang. Summegruppe. Læringspartner. «Tause studenter». Se studentene, bekreft at de har noe å fare med. Variasjon i læringsaktivitetene.
10 min	Oppsummering. Huskeliste til første seminartime.

TEMA: SEMINARUNDERVISNING

GANG 2: VI ER I GANG! UNDERVEISEVALUERING.

DATO	DELTAGERE	ANSVARLIG
UKE 37 14.09.17 1215-14.00 ROM X	NYANSATTE LEKTORER/STIPENDIATER IDA SIMONSEN, TORD PEDERSEN, HENRIK R. EVENSEN, OLE KRISTIAN SANDVIK, ADA LINDSET OG BJØRN BAKKE	KRISTINE OG KRISTIN

Undervisningsplan for økten

Underveisevaluering. Generelle utfordringer.

Tidsramme	Tema
	Velkommen
5 min	Oppsummering fra sist. Presentasjon/delingsrunde, hva er seminar, vektlegging av denne undervisningsformen. Lederrollen. Oppstart første gang. Sette rammene med en gang.

15 min	Delingsrunde – hvordan har det gått med seminaret, hva har fungert bra/hva har vært utfordrende? <u>Er det noe du ønsker å ta opp i dag?</u>
10 min	Faglige forberedelser. Hvordan fungerer dette, har alle noen å planlegge og forberede seg sammen med? Oppdatering av materiell. Kollegastøtte.
15 min	Gruppedynamikk/samspill i seminargruppa. Hvordan fremme aktiv deltagelse. Utfordringer – for stille studenter/for dominerende studenter/uheldige gruppekoalisjoner. Når egne forventninger til seminarlederrollen ikke innfris. Selvtillit.
	Tema /saker som gruppen ønsker å diskutere.
10 min	Evaluerings/formell tilbakemelding fra studentene. Det nye evalueringsverktøyet (som erstatter Questback). Hvordan bruke tilbakemeldingene. Særlig om negative kommentarer. Saklig/profesjonell tilnærming til dette. Sak/person.

TEMA: RETTING AV ØVINGSOPPGAVER OG OPPGAVEGJENNOMGANGER

GANG 3: RETTING AV ØVINGSOPPGAVER OG OPPGAVEGJENNOMGANGER

DATO	DELTAGERE	ANSVARLIG
UKE 38 22.9.16 12.15-1400 ROM XXX	NYANSATTE LEKTORER/STIPENDIATER IDA SIMONSEN, TORD PEDERSEN, HENRIK R. EVENSEN, OLE KRISTIAN SANDVIK, ADA LINDSET OG BJØRN BAKKE + ÅPENT FOR ANDRE INTERESSERTE	KRISTINE OG KRISTIN

Undervisningsplan for økten

- Formål med øvingsoppgaver.
- Hva forventes fra fakultetet? Strategiplan, studieplan, fagplaner
- Forhold til annen skriving og andre undervisningstilbud.
- Hvordan gi god tilbakemelding? På gode, middels og på dårlige oppgavesvar
- Hva er gode sluttkommentarer?
- Hvordan rasjonalisere for å holde normen på 2 timer pr oppgave?

- Bruk av wiseflow
- Oppgavegjennomgangen – formål og forskjellige måter å gjennomføre den på, besøk i aud.
- Betydningen av studentens etterarbeid og mulighet for kunne stille spørsmål i ettertid.

TEMA: SEMINARUNDERVISNING

GANG 4: OPPSUMMERING AV FØRSTE SEMINARREKKE. ERFARINGSDELING. EGENREFLEKSJON.

DATO	DELTAGERE	ANSVARLIG
UKE 41 13.10.16 1215-1400 ROM XXX	NYANSATTE LEKTORER/STIPENDIATER IDA SIMONSEN, TORD PEDERSEN, HENRIK R. EVENSEN, OLE KRISTIAN SANDVIK, ADA LINDSET OG BJØRN BAKKE	KRISTINE OG KRISTIN

Undervisningsplan for økten

Tema: Oppsummering og evaluering av første seminarrekke

Erfaringsdeling. Egenlæring/egenrefleksjon

Tidsramme	Tema	
5 min	Velkommen Introduksjon av dagens tema. Evaluering/vurdere egen undervisning. Egenlæring/egenrefleksjon. Vurdere verdien av noe, beskrive, betrakte noe på avstand.	Mål for seminarrekken. Bevisstgjøring rundt sin egen undervisning. Gi oppmerksomhet til egen undervisning. Utenforperspektivet/metablikket på egen undervisning. Anvisninger, anbefalinger, råd. Utforme egen lærerrolle. Trygghet, forberedelse til undervisning.
10 min	Oppsummering fra de tre første øktene. Hva har vi snakket om? Hva har vi lært?	Underveisevaluering. Mål for seminaret. Lederrollen. Oppstart, gruppeetablering.
20 min	<u>Deleoppgave 1</u> Om seminarundervisningen. Dette er jeg fornøyd med/dette får jeg til ?	To minutter alene. Delerunde.

	<u>Deleoppgave 2:</u> Dette har vært utfordrende. Dette er jeg ikke fornøyd med?	To minutter alene. Delerunde.
	Evaluerings fra studentene. Lærerevalueringen.	Strategier, holdninger til dette.
15 min	<u>Deleoppgave 3:</u> Dette var lurt, her er tips jeg vil gi videre? Oppsummering av første seminarrekke. Hva har vært bra? Hva har vært utfordrende? Hva har jeg lært? Hva var lurt?	To minutter alene. De 3 beste tips. (Post-it lapper)

Kristine og Kristin

Kandidatundersøkelsen 2017

UiT Norges arktiske universitet,
Høgskolen i Harstad og Høgskolen i
Narvik

Rapport, august 2017

1	Forord.....	2
1.1	Utvalg og metode	3
2	Oppsummering av hovedfunn	5
	Del A: Om kandidatenes arbeidslivstilknytning.....	5
	Del B: Arbeidssøking og første jobb etter studiene	7
	Del C: Arbeidslivskontakt og overgang mellom studie og arbeidsliv	9
	Del D: Vurdering av utdanningens relevans til nåværende jobb	10
	Del E: Videre kontakt med UiT Norges Arktiske Universitet.....	12
	Del F: Tilbakemelding	12
3	Del A: Om kandidatenes arbeidslivstilknytning	13
4	Del B: Arbeidssøking og første jobb etter studiene.....	41
5	Del C: Arbeidslivskontakt og overgang mellom studie og arbeidsliv	49
6	Del D: Vurdering av utdanningens relevans til nåværende jobb	67
7	Del E: Videre kontakt med UiT Norges Arktiske Universitet (UiT)	81
8	Del F: Tilbakemeldinger	87
9	Faktorerens betydning for tilfredshet med utdanningen ved UiT/HiH/HiN	88

1 Forord

På oppdrag fra UiT Norges arktiske universitet (UiT) har Kantar TNS bistått med å gjennomføre Kandidatundersøkelsen 2017, UiT sin fjerde undersøkelse siden 2010. Målet har vært å kartlegge kandidatenes arbeidssituasjon, overgangen fra studie til arbeidsliv, samt hvordan de vurderer egen utdanning med hensyn til arbeidslivsrelevans. Alle kandidater som fikk et gradsvitnemål på bachelor-, master eller PhD-nivå eller fullført et profesjonsstudium fra UiT, Høgskolen i Narvik (HiN) og Høgskolen i Harstad (HiH) i tidsperioden høst 2013, 2014 og 2015, ble inkludert i undersøkelsen.

UiT fusjonerte i 2016 med HiH og HiN, og har tidligere også fusjonert med Høgskolen i Tromsø (2009) og Høgskolen i Finnmark (2013). Det rapporteres i henhold til organisasjonsstrukturen ved undersøkelsesperioden: **UiT**: Det helsevitenskapelige fakultet (Helsefak), Fakultet for naturvitenskap (NT), Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL), Det kunstfaglige fakultet (Kunsthøgskolen), Det juridiske fakultet (Jurfak), Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE) og Finnmarksfakultet. **HiH**: Institutt for helse- og sosialfag og Institutt for økonomi og samfunn. **HiN**: Avdeling for helse- og samfunnsfag og Avdeling for teknologi.

En arbeidsgruppe bestående av 1-2 representanter for fakultetene/avdelingene/instituttene (prodekan for utdanning, studiesjefer og rådgivere) ble invitert til en innledende workshop i Tromsø januar 2017. Sammen med Kantar TNS ble planen for undersøkelsen presentert, og gruppa drøftet hvordan resultatene fra undersøkelsen kan brukes og følges opp videre ved fakultetene. Arbeidsgruppa skal fortsette dette arbeidet høsten 2017.

Ann-Katrine Johnsen ved Senter for karriere og arbeidsliv, UiT Norges arktiske universitet, har vært prosjektansvarlig og koordinert aktivitetene og samarbeidet knyttet til kandidatundersøkelsen. I samarbeid med kollega Ivar Lie har de utarbeidet spørsmålsskjema og bidratt i prosessen med rapportering. Kantar TNS har hatt ansvar for innhenting og analyse av data, samt rapportering av resultatene. Hos Kantar TNS har Joakim Wold Nylén vært prosjektleder, med ansvar for gjennomføring av undersøkelsen og sammen med Ådne Hindenes hatt ansvar for rapportering av undersøkelsen.

Kantar TNS ønsker å takke UiT for et godt samarbeid! Vi håper at resultatene fra undersøkelsen blir et nyttig faktagrunnlag og verktøy som kan brukes av både studenter og ansatte ved UiT for videre arbeid med UiT sitt studietilbud.

Lykke til!

1.1 Utvalg og metode

Undersøkelsen er gjennomført som en webundersøkelse. Samtlige kandidater som hadde en registrert godkjent bostedsadresse mottok invitasjon til undersøkelsen i posten. Undersøkelsen ble sendt ut 15. februar og det ble purret fire ganger før undersøkelsen ble lukket 5. april. UiT Norges arktiske universitet hadde 5207 kandidater fra sin database. Når undersøkelsen ble avsluttet var det kommet inn 2271 svar, noe som gir en respons på 44 prosent.

Tabell 1.1: Svarprosent i undergrupper

	Bruttoutvalg (sendt ut)		Nettutvalg (svar)		Svarprosent
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	
Alle	5207		2271		44 %
Mann	2004	38 %	852	38 %	43 %
Kvinne	3203	62 %	1419	62 %	44 %
Bachelor	3082	59 %	1256	55 %	41 %
Master- 2 år	1109	21 %	557	25 %	50 %
Master- 5 år	554	11 %	246	11 %	44 %
Profesjonsstudier	223	4 %	104	5 %	47 %
Dr.grad	239	5 %	108	5 %	45 %

Tabell 1.1 viser at brutto- og nettoutvalgets fordeling på kjønn og gradsnivå. Tabellen viser at både brutto- og nettoutvalget består av flere kvinnelige (62 %) enn mannlige (38 %) kandidater. Det er omtrent lik svarprosent blant kjønnene. Det er klart flest bachelorkandidater (59 %/ 55 %) i utvalget, etterfulgt av masterkandidater med en 2-årig grad (21 %/ 25 %), masterkandidater med en femårig grad (11 %), PhD-kandidater (5 %) og profesjonskandidater (4 %/5 %). Svarprosenten er høyest blant de 2-årige masterkandidatene, mens den er lavest blant bachelorkandidatene.

Resultatene fra en intervjuundersøkelse vil alltid innebære en viss usikkerhet og kan dessuten være beheftet med feil. Feilkildene kan oppstå både ved planlegging og ved innsamling av data og databearbeiding. Feilene kan inndeles i forskjellige typer:

Ved postale- og webundersøkelser har man følgende feilkilder:

- **Utvalgsskjevhet** oppstår ved at personer med bestemte kjennemerker og bestemt adferd ikke blir representert i utvalget i samme grad som de forekommer i populasjonen. Dette kan skje enten ved trekking av selve utvalget, eller ved at uttrukne personer i bestemte grupper har særlig høyt frafall.
- **Målingsfeil** oppstår ved at intervjupersonen på grunn av misforståelser av spørsmålet, minnefeil e.l. gir feil svar. Minnefeil må en anta forekommer i forbindelse med spørsmål om hendelser over en lengre tidsperiode. Målingsfeil kan også oppstå ved at intervjusituasjonen påvirker respondentens svar, eller ved at respondenten krysser av i feil rubrikk på spørreskjemaet. Bearbeidingsfeil er i dette tilfellet feil som oppstår ved overføring av opplysningene til maskinlesbar form. Når det benyttes et webskjema skal slike bearbeidingsfeil i stor grad kunne elimineres, og det er per publiseringsdato ikke observert feil.
- **Frafall** kan oppstå av mange grunner, som oftest fordi intervjuobjektet ikke i stor nok grad opplever undersøkelsen relevant eller ikke føler seg forpliktet til å svare. Frafallet kan reduseres ved puring, ulike motivasjonstiltak inkludert bruk av incentiver.

Det vil alltid knytte seg en viss usikkerhet til resultatene når vi spør et utvalg av målgruppen (kandidatene), enten vi trekker et utvalg eller vi står igjen med et «nettutvalg» grunnet frafall når

alle inkluderes i studien. Denne usikkerheten, eller feilmarginen, kan beregnes statistisk. Et sentralt mål i denne sammenhengen er standardavviket. Standardavviket beregnes ut fra hvor mye hver enkelt enhet avviker fra gjennomsnittet for alle enhetene i undersøkelsen når det gjelder den egenskapen vi ønsker å måle. Med utgangspunkt i standardavviket kan vi beregne feilmarginen for det aktuelle resultatet. Fastsettelsen av feilmarginen vil også avhenge av hvor stor usikkerhet vi er villige til å akseptere. Det vanlige er å angi feilmarginer basert på 95 prosent sannsynlighet. Dette betyr at hvis vi hadde 100 forskjellige uavhengige utvalg, ville resultatet ligge innenfor de feilmarginene vi oppgir i minst 95 av de 100 undersøkelsene. Det vil igjen si at det bare er 5 prosent sannsynlighet for at den faktiske fordelingen i befolkningen (blant kandidatene) ikke ligger innenfor de oppgitte feilmarginene. I «uendelighetsunivers» uttrykkes feilmarginer i standardiserte størrelser, men vi kan også beregne feilmarginer eksakt med kjennskap til universets størrelse og antall intervju.

Tabell 1.2: Feilmarginer i utvalget (kjønn og gradsnivå)

	Bruttoutvalg (sendt ut)	Nettutvalg (svar)	Feilmargin (+/- prosentpoeng)
	Antall	Antall	
Alle	5207	2271	0,7 - 1,6
Mann	2004	852	1,1 - 2,6
Kvinne	3203	1419	0,9 - 2,0
Bachelor	3082	1256	0,9 - 2,2
Master- 2 år	1109	557	1,8 - 3,0
Master- 5 år	554	246	2,9 - 4,8
Profesjonsstudier	223	104	3,1 - 7,2
Dr. grad	239	108	3,1 - 7,2

2 Oppsummering av hovedfunn

Del A: Om kandidatenes arbeidslivstilknytning

Hovedbeskjeftigelse

Et stort flertall av kandidatene (78 %) oppgir å være i arbeid i 2017. Blant de som var i jobb, oppgav en betydelig andel på 55 prosent av kandidatene at de var fast ansatt per 15. januar 2017. 21 prosent var midlertidig ansatt, i engasjement eller i vikariat eller stipendiat/utdanningsstilling/turnuskandidat, 2 prosent oppgav å være selvstendig næringsdrivende eller frilanser. 2 prosent hadde permisjon fra jobb, 4 prosent var jobbsøkere og ikke i arbeid, 10 prosent oppga å være student, mens 1 prosent oppga å være ufør/arbeidsledig. Samtidig som vi ser en nedgang i antall kandidater i jobb, ser vi også en økning i andel som studerer videre, i hovedsak blant bachelorkandidater. Dette kan ha en sammenheng med at arbeidsmarkedet har vært vanskeligere i denne perioden.

77 % av kandidatene ved UiT oppgir å være i jobb (enten som fast ansatt, midlertidig, selvstendig næringsdrivende eller frilanser) i 2017. 84 prosent av kandidatene oppga å være i jobb på undersøkelsestidspunktet i 2015 (enten som fast ansatt, midlertidig, selvstendig næringsdrivende eller frilanser), i 2012 var tilsvarende andel på 86 prosent og i 2009 på 83 prosent.

Studier ved siden av jobb

Blant de som er i jobb (fast, midlertidig, selvstendig næringsdrivende eller frilanser), tar 12 prosent studier ved siden av jobben. Størst andel av disse kommer fra enhetene Institutt for økonomi og samfunnsfag (19 %), avd. for helse og samfunnsfag (16 %) og HSL-fakultetet (15 %), og det er vanligst blant bachelorkandidater å ta studier ved siden av jobb.

Stillingsandel

Samlet sett jobber 88 % i en heltidsstilling i en eller annen form (84 % i én heltidsstilling og 4 % i flere stillinger som til sammen utgjør 100% stillingsandel). 6 prosent er ansatt i én stilling på deltid med 50 prosent eller høyere stillingsandel.

Andel av kandidatene som arbeidet heltid i en stilling var på hhv 91, 87 og 90 prosent i 2015, 2012 og 2009.

Ønske om høyere stillingsandel

Av de kandidatene som jobber deltid eller ikke har en avtalefestet stillingsandel (172 kandidater) oppgir en andel på 67 % av disse at de ønsker en høyere stillingsandel. En høyere andel kvinner enn menn er i denne situasjonen.

Sektor

30 prosent av kandidatene jobber i privat sektor og 2/3 går ut i offentlig virksomhet. 36 prosent i statlig sektor/statlig eid foretak, 27 prosent i kommunal sektor/kommunalt eid foretak, 5 prosent jobber i fylkeskommunal sektor. 2 prosent jobber i ideelle organisasjoner og interesseorganisasjoner.

Bransje

Ut fra en lang liste bransjer, fordeler 57 prosent av kandidatene seg samlet sett på tre ulike bransjer: 33 prosent jobber innen helse, omsorg og sosialtjenester, 13 prosent jobber i skoleverket (grunnskole, VGS, fagskole og barnehage/SFO) og 11 prosent jobber i høyere utdanning/forskning. Legger vi til offentlig administrasjon, forvaltning og liknende (9%), samt forsvar/politi rettsvesen (3%) er vi oppe i 69 % i bransjer som primært tilhører offentlig sektor, og der helse- og sosialtjenester altså utgjør nesten halvparten av den offentlige virksomheten. Resten fordeler seg utover mange forskjellige

KANTAR TNS.

bransjer, der de tre vanligste er regnskap/revisjon/øk./adm. tjenester, bygg og anlegg/installasjon og IKT/data/telekommunikasjoner.

Andelen av UiT-kandidatene som jobber innen helse, omsorg og sosialtjenester er om lag den samme som i 2012 og i 2015 (33 prosent), og betydelig høyere enn i 2009 (13 prosent).

Kandidatenes hovedoppgaver

Kandidatene ble bedt om å velge inntil 3 hovedoppgaver de har i sitt daglige arbeid. Den oppgaven som ble valgt oftest, var «undervisning/opplæring/pedagogisk arbeid» (26 prosent). Deretter følger «pasientbehandling» (23 prosent) og «administrasjon/organisering/planlegging» og «konsulentvirksomhet/rådgivning» (21 prosent). Deretter følger fire oppgaver, som ble valgt av 12-17 prosent av kandidatene: «ledelse, prosjektledelse», «forskning og utvikling» og «saksbehandling/utredningsarbeid».

Om lag like mange jobber med «undervisning/opplæring/pedagogisk arbeid» i 2017 som i 2015 (26 prosent). Andelen som jobbet med «pleie-/pasientkontakt» i 2015 var på 27 prosent, mens dette i dag er to kategorier «pasientbehandling» (23 %) og «pleie og omsorg» (5 %).

Stillingsnivå

Totalt 4 prosent av kandidatene svarer at de er adm. dir., daglig leder, enhetsleder mv. 9 prosent er avdelings-/mellomleder med personalansvar. 19 prosent er ansatt med prosjektleder-/gruppelederansvar, men uten personalansvar. 65 prosent er ansatt uten særskilt lederansvar. 3 prosent er selvstendig næringsdrivende/frilanser/utøvende kunstner.

Kandidatenes stillingsnivå/funksjon er om lag den samme i 2017 som i 2015, men det er en liten oppgang i andelen ansatte uten særskilt lederansvar.

Kandidatenes arbeidssted (fylker og kommuner)

48 prosent av kandidatene arbeidet i Troms per 15. januar 2017. Deretter arbeidet kandidatene i Nordland (12 prosent) og Finnmark (11 prosent). En større andel arbeider også i Oslo (8 prosent). Øvrige fylker mottar kun mellom 0 og 3 prosent av kandidatene.

Av de som arbeider i fylkene Finnmark, Nordland og Troms, arbeider halvparten i Tromsø kommune. Deretter følger Alta (7 prosent), Harstad med (5 %) og Narvik (4 %). Det er store endringer i hvor folk jobber sammenliknet med i 2015.

Andelen av UiT-kandidater som jobber i Tromsø øker med 22 prosentpoeng til 59 prosent. Andelen som jobber i Alta er stabil, mens andelen i Harstad, Narvik og Bodø gikk tilbake blant UiT-kandidatene. Altså har det skjedd en betydelig sentralisering. Dette oppveies i noen grad på totalnivå da de nye HiH- og HiN-kandidatene har fått arbeid på studiestedet. En tredjedel av kandidatene fra HiH i Harstad og en fjerdedel av kandidatene fra HiN i Narvik. Kandidatene fra HiN har også i større grad fått arbeid i Bodø (14 %).

Om kandidatene arbeider på det geografiske stedet de ønsker

Mens 86 prosent har fått arbeid på det geografiske stedet de ønsker, er det 14 prosent som ikke har fått dette. Flest som *ikke* har fått arbeid på ønsket sted finner vi blant de med profesjons-utdanning (24 prosent) og blant de som er uteksaminert fra avd. for teknologi (25 prosent).

Andel som har fått arbeid på ønsket sted er om lag på samme nivå som i 2015 og 2012.

Hvor kandidatene ønsker å arbeide (foretrukket fylke og kommune)

Blant de som ikke har fått arbeid på ønsket sted, ønsker flest å jobbe i Troms (33 prosent), dernest rangeres Oslo (16 prosent) og Nordland (12 prosent). Kun 5 prosent ønsker å jobbe i Finnmark.

Andelen kandidater fra UiT som ønsker å jobbe i Troms har økt fra 31 prosent i 2015 til 36 prosent i 2017. 40 prosent i 2012 blant de som ikke har fått arbeid på ønsket sted sa de ønsket seg til Troms. 37 prosent ønsket seg til Troms i 2009.

Ser vi på hvilken kommune kandidatene ønsker å jobbe i, kommer Tromsø kommune suverent på topp med 52 prosent. Deretter følger Harstad med 8 prosent og Bodø og Narvik med 5 % hver. Alta følger deretter med 4 prosent. Andelen som ønsker seg Tromsø kommune blant de som ikke jobber på ønsket geografisk sted er noe lavere enn i 2012 og 2009, hvor hhv 56 og 53 prosent ønsker seg Tromsø.

Grunner til at man ikke har fått arbeid på ønsket sted

Viktigste grunn til at kandidatene ikke har fått arbeid på det geografiske stedet de ønsker, er at det er få relevante jobber der, sett opp mot kandidatenes utdannelsesbakgrunn (55 prosent). Ektefelle, familiesituasjon og boligsituasjon følger med hhv. 5, 7 og 6 prosent. Dette spørsmålet inneholder flere svaralternativer og kan ikke sammenlignes direkte med tidligere.

Hjemstedsfylke

Ikke overraskende, har flest Troms som hjemstedsfylke før studiene (36 prosent). Deretter kommer studentene fra Nordland (16 prosent) og Finnmark (12 prosent).

Netto tilflytting

Ser vi dette opp mot hvor kandidatene jobber i dag, finner vi at Troms har hatt en netto tilflytting på 12 prosentpoeng, mens Nordland har hatt en «avgang» på 4 prosentpoeng. Om lag like mange arbeider per 15.1. 2017 i Finnmark som andelen som har Finnmark som sin hjemstedsfylke (11 og 12 prosent).

Tilfredshet med nåværende stilling

Kandidatene som er i arbeid er alt i alt fornøyde med sin nåværende stilling. Totalt svarer 83 prosent at de er tilfredse, 38 prosent er *svært* tilfreds. 7 prosent er utilfreds med nåværende stilling. 10 prosent er verken tilfreds eller utilfreds.

Andelen tilfredse er om lag like stor som i 2012 og 2015 (83 prosent). Andelen utilfreds med nåværende stilling er også den samme som i 2012 og 2015 (7 prosent).

Del B: Arbeidssøking og første jobb etter studiene

Arbeidssøking etter fullført grad

Rundt halvparten (51 %) av kandidatene begynte å søke inntektsgivende arbeid før de var ferdig med studiene ved UiT/HiH/HiN. 12 prosent begynte å søke *før* siste semester, 39 prosent søkte *i løpet av* siste semester, 13 prosent søkte 0-3 måneder etter avsluttet utdanning og 4 prosent søkte mer enn 4 måneder etter avsluttet utdanning.

20 prosent av kandidatene fortsatte i en jobb de hadde før avsluttet utdanning. 10 prosent fikk arbeid uten å søke/ble headhunted. I tillegg oppgir 1 prosent at de ble selvstendig næringsdrivende/frilanser/utøvende kunstner og 2 prosent at de ikke søkte arbeid av andre grunner.

Tidspunkt for når kandidatene søker på jobb er svært lik tidligere år.

Første jobb etter fullført grad

Så mange som 8 av 10 (81 prosent) av kandidatene ved UiT/HiH/HiN fikk sin første jobb innen tre måneder etter fullført utdanning. 56 prosent fikk jobb før fullført utdanning. 28 prosent fortsatte i en jobb de hadde under studiene, mens 28 prosent fikk jobb før fullført utdanning, men begynte først etter fullført grad. 8 prosent av kandidatene fikk jobb fra 4 til 6 måneder etter fullført grad. 6 prosent fikk først jobb mellom 7 og 12 måneder etter fullført grad, i tillegg benyttet 4 prosent ett år eller mer for å få jobb.

Noe færre av kandidatene fikk sin første jobb innen tre måneder etter fullført utdanning enn i 2015 (81 % i 2017 mot 85 % i 2015). En større andel fikk imidlertid jobb før fullført utdanning (56 i 2017 mot 52 prosent i 2015).

Innfrielse av jobbforventninger

65 prosent av kandidatene opplever at egne jobbforventninger har blitt innfridd i den første jobben de fikk etter studiene. 19 prosent svarer verken eller, mens 13 prosent mener at disse ikke ble innfridd. Andelen som har fått innfridd jobbforventningene er om lag som i 2015 og 2012 (65 i 2015 mot 66 prosent i 2012).

Viktighet av ulike kjennetegn ved en jobb

Kandidatene ble spurt om å angi inntil tre forhold/kjennetegn ved en jobb som de opplevde som viktigst. Flest (40 %) oppgir «klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver». Deretter rangeres «Å gjøre noe nyttig for samfunnet» (38 %), det «Mulighet for å kombinere jobb og familie» (38 %) og det å ha «Mulighet for å gjøre internasjonal karriere» (33 %). Spørsmålet ble ikke stilt i på samme måte i 2015 og er derfor ikke sammenliknbart.

Del C: Arbeidslivskontakt og overgang mellom studie og arbeidsliv

Aktiviteter i studietiden

Så mange som 81 prosent hadde lønnet jobb i studietiden. 21 prosent deltok i student-organisasjoner, linjeforeninger el. 21 prosent deltok i frivillig arbeid/organisasjonsarbeid. 10 prosent deltok i studier i utlandet. Færre, 4 prosent, deltok i politisk arbeid og 2 prosent deltok i livssyns-/religiøst arbeid. Dette er omtrent det samme bildet som i 2015.

Aktivitetenes bidrag til at kandidatene fikk sin første jobb

Blant de som har deltatt i aktiviteter, mener 42 prosent at disse bidro i stor eller svært stor grad til at de fikk sin første jobb. 28 prosent mente på den annen side at disse aktivitetene bidro i liten eller svært liten grad. Det er noe større andel blant kandidatene fra UiT (3 prosentpoeng) som sier at aktivitetene bidro i stor/i svært stor grad til at de fikk arbeid.

Aktivitetenes nytte i arbeidshverdagen

62 prosent vurderer aktivitetene under studiet som nyttig (i svært stor/stor grad) i arbeidshverdagen. Kun 13 prosent vurderer aktivitetene som lite/svært lite nyttige. Det er en liten økning i andelen av UiT-kandidatene på 3 prosentpoeng som synes aktivitetene under studiet har vært nyttig (i svært stor/stor grad), samme vekst som for spørsmålet om aktivitetenes bidrag til at kandidatene fikk sin første jobb.

Studier på normert tid

Rundt 4 av 5 (78 prosent) fullførte sin grad på normert tid i en eller annen form. 15 prosent brukte inntil 1 år mer enn normert tid, mens 6 % brukte over 1 år mer enn normert tid. Spørsmålet er ikke stilt tidligere.

Studierelatert kontakt med arbeidslivet

43 prosent av kandidatene hadde obligatorisk praksis i løpet av studiene. 33 prosent hadde relevant sommerjobb/deltidsjobb. 21 prosent hadde oppgavesamarbeid med virksomhet, og 6 prosent hadde frivillig hospitering, traineeopphold, internship e.l. Det er en nedgang i andelen som hadde obligatorisk praksis (43 % i 2017 mot 50 % i 2015 mot 46 % i 2012). Om lag like stor andel hadde relevant sommerjobb/deltidsjobb (33 % i 2017 mot 32 % i 2015 mot 31 % i 2012). Det er en svakt økende tendens i andelen som ikke hadde kontakt med arbeidslivet (28 % i 2017 mot 26 % i 2015 mot 25 % i 2012).

Om den studierelaterte kontakten med arbeidslivet bidro til at kandidatene fikk første jobb

Blant de som hadde en eller flere former for studierelatert kontakt med arbeidslivet, mener så mange som 51 prosent at dette bidro til at de fikk sin første jobb. 25 prosent mener at dette bidro i *svært stor* grad. Det er en klar økning i andel som mener at studierelatert kontakt i stor eller svært stor grad bidro til at de fikk sin første jobb, fra 46% i 2015 og 38% i 2012.

Om den studierelaterte kontakten med arbeidslivet var nyttig i arbeidshverdagen

Så mange som 62 prosent (6 av 10 kandidater) mener at den studierelaterte kontakten med arbeidslivet har vært nyttig i arbeidshverdagen, i stor eller svært stor grad. Kun 13 prosent mener at denne kontakten i liten eller svært liten grad har vært nyttig. Det er en liten nedgang i andelen som oppgir at denne kontakten i stor/ i svært stor grad er nyttig for dem i arbeidshverdagen.

Vektlegging av arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse

Rundt 1 av 3 (34 %) mener dette vektlegges i stor/i svært stor grad i studiene. 36 % mener at det i liten/svært liten grad vektlegges. Spørsmålet er endret og sammenliknes derfor ikke med 2015.

Ønske om mer vektlegging av arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse

Samtidig som UiT/HiH/HiN blir vurdert svakt når det gjelder vektlegging av arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse, er det svært mange som kan tenke seg større fokus på dette i studiene (67 prosent). Spørsmålet ble ikke stilt på samme måte i 2015.

Del D: Vurdering av utdanningens relevans til nåværende jobb

Utdanningens relevans

86 % mener at utdanningen er relevant/svært relevant i forhold til nåværende jobb. 9 prosent har en jobb hvor utdanningen i liten grad eller svært liten grad oppleves som relevant for jobben.

For kandidatene ved UiT er det en liten nedgang i andelen som oppgav at utdanningen er relevant for deres nåværende jobb (86 % mot 88 % i 2015).

Kandidatenes utbytte av utdanningen

Kandidatene vurderte her 6 kvalifikasjoner under temaområdet «Analytiske og metodiske ferdigheter», 5 kvalifikasjoner under temaområdet «Kommunikasjon og formidling», 5 kvalifikasjoner under temaområdet «Lederevner og prosjektledelse» og 6 kvalifikasjoner under temaet «Generell arbeidslivskompetanse».

Analytiske og metodiske ferdigheter

Et flertall av kandidatene (68 prosent) opplever at studiet i stor eller svært stor grad har gitt dem «evne til analytisk tenkning». Der nest rangeres «evne til å håndtere store mengder informasjon», hvor 66 prosent mener studiet har gitt dem disse ferdighetene. Nær like mange, 65 prosent, mener at de har fått evne til å «se nye muligheter/perspektiver og problemstillinger». Noen færre (62 prosent) opplever at studiet har gitt dem ferdigheter i å tenke resultatorientert og å komme med konkrete løsninger.

Tre forhold skårer klart svakere enn de øvrige, og er også av de mer fagspesifikke ferdighetene. Dette gjelder «ferdigheter i kvalitativ metode» (45 % oppgir å ha tilegnet seg dette i stor/svært stor grad ila studiet) å «være kreativ og nyskapende», hvor kun 44 prosent mener at studiet har gitt dem disse kvalifikasjonene i stor/svært stor grad, og ikke minst «tallforståelse og gode ferdigheter i statistikk», hvor kun 35 prosent mener at studiet har gitt dem disse kvalifikasjonene.

Kommunikasjon og formidling

De fleste kandidatene (64 prosent) opplever at de fikk «trening i skriftlig framstilling». Tre kvalifikasjoner vurderes alt i alt relativt likt, det er «ferdigheter i å utarbeide rapporter, notater og dokumenter», «trening i muntlig fremstilling» og «ferdigheter i tydelig kommunikasjon». Mellom 50 og 53 prosent mener at studiet i stor eller svært stor grad gav disse ferdighetene.

Ett forhold vurderes klart svakere enn øvrige: «ferdigheter i å snakke/skrive fremmedspråk». Kun 28 prosent mener at studiet gav gode i denne kvalifikasjonen.

Lederevner og prosjektledelse

57 prosent av kandidatene opplever at de fikk «trening i gruppearbeid og faglig diskusjon». Dette forholdet skårer klart bedre enn øvrige under temaområdet lederevner og prosjektledelse. Nest best vurderes «evner til å administrere og koordinere oppgaver», hvor 41 prosent mener de fikk gode kvalifikasjoner.

«Ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner» og «ferdigheter i prosjektplanlegging» skårer likt med 32 prosent som mener studiet i stor/svært stor grad gav de ferdigheter i disse to egenskapene.

Svært få, kun 10 prosent, mener at studiet medførte «kompetanse til å drive egen virksomhet/enkeltpersonforetak».

Generell arbeidslivskompetanse

Best skårer «evne til å arbeide selvstendig», hvor 80 prosent mener at studiet i stor/i svært stor grad har gitt dem denne kvalifikasjonen. 77 prosent mener at studiet har i stor/i svært stor grad har gitt dem kvalifikasjoner når det gjelder «å kunne tilegne meg ny kunnskap», og 72 prosent mener de har fått gode kvalifikasjoner til å «kunne jobbe målrettet».

Noe svakere vurderes «evne til effektiv tidsbruk», hvor 56 prosent opplever at de har fått i stor/i svært stor grad har fått kvalifikasjoner gjennom studiet.

Klart svakest til dette temaområdet, vurderes «kjennskap til mine muligheter i arbeidsmarkedet», «kompetanse innen IT» og «ferdigheter i karriereplanlegging/-utvikling». Kun hhv 24, 21 og 14 prosent vurderer at studiet har gitt dem gode kvalifikasjoner på disse to områdene.

Kompetansevurderinger sammenlignet med 2015

Tabell 6.8 i rapporten viser at av de 24 kvalifikasjonene (egenskapene) som kandidatene vurderer, gir kandidatene i 2017 en dårligere vurdering enn de som svarte i 2015 på i alt 19 kvalifikasjoner av de 22 som ble vurdert i 2015. En kvalifikasjon vurderes likt og to vurderes bedre enn i 2015.

I årets undersøkelse er formuleringene på spørsmålene endret til en mer nøytral ordlyd, og kan være en årsak til endringer.

Alt i alt, tilfredshet med utdanningen ved UiT/HiH/HiN

Tilfredsheten med utdanningen fra UiT/HiH/HiN er generelt høy. Totalt 82 prosent av kandidatene svarer at de er tilfredse. 26 prosent er svært fornøyd. For kandidatene fra UiT (82 %) er dette resultatet om lag som i 2015 og 2012.

Driveranalyse – korrelasjons- og dyktighetsanalyse

Det er gjennomført en såkalt driveranalyse (bivariat korrelasjonsanalyse) over hvilke enkeltfaktorer som har betydning for den totale tilfredsheten med utdanningen ved UiT/HiH/HiN, totalt og for ulike underkategorier. Dette omtales i kapittel 8. Analysen består av to dimensjoner og presenteres i figurene 8.1 – 8.8. Korrelasjonsanalysen ser på forholdet mellom enkeltfaktorer og overordnet tilfredshet (horisontal akse) og på andelen som gir positiv skåre på enkeltfaktorene (vertikal akse). Oppsummert fra kapittel 8:

De fire viktigste positive driverne for overordnet tilfredshet med utdanningen fra UiT/HiH/HiN, er faktorene «kunne jobbe målrettet», «kunne tilegne meg ny kunnskap», «evne til analytisk tenkning» og «evne til å arbeide selvstendig». Kandidatene uttrykker stor grad av tilfredshet med disse områdene (vertikal akse), samtidig som de korrelerer sterkt med overordnet tilfredshet (horisontal akse). Disse områdene kan samlet sett således tolkes som viktige styrker for UiT/HiH/HiN.

Faktorene «ferdigheter i å bygge relasjoner», «kjennskap til muligheter i arbeidsmarkedet», «ferdigheter innen karriereplanlegging» og «ferdigheter i prosjektplanlegging» har en noe svakere tilfredshetsskår (vertikal akse), samtidig som de korrelerer moderat/sterkt med overordnet tilfredshet. Dette indikerer at det finnes et forbedringspotensial knyttet til disse faktorene.

Fire av de fem viktigste driverne fra 2015 er fortsatt viktige drivere i dag. Dette gjelder: «kunne jobbe målrettet», «kunne tilegne meg ny kunnskap», «evne til analytisk tenkning» og «evne til å arbeide selvstendig». «Evne til karriereplanlegging» korrelerer noe mindre enn i 2015, men vurderes fortsatt svakt av kandidatene. Samtidig har en ny attributt knyttet til arbeidslivsrelevans blitt lagt til, «kjennskap til arbeidsmarkedet», og den korrelerer i år svært sterkt med helhetlig tilfredshet med

UiT/HiH/HiN og vurderes samtidig dårlig av kandidatene. Dette indikerer at det fortsatt er behov for å bygge kompetanse om arbeidsmarkedet blant kandidatene.

Del E: Videre kontakt med UiT Norges Arktiske Universitet

Aktuelt å studere videre?

Hele 76 % kan tenke seg å studere videre i en eller annen form. 32 prosent av kandidatene kan på et senere tidspunkt tenke seg å studere ett eller flere enkeltemner. Det er også mange (32 prosent) som kan tenke seg å ta et nytt gradsstudium. 12 prosent kan tenke seg videre studier, men er usikker på hvilket nivå. I tillegg kommer 9 prosent som svarer at de er usikker på dette. Kun 15 prosent svarer «Nei», at de er ferdig med å studere.

En like stor andel som i 2015 kan tenke seg å studere videre i en eller annen form (76 % mot 76 % i 2015 mot 73 % i 2012).

Studere videre ved UiT?

Blant de som har svart at de kan tenke seg videre studier (76 prosent), kan så mange som 66 prosent tenke seg å studere ved UiT Norges arktiske universitet. 21 prosent er usikker på dette, mens 13 prosent svarer nei til dette. Det er om lag en like stor andel av UiT sine kandidater som kan tenke seg å ta studier ved UiT som i 2015 (67 % mot 66 % i 2015 og 66 prosent i 2012).

Former for aktivitet/kontakt som kan være aktuelt

Mest populært er «gjenforening med tidligere medstudenter» (48 %), deretter kommer å «tilby studenter praksisplass» (43 %) og så å «benytte forelesere fra UiT til kurs/seminar/foredrag» (39 %). Dette spørsmålet ble stilt på en annen måte tidligere og det er derfor ikke mulig å sammenlikne med 2015.

Del F: Tilbakemelding

Kandidatene ble avslutningsvis stilt spørsmålet om hvilke tiltak de mener kan bedre studentenes overgang fra studier til arbeid. 764 kandidater har svart, og tilbakemeldingene skiller seg ikke nevneverdig fra tidligere års tilbakemeldinger.

Tilbakemeldingene deler seg tydelig i tre hovedkategorier:

- Samarbeid med arbeids- og næringsliv
- Kurs/seminarer/workshops og veiledninger som forbereder studenten til overgangen fra studie til arbeidsliv
- Undervisning som øker studiets arbeidslivsrelevans

3 Del A: Om kandidatenes arbeidslivstilknytning

Den første delen av undersøkelsen kartlegger kandidatenes nåværende arbeidssituasjon. Dette er spørsmål om hovedbeskjeftigelse per 15. januar 2017, om man tar studier ved siden av jobben, stillingsandel, om man ønsker en høyere stillingsandel, i hvilken sektor kandidatene jobber, i hvilken bransje og hvilke hovedoppgaver kandidatene har i jobben.

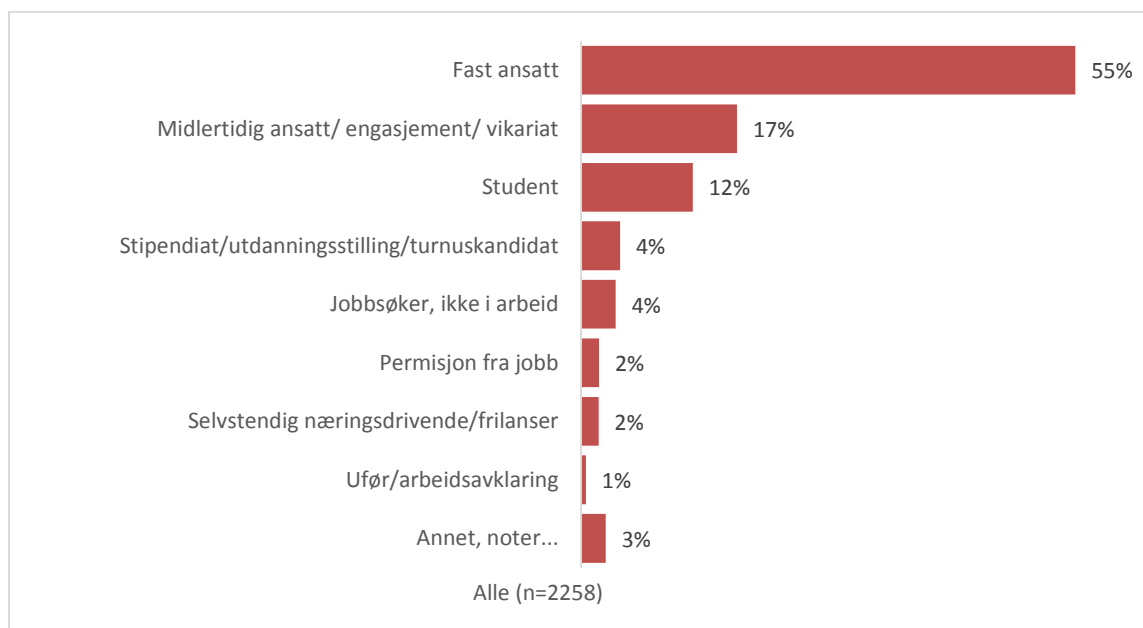
Del A kartlegger også kandidatens stillingsnivå/funksjon de har i sin nåværende stilling, hvor kandidatene arbeider per 15. januar 2015, om kandidatene har fått arbeid på det geografiske stedet de ønsker å jobbe, og hvis ikke, hvor kandidatene helst ønsker å jobbe og hva som er årsakene til at kandidatene ikke jobber på det geografiske stedet som er ønskelig. Endelig kartlegges hvor tilfreds de er med sin nåværende jobb. Nedbrytningsvariablene er: institusjon, fakultet, kjønn og grad.

Aller først skal vi her se på kandidatenes hovedbeskjeftigelse.

Hovedbeskjeftigelse

- Et stort flertall av UiT sine kandidater oppgir at de er i arbeid (78 %). 12 % oppgir at de har studier som sin hovedbeskjeftigelse. Kun en svært liten andel (5 %) oppgir å være jobbsøker (ikke i arbeid) eller ufør/på arbeidsavklaring.

Figur 3.1. Q7 Hva er din hovedbeskjeftigelse pr. 1. januar 2017?

- Nesten «samtlige» av kandidatene fra Jurfak (93 %) og med en 5-årig master (90 %) oppgir at de i dag er i arbeid, kun et fåtall oppgir at de hhv. er student og jobbsøker.
- Kandidatene fra Helsefak (UiT) og institutt for helse og sosialfag (HiH) oppgir i størst grad at de er midlertidig ansatt. Kun 6 % av kandidatene fra Institutt for økonomi og samfunnsfag (HiH) oppgir at de har en midlertidig stilling.
- Kandidatene ved BFE (73 %) er i mindre grad enn gjennomsnittet i arbeid, mens de i større grad (20 %) oppgir å være studenter.
- Det er en større andel jobbsøkere ved NT (7 %) enn for UiT på totalnivå (4 %).

Tabell 3.1. Q7 Hva er din hovedbeskjeftigelse pr. 1. januar 2017. Nedbrytninger.

	Midlertidig ansatt/engasjement/vikariat		Stipendiat/utdanningsstilling / turnuskandidat		Selvstendig næringsdrivende / frilanser		Permisjon fra jobb	Student	Jobbsøker, ikke i arbeid	Ufør/arbeidsavklaring	Annet, noter...
	Fast ansatt										
Alle (n=2258)	55 %	17 %	4 %	2 %	2 %	12 %	4 %	1 %	3 %		
Institusjon:											
UiT (n=1849)	52 %	18 %	5 %	2 %	2 %	13 %	4 %	1 %	3 %		
HiH (n=206)	67 %	15 %	0 %	1 %	3 %	6 %	3 %	1 %	4 %		
HiN (n=199)	66 %	11 %	4 %	2 %	2 %	11 %	4 %	0 %	2 %		
Fak./inst./avd.:											
Helsefak (n=531)	50 %	23 %	9 %	3 %	3 %	7 %	3 %	0 %	3 %		
NT (n=217)	48 %	18 %	6 %	0 %	0 %	18 %	7 %	1 %	1 %		
HSL (n=542)	53 %	18 %	2 %	1 %	2 %	16 %	4 %	1 %	3 %		
Kunsthøgskolen (n=21)	19 %	14 %	0 %	24 %	0 %	29 %	0 %	0 %	14 %		
Jurfak (n=94)	72 %	19 %	2 %	0 %	1 %	1 %	1 %	0 %	3 %		
BFE (n=328)	52 %	13 %	6 %	2 %	2 %	20 %	4 %	0 %	2 %		
Finnmarksfakultet (n=83)	61 %	18 %	0 %	4 %	2 %	10 %	2 %	1 %	1 %		
Helse&sos (n=127)	67 %	20 %	0 %	1 %	4 %	2 %	2 %	0 %	3 %		
Øksamf (n=78)	68 %	6 %	0 %	1 %	1 %	12 %	4 %	3 %	5 %		
Helse&samf (n=46)	67 %	22 %	2 %	0 %	4 %	0 %	0 %	0 %	4 %		
Tek (n=149)	66 %	7 %	5 %	2 %	1 %	14 %	5 %	0 %	1 %		
Kjønn:											
Mann (n=847)	55 %	16 %	5 %	3 %	0 %	14 %	5 %	0 %	2 %		
Kvinne (n=1411)	55 %	18 %	4 %	1 %	3 %	12 %	3 %	1 %	3 %		
Grad:											
Bachelor (n=1249)	51 %	17 %	1 %	1 %	2 %	20 %	4 %	1 %	3 %		
Master 2-årig (n=552)	63 %	15 %	7 %	3 %	1 %	4 %	4 %	0 %	2 %		
Master 5-årig (n=245)	70 %	13 %	5 %	2 %	2 %	1 %	4 %	0 %	1 %		
Profesjonsstudier (n=104)	23 %	32 %	34 %	3 %	5 %	1 %	1 %	0 %	2 %		
Ph.D. (n=108)	58 %	30 %	2 %	3 %	2 %	0 %	1 %	0 %	5 %		

Sammenligning med 2015 og 2012

- 77 % av UiT-kandidatene oppgir å være i jobb (fast, midlertidig, stipendiat/utd./turnus eller frilanser) på målingstidspunktet i 2017. Mot 84 % i 2015 og 86 prosent i 2012. Altså en klar nedgang i andelen som er i jobb. Andelen som studerer øker fra 10 prosent i 2015 til 13 prosent i 2017.

Studier ved siden av jobb

- 12 % av de kandidatene som er i jobb tar utdanning ved siden av.
- Særlig gjelder dette kandidater som tidligere studerte ved Institutt for økonomi og samfunn (HiH), mens kandidatene fra Jurfak i svært liten grad studerer ved siden av jobben. Dette kan mest sannsynlig forklares med at det kun er masterkandidater ved Jurfak og at Institutt for økonomi og samfunnsfag er en av de enhetene med flest bachelorkandidater.

Tabell 3.2. Q8 Tar du for tiden studier ved siden av jobben? Nedbrytninger

	Ja	Nei
Alle (n=1812)	12 %	88 %
Institusjon:		
UiT (n=1466)	12 %	88 %
HiH (n=176)	14 %	86 %
HiN (n=166)	14 %	86 %
Fak./inst./avd.:		
Helsefak (n=459)	9 %	91 %
NT (n=156)	14 %	86 %
HSL (n=410)	15 %	85 %
Kunsthøgskolen (n=12)	8 %	92 %
Jurfak (n=89)	3 %	97 %
BFE (n=244)	13 %	87 %
Finnmarksfakultet (n=71)	13 %	87 %
Helse&sos (n=116)	11 %	89 %
Øksamf (n=59)	19 %	81 %
Helse&samf (n=44)	16 %	84 %
Tek (n=119)	14 %	86 %
Kjønn:		
Mann (n=666)	12 %	88 %
Kvinne (n=1146)	12 %	88 %
Grad:		
Bachelor (n=892)	15 %	85 %
Master 2-årig (n=491)	13 %	87 %
Master 5-årig (n=229)	6 %	94 %
Profesjonsstudier (n=98)	5 %	95 %
Ph.D. (n=102)	4 %	96 %

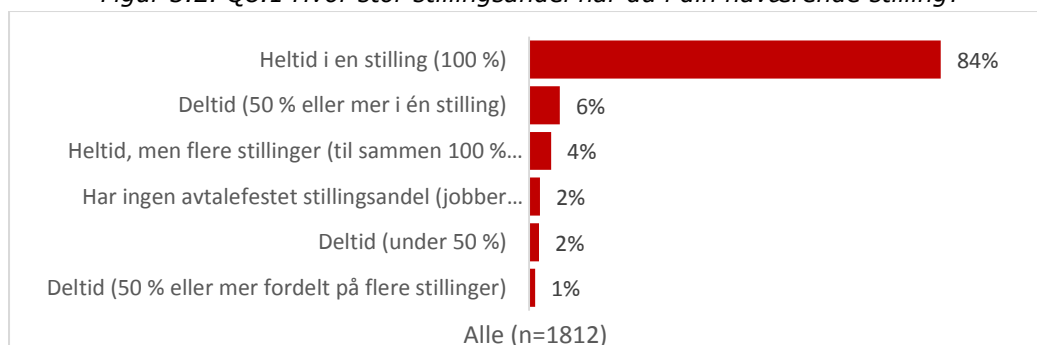
Sammenligning med 2015

- Det er en stabilitet i andelen som studerer ved siden av arbeidet. I 2017 oppgir 12 % at de studerer ved siden av studiene mot 11 % i 2015.

Stillingsandel

- De fleste (88 %) oppgir at de er i en heltidsstilling. Kun 1 av 10 (9 %) jobber deltid, mens kun en liten andel av kandidatene jobber uten avtalefestet tid (2 %).

Figur 3.2. Q8.1 Hvor stor stillingsandel har du i din nåværende stilling?

- Alle kandidater fra Jurfak oppgir at de har en heltidsstilling i en stilling. Motsatsen er kandidatene fra Avdeling for helse og samfunn (HiN) og Institutt for helse og sosialfag (HiH) hvor kun 7 av 10 (70-72 %) har en slik stilling.
- Studentene som har studert ved Institutt for helse og sosialfag (HiH) og avdeling for helse og samfunnsfag (HiN) har i størst grad en deltidsstilling med 50 % fordelt på én stilling.
- Her er det naturlig nok kjønnsforskjeller som følge av at kvinner i større grad enn menn jobber innen omsorgsykker. Menn (91 %) jobber i større grad i heltidsstillinger enn kvinner (86 %). Kvinner jobber i større grad i deltidsstillinger enn menn.
- Kandidater med bachelorgrad (81 %) jobber i mindre grad heltid enn kandidater med høyere grad, mens de i større grad jobber i deltidsjobber. Alle med grad en grad innen profesjonsstudier har en heltidsjobb.

Tabell 3.3. Q8.1 Hvor stor stillingsandel har du i din nåværende stilling?

	Heltid i en stilling (100 %)	Heltid, men flere stillinger (til sammen 100 % eller mer)	Deltid (50 % eller mer i én stilling)	Deltid (50 % eller mer fordelt på flere stillinger)	Deltid (under 50 %)	Har ingen avtalefestet stillingsandel (jobber freelance, pr
Alle (n=1812)	84 %	4 %	6 %	1 %	2 %	2 %
Institusjon:						
UiT (n=1465)	85 %	4 %	5 %	1 %	2 %	2 %
HiH (n=178)	75 %	4 %	19 %	0 %	1 %	1 %
HiN (n=165)	82 %	5 %	8 %	1 %	2 %	2 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=460)	83 %	8 %	5 %	1 %	1 %	2 %
NT (n=156)	90 %	3 %	1 %	0 %	4 %	3 %
HSL (n=410)	84 %	4 %	5 %	1 %	4 %	2 %
Kunsthøgskolen (n=12)	25 %	8 %	8 %	17 %	8 %	33 %
Jurfak (n=89)	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
BFE (n=243)	91 %	1 %	2 %	3 %	1 %	2 %
Finmarksfakultet (n=70)	74 %	4 %	14 %	1 %	3 %	3 %
Helse&sos (n=117)	67 %	5 %	26 %	0 %	0 %	2 %
Øksamf (n=60)	90 %	3 %	5 %	0 %	2 %	0 %
Helse&samf (n=44)	59 %	11 %	25 %	2 %	2 %	0 %
Tek (n=118)	92 %	3 %	2 %	0 %	2 %	3 %
Kjønn:						
Mann (n=665)	86 %	5 %	3 %	1 %	2 %	3 %
Kvinne (n=1147)	82 %	4 %	8 %	1 %	2 %	2 %
Grad:						
Bachelor (n=891)	77 %	4 %	11 %	1 %	3 %	3 %
Master 2-årig (n=492)	89 %	3 %	2 %	1 %	2 %	2 %
Master 5-årig (n=228)	97 %	0 %	1 %	0 %	0 %	2 %
Profesjonsstudier (n=100)	89 %	11 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Ph.D. (n=101)	83 %	13 %	1 %	2 %	0 %	1 %

Sammenligning med 2015 og 2012

- Det er stabilitet mellom 2015 og 2017, 85 prosent av kandidatene fra UiT arbeider heltid i en stilling, i 2015 og 2012 svarte hhv 85 og 87 prosent det samme. Kun en liten andel (8 %) av UiT-kandidatene oppgir å jobbe deltid, mot 7 % i 2015.

Ønske om høyere stillingsandel blant de som jobber deltid

- 67 % av kandidatene som oppgir at de er i en form for deltidsstilling oppgir at de ønsker en høyere stillingsandel.
- Det er en større andel av kandidatene utdannet ved HiN (72 %) som oppgir at de ønsker en høyere stillingsandel enn blant kandidatene utdannet ved HiH (68 %) og UiT (66 %).
- Det er en betydelig kjønnsforskjell i andelen som oppgir at de ønsker en høyere stillingsandel. Flere kvinner enn menn oppgir at de har et ønske om dette.
- En større andel av de med en 2-årig mastergrad oppgir at de ønsker en høyere stillingsandel enn de med en bachelorgrad.

Tabell 3.4. Q8.2 Ønsker du en høyere stillingsandel?

	Ja	Nei	Vet ikke
Alle (n=172)	67 %	27 %	6 %
Institusjon:			
UiT (n=120)	66 %	28 %	6 %
HiH (n=34)	68 %	29 %	3 %
HiN (n=18)	72 %	11 %	17 %
Fak./inst./avd.:			
Helsefak (n=32)	66 %	31 %	3 %
NT (n=7)	57 %	29 %	14 %
HSL (n=43)	63 %	30 %	7 %
Kunsthøgskolen (n=5)	25 %	50 %	25 %
BFE (n=15)	80 %	13 %	7 %
Finnmarksfakultet (n=13)	77 %	23 %	0 %
Helse&sos (n=30)	63 %	33 %	3 %
Øksamf (n=5)	100 %	0 %	0 %
Helse&samf (n=13)	69 %	15 %	15 %
Tek (n=5)	75 %	0 %	25 %
Kjønn:			
Mann (n=40)	60 %	33 %	8 %
Kvinne (n=132)	69 %	25 %	6 %
Grad:			
Bachelor (n=136)	67 %	27 %	6 %
Master 2-årig (n=31)	71 %	23 %	6 %
Master 5-årig (n=5)	50 %	50 %	0 %
Ph.D. (n=5)	33 %	33 %	33 %

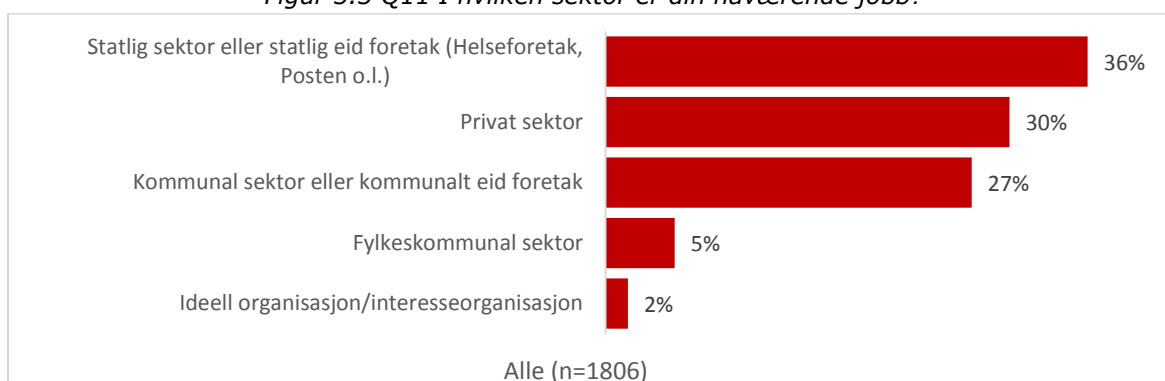
Sammenligning med 2015

Spørsmålet ble stilt på en annen måte i 2015 og det er derfor ikke sammenlignbart.

Sektor

- 2 av 3 av kandidatene jobber i offentlig sektor (36 % jobber i statlig sektor/ statlig eid foretak, 27 % jobber i kommunal sektor/kommunalt eid foretak, 5 % jobber i fylkeskommunal sektor), 30 % jobber i privat sektor og 2 % jobber i interesseorganisasjoner.

Figur 3.3 Q11 I hvilken sektor er din nåværende jobb?

Tabell 3.6. Q11 I hvilken sektor er din nåværende jobb?

	Statlig sektor eller statlig eid foretak (Helseforetak, Pos)	Fylkeskommunal sektor	Kommunal sektor eller kommunalt eid foretak	Privat sektor	Ideell organisasjon /interesseorg anisasjon
Alle (n=1806)	36 %	5 %	27 %	30 %	2 %
Institusjon:					
UiT (n=1459)	38 %	6 %	25 %	29 %	2 %
HiH (n=177)	25 %	2 %	46 %	26 %	1 %
HiN (n=166)	26 %	4 %	27 %	43 %	1 %
Fak./inst./avd.:					
Helsefak (n=460)	54 %	6 %	24 %	15 %	0 %
NT (n=154)	42 %	4 %	6 %	47 %	1 %
HSL (n=407)	27 %	10 %	39 %	19 %	4 %
Kunsthak (n=12)	0 %	8 %	33 %	33 %	25 %
Jurfak (n=89)	44 %	1 %	17 %	38 %	0 %
BFE (n=241)	33 %	1 %	7 %	58 %	1 %
Finnmarksfakultet (n=71)	17 %	4 %	48 %	30 %	1 %
Helse&sos (n=116)	26 %	1 %	59 %	12 %	2 %
Øksamf (n=60)	25 %	3 %	18 %	53 %	0 %
Helse&samf (n=44)	36 %	2 %	55 %	7 %	0 %
Tek (n=119)	23 %	4 %	15 %	57 %	1 %
Kjønn:					
Mann (n=665)	35 %	3 %	19 %	41 %	2 %
Kvinne (n=1141)	36 %	6 %	32 %	23 %	2 %
Grad:					
Bachelor (n=890)	28 %	3 %	35 %	32 %	1 %
Master 2-årig (n=487)	40 %	7 %	22 %	28 %	3 %
Master 5-årig (n=229)	27 %	12 %	17 %	44 %	0 %
Profesjonsstudier (n=100)	64 %	1 %	27 %	8 %	0 %
Ph.D. (n=100)	79 %	0 %	3 %	16 %	2 %

- Det er en betydelig institusjonsforskjell i sektortilknytting. 38 % av kandidatene fra UiT jobber i statlig sektor mot hhv. 25 prosent og 26 prosent for HiH og HiN. 46 % av studentene fra HiH jobber i kommunal sektor, mens 43 % av studentene fra HiN jobber i privat sektor.
- BFE og Avdelingen for teknologi (HiN) er de enhetene med høyest andel av kandidater som jobber i privat sektor.
- Helsefak og Jurfak har høyest andel av kandidater som arbeider i statlig sektor, mens Finnmarksfakultetet har lavest andel kandidater i statlig sektor.

Sammenligning med 2015 og 2012

- Andelen som jobber i kommunal sektor er den samme blant UiT-kandidatene i 2017 som i 2015 og 2012 (25 mot 25 % og 24 %).
- Det er en klar økning i andelen som jobber i privat sektor (29 % i 2017 mot hhv. 26 og 25 % i 2015 og 2012). Det er stabilitet i fylkeskommunal sektor og i blant de ideelle organisasjonene.

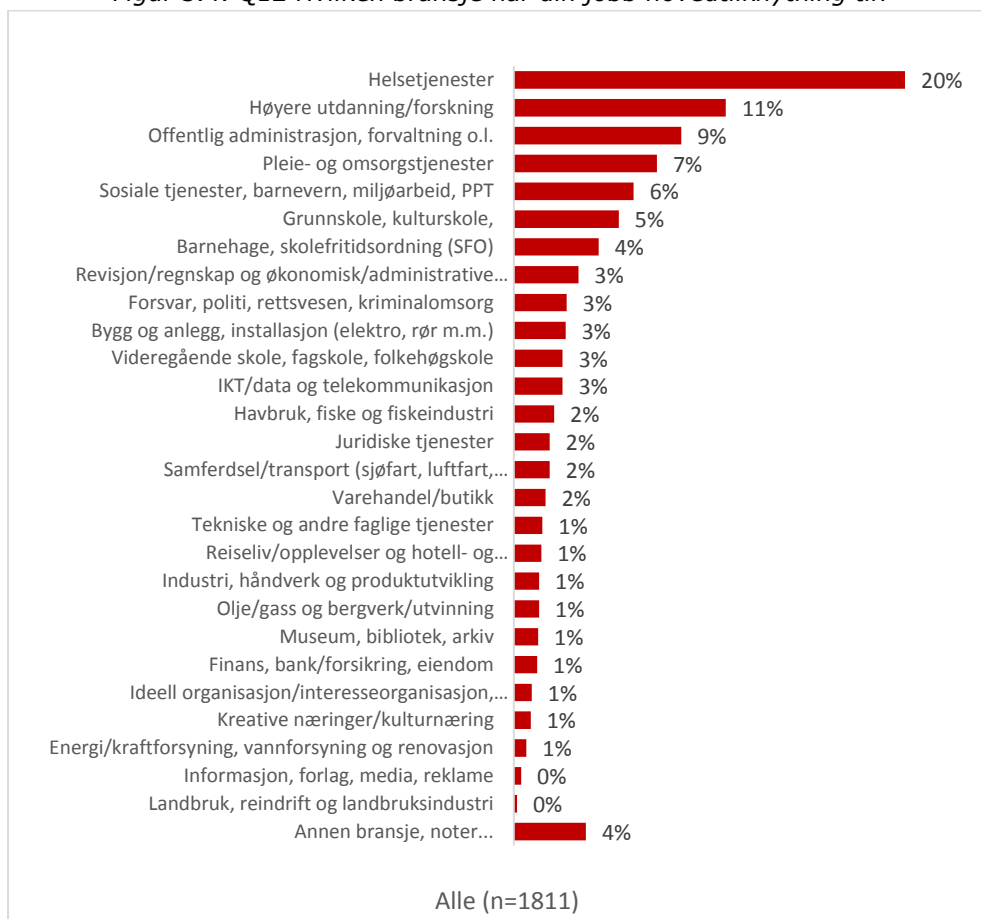
Bransje

- Halvparten av kandidatene (57 %) jobber innen 3 tre ulike bransjer.
  - 33 prosent jobber innen helse, omsorg og sosialtjenester.
  - 13 prosent jobber i skoleverket (grunnskole, VGS, fagskole, barnehage/SFO), mens 11 prosent jobber i høyere utdanning/forskning.
  - Dersom vi legger til offentlig administrasjon, forvaltning og liknende (9 %), samt forsvar/politi og rettsvesen (3 %) er vi oppe i 69 % i bransjer som primært tilhører

offentlig sektor. Helse- og omsorgstjenester utgjør altså nesten halvparten av den offentlige virksomheten.

- Resten fordeler seg utover flere bransjer, der de tre vanligste er regnskap/revisjon/øk/adm. tjenester, bygg og anlegg/installasjon og IKT/data/telekommunikasjoner.

Figur 3.4. Q12 Hvilken bransje har din jobb hovedtilknytning til?

- Klare institusjonsforskjeller i bransjevalg. 22 % av UiT-kandidatene jobber med helsetjenester, mot hhv. 13 og 10 % for HiH og HiN-kandidatene. Men hele 49 % av kandidatene fra HiH jobber med omsorgstjenester eller sosialtjenester, mot 10 % blant UiT-kandidatene og 12 % av HiN-kandidatene.
- HiN-kandidatene skiller seg ut med over 30% i bygg/anlegg, industri, olje/gass eller energi, mens det bare gjelder 3-4% av kandidatene fra UiT og HiH. Og 15% av HiN-kandidatene arbeider innen tekniske tjenester eller IKT/data/telekommunikasjoner, mot bare 3% blant de fra UiT og 1% fra HiH.

Figur 3.7. Q12 Hvilken bransje har din jobb hovedtilknytning til? (kjønn, grad og institusjon)

	Institusjon:				Kjønn:		Grad:				
	Alle (n=1811)	UIT (n=1463)	HiH (n=178)	HiN (n=166)	Mann (n=664)	Kvinne (n=1147)	Bachelor (n=891)	Master 2-årig	Master 5-årig (n=229)	Profesjonsst	Ph.D. (n=102)
Offentlig administrasjon, forvaltning, planlegging, tilsyn,	9%	9%	5%	10%	10%	8%	7%	12%	15%	0%	1%
Forsvar, politi, rettsvesen, kriminalomsorg	3%	3%	4%	2%	5%	1%	2%	5%	3%	2%	0%
Høyere utdanning/forskning	11%	13%	1%	7%	12%	11%	3%	18%	8%	10%	59%
Videregående skole, fagskole, folkehøgskole	3%	3%	2%	0%	2%	3%	1%	5%	4%	0%	0%
Grunnskole, kulturskole,	5%	6%	1%	3%	5%	6%	4%	7%	10%	0%	1%
Barnehage, skolefritidsordning (SFO)	4%	5%	3%	0%	3%	5%	7%	3%	0%	0%	0%
Helsetjenester	20%	22%	13%	10%	13%	25%	19%	9%	17%	83%	29%
Pleie- og omsorgstjenester	7%	5%	29%	10%	3%	10%	14%	2%	0%	1%	0%
Sosiale tjenester, barnevern, miljøarbeid, PPT	6%	5%	20%	2%	4%	8%	9%	5%	1%	2%	0%
Museum, bibliotek, arkiv	1%	2%	1%	0%	1%	1%	1%	2%	0%	0%	0%
Ideell organisasjon/interesseorganisasjon,											
politisk/religiøs	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	2%	0%	0%	0%
Juridiske tjenester	2%	2%	0%	0%	3%	1%	0%	0%	13%	1%	0%
Finans, bank/forsikring, eiendom	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	2%	0%	0%	0%
Revisjon/regnskap og økonomisk/administrative											
tjenester	3%	3%	6%	2%	3%	3%	4%	4%	0%	0%	0%
Tekniske og andre faglige tjenester	1%	1%	0%	8%	3%	1%	2%	1%	2%	0%	1%
IKT/data og telekommunikasjon	3%	2%	1%	7%	5%	1%	2%	3%	6%	0%	1%
Informasjon, forlag, media, reklame	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Kreative næringer/kulturnæring	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	0%
Reiseliv/opplevelser og hotell- og restaurantvirksomhet	1%	1%	3%	1%	2%	1%	2%	2%	0%	0%	0%
Samferdsel/transport (sjøfart, luftfart, landtransport, spe	2%	2%	1%	4%	3%	1%	2%	2%	2%	0%	0%
Varehandel/butikk	2%	2%	2%	0%	1%	2%	2%	2%	1%	0%	0%
Bygg og anlegg, installasjon (elektro, rør m.m.)	3%	1%	1%	17%	6%	1%	4%	1%	5%	0%	0%
Energi/kraftforsyning, vannforsyning og renovasjon	1%	0%	0%	5%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%
Industri, håndverk og produktutvikling	1%	1%	1%	7%	3%	1%	1%	0%	4%	0%	0%
Olje/gass og bergverk/utvinning	1%	1%	2%	2%	2%	1%	1%	2%	2%	1%	1%
Havbruk, fiske og fiskeindustri	2%	3%	1%	0%	4%	1%	2%	3%	3%	0%	2%
Landbruk, reindrift og landbruksindustri	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Annen bransje, noter...	4%	4%	4%	3%	5%	3%	4%	4%	1%	0%	5%

- Det er fortsatt naturlig nok variasjoner i bransjevalg mellom enhetene.
  - Et klart flertall av kandidatene fra Helsefak jobber innen helsetjenester, og de er også overrepresentert i pleie- og omsorgstjenester.
  - 1 av 5 av kandidatene fra NT jobber med høyere utd./forskning, og 12% innen IKT/data/telekommunikasjoner.
  - 1 av 4 av kandidatene fra HSL jobber naturlig nok innen skoleverket, og 15% i barnehager.
  - 7 av 10 av kandidatene fra Jurfak jobber enten innen off. forvaltning eller med juridisk rådgivning.
  - 1 av 5 av kandidatene fra BFE-fakultetet arbeider innen høyere utdanning/forskning og 1 av 6 med revisjon/regnskap/ økonomisk/ administrative tjenester.
  - 1 av 3 av kandidatene ved Finnmarksfakultetet jobber innen sosiale tjenester, barnevern, miljøarbeid og PPT. 1 av 10 jobber med reiseliv.
  - Hele 9 av 10 kandidater fra Institutt for helse- og sosialfag (HiH) arbeider innen helse-, omsorgs eller sosialtjenester
  - 1 av 5 kandidater fra Institutt for økonomi og samfunnsfag (HiH) arbeider innen regnskap/revisjon eller finansiering.
  - Hele 8 av 10 kandidater fra Avdeling for helse og samfunn (HiN) arbeider innen helse-, omsorgs eller sosialtjenester
  - 1 av 3 kandidater fra Avdeling for teknologi (HiN) arbeider innen bygg og anlegg eller industri, 1 av 5 innen tekniske tjenester eller IKT/data/telekommunikasjoner og 1 av 10 innen energi/olje/gass.

Figur 3.8. Q12 Hvilken bransje har din jobb hovedtilknytning til? (fakultet/avdeling)

	Fak./inst./avd											
	Alle (n=1811)	Helse (n=462)	NT (n=156)	HSL (n=408)	Kunst (n=12)	Jur (n=88)	BFE (n=242)	IRS (n=70)	Helse&sos (n=117)	Øksamf (n=60)	Helse&samf (n=44)	Tek (n=119)
Offentlig administrasjon, forvaltning, planlegging, tilsyn,	9 %	3 %	7 %	11 %	0 %	32 %	10 %	10 %	2 %	12 %	5 %	11 %
Forsvar, politi, rettsvesen, kriminalomsorg	3 %	1 %	4 %	5 %	0 %	8 %	2 %	0 %	0 %	10 %	5 %	1 %
Høyere utdanning/forskning	11 %	11 %	19 %	12 %	8 %	9 %	19 %	6 %	1 %	2 %	0 %	9 %
Videregående skole, fagskole, folkehøgskole	3 %	0 %	4 %	7 %	8 %	0 %	0 %	6 %	1 %	3 %	0 %	0 %
Grunnskole, kulturskole,	5 %	0 %	1 %	19 %	17 %	0 %	2 %	7 %	1 %	0 %	2 %	3 %
Barnehage, skolefritidsordning (SFO)	4 %	0 %	1 %	15 %	0 %	1 %	0 %	3 %	5 %	0 %	0 %	0 %
Helsetjenester	20 %	65 %	3 %	2 %	0 %	0 %	3 %	9 %	17 %	7 %	36 %	0 %
Pleie- og omsorgstjenester	7 %	12 %	1 %	0 %	8 %	1 %	0 %	7 %	42 %	3 %	39 %	0 %
Sosiale tjenester, barnevern, miljøarbeid, PPT	6 %	4 %	0 %	5 %	0 %	3 %	0 %	33 %	29 %	2 %	7 %	0 %
Museum, bibliotek, arkiv	1 %	0 %	0 %	5 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %
Ideell organisasjon/interesseorganisasjon, politisk/religiø	1 %	0 %	0 %	3 %	8 %	1 %	0 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %
Juridiske tjenester	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	38 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Finans, bank/forsikring, eiendom	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	8 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %
Revisjon/regnskap og økonomisk/administrative tjenester	3 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %	17 %	0 %	0 %	18 %	2 %	1 %
Tekniske og andre faglige tjenester	1 %	0 %	5 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	12 %
IKT/data og telekommunikasjon	3 %	0 %	12 %	1 %	0 %	0 %	4 %	0 %	0 %	2 %	0 %	10 %
Informasjon, forlag, media, reklame	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Kreative næringer/kulturnæring	1 %	0 %	0 %	1 %	50 %	0 %	0 %	3 %	0 %	2 %	0 %	0 %
Reiseliv/opplevelser og hotell- og restaurantvirksomhet	1 %	0 %	1 %	2 %	0 %	0 %	1 %	10 %	1 %	7 %	2 %	1 %
Samferdsel/transport (sjøfart, luftfart, landtransport, spe	2 %	0 %	8 %	1 %	0 %	1 %	2 %	0 %	0 %	3 %	0 %	6 %
Varehandel/butikk	2 %	0 %	2 %	2 %	0 %	2 %	5 %	0 %	0 %	5 %	0 %	0 %
Bygg og anlegg, installasjon (elektro, rør m.m.)	3 %	0 %	10 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %	2 %	0 %	24 %
Energi/kraftforsyning, vannforsyning og renovasjon	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	7 %
Industri, håndverk og produktutvikling	1 %	0 %	3 %	0 %	0 %	0 %	2 %	1 %	0 %	2 %	0 %	10 %
Olje/gass og bergverk/utvinning	1 %	0 %	8 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	5 %	0 %	3 %
Havbruk, fiske og fiskeindustri	2 %	0 %	3 %	0 %	0 %	1 %	13 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %
Landbruk, reindrift og landbruksindustri	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %
Annen bransje, noter...	4 %	2 %	8 %	4 %	0 %	1 %	6 %	4 %	1 %	10 %	2 %	3 %

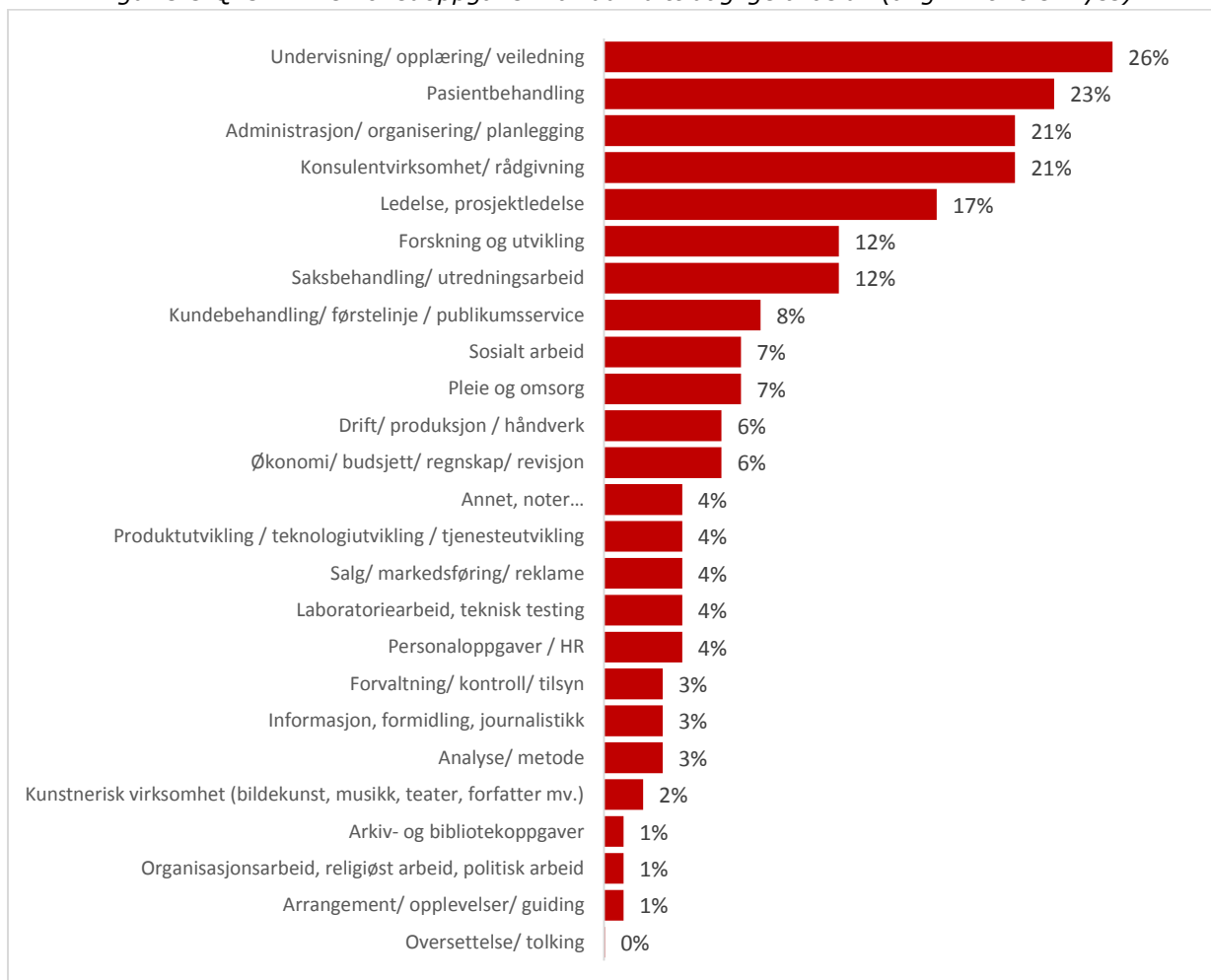
Sammenligning med 2012 og 2015

- Andelen (32 %) som jobber innen helse, omsorg og sosialtjenester er den samme som i 2015 og i 2012.
- Andelen som jobber i høyere utd./forskning stabiliserer seg etter nedgangen mellom 2012 og 2015 (fra 23 % i 2012 til 13 % i 2015 og til 13 % i 2017).
- Andelen i offentlig administrasjon/forvaltning eller forsvar, politi, rettsvesen har økt fra 2015 (8%) til 2017 (12%)
- Andelen som jobber i skoleverket gikk ned fra 11% i 2015 til 9% 2017. Det er en stabil andel som jobber i barnehager (5% i 2017, 5 % i 2015 og 2012).

Kandidatenes hovedoppgaver

- Kandidatene ble bedt om å velge inntil 3 hovedoppgaver de har i sitt daglige arbeid. Topp 3 oppgaver er undervisning/opplæring/veiledning, pasientbehandling og en delt tredje plass mellom administrasjon/organisering/ planlegging og konsulentvirksomhet/rådgivning.
- I en «mellomposisjon» følger «ledelse og prosjektledelse» med 17 prosent.

Figur 3.5 Q13 Hvilke hovedoppgaver har du i ditt daglige arbeid? (angi inntil tre kryss)

- Det er ulike oppgaver ut fra hvilken grad kandidaten har.
  - Blant kandidatene med bachelorgrad jobber de fleste med administrasjon/organisering/planlegging, mens færre enn gjennomsnittet jobber med ledelse/prosjektledelse. 1 av 3 med 2-årig mastergrad jobber med det samme. Flere av de med 2-årig mastergrad jobber med forskning og utvikling.
  - Så mange som 23 % av de med en 5-årig mastergrad jobber med konsulentvirksomhet/rådgivning.
  - 85 % av de med profesjonsutdanning jobber med pasientbehandling, mens svært få av disse jobber med undervisning/opplæring/veiledning.
- Det er også kjønnsforskjeller i arbeidsoppgaver.
  - Flere menn enn kvinner jobber med konsulentvirksomhet/rådgivning. Flere kvinner enn menn jobber med undervisning/opplæring/veiledning. Flere menn enn kvinner jobber med ledelse/prosjektledelse. Flere kvinner enn menn jobber med pasientbehandling.
- Institusjonsbakgrunn leder også til noen skiller i arbeidsoppgaver.
  - HiH-kandidater jobber i større grad med sosialt arbeid enn andre kandidater. UiT-kandidater jobber i mindre grad med pleie og omsorg enn kandidater fra HiH og HiN. HiN-kandidatene jobber i større grad med produktutvikling og drift/produksjon. UiT-kandidater jobber i større grad med konsulentvirksomhet.

Tabell 3.9. Q13 Hvilke hovedoppgaver har du i ditt daglige arbeid? Etter institusjon, kjønn og gradsnivå. (angi inntil tre kryss).

	Institusjon:				Kjønn:				Grad:			
	Alle (n=1810)	UIT (n=1463)	HIH (n=178)	HIH (n=165)	Mann (n=663)	Kvinne (n=1147)	Bachelor (n=891)	Master 2-årig (n=488)	Master 5-årig (n=229)	Profesjonsstudier (n=100)	Ph.D. (n=102)	
Administrasjon/ organisering/ planlegg	21 %	21 %	23 %	19 %	22 %	21 %	25 %	33 %	12 %	5 %	20 %	
Forvaltning/ kontroll/ tilsyn	3 %	3 %	2 %	11 %	5 %	2 %	5 %	8 %	14 %	0 %	3 %	
Konsulentvirksomhet/ rådgivning	21 %	21 %	19 %	16 %	23 %	19 %	9 %	15 %	23 %	3 %	8 %	
Kundebehandling/ førstelinje / publikumsservice	8 %	8 %	6 %	4 %	7 %	8 %	8 %	7 %	10 %	1 %	2 %	
Saksbehandling/ utredningsarbeid	12 %	12 %	16 %	9 %	11 %	12 %	11 %	13 %	22 %	7 %	3 %	
Analyse/ metode	3 %	3 %	1 %	6 %	5 %	2 %	4 %	10 %	7 %	7 %	7 %	
Forskning og utvikling	12 %	14 %	1 %	9 %	15 %	11 %	3 %	16 %	10 %	11 %	61 %	
Undervisning/ opplæring/ veiledning	26 %	27 %	26 %	15 %	21 %	29 %	22 %	26 %	26 %	10 %	30 %	
Produktutvikling / teknologutvikling / tjenestutvikling	4 %	4 %	1 %	17 %	8 %	2 %	3 %	3 %	8 %	3 %	2 %	
Drift/ produksjon / håndverk	6 %	7 %	2 %	13 %	10 %	4 %	6 %	4 %	5 %	0 %	0 %	
Salg/ markedsføring/ reklame	4 %	4 %	3 %	1 %	5 %	3 %	5 %	6 %	2 %	0 %	1 %	
Arrangement/ opplevelser/ guiding	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	
Informasjon, formidling, journalistikk	3 %	3 %	3 %	1 %	3 %	3 %	1 %	2 %	2 %	1 %	1 %	
Økonomi/ budsjett/ regnskap/ revisjon	6 %	6 %	8 %	4 %	8 %	5 %	8 %	9 %	1 %	0 %	1 %	
Ledelse, prosjektledelse	17 %	17 %	16 %	19 %	21 %	14 %	9 %	15 %	9 %	1 %	10 %	
Personaleoppgaver / HR	4 %	4 %	4 %	2 %	3 %	4 %	3 %	5 %	1 %	0 %	0 %	
Laboratoriearbeid, teknisk testing	4 %	4 %	1 %	1 %	4 %	3 %	1 %	2 %	0 %	4 %	2 %	
Pasientbehandling	23 %	23 %	24 %	14 %	16 %	27 %	23 %	6 %	13 %	85 %	21 %	
Pleie og omsorg	7 %	5 %	18 %	16 %	3 %	8 %	26 %	3 %	1 %	5 %	0 %	
Sosialt arbeid	7 %	5 %	24 %	2 %	5 %	8 %	13 %	3 %	0 %	2 %	0 %	
Arkiv- og bibliotekoppgaver	1 %	2 %	0 %	1 %	1 %	1 %	2 %	2 %	0 %	0 %	1 %	
Kunstnerisk virksomhet (bildekunst, musikk, teater, forfatter mv.)	2 %	2 %	1 %	0 %	2 %	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	
Øversettelse/ tolking	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	
Organisasjonsarbeid, religiøst arbeid, politisk arbeid	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	
Annet, noter...	4 %	4 %	4 %	4 %	5 %	3 %	2 %	3 %	5 %	0 %	2 %	

Det er naturlig nok også store variasjoner i arbeidsoppgaver etter hvilket fakultet kandidatene tilhørte i studietiden.

- Kandidatene fra Helsefak, Institutt for helse- og sosialfag og avd. for helse og samfunn driver i større grad enn andre med pasientbehandling og pleie/omsorg.
- Kandidatene fra NT oppgir at de i størst grad driver med forskning og utvikling, mens relativt få av disse driver med undervisning.
- Kandidatene fra HSL driver i stor grad med undervisning og med administrasjon/organisering og planlegging.
- Kandidatene fra Jurfak driver i stor grad med konsulentvirksomhet/ rådgivning og med saksbehandling/utredningsarbeid, men de driver i liten grad med administrasjon.
- Kandidatene ved institutt for økonomi og samfunn driver i stor grad med administrasjon og med ledelse/prosjektledelse.
- Kandidatene ved avdeling for teknologi driver i større grad enn andre med konsulentvirksomhet/rådgivning.

Tabell 3.10. Q13 Hvilke hovedoppgaver har du i ditt daglige arbeid? Etter fakulteter/avdelinger (angi inntil tre kryss).

	Alle (n=1810)	Helsefak (n=462)	NT (n=155)	HSL (n=408)	Kunsthfak (n=12)	Jurfak (n=88)	BFE (n=242)	Finmarksfakultet	Helse&sos (n=117)	Øksamf (n=60)	Helse&samf (n=44)	Tek (n=118)
Administrasjon/ organisering/ planlegging	21 %	15 %	18 %	28 %	21 %	8 %	30 %	25 %	21 %	52 %	20 %	16 %
Forvaltning/ kontroll/ tilsyn	3 %	1 %	6 %	2 %	0 %	7 %	5 %	4 %	1 %	10 %	0 %	9 %
Konsulentvirksomhet/ rådgivning	21 %	16 %	20 %	20 %	8 %	63 %	22 %	8 %	3 %	17 %	18 %	28 %
Indebehandling/ førstelinje / publikumsservi	8 %	9 %	5 %	7 %	5 %	9 %	12 %	8 %	0 %	18 %	4 %	6 %
Saksbehandling/ utredningsarbeid	12 %	4 %	8 %	12 %	0 %	58 %	9 %	20 %	14 %	12 %	9 %	16 %
Analyse/ metode	3 %	2 %	9 %	1 %	0 %	2 %	5 %	3 %	1 %	5 %	1 %	5 %
Forskning og utvikling	12 %	14 %	26 %	10 %	3 %	6 %	17 %	4 %	1 %	0 %	0 %	8 %
Undervisning/ opplæring/ veiledning	26 %	19 %	19 %	51 %	56 %	8 %	7 %	30 %	17 %	7 %	50 %	13 %
Produktutvikling	4 %	1 %	21 %	1 %	5 %	1 %	4 %	0 %	0 %	3 %	0 %	16 %
Drift/ produksjon / håndverk	6 %	6 %	19 %	3 %	10 %	2 %	9 %	0 %	1 %	2 %	2 %	14 %
Salg/ markedsføring/ reklame	4 %	1 %	3 %	3 %	5 %	2 %	12 %	7 %	0 %	10 %	2 %	2 %
Arrangement/ opplevelser/ guiding	1 %	0 %	0 %	1 %	3 %	0 %	1 %	6 %	0 %	0 %	1 %	1 %
Informasjon, formidling, journalistikk	3 %	2 %	3 %	5 %	5 %	2 %	2 %	1 %	0 %	0 %	4 %	4 %
Økonomi/ budsjett/ regnskap/ revisjon	6 %	1 %	1 %	3 %	3 %	1 %	29 %	4 %	1 %	32 %	2 %	7 %
Ledelse, prosjektleidelse	17 %	9 %	24 %	22 %	15 %	10 %	22 %	6 %	7 %	35 %	16 %	20 %
Personaloppgaver / HR	4 %	1 %	2 %	6 %	3 %	2 %	5 %	1 %	1 %	18 %	4 %	1 %
Laboratoriearbeid, teknisk testing	4 %	7 %	6 %	0 %	0 %	0 %	7 %	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %
Pasientbehandling	23 %	64 %	1 %	2 %	0 %	1 %	1 %	8 %	38 %	0 %	22 %	3 %
Pleie og omsorg	7 %	10 %	1 %	2 %	3 %	0 %	0 %	15 %	59 %	0 %	20 %	0 %
Sosialt arbeid	7 %	5 %	1 %	7 %	3 %	1 %	0 %	38 %	30 %	0 %	15 %	15 %
Arkiv- og bibliotekoppgaver	1 %	0 %	1 %	4 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Kunstnerisk virksomhet	2 %	0 %	2 %	2 %	59 %	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	2 %	1 %
Øversettelse/ tolking	0 %	0 %	0 %	1 %	3 %	0 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Organisasjonsarbeid	1 %	0 %	0 %	2 %	5 %	3 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	1 %
Annet, noter...	4 %	4 %	8 %	2 %	5 %	8 %	3 %	1 %	3 %	8 %	3 %	4 %

Sammenligning med 2015 og 2012

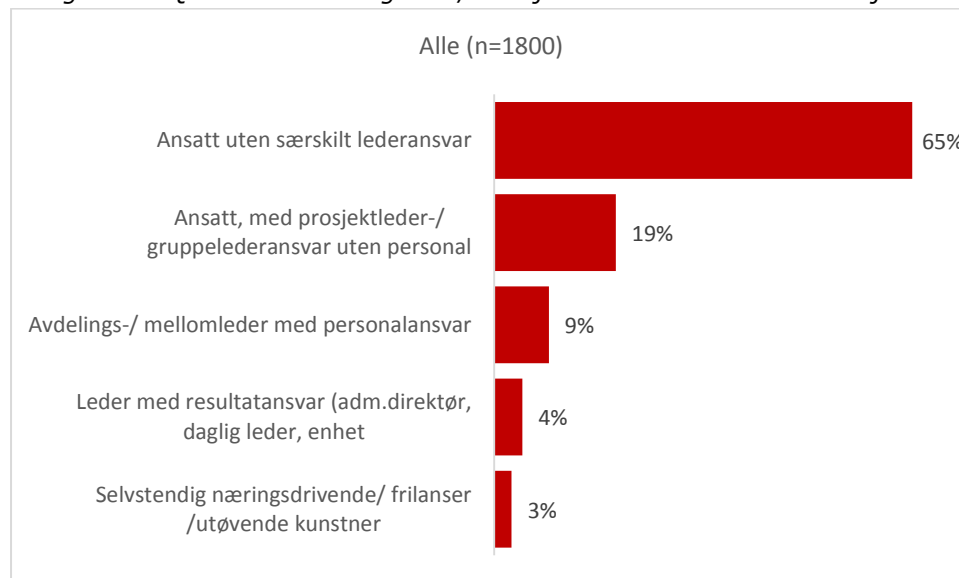
- Om lag like mange jobber med «undervisning/opplæring/pedagogisk arbeid» i 2017 som i 2015 og 2012 (27 mot 28 og 27 prosent).
- Andelen som jobbet med «pleie-/pasientkontakt» i 2015 var på 25 prosent. I år er dette to kategorier 23 % jobber med pasientbehandling, mens 5 % jobber med pleie og omsorg blant UiT-kandidatene.
- Andelen som jobber med konsulentvirksomhet/rådgivning synker noe fra 24 til 21 %.
- Andelen som jobber med «administrasjon» har gått opp fra 15 prosent i 2012 til 18 prosent i 2015 til 21 % for UiT-kandidatene i 2017. Kategorien er ikke den samme som i 2015 og 2012.

Stillingsnivå

- Totalt 4 prosent av kandidatene svarer at de er adm. dir., daglig leder, enhetsleder mv. 9 prosent er avdelings-/mellomleder med personalansvar.
- 19 prosent er ansatt med prosjektleder-/gruppelederansvar, men uten personalansvar. 65 prosent er ansatt uten særskilt lederansvar. 3 prosent er selvstendig næringsdrivende/frilanser/utøvende kunstner.

Figur 3.6. Q14 Hvilket stillingsnivå/funksjon har du i din nåværende jobb?

- Det er like mange kvinner som menn med lederansvar, mens det er flere menn som er prosjektleder enn det er kvinner (22 mot 17 prosent).
- Det er også skiller etter gradslengde. Det er langt flere av de med PhD som har prosjektlederansvar (hele 46 %). Over 4 av 5 (85 %) av de med profesjonsutdanning er ansatt uten særskilt lederansvar.
- En større andel av de fra institutt for økonomi og samfunnsfag er «toppledere» og avdelingsledere.
- Det er også en større andel prosjektledere blant kandidatene fra NT-fakultetet, BFE og Avd. for teknologi.
- Kandidatene fra Jurfak er i størst grad ansatt uten lederansvar, mens den laveste andelen i denne stillingsgruppen er de kandidatene fra institutt for økonomi og samfunnsfag.

Tabell 3.11. Q14 Hvilket stillingsnivå/funksjon har du i din nåværende jobb?

	Leder med resultatansvar (adm.direktør, daglig leder, enhet)	Avdelings-/ mellomleder med personalansvar	Ansatt, med prosjektleder-/ gruppelederansvar uten personal	Ansatt uten særskilt lederansvar	Selvstendig næringsdrivende/ frilanser /utøvende kunstner
Alle (n=1800)	4 %	9 %	19 %	65 %	3 %
Institusjon:					
UiT (n=1455)	4 %	8 %	18 %	67 %	3 %
HiH (n=176)	10 %	13 %	19 %	57 %	1 %
HiN (n=165)	3 %	7 %	27 %	61 %	2 %
Fak./inst./avd.:					
Helsefak (n=459)	3 %	4 %	15 %	73 %	5 %
NT (n=156)	1 %	3 %	29 %	65 %	1 %
HSL (n=405)	7 %	16 %	16 %	59 %	2 %
Kunsthøgskolen (n=12)	0 %	0 %	17 %	42 %	42 %
Jur fak (n=88)	0 %	3 %	11 %	84 %	1 %
BFE (n=240)	5 %	9 %	24 %	61 %	0 %
Finnmarksfakultet (n=70)	1 %	10 %	16 %	69 %	4 %
Helse&sos (n=115)	3 %	7 %	18 %	70 %	2 %
Øksamf (n=60)	20 %	23 %	22 %	35 %	0 %
Helse&samf (n=44)	5 %	5 %	18 %	73 %	0 %
Tek (n=118)	3 %	8 %	31 %	57 %	3 %
Kjønn:					
Mann (n=656)	5 %	9 %	22 %	59 %	4 %
Kvinne (n=1144)	4 %	8 %	17 %	69 %	2 %
Grad:					
Bachelor (n=885)	3 %	9 %	19 %	67 %	2 %
Master 2-årig (n=487)	9 %	11 %	18 %	59 %	2 %
Master 5-årig (n=227)	2 %	5 %	15 %	74 %	4 %
Profesjonsstudier (n=100)	1 %	1 %	5 %	85 %	8 %
Ph.D. (n=101)	5 %	4 %	46 %	45 %	1 %

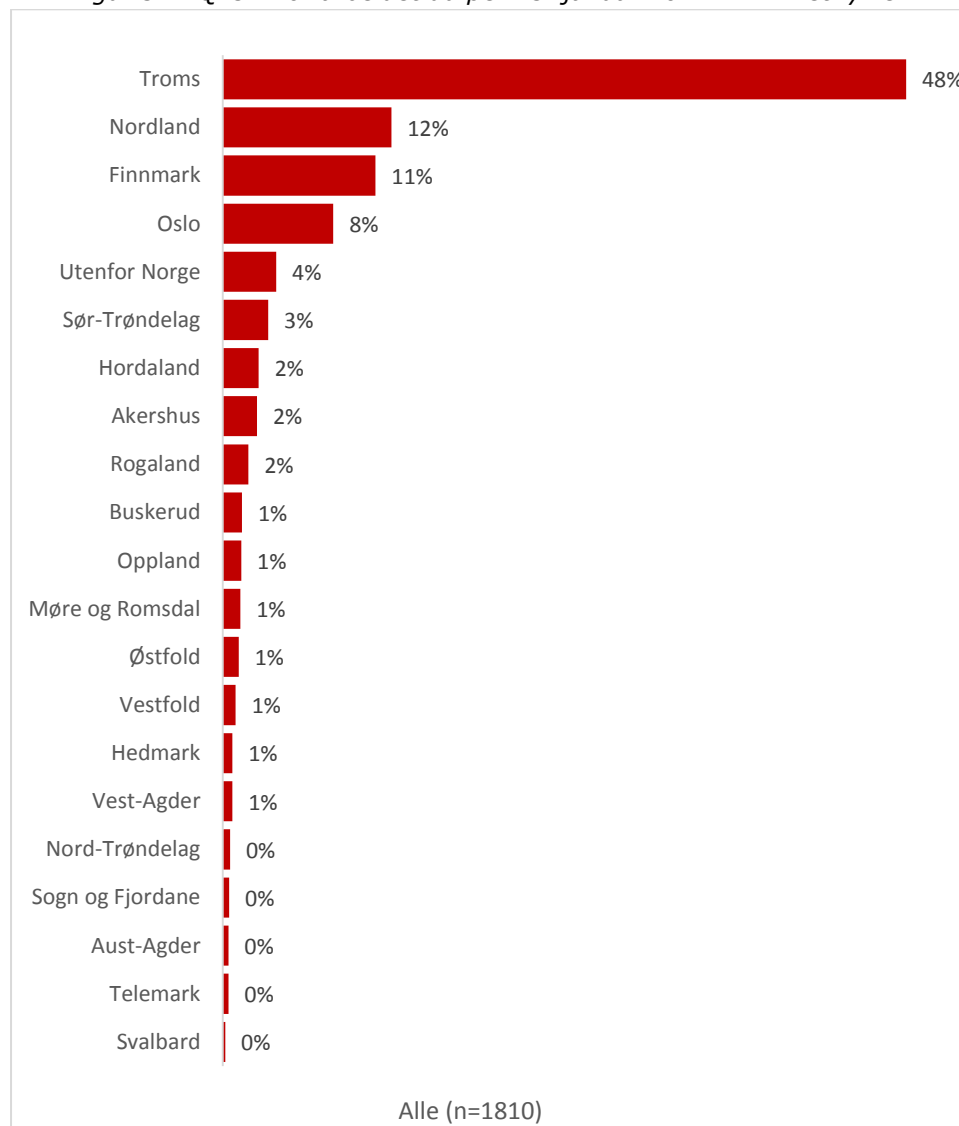
Sammenligning med 2015 og 2012

- Andelen av kandidatene som svarer at de er adm. dir., daglig leder, enhetsleder mv., er om lag like mange som i 2015 og i 2012 (4 mot hhv. 4 og 3 prosent).
- Andelen som er avdelings-/mellomleder med personalansvar er også om lag som i 2015 og i 2012 (8 mot hhv. 9 og 8 prosent).
- Det er en liten nedgang i andelen som oppgir å være prosjektledere på 4 prosentpoeng mellom 2015 og 2017 blant kandidatene fra UiT. Andelen selvstendige er stabil i hele perioden.

Kandidatenes arbeidssted pr. 15. januar 2017 - fylkesfordeling

- Topp 3 fylker hvor kandidater jobber: Troms (48 %), Nordland (12 %) og Finnmark (11 %). Åtte prosent jobber i Oslo.

Figur 3.7. Q15 Hvor arbeidet du per 15. januar 2017? I hvilket fylke?

- Det er en liten kjønnsforskjell mellom kandidatene. Tallene indikerer at en større andel menn jobber i Oslo og utlandet, mens en noe større andel kvinner jobber i Finnmark, Troms og Nordland.
- Etter gradsnivå finner vi at en større andel enn gjennomsnittet med bachelorgrad jobber i Finnmark og i Nordland. De med PhD jobber i overveldende grad i Troms, mens de med profesjonsutdanning jobber i større grad i Nordland.
- Naturlig nok, er det flest kandidater fra HiN som arbeider i Nordland (37%), og også en høyere andel av HiH-kandidatene jobber i Nordland (18%). Kun 8 % av de fra UiT jobber i Nordland.

Tabell 3.12. Q15 Hvor arbeidet du per 15. januar 2017? I hvilket fylke? (Etter kjønn, gradsnivå og institusjon)

	Region																							
	Aust-					Møre og				Nord-			Sogn og				Sør-		Vest-		Utenfor			
	Akershus	Agder	Buskerud	Hedmark	Hordaland	Finnmark	Romsdal	Nordland	Trøndelag	Oppland	Oslo	Rogaland	Fjordane	Trøndelag	Telemark	Troms	Agder	Vestfold	Østfold	Svalbard	Norge			
Alle (n=1810)	2 %	0 %	1 %	1 %	2 %	11 %	1 %	12 %	0 %	1 %	8 %	2 %	0 %	3 %	0 %	48 %	1 %	1 %	1 %	0 %	4 %			
Institusjon:																								
UIT (n=1463)	2 %	0 %	1 %	1 %	2 %	11 %	1 %	8 %	0 %	1 %	8 %	2 %	0 %	3 %	0 %	52 %	1 %	1 %	1 %	0 %	4 %			
HiH (n=177)	5 %	1 %	1 %	0 %	5 %	3 %	1 %	18 %	1 %	1 %	7 %	2 %	1 %	4 %	1 %	49 %	0 %	1 %	2 %	0 %	1 %			
HIN (n=166)	3 %	1 %	1 %	1 %	4 %	10 %	2 %	37 %	1 %	1 %	8 %	4 %	1 %	4 %	0 %	11 %	1 %	2 %	2 %	1 %	7 %			
Fak./inst./avd.:																								
Helsefak (n=460)	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %	10 %	2 %	11 %	1 %	1 %	5 %	1 %	0 %	4 %	0 %	52 %	0 %	2 %	1 %	0 %	2 %			
NT (n=156)	4 %	1 %	3 %	0 %	3 %	3 %	1 %	7 %	0 %	3 %	10 %	3 %	1 %	3 %	0 %	53 %	1 %	0 %	1 %	0 %	4 %			
HSL (n=407)	2 %	0 %	1 %	1 %	2 %	13 %	1 %	6 %	0 %	1 %	5 %	2 %	0 %	3 %	1 %	57 %	0 %	0 %	1 %	0 %	3 %			
Kunsthøgskolen (n=12)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	17 %	0 %	8 %	0 %	0 %	17 %	0 %	0 %	0 %	0 %	42 %	8 %	0 %	0 %	0 %	8 %			
Jurfak (n=89)	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	4 %	1 %	7 %	0 %	0 %	33 %	3 %	0 %	4 %	1 %	33 %	2 %	3 %	1 %	0 %	6 %			
BFE (n=243)	2 %	0 %	1 %	0 %	3 %	10 %	1 %	5 %	0 %	1 %	9 %	0 %	0 %	0 %	0 %	58 %	1 %	0 %	1 %	0 %	6 %			
Finnmarksfakultet (n=71)	3 %	0 %	1 %	0 %	3 %	35 %	1 %	11 %	1 %	3 %	4 %	0 %	0 %	1 %	0 %	25 %	0 %	0 %	1 %	1 %	7 %			
Helse&sos (n=117)	6 %	0 %	2 %	0 %	4 %	3 %	1 %	22 %	1 %	1 %	4 %	0 %	1 %	3 %	0 %	47 %	0 %	2 %	3 %	0 %	0 %			
Øksamf (n=59)	2 %	2 %	0 %	0 %	5 %	2 %	0 %	10 %	0 %	0 %	12 %	5 %	0 %	5 %	2 %	53 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %			
Helse&samf (n=44)	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	7 %	5 %	45 %	2 %	2 %	5 %	0 %	2 %	7 %	0 %	14 %	0 %	2 %	7 %	0 %	0 %			
Tek (n=119)	4 %	0 %	1 %	1 %	5 %	11 %	1 %	34 %	0 %	1 %	9 %	5 %	0 %	3 %	0 %	11 %	2 %	2 %	0 %	1 %	9 %			
Kjønn:																								
Mann (n=664)	2 %	1 %	1 %	0 %	3 %	9 %	1 %	11 %	1 %	2 %	11 %	2 %	0 %	3 %	0 %	43 %	1 %	1 %	1 %	0 %	6 %			
Kvinne (n=1146)	2 %	0 %	1 %	1 %	2 %	11 %	1 %	12 %	0 %	1 %	6 %	1 %	0 %	3 %	0 %	50 %	1 %	1 %	1 %	0 %	3 %			
Grad:																								
Bachelor (n=891)	2 %	1 %	1 %	1 %	2 %	14 %	1 %	14 %	1 %	1 %	7 %	1 %	0 %	3 %	0 %	46 %	1 %	1 %	2 %	0 %	1 %			
Master 2-årig (n=489)	3 %	0 %	1 %	1 %	3 %	9 %	1 %	6 %	0 %	1 %	7 %	2 %	1 %	2 %	0 %	54 %	0 %	0 %	0 %	0 %	8 %			
Master 5-årig (n=229)	3 %	0 %	3 %	0 %	3 %	4 %	1 %	15 %	0 %	1 %	18 %	3 %	0 %	5 %	1 %	31 %	2 %	2 %	1 %	0 %	5 %			
Profesjonsstudier (n=100)	2 %	1 %	1 %	4 %	2 %	6 %	4 %	16 %	1 %	3 %	1 %	3 %	2 %	3 %	0 %	48 %	0 %	2 %	0 %	0 %	1 %			
Ph.D. (n=101)	1 %	0 %	1 %	0 %	2 %	7 %	1 %	6 %	0 %	0 %	5 %	2 %	0 %	3 %	1 %	64 %	0 %	1 %	0 %	0 %	6 %			

- Det er en større andel fra BFE som jobber i Troms (58 %), fulgt av HSL (57%), NT (53 %) og Helsefak (52 %), samt Institutt for økonomi og samfunn (HiH, 53%). Færrest som jobber i Troms er uteksaminert ved avd. for helse og samfunn og avd. for teknologi fra Høgskolen i Narvik.
- 35 % av de som studerte ved Finnmarksfakultetet, som har det meste av sin virksomhet ved Campus Alta, jobber i dag i Finnmark. Den største konkurrenten er Troms med hele 25 % av kandidatene fra Finnmarksfakultetet.
- Nordland mottar flest fra avd. for teknologi og avd. for helse og samfunnsfag ved Høgskolen i Narvik, og færrest fra BFE og HSL.
- Oslo kaprer 1 av 3 av kandidatene fra Jurfak og færrest fra Finnmarksfakultetet og institutt for helse- og sosialfag.

Sammenligning med 2015 og 2012

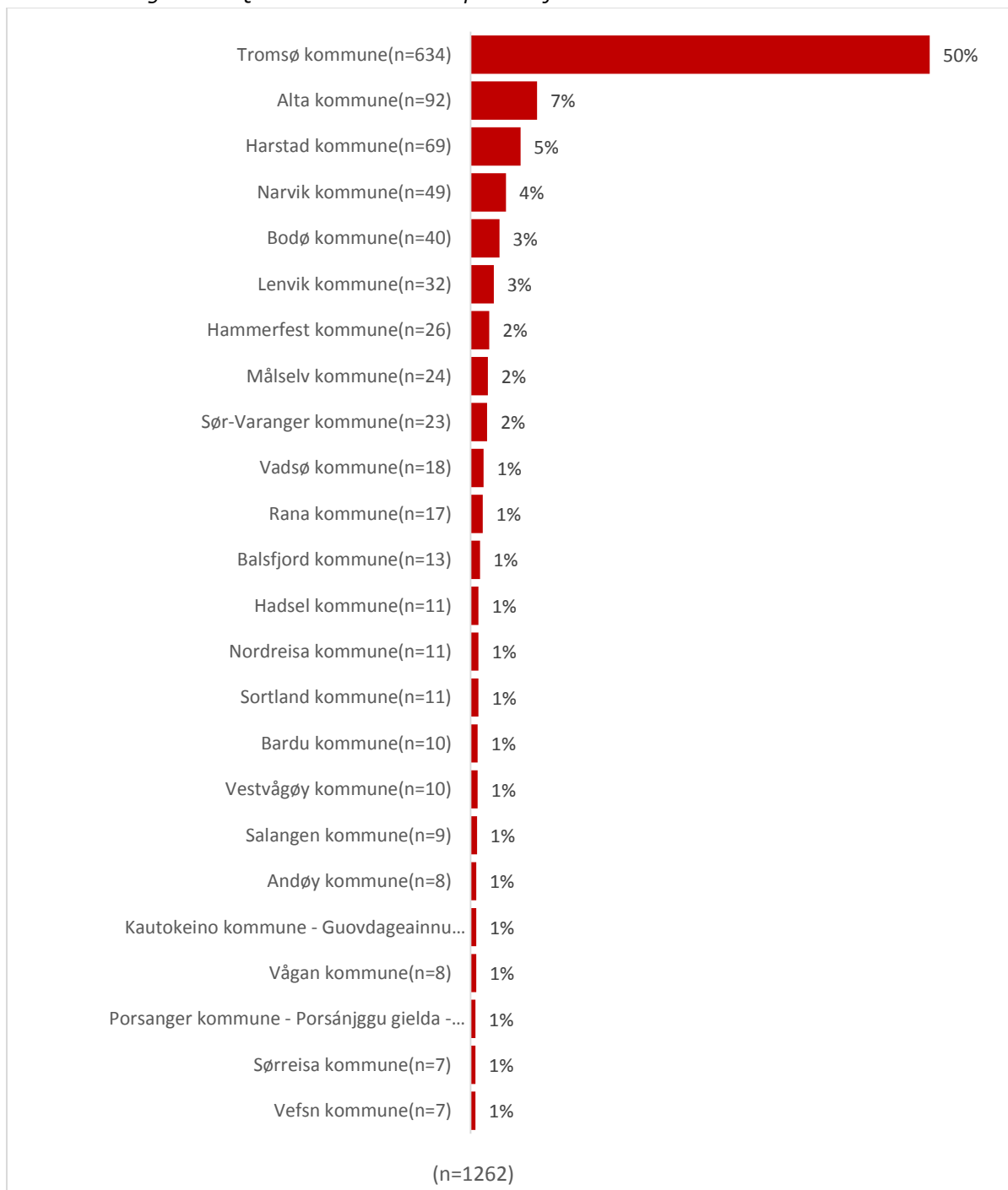
- Det er omtrent en like stor andel av UiT-kandidatene som jobber i Troms i 2017 som i 2015 (fra 51 til 52 %).
- En like stor andel oppgir å jobbe i Finnmark i 2017 som i 2015 (11 %), en større andel enn i 2012.
- Det er en nedgang i andelen UiT-kandidater som oppgir at de jobber i Nordland mellom 2015 og 2017, andelen er nå på 8 %. Men altså klart høyere andel av HiH- og HiN-kandidatene jobber i Nordland.
- Like stor andel som jobber i Oslo som i 2015 og 2012.

Kandidatenes arbeidssted pr. 15. januar 2017 - kommunefordeling

De som arbeidet i Finnmark, Nordland og Troms, fikk spørsmål om hvilken kommune de arbeidet.

- 50% av de som arbeider i Nord-Norge jobber i Tromsø kommune. Så følger Alta (7 prosent), Harstad (5 %), Narvik med 4% og Bodø med 3 %.

Figur 3.8. Q55 Hvor arbeidet du per 15. januar 2017? I hvilken kommune?

	Alle	UiT	HiH	HiN
Tromsø	50 %	59 %	15 %	6 %
Alta	7 %	7 %	1 %	12 %
Harstad	5 %	3 %	26 %	6 %
Narvik	4 %	1 %	3 %	32 %
Bodø	3 %	2 %	2 %	14 %
Lenvik	3 %	2 %	7 %	1 %
Hammerfest	2 %	2 %	2 %	2 %
Målselv	2 %	2 %	3 %	1 %
Sør-Varanger	2 %	2 %	0 %	0 %
Vadsø	1 %	2 %	0 %	0 %
Rana	1 %	1 %	2 %	1 %
Balsfjord	1 %	1 %	1 %	0 %
Hadsel	1 %	1 %	3 %	0 %
Nordreisa	1 %	1 %	1 %	1 %
Sortland	1 %	1 %	2 %	0 %
Bardu	1 %	0 %	3 %	2 %
Vestvågøy	1 %	0 %	0 %	5 %
Salangen	1 %	1 %	2 %	0 %
Andøy	1 %	0 %	1 %	4 %
Kautokeino	1 %	1 %	0 %	0 %
Vågan	1 %	1 %	1 %	0 %
Porsanger	1 %	0 %	1 %	1 %
Sørreisa	1 %	1 %	0 %	0 %
Vefsn	1 %	0 %	3 %	1 %
Kvæfjord	0 %	0 %	4 %	0 %
Storfjord	0 %	1 %	0 %	0 %
Ballangen	0 %	0 %	1 %	3 %
Evenes	0 %	0 %	3 %	0 %
Karlsøy	0 %	0 %	1 %	1 %
Skånland	0 %	0 %	3 %	0 %

Sammenligning med 2015

- Andelen av UiT-kandidatene som jobber i Tromsø stiger med hele 22 prosentpoeng. Andelen i Alta var stabil, mens andelen i Harstad, Narvik og Bodø gikk tilbake blant UiT-kandidatene mellom 2015 og 2017.
- Dette oppveies i noen grad av de nye HiH- og HiN-kandidatene som naturlig nok i større grad har fått arbeid på studiestedet, en tredel av kandidatene fra HiH i Harstad og en fjerdedel av kandidatene fra HiN i Narvik. En større prosentdel av HiN-kandidatene enn øvrige kandidater har også fått arbeid i Bodø (14%).

Om kandidatene arbeider på det geografiske stedet de ønsker

- Andelen som har fått arbeid på det geografiske stedet de ønsker står stabilt på 86 %, mens 14 % har ikke fått dette.
- Flest som ikke har fått arbeid der de ønsker finner vi blant de med profesjonsutdanning og blant de som studerte ved avd. for teknologi og NT.
- Flest som har fått jobb der de ønsker er blant de med PhD og de som studerte ved Jurfak.

Tabell 3.14. Q18 Har du per 15. januar arbeid på det geografiske stedet du ønsker

	Ja	Nei
Alle (n=1806)	86 %	14 %
Institusjon:		
UiT (n=1459)	86 %	14 %
HiH (n=177)	89 %	11 %
HiN (n=166)	79 %	21 %
Fak./inst./avd.:		
Helsefak (n=456)	83 %	17 %
NT (n=156)	79 %	21 %
HSL (n=407)	89 %	11 %
Kunsthak (n=12)	92 %	8 %
Jurfak (n=89)	93 %	7 %
BFE (n=244)	88 %	12 %
Finnmarksfakultet (n=70)	86 %	14 %
Helse&sos (n=116)	90 %	10 %
Øksamf (n=60)	87 %	13 %
Helse&samf (n=44)	91 %	9 %
Tek (n=119)	75 %	25 %
Kjønn:		
Mann (n=664)	83 %	17 %
Kvinne (n=1142)	87 %	13 %
Grad:		
Bachelor (n=886)	85 %	15 %
Master 2-årig (n=492)	89 %	11 %
Master 5-årig (n=227)	84 %	16 %
Profesjonsstudier (n=100)	76 %	24 %
Ph.D. (n=101)	92 %	8 %

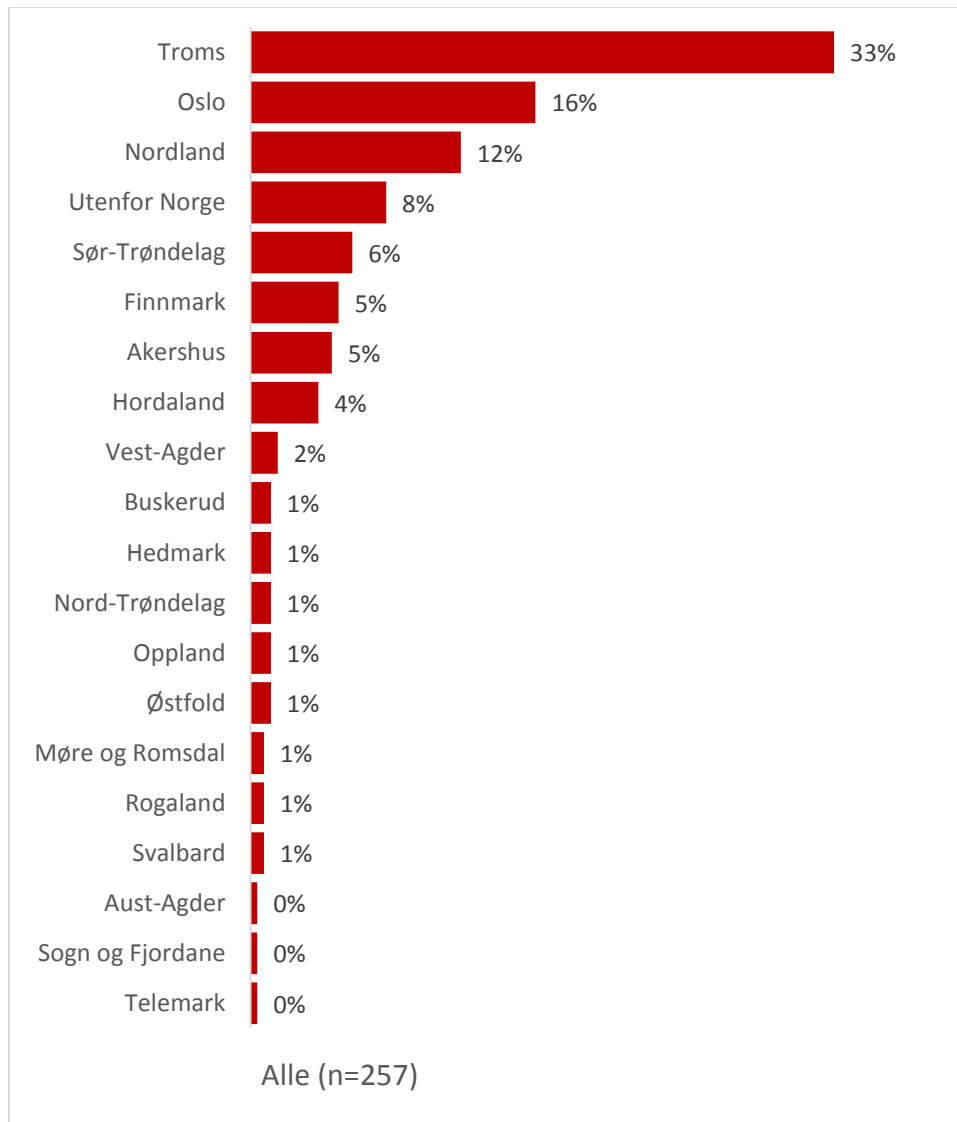
Sammenligning med 2015 og 2012

- Stabilitet i andelen som oppga å ha fått jobb der de ønsker fra 2012-2017 (87, 86, 86 %)
- Som i 2012 og 2015 er det en større andel kvinner enn menn som oppgir at de har fått jobb der de ønsker.
- Høyere andel «nei» ved NT-fakultetet enn i 2015 og lavere andel «nei» ved Jurfak

Hvor kandidatene ønsker å arbeide (blant de som ikke arbeider på ønsket sted i dag)

- Troms er det fylket som flest kandidater ønsker å jobbe (1 av 3), fulgt av Oslo (1 av 6), Nordland og utlandet. Deretter følger Sør-Trøndelag og Finnmark.

Figur 3.9. Q19 Hvor ønsker du helt å arbeide? (I hvilket fylke)

- Flest med profesjonsutdanning ønsker å arbeide i Troms. Menn ønsker i større grad enn kvinner å jobbe i Troms, det samme gjelder Oslo, mens flere kvinner enn menn ønsker å jobbe i Nordland.

Tabell 3.15. Q19 Hvor ønsker du helt å arbeide? Etter institusjon, avdeling, kjønn og gradsnivå (I hvilket fylke)

	Regioner																								
	Aust-					Møre og					Nord-				Sogn og				Sør-		Vest-				Utenfor
	Akershus	Agder	Buskerud	Hedmark	Hordaland	Finnmark	Romsdal	Nordland	Trøndelag	Oppland	Oslo	Rogaland	Fjordane	Trøndelag	Telemark	Troms	Agder	Østfold	Svalbard	Norge					
Alle (n=257)	5 %	0 %	1 %	1 %	4 %	5 %	1 %	12 %	1 %	1 %	16 %	1 %	0 %	6 %	0 %	33 %	2 %	1 %	1 %	8 %					
Institusjon:																									
UIT (n=203)	4 %	0 %	1 %	1 %	5 %	5 %	0 %	10 %	0 %	1 %	16 %	1 %	0 %	5 %	0 %	36 %	1 %	1 %	1 %	7 %					
HIH (n=20)	5 %	0 %	5 %	0 %	0 %	0 %	5 %	10 %	5 %	0 %	15 %	0 %	0 %	5 %	0 %	40 %	5 %	0 %	0 %	5 %					
HIN (n=34)	9 %	0 %	0 %	0 %	0 %	9 %	0 %	26 %	3 %	0 %	18 %	0 %	0 %	9 %	0 %	15 %	0 %	0 %	0 %	12 %					
Fak./inst./avd.:																									
Helsefak (n=79)	4 %	0 %	1 %	1 %	1 %	5 %	0 %	15 %	1 %	1 %	15 %	0 %	0 %	6 %	0 %	39 %	1 %	3 %	1 %	4 %					
NT (n=32)	3 %	0 %	0 %	3 %	13 %	6 %	0 %	3 %	0 %	0 %	19 %	3 %	3 %	3 %	0 %	34 %	3 %	0 %	0 %	6 %					
HSL (n=42)	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	0 %	10 %	0 %	5 %	19 %	0 %	0 %	5 %	2 %	29 %	0 %	0 %	0 %	17 %					
Kunstfak (n<5)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %					
Jurfak (n=6)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	33 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	50 %	0 %	17 %	0 %	0 %					
BFE (n=30)	7 %	0 %	0 %	0 %	3 %	3 %	3 %	3 %	0 %	0 %	17 %	0 %	0 %	7 %	0 %	47 %	3 %	0 %	0 %	7 %					
Finnmarksfakultet (n=10)	10 %	0 %	0 %	0 %	10 %	20 %	0 %	0 %	0 %	0 %	20 %	0 %	0 %	10 %	0 %	10 %	0 %	0 %	10 %	10 %					
Helse&sos (n=12)	0 %	0 %	8 %	0 %	0 %	0 %	8 %	17 %	0 %	0 %	8 %	0 %	0 %	8 %	0 %	50 %	0 %	0 %	0 %	0 %					
Øksamf (n=8)	13 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	13 %	0 %	25 %	0 %	0 %	0 %	0 %	25 %	13 %	0 %	0 %	13 %					
Helse&samf (n<5)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	50 %	0 %	0 %	25 %	0 %	0 %	25 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %					
Tek (n=29)	10 %	0 %	0 %	0 %	0 %	10 %	0 %	21 %	3 %	0 %	17 %	0 %	0 %	7 %	0 %	17 %	0 %	0 %	0 %	14 %					
Kjønn:																									
Mann (n=115)	3 %	0 %	0 %	2 %	4 %	6 %	1 %	10 %	1 %	1 %	17 %	1 %	1 %	3 %	0 %	37 %	2 %	0 %	0 %	10 %					
Kvinne (n=142)	6 %	1 %	2 %	1 %	4 %	4 %	1 %	13 %	1 %	1 %	15 %	1 %	0 %	8 %	1 %	30 %	1 %	2 %	1 %	6 %					
Grad:																									
Bachelor (n=134)	4 %	0 %	1 %	2 %	4 %	5 %	1 %	14 %	1 %	1 %	15 %	1 %	1 %	5 %	0 %	31 %	1 %	1 %	1 %	8 %					
Master 2-årig (n=55)	4 %	2 %	2 %	0 %	7 %	7 %	0 %	4 %	2 %	0 %	22 %	0 %	0 %	4 %	2 %	35 %	2 %	0 %	0 %	9 %					
Master 5-årig (n=36)	6 %	0 %	0 %	0 %	3 %	3 %	0 %	17 %	0 %	3 %	17 %	0 %	0 %	6 %	0 %	36 %	3 %	3 %	0 %	6 %					
Profesjonsstudier (n=24)	8 %	0 %	4 %	0 %	0 %	4 %	0 %	17 %	0 %	0 %	13 %	0 %	0 %	8 %	0 %	42 %	0 %	0 %	4 %	0 %					
Ph.D. (n=8)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	13 %	0 %	0 %	25 %	0 %	38 %	0 %	0 %	0 %	25 %					

Av de som ikke har fått jobb på ønsket sted er Troms foretrukket blant et flertall av kandidatene fra Jurfak, Institutt for helse- og sosialfag og BFE. Det er dog viktig å påpeke at basene er svært små, noe som gjør at disse tallene kun må tolkes som indikasjoner.

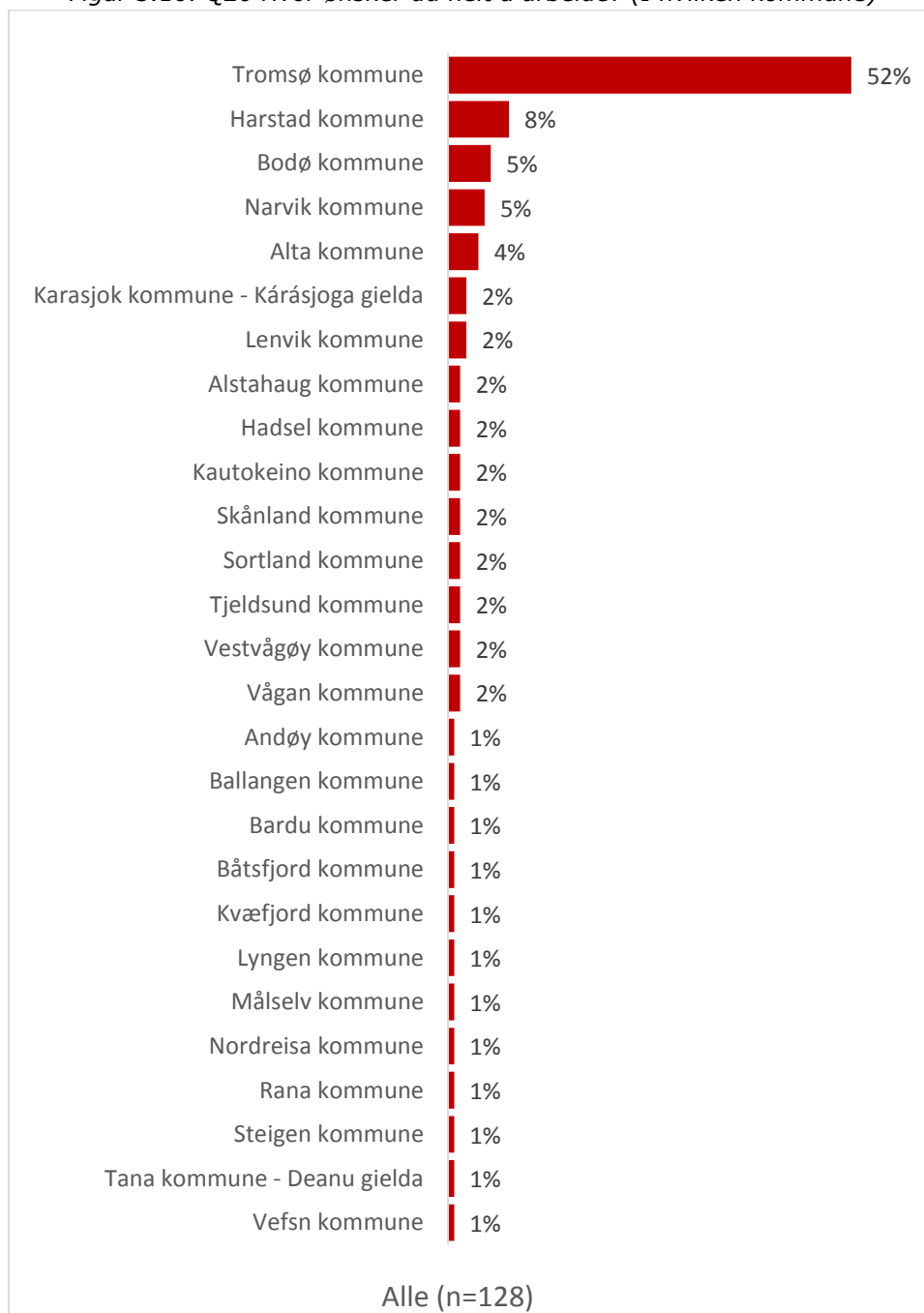
Sammenligning med 2015 og 2012

- Andelen av UiT-kandidatene som ønsker å jobbe i Troms har økt fra 31 prosent i 2015 til 36 prosent i 2017 blant de som ikke har fått arbeid på ønsket sted. 40 prosent ønsket seg til Troms i 2012.
- Rangeringen er i store trekk lik som i 2015, men Finnmark synker som ønsket arbeidsfylke.

Foretrukket kommune

- Blant de som ønsker å arbeide i Nord-Norge er Tromsø kommune suverent på topp med 52 prosent. Deretter følger Harstad med 8 %, Bodø og Narvik med 5 % hver og så Alta med 4 prosent.

Figur 3.10. Q20 Hvor ønsker du helt å arbeide? (I hvilken kommune)

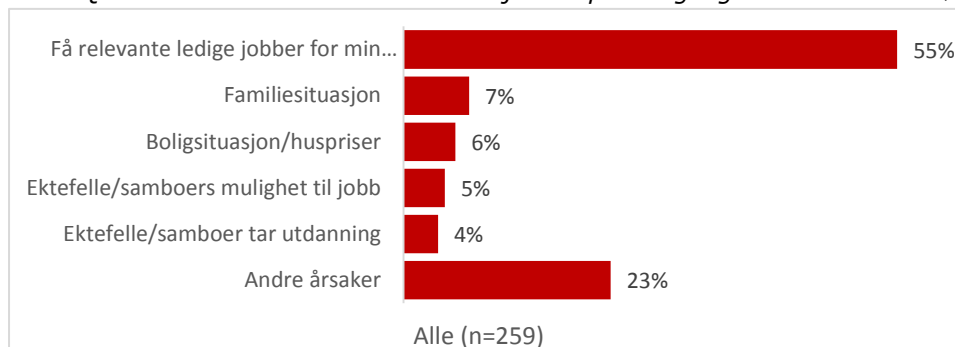
Sammenligning med 2015

- Tromsø kommune kommer i 2017 suverent på topp med 52 prosent, dette er større andel enn i 2015 hvor 42 % ønsket seg dit, men lavere enn i 2012 hvor 56 % ønsket seg til Tromsø.
- Harstad, Bodø og Alta har ca. en like stor andel som tidligere, mens Narvik er ny på listen.

Grunner til at man ikke har fått arbeid på ønsket sted

- Den viktigste årsaken er at det er få relevante ledige jobber for min utdanningsbakgrunn, fulgt av andre årsaker og familiebakgrunn.

Figur 3.11. Q21 Hva er årsakene til at du ikke jobber på det geografiske stedet du ønsker?

- En større andel kandidater ved UiT (58 %) oppgir at det er få relevante ledige stillinger for deres utdanningsbakgrunn enn blant kandidatene ved HiH og HiN. En større andel ved HiH oppgir at ektefelle/samboer tar utdanning og familiesituasjon som årsak til at de ikke arbeider der de ønsker enn ved UiT og HiN. En større andel ved HiN oppgir at boligsituasjon er årsaken til at de ikke jobber der de ønsker enn ved UiT og HiH.
- En større andel menn oppgir familiesituasjon som årsak til at de ikke jobber på det geografiske stedet de ønsker. Flere kvinner enn menn oppgir at det er få relevante jobber enn menn.
- Det er en mindre andel blant kandidatene med grad innen profesjonsstudier som oppgir få relevante ledige stillinger som årsak til at de ikke jobber på det geografiske stedet de ønsker enn blant de andre gradsnivåene.

Tabell 3.17. Q21 Hva er årsakene til at du ikke jobber på det geografiske stedet du ønsker?

	Få relevante ledige jobber for min utdanningsbakgrunn	Ektefelle/samboers mulighet til jobb	Ektefelle/samboer tar utdanning	Familiesituasjon	Boligsituasjon/huspri ser	Andre årsaker
Alle (n=259)	55 %	5 %	4 %	7 %	6 %	23 %
Institusjon:						
UiT (n=204)	58 %	5 %	3 %	7 %	5 %	22 %
HiH (n=20)	40 %	0 %	15 %	15 %	5 %	25 %
HiN (n=35)	49 %	6 %	0 %	6 %	11 %	29 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=79)	51 %	6 %	3 %	6 %	4 %	30 %
NT (n=32)	75 %	3 %	6 %	0 %	6 %	9 %
HSL (n=43)	53 %	2 %	2 %	9 %	7 %	26 %
Kunsthøgskolen (n=5)	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Jurfak (n=6)	67 %	0 %	0 %	17 %	0 %	17 %
BFE (n=30)	60 %	10 %	3 %	10 %	7 %	10 %
Finnmarksfakultet (n=10)	60 %	0 %	0 %	10 %	0 %	30 %
Helse&sos (n=12)	33 %	0 %	25 %	17 %	0 %	25 %
Øksamf (n=8)	50 %	0 %	0 %	13 %	13 %	25 %
Helse&samf (n=5)	25 %	0 %	0 %	0 %	50 %	25 %
Tek (n=30)	53 %	7 %	0 %	7 %	7 %	27 %
Kjønn:						
Mann (n=116)	53 %	5 %	4 %	11 %	8 %	18 %
Kvinne (n=143)	57 %	4 %	3 %	4 %	4 %	27 %
Grad:						
Bachelor (n=134)	55 %	2 %	5 %	7 %	7 %	23 %
Master 2-årig (n=56)	63 %	5 %	2 %	9 %	4 %	18 %
Master 5-årig (n=37)	65 %	5 %	3 %	5 %	8 %	14 %
Profesjonsstudier (n=24)	21 %	13 %	4 %	8 %	0 %	54 %
Ph.D. (n=8)	63 %	13 %	0 %	13 %	0 %	13 %

Sammenligning med 2015

- Stabilitet andelen som sier få relevante jobber fra 2015 (58 mot 57 %).

Hjemstedsfylke

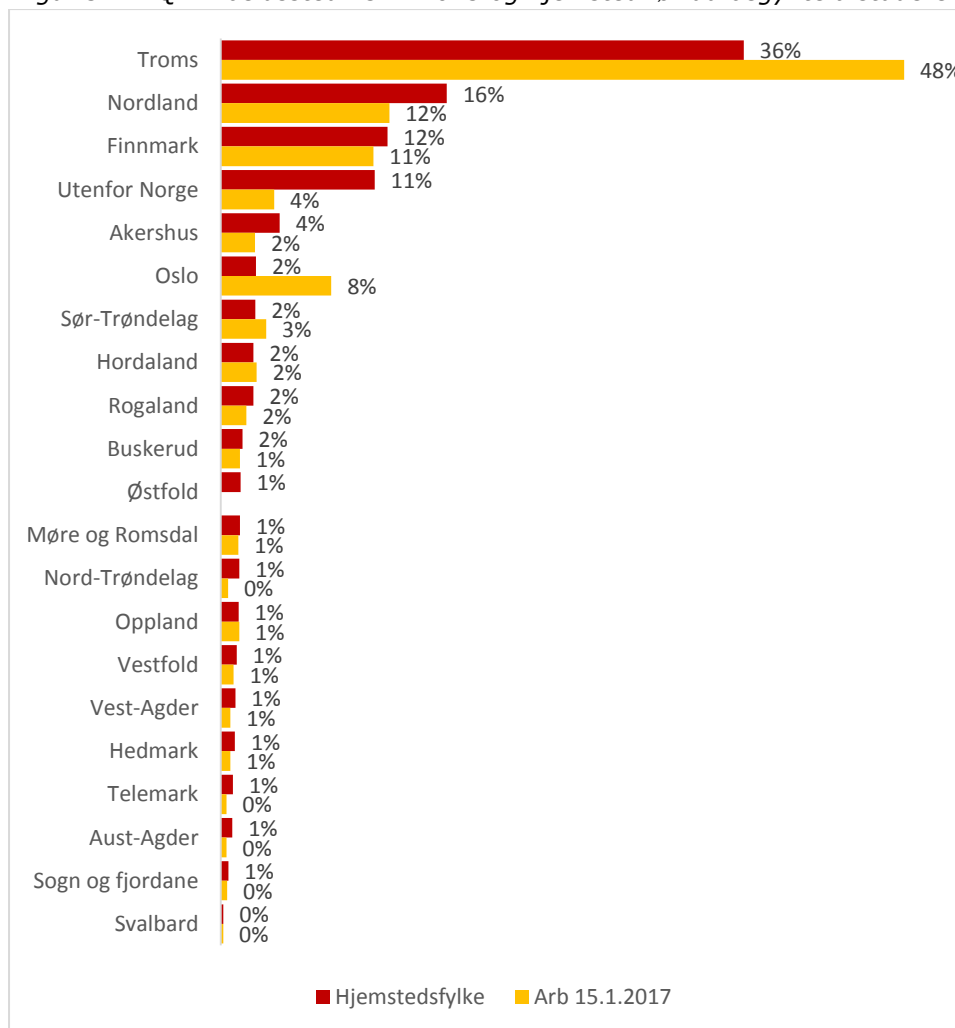
Hvor kandidatene kommer fra og hvor de jobbet 01. januar 2017 kan si noe om hvilke geografiske områder kandidater fra UiT bidrar med sin kompetanse (netto tilvekst).

- Over 1 av 3 (36 %) av kandidatene hadde Troms som hjemfylke, deretter kommer Nordland med 16 % og Finnmark med 12 %.

Netto tilflytting

- Ser vi dette opp mot hvor kandidatene jobber i dag, finner vi at Troms har hatt en netto tilflytting på 12 prosentpoeng, mens Nordland har hatt en «avgang» på 4 prosentpoeng. Omtrent like mange arbeider per 01.januar 2017 i Finnmark som andelen som har Finnmark som sin hjemstedskommune.

Figur 3.12. Q1 Arbeidssted 15.1. 2015 og hjemsted før du begynte å studere?

- Som nevnt over, arbeider rundt halvparten av kandidatene fra UiT/HiH/HiN i Troms (48 prosent). Av disse (854 kandidater) er det hele 63 prosent (538 av 854 kandidater) som hadde Troms som sitt hjemstedsfylke før de begynte å studere, 11 prosent (90 av 854 kandidater) hadde Nordland og 7 prosent (61 av 854 kandidater) hadde Finnmark. Ser vi på de som jobber i Finnmark, kommer 69 prosent (132 av 190 kandidater) av disse også fra Finnmark. Tilsvarende finner vi at blant de som jobber i Nordland, er det 69 prosent (143 av 207 kandidater) som også har Nordland som hjemstedsfylke før de begynte å studere.
- Kandidatene som kommer fra disse tre «hovedfylkene», vandrer med andre ord i stor grad tilbake til sine hjemstedsfylker etter endt studier.

Når det gjelder Oslo, som er det fjerde viktigste fylket for UiT/HiH/HiN, ser vi at 21 prosent av disse kommer fra Troms, om lag like mange som kommer fra Oslo (23 prosent).

Tabell 3.18. Q1 Arbeid i dag etter hjemstedsfylke (UiT/HiH/HiN samlet) Kolloneprosent.

	Hva var ditt hjemstedsfylke da du var 16 år (siste år på ungdomsskolen)?																					
	Akershus	Aust-Agder	Buskerud	Hedmark	Hordaland	Finnmark	Møre og Romsdal	Nordland	Trøndelag	Oppland	Oslo	Rogaland	Fjordane	Sogn og Fjordane	Sør-Trøndelag	Telemark	Troms	Vest-Agder	Vestfold	Østfold	Svalbard	Utenfor Norge
Base	43	7	24	12	45	190	22	207	9	23	138	32	8	57	7	854	12	16	20	3	67	
Akershus	30%	0%	4%	17%	0%	2%	5%	1%	0%	22%	11%	0%	13%	0%	0%	2%	0%	6%	0%	0%	0%	
Aust-Agder	0%	57%	0%	0%	0%	1%	5%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	14%	0%	8%	0%	0%	0%	0%	
Buskerud	0%	0%	42%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	1%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	6%	0%	0%	0%	
Hedmark	5%	0%	0%	17%	0%	1%	0%	0%	0%	9%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	5%	0%	0%	
Hordaland	0%	0%	4%	0%	38%	1%	0%	1%	0%	0%	1%	6%	25%	2%	0%	1%	8%	0%	5%	33%	3%	
Finnmark	7%	0%	0%	8%	0%	69%	0%	3%	0%	4%	7%	3%	0%	9%	0%	7%	0%	0%	0%	0%	3%	
Møre og Romsdal	0%	0%	8%	0%	0%	0%	45%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	
Nordland	5%	14%	8%	8%	13%	5%	18%	69%	0%	0%	13%	9%	13%	16%	14%	11%	17%	19%	5%	0%	0%	
Nord-Trøndelag	5%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	78%	0%	0%	0%	0%	7%	0%	1%	0%	6%	0%	0%	0%	
Oppland	0%	0%	4%	8%	0%	1%	0%	2%	11%	30%	2%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	
Oslo	5%	0%	4%	17%	0%	1%	0%	0%	0%	4%	14%	0%	13%	0%	0%	1%	0%	0%	5%	0%	0%	
Rogaland	2%	0%	0%	0%	7%	1%	5%	1%	11%	0%	1%	41%	0%	0%	0%	14%	1%	0%	0%	0%	1%	
Sogn og Fjordane	2%	0%	0%	0%	7%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	14%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
Sør-Trøndelag	5%	0%	0%	17%	0%	2%	5%	0%	0%	0%	1%	3%	0%	30%	0%	1%	0%	0%	5%	33%	0%	
Telemark	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	2%	14%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	
Troms	21%	14%	17%	8%	16%	10%	5%	12%	0%	9%	25%	6%	13%	25%	14%	63%	0%	19%	30%	0%	10%	
Vest-Agder	0%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	9%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	67%	0%	0%	0%	0%	
Vestfold	0%	0%	0%	0%	0%	1%	5%	1%	0%	4%	3%	0%	13%	2%	0%	0%	0%	38%	5%	0%	0%	
Østfold	2%	0%	8%	0%	0%	1%	5%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	35%	0%	0%	
Svalbard	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
Utenfor Norge	12%	14%	0%	0%	16%	5%	5%	5%	0%	4%	9%	31%	13%	7%	14%	7%	0%	6%	5%	33%	81%	

- Tabellen under viser at mens 80 prosent (538 av 675 kandidater) av de som hadde Troms som hjemstedsfylke, jobbet i Troms etter studiene (per 15.1 2017).
- Rundt halvparten (48 prosent/ 143 av 296 kandidater) blant kandidatene fra Nordland jobber i Nordland etter studiene. 6 av 10 kandidater (59 prosent/132 av 222 kandidater) av kandidatene fra Finnmark jobbet i Finnmark per 15.1. 2017.

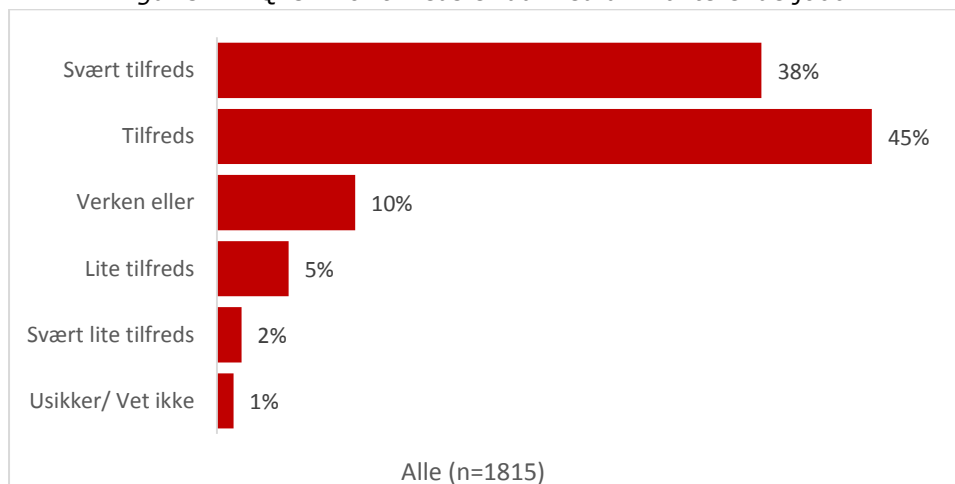
Tabell 3.19. Q1 Hjemstedsfylke fordelt på arbeid i dag (UiT/HiH/HiN samlet)

		Hva var ditt hjemstedsfylke da du var 16 år (siste år på ungdomsskolen)?																					
		Møre og					Nord-					Sogn og					Vest-					Utenfor	
		Akershus	Aust-Agder	Buskerud	Hedmark	Hordaland	Finnmark	Romsdal	Nordland	Trøndelag	Oppland	Oslo	Rogaland	fjordane	Sør-Trøndelag	Telemark	Troms	Agder	Vestfold	Østfold	Svalbard		
Hvor arbeidet du per 15. januar?	Base	61	12	28	15	41	222	23	296	24	25	33	36	10	40	13	675	18	20	23	4	177	
	Akershus	21%	0%	0%	13%	0%	1%	0%	1%	8%	0%	6%	3%	10%	5%	0%	1%	0%	0%	4%	0%	3%	
	Aust-Agder	0%	33%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	
	Buskerud	2%	0%	36%	0%	2%	0%	9%	1%	0%	4%	3%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	9%	0%	0%	
	Hedmark	3%	0%	0%	13%	0%	0%	0%	0%	4%	6%	0%	0%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
	Hordaland	0%	0%	0%	0%	41%	0%	0%	2%	0%	0%	8%	30%	0%	0%	1%	11%	0%	0%	0%	0%	4%	
	Finnmark	7%	8%	0%	7%	5%	59%	0%	3%	4%	8%	3%	3%	20%	8%	8%	3%	0%	5%	4%	0%	5%	
	Romsdal	2%	8%	0%	0%	0%	0%	43%	1%	0%	0%	0%	3%	0%	3%	0%	0%	0%	5%	4%	0%	1%	
	Nordland	5%	0%	4%	0%	7%	3%	0%	48%	13%	16%	0%	8%	0%	0%	0%	4%	6%	10%	9%	0%	6%	
	Nord-	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	29%	4%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
	Oppland	8%	0%	4%	13%	0%	0%	0%	0%	0%	28%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	11%	5%	0%	0%	1%	
	Oslo	25%	17%	7%	7%	2%	4%	9%	6%	0%	12%	58%	6%	20%	5%	31%	5%	22%	20%	9%	0%	7%	
	Rogaland	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	36%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	6%	
	Fjordane	2%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	1%	
	Trøndelag	0%	0%	0%	0%	2%	2%	4%	3%	17%	0%	0%	0%	0%	43%	8%	2%	0%	5%	0%	0%	2%	
	Telemark	0%	8%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	10%	0%	8%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	
	Troms	25%	17%	46%	40%	17%	27%	30%	30%	25%	24%	15%	25%	10%	25%	46%	80%	6%	10%	30%	100%	33%	
	Vest-Agder	0%	8%	0%	0%	2%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	44%	0%	0%	0%	0%	
	Vestfold	2%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	1%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	30%	0%	0%	1%	
	Østfold	0%	0%	0%	7%	2%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	3%	0%	1%	0%	5%	30%	0%	1%	1%	
	Svalbard	0%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	
Utenfor Norge	0%	0%	0%	0%	5%	1%	4%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	31%		

Tilfredshet med nåværende stilling

- Kandidatene er tilfredse med sin nåværende jobb. Hele 83 % sier at de er tilfredse, mens kun 7 % sier at de ikke er tilfredse.

Figur 3.14. Q25 Hvor tilfreds er du med din nåværende jobb?

Tabell 3.23. Q25 Hvor tilfreds er du med din nåværende jobb?

	Svært tilfreds	Tilfreds	Verken eller	Utilfreds	Svært utilfreds	Usikker/ Vet ikke
Alle (n=1815)	38 %	45 %	10 %	5 %	2 %	1 %
Institusjon:						
UiT (n=1469)	38 %	44 %	9 %	5 %	2 %	1 %
HiH (n=177)	34 %	51 %	11 %	4 %	1 %	0 %
HiN (n=165)	34 %	47 %	10 %	4 %	2 %	2 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=462)	39 %	47 %	8 %	3 %	1 %	2 %
NT (n=156)	40 %	42 %	9 %	6 %	3 %	0 %
HSL (n=410)	39 %	44 %	9 %	6 %	2 %	1 %
Kunsthøgskolen (n=12)	8 %	50 %	17 %	8 %	0 %	17 %
Jur fak (n=89)	44 %	44 %	8 %	2 %	2 %	0 %
BFE (n=244)	38 %	39 %	14 %	5 %	3 %	1 %
Finnmarks fakultet (n=71)	30 %	45 %	11 %	11 %	1 %	1 %
Helse&sos (n=116)	33 %	52 %	11 %	3 %	1 %	0 %
Øksamf (n=60)	35 %	50 %	10 %	5 %	0 %	0 %
Helse&samf (n=44)	27 %	55 %	5 %	9 %	2 %	2 %
Tek (n=118)	37 %	45 %	11 %	3 %	3 %	2 %
Kjønn:						
Mann (n=665)	38 %	45 %	11 %	4 %	2 %	1 %
Kvinne (n=1150)	37 %	45 %	9 %	5 %	2 %	1 %
Grad:						
Bachelor (n=891)	37 %	44 %	10 %	5 %	2 %	1 %
Master 2-årig (n=493)	36 %	48 %	8 %	5 %	2 %	1 %
Master 5-årig (n=229)	41 %	43 %	8 %	4 %	2 %	1 %
Profesjonsstudier (n=100)	37 %	46 %	10 %	5 %	1 %	1 %
Ph.D. (n=102)	42 %	43 %	10 %	3 %	1 %	1 %

- Tilfredsheten stiger med utdanningsnivå. Fra 37 % på Bachelor-nivå til 42 % på PhD-nivå.
- Det er små forskjeller mellom institusjonene, fra 34 % ved HiN og til 51 % ved HiH.

Jevnt over høy tilfredshet ved fakultetene. Kunstfak (58 %) og Finnmarksfakultete (75 %) skiller seg ut med lavere tilfredshet, men det er en stor feilmargin for Kunstfak grunnet få kandidater.

- Kandidater som har en stilling som er deltid under 50 %, kandidater som jobber freelance eller på prosjektbasis skiller seg negativt ut mtp. tilfredshet med sin jobb.
- De som jobber heltid, men i flere stillinger er mest tilfredse, fulgt av de som jobber heltid.

Tabell 3.24. Q25 Hvor tilfreds er du med din nåværende jobb?

	Svært tilfreds	Tilfreds	Verken eller	Lite tilfreds	Svært lite tilfreds	Vet ikke
Heltid i en stilling (100 %)	34 %	50 %	9 %	4 %	1 %	1 %
Heltid, men flere stillinger	32 %	56 %	7 %	4 %	1 %	1 %
Deltid (50 % +, én stilling)	22 %	50 %	13 %	11 %	5 %	1 %
Deltid(50 % +, flere stillinger)	12 %	57 %	17 %	12 %	0 %	2 %
Deltid (under 50 %)	11 %	41 %	27 %	11 %	8 %	2 %
Freelance/prosjekt	16 %	34 %	30 %	9 %	7 %	5 %

Sammenligning md 2015 og 2012

- 82 prosent er tilfredse eller svært tilfreds med nåværende jobb, uendret fra 2015 og 2012. Stabilitet i hvor mange som er lite tilfredse med sin nåværende jobb, andelen er 7%.

4 Del B: Arbeidssøking og første jobb etter studiene

Arbeidssøking etter fullført grad

Spørsmålene i denne delen av undersøkelsen handler om arbeidssøking etter studiene; hvordan kandidatene søkte jobb, når de søkte jobb og hvor de søkte jobb.

- Rundt halvparten (51 %) av kandidatene begynte å søke jobb før de var ferdig med sine studier ved UiT.
  - 39 prosent søkte *i løpet av* siste semester, mens 12 prosent begynte å søke *før* siste semester.
  - 20 prosent av kandidatene fortsatte i en jobb de hadde før avsluttet utdanning.
  - 10 prosent fikk arbeid uten å søke/ble headhuntet.

Figur 4.1. Q 26 Når begynte du å søke jobb?

- Kandidater fra HiN begynte i større grad å søke jobb før siste semester enn kandidater fra HiH og UiT. Kandidater fra HiH søker i mindre grad jobb ila siste semester enn kandidater fra HiN og UiT. Kandidater fra HiH fortsetter i større grad i en stilling de hadde før de avsluttet sin utdanning enn kandidater ved HiN og UiT.
- Andelen som begynte i en stilling de hadde søkt på og fått før fullført utdanning (før eller i løpet av siste semester), er særlig høy blant kandidater fra NT (69 prosent) og avdeling for teknologi (64 prosent). Flest som fortsatte i en stilling de hadde før avsluttet utdanning, finner vi fra HSL (31 prosent) og Institutt for økonomi og samfunnsfag (43 prosent). Lavest andel finner vi fortsatt blant kandidatene fra Jurfak (7 prosent).
- En større andel av de med PhD (42 prosent) fortsatte i en stilling de hadde før avsluttet utdanning enn kandidatene med lavere gradsnivå. En høyere andel med bakgrunn i profesjonsstudier

Tabell 4.1. Q 26 Når begynte du å søke

	Før siste semester	I løpet av siste semester	0-3 mnd. etter avsluttet utdanning	Mer enn 4 mnd. etter avsluttet utdanning	Jeg fortsatte i en jobb jeg hadde før avsluttet utdanning	Jeg fikk arbeid uten å søke/ ble headhuntet	Jeg ble selvstendig næringsdrivende/ frilanser /utøvende ku	Jeg søkte ikke arbeid av andre grunner
Alle (n=1811)	12 %	39 %	13 %	4 %	20 %	10 %	1 %	2 %
Institusjon:								
UIT (n=1463)	11 %	40 %	13 %	4 %	20 %	10 %	1 %	2 %
HiH (n=178)	10 %	31 %	11 %	4 %	31 %	10 %	0 %	3 %
HiN (n=166)	18 %	40 %	13 %	3 %	13 %	10 %	1 %	1 %
Fak./inst./avd.:								
Helsefak (n=458)	12 %	47 %	10 %	3 %	16 %	10 %	2 %	1 %
NT (n=156)	24 %	45 %	13 %	3 %	8 %	8 %	1 %	0 %
HSL (n=408)	6 %	34 %	15 %	5 %	31 %	6 %	1 %	3 %
Kunsthøgskolen (n=12)	8 %	25 %	17 %	8 %	8 %	8 %	25 %	0 %
Jurfak (n=89)	6 %	47 %	25 %	1 %	7 %	15 %	0 %	0 %
BFE (n=244)	11 %	36 %	11 %	3 %	20 %	15 %	1 %	2 %
Finnmarkshøgskolen (n=71)	14 %	27 %	20 %	6 %	21 %	10 %	3 %	0 %
Helse- og sos (n=117)	9 %	34 %	14 %	4 %	25 %	10 %	0 %	3 %
Øksamf (n=60)	10 %	25 %	7 %	5 %	43 %	8 %	0 %	2 %
Helse- og samf (n=44)	5 %	39 %	16 %	0 %	23 %	18 %	0 %	0 %
Tek (n=119)	24 %	40 %	12 %	4 %	9 %	8 %	2 %	2 %
Kjønn:								
Mann (n=666)	13 %	38 %	12 %	4 %	19 %	11 %	2 %	1 %
Kvinne (n=1145)	11 %	39 %	14 %	4 %	21 %	9 %	1 %	2 %
Grad:								
Bachelor (n=891)	11 %	40 %	14 %	4 %	18 %	10 %	1 %	2 %
Master 2-årig (n=492)	10 %	30 %	14 %	5 %	31 %	7 %	1 %	1 %
Master 5-årig (n=229)	16 %	47 %	13 %	3 %	4 %	14 %	1 %	2 %
Profesjonsstudier (n=99)	14 %	74 %	7 %	0 %	3 %	2 %	0 %	0 %
Ph.D. (n=100)	10 %	21 %	4 %	3 %	42 %	18 %	2 %	0 %

Sammenligning med 2015 og 2012

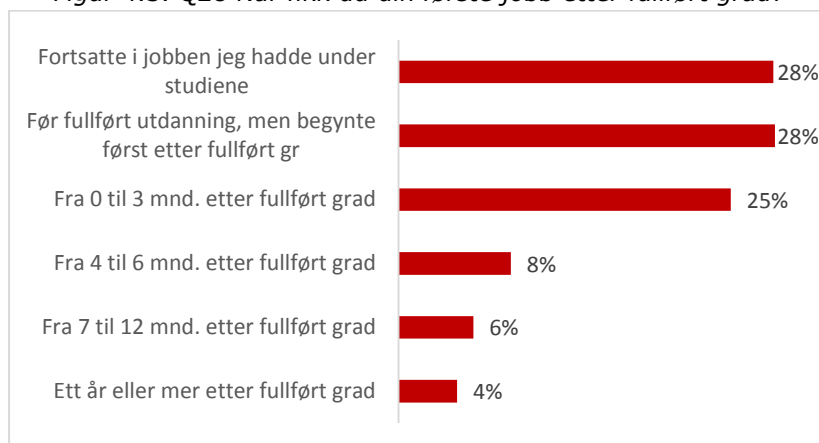
- Det er en liten nedgang i andelen av kandidater fra UiT som søkte inntektsgivende arbeid ila. siste semester fra 2015 (40 prosent mot 42 prosent), mens det er omtrent likt med 2012. Om lag like stor andel søkte jobb før siste semester i 2017 (11 % i 2017, 12 % i 2015 og 11 % i 2012). Om lag like stor andel søkte 0-3 måneder etter avsluttet utdanning i 2015 og i 2012 (13 % mot 14 % i 2015 og 2012). 4 % søkte jobb mer enn fire måneder etter utdanning, noe som er om lag det samme som i 2015 og i 2012 (3 prosent).
- Det er en oppgang i andelen som fortsatte i en jobb de hadde før avsluttet utdanning. 20 prosent gjorde dette i 2017, mot 16 prosent i 2015 og 17 prosent i 2012.
- Om lag samme andel ble headhuntet til ny jobb (10 prosent mot 11 prosent i 2015 og 9 prosent i 2012).

I sum finner vi kun små endringer mellom 2015 til 2017 og søkeprosessen etter arbeid om lag den samme som tidligere.

Første jobb etter fullført grad

- Så mange som 8 av 10 (81 prosent) av kandidatene ved UiT/HiH/HiN fikk sin første jobb innen tre måneder etter fullført utdanning. 56 prosent fikk jobb før fullført utdanning. 28 prosent fortsatte i en jobb de hadde under studiene, mens 28 prosent fikk jobb før fullført utdanning, men begynte først etter fullført grad.
- 8 prosent av kandidatene fikk jobb fra 4 til 6 måneder etter fullført grad. 6 prosent fikk først jobb mellom 7 og 12 måneder etter fullført grad, i tillegg benyttet 4 prosent ett år eller mer for å få jobb.

Figur 4.3. Q28 Når fikk du din første jobb etter fullført grad?

- En større andel av kandidatene ved HiH hadde sin første jobb før de avsluttet studiene enn kandidatene ved UiT og HiN. En større andel av HiN-kandidatene brukte 4 til 6 måneder og 7 til 12 måneder på å få seg sin første jobb enn kandidatene fra UiT og HiH.
- Andelen som fikk jobb før fullført utdanning er særlig høy blant kandidater fra Helsefak (totalt 59 prosent) og Institutt for økonomi og samfunnsfag (75 prosent). Jurfak har færrest kandidater som fortsatte i jobb de hadde under studiene (9 prosent), og flest som har fått jobb etter fullført grad (60 prosent).
- En større andel av kandidatene med en Ph.D.-grad fikk sin første jobb før fullførte studier enn kandidater på lavere gradsnivå. En større andel av kandidatene med grad i profesjonsstudier fikk sin første jobb 0-3 måneder etter endt studie enn kandidater med en annen gradsbakgrunn. En større andel av kandidatene med mastergrad (2-årig og 5-årig) brukte 4-6 måneder etter endt grad på å få seg sin første jobb enn kandidater med en annen gradsbakgrunn. En større andel av de med 2-årig mastergrad brukte 7 til 12 måneder på å få seg sin første jobb enn kandidater med en annen gradsbakgrunn.

Tabell 4.3. Q28 Når fikk du din første jobb etter fullført grad?

	Før fullført					
	Fortsatte i jobben jeg hadde under studiene	utdanning, men begynte først etter fullført gr	Fra 0 til 3 mnd. etter fullført grad	Fra 4 til 6 mnd. etter fullført grad	Fra 7 til 12 mnd. etter fullført grad	Ett år eller mer etter fullført grad
Alle (n=1809)	28 %	28 %	25 %	8 %	6 %	4 %
Institusjon:						
UIT (n=1462)	28 %	28 %	25 %	9 %	6 %	5 %
HiH (n=177)	43 %	23 %	24 %	6 %	3 %	1 %
HiN (n=166)	17 %	34 %	25 %	11 %	9 %	5 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=460)	24 %	45 %	22 %	4 %	3 %	2 %
NT (n=156)	13 %	31 %	22 %	13 %	12 %	8 %
HSL (n=407)	40 %	16 %	25 %	7 %	6 %	6 %
Kunsthøgskolen (n=12)	25 %	17 %	50 %	8 %	0 %	0 %
Jurfak (n=89)	9 %	30 %	38 %	13 %	3 %	6 %
BFE (n=243)	28 %	19 %	30 %	11 %	7 %	5 %
Finnmarksfakultet (n=70)	33 %	17 %	24 %	19 %	6 %	1 %
Helse&sos (n=117)	32 %	29 %	28 %	5 %	4 %	1 %
Øksamf (n=59)	63 %	12 %	15 %	7 %	2 %	2 %
Helse&samf (n=44)	34 %	27 %	27 %	5 %	5 %	2 %
Tek (n=119)	10 %	37 %	24 %	13 %	11 %	6 %
Kjønn:						
Mann (n=662)	27 %	27 %	24 %	10 %	6 %	6 %
Kvinne (n=1147)	29 %	29 %	26 %	7 %	6 %	3 %
Grad:						
Bachelor (n=889)	27 %	28 %	26 %	8 %	5 %	4 %
Master 2-årig (n=489)	40 %	15 %	21 %	10 %	8 %	5 %
Master 5-årig (n=229)	7 %	46 %	29 %	10 %	4 %	4 %
Profesjonsstudier (n=100)	7 %	55 %	33 %	2 %	3 %	0 %
Ph.D. (n=102)	49 %	24 %	15 %	5 %	3 %	5 %

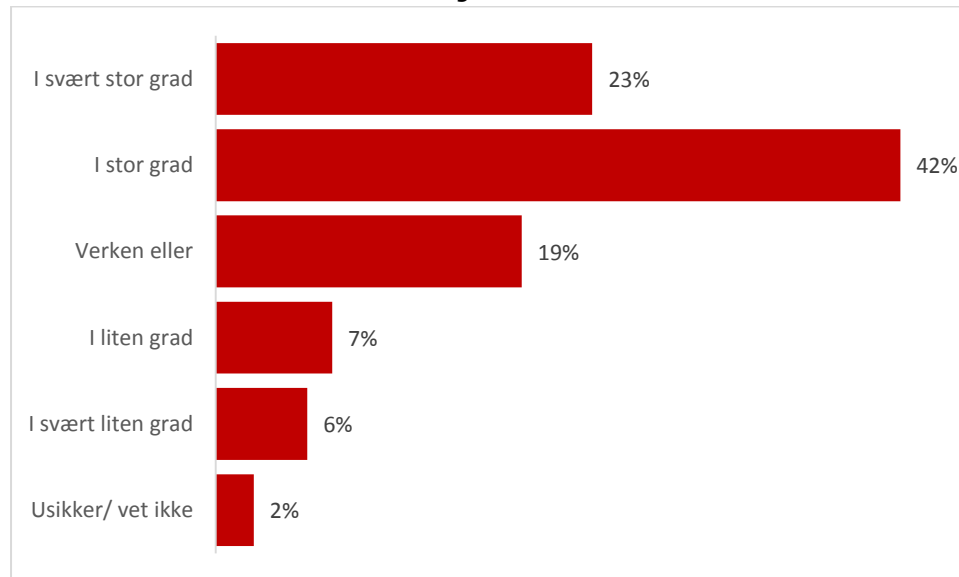
Sammenligning med 2015 og 2012

- Noe færre kandidater fikk sin første jobb innen tre måneder etter fullført utdanning (81 % mot 85 % i 2015 og 84 % i 2012).
- En noe større andel fikk jobb før fullført utdanning (56% mot 52% i 2015 og 46% i 2012).
  - Flere fortsatte i en jobb de hadde under studiene (28% mot 23% i 2015 mot 12% i 2012). Ca. samme andel som i 2015 fikk jobb før fullført utdanning, men hvor de begynte først etter fullført grad (28% mot 29% i 2015 mot 34 % i 2012).
- Stabil andel av kandidatene fikk jobb fra 4-6 måneder etter fullført grad (9 % mot 7% i 2015 mot 8 % i 2012).
- Om lag like stor andel fikk først jobb mellom 7 og 12 måneder etter fullført grad (6 mot 4 og 5 prosent), og 5 prosent benyttet ett år eller mer for å få jobb, ca. like stor andel som i 2015 og 2012.

Innfrielse av jobbforventninger

Rundt 2 av 3 (65 prosent) av kandidatene opplever at egne jobbforventninger har blitt innfridd i den første jobben de fikk etter studiene. 19 prosent svarer verken eller, mens 13 prosent mener at disse ikke ble innfridd.

Figur 4.4. Q29 I hvilken grad har jobbforventningene dine blitt innfridd i din første jobb etter fullført grad?

- En større andel av HiH-kandidatene opplever at deres jobbforventninger ble innfridd enn kandidatene fra HiN og UiT.
- Når vi bryter resultatene ned på fakulteter/avdelinger finner vi at kandidatene fra Helsefak, Institutt for helse- og sosialfag og Avdeling for helse og samfunnsfag i størst grad opplever at forventningene er innfridd. Kandidatene fra Jurfak svarer i større grad at forventningene deres verken i stor eller liten grad har blitt innfridd. Kandidatene fra NT, Finnmarksfakultetet og avd. for helse og samfunnsfag svarer i større grad enn kandidater fra andre enheter at forventningene deres i liten grad har blitt innfridd.
- Kandidater med grad innen profesjonsstudier sier i størst grad at deres forventninger har blitt innfridd, mens kandidater med en 2-årig mastergrad i minst grad sier det samme.

Tabell 4.4. Q29 I hvilken grad har jobbforventningene dine blitt innfridd i din første jobb etter fullført grad?

	I svært stor grad	I stor grad	Verken eller	I liten grad	I svært liten grad	Usikker/vet ikke
Alle (n=1813)	23 %	42 %	19 %	7 %	6 %	2 %
Institusjon:						
UiT (n=1467)	23 %	42 %	19 %	7 %	6 %	2 %
HiH (n=177)	24 %	46 %	19 %	6 %	2 %	4 %
HiN (n=165)	22 %	44 %	16 %	8 %	7 %	2 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=461)	26 %	47 %	17 %	4 %	4 %	2 %
NT (n=156)	20 %	42 %	17 %	9 %	11 %	1 %
HSL (n=409)	23 %	40 %	20 %	9 %	6 %	3 %
Kunsthøgskolen (n=12)	8 %	50 %	0 %	17 %	0 %	25 %
Jurist (n=89)	27 %	34 %	21 %	8 %	9 %	1 %
BFE (n=244)	21 %	39 %	24 %	8 %	7 %	2 %
Finnmarkshøgskolen (n=71)	21 %	37 %	23 %	17 %	1 %	1 %
Helse- og sos (n=116)	27 %	49 %	16 %	3 %	1 %	3 %
Øksfjord (n=60)	18 %	40 %	25 %	10 %	3 %	3 %
Helse- og samfunn (n=44)	18 %	52 %	11 %	14 %	5 %	0 %
Tek (n=118)	25 %	42 %	19 %	5 %	8 %	3 %
Kjønn:						
Mann (n=665)	23 %	42 %	19 %	7 %	6 %	2 %
Kvinne (n=1148)	23 %	43 %	19 %	7 %	5 %	3 %
Grad:						
Bachelor (n=890)	22 %	43 %	18 %	8 %	6 %	3 %
Master 2-årig (n=492)	21 %	41 %	21 %	8 %	6 %	2 %
Master 5-årig (n=229)	30 %	38 %	19 %	6 %	7 %	1 %
Profesjonsstudier (n=100)	27 %	54 %	12 %	4 %	0 %	3 %
Ph.D. (n=102)	26 %	46 %	22 %	4 %	1 %	1 %

Sammenligning med 2015 og 2012

- En like stor andel som i 2015 (65 prosent) opplever at egne jobbforventninger har blitt innfridd i den første jobben de fikk etter studiene, mot 66 prosent i 2012.
- Om lag like stor andel svarer «verken eller» i 2017 som i 2015 og 2012 (19 % mot 20 %).
- Andelen som ikke har fått forventningene innfridd øker til 13 % (Mot 11 % i 2015 og 13 % i 2012).
- Andelen «Vet ikke» var på 6 prosent i 2012, 3 prosent i 2015 og 2 % i 2017.

Viktighet av ulike kjennetegn ved en jobb

- Kandidatene ble spurt om viktighet av i alt 15 ulike forhold/kjennetegn ved en jobb. Viktigst oppleves «Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver» (40 %). Deretter rangeres «Å gjøre noe nyttig for samfunnet» (38 %), det «Mulighet for å kombinere jobb og familie» (38 %) og det å ha «Mulighet for å gjøre internasjonal karriere» (33 %).
- Minst viktig oppleves «Stor mulighet for læring og utvikling» (3%), «Stor grad av samarbeid med andre/jobbe i team» (5%), «Muligheten for å påvirke samfunnsutviklingen» (5%) og «Å jobbe i et sterkt fagmiljø».

Figur 4.6. Q31: Hva er de viktigste kjennetegnene ved en jobb for deg? (Angi inntil 3 svar)

Tabell 4.5. Hva er de viktigste kjennetegnene ved en jobb for deg? (Angi inntil 3 svar)

	Mulighet for å kombinere jobb og familie	Gode karrieremuligheter	Høy inntekt	Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver	Mulighet for ledelsesoppgaver	Mulighet for å gjøre internasjonal karriere	Mulighet for å påvirke samfunnsutviklingen	Stabil og trygg jobb	Stor frihet til å påvirke egne arbeidsoppgaver	Stor grad av samarbeid med andre/ jobbe i team	Stor grad av selvstendig arbeid	Stor mulighet for læring og utvikling	Å jobbe i et sterkt fagmiljø	Å gjøre noe nyttig for andre mennesker/samfunnet	Å utvikle nye produkter, nyskaping, innovasjon, kresstvit
Alle (n=1815)	38%	14%	9%	40%	24%	33%	5%	20%	17%	5%	8%	3%	8%	38%	22%
Institusjon:															
UIT (n=1467)	37%	14%	9%	40%	25%	33%	5%	20%	17%	5%	8%	3%	9%	37%	24%
HiH (n=178)	40%	21%	10%	35%	21%	40%	5%	16%	15%	5%	15%	1%	7%	37%	13%
HiN (n=166)	41%	8%	7%	41%	23%	22%	11%	25%	23%	2%	4%	7%	7%	45%	20%
Fak./inst./avd.:															
Helsefak (n=462)	44%	19%	4%	42%	35%	46%	1%	15%	18%	4%	4%	1%	5%	34%	16%
NT (n=156)	29%	10%	7%	37%	24%	22%	13%	24%	21%	4%	10%	6%	10%	49%	23%
HSL (n=409)	35%	13%	13%	43%	17%	35%	5%	13%	10%	4%	11%	1%	13%	37%	30%
Kunstfak (n=12)	8%	8%	17%	25%	17%	42%	17%	0%	17%	8%	0%	0%	42%	25%	33%
Jurifak (n=88)	42%	5%	17%	30%	30%	25%	2%	36%	27%	6%	3%	2%	8%	42%	19%
BFE (n=244)	30%	13%	10%	44%	22%	11%	7%	35%	21%	5%	13%	5%	6%	33%	32%
Finmarksakademiet (n=71)	44%	13%	8%	24%	8%	44%	1%	17%	15%	8%	8%	6%	10%	42%	20%
Helsebos (n=117)	46%	27%	5%	38%	26%	53%	2%	8%	6%	4%	5%	0%	3%	41%	11%
Økocmf (n=60)	30%	10%	18%	30%	12%	15%	12%	33%	32%	7%	35%	2%	13%	28%	15%
Helseksamf (n=44)	48%	5%	7%	41%	25%	43%	0%	18%	16%	2%	0%	2%	11%	52%	20%
Tek (n=119)	38%	9%	7%	42%	24%	13%	14%	29%	27%	2%	6%	9%	4%	43%	20%
Kjønn:															
Mann (n=665)	33%	13%	11%	32%	23%	26%	9%	27%	22%	4%	11%	5%	10%	34%	25%
Kvinne (n=1150)	40%	15%	8%	45%	25%	37%	3%	16%	14%	5%	7%	2%	7%	40%	21%
Grad:															
Bachelor (n=893)	37%	16%	7%	38%	21%	35%	5%	20%	17%	6%	8%	2%	7%	43%	19%
Master 2-årig (n=492)	35%	12%	12%	43%	25%	28%	8%	21%	15%	1%	13%	4%	12%	30%	26%
Master 5-årig (n=228)	37%	11%	9%	35%	27%	30%	7%	25%	25%	4%	7%	3%	5%	42%	23%
Profesjonsstudier (n=100)	50%	23%	5%	51%	36%	42%	0%	13%	20%	5%	0%	1%	2%	28%	14%
Ph.D. (n=102)	46%	12%	16%	37%	25%	30%	2%	15%	14%	5%	2%	6%	13%	25%	43%

- Blant kandidatene fra HiN er det en større andel som nevner at det å gjøre noe nyttig for mennesker/samfunnet er et viktig trekk ved en jobb (45 % mot 37 % for de andre to). «Stor grad av læring og mulighet for utfordringer» er generelt den minst viktige faktoren, men også her skiller studentene fra HiN seg ut ved at de mener at denne faktoren er viktigere enn de

andre studentene (7 % mot 3% for UiT og 1 % for HiH). Studentene ved HiN er også mer opptatt av friheten til å påvirke egne arbeidsoppgaver (23% mot 17% i snitt) og at jobben skal påvirke samfunnsutviklingen enn de andre studentene (11 % mot 5 % for HiH og UiT). De er også mer opptatt av at jobben skal være stabil og trygg (25 % mot et snitt på 20 %).

- Kandidatene fra HiH er mer opptatt av muligheten til internasjonal karriere (40% mot 33% i snitt), karrieremuligheter ellers (21% mot 14% i snitt) og selvstendigheten i arbeidet (15% mot 8% i snitt).
- Kandidatene ved NT (49%) og ved Avdeling for helse- og samfunnsfag (52 %) skiller seg ut ved at de er mer opptatt av at en jobb skal innebære å gjøre noe nyttig for mennesker/samfunnet. Kandidatene fra avdeling for helse og samfunn (HiN, 48%) og institutt for helse og sosialfag (HiH 46%) er de som i størst grad vektlegger mulighet for å kombinere jobb og familie. Og kandidatene institutt for helse og sosialfag (53%) og Helsefak (46%) er de som er mest opptatt av internasjonale karrieremuligheter. Kandidatene fra Helsefak (35%) og Jurfak (30%) er de som oftest nevner mulighet for ledelsesoppgaver, mens det å utvikle nye produkter, nyskaping og innovasjon er oftest nevnt av BFE (32%) og HSL- (30%) kandidatene. Stabil og trygg jobb nevnes oftest av kandidatene fra Jurfak (36%), BFE (35%) og institutt for økonomi og samfunn (33%). De fra institutt for økonomi og samfunn (HiH) var også mest opptatt av friheten til å påvirke egne arbeidsoppgaver (32%), fulgt av kandidatene fra avdeling for teknologi (27%) og Jurfak (27%).
- Kvinner (45 %) er mer opptatt av å ha «forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver» enn menn (32 %). Det samme gjelder «mulighet for internasjonal karriere», 37 % av kvinner er opptatt av dette mot 26 % av menn. Det er også en overvekt av kvinner (40%) som mener det å ha «mulighet for å kombinere jobb og familie», mens blant menn er det 33 % som mener dette er viktigst. Og «å gjøre noe nyttig for andre mennesker/samfunnet» har også tilsvarende overvekt av kvinner. Motsatt så er det en overvekt av menn som mener det er viktigst å ha «stor frihet til å påvirke egne arbeidsoppgaver» (22 % av menn mot 14 % av kvinner). Menn (27 %) mener også i større grad at det er viktigst å ha en «stabil og trygg jobb» mot 16 % for kvinner.

Sammenlikning med 2015 og 2012

Spørsmålet har blitt endret mellom 2015-2017 og er derfor ikke lengre sammenlignbart.

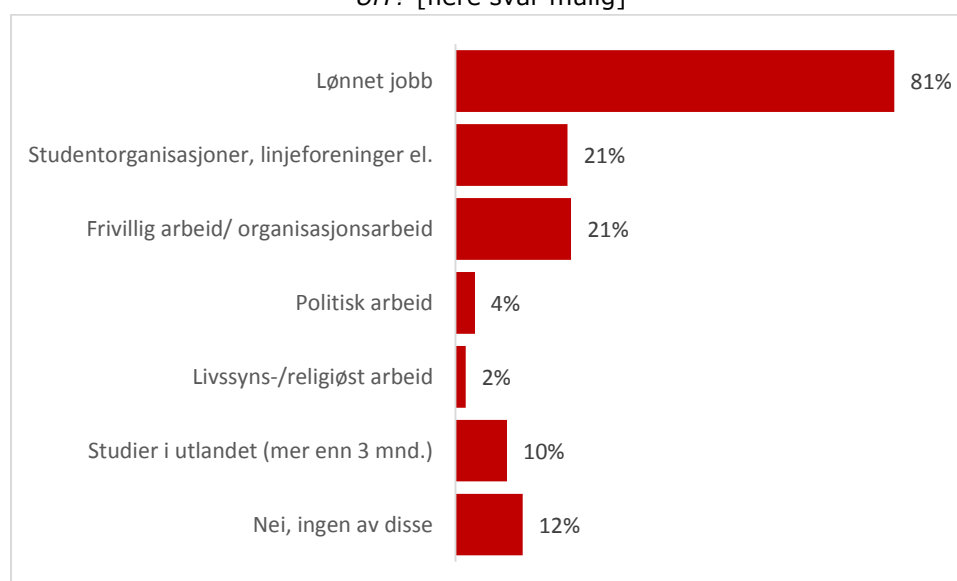

5 Del C: Arbeidslivskontakt og overgang mellom studie og arbeidsliv

Aktiviteter i studietiden

- Figur 5.1 viser at så mange som 81 prosent hadde lønnet jobb i studietiden. 21 prosent deltok i studentorganisasjoner, linjeforeninger el. 21 prosent deltok i frivillig arbeid/organisasjonsarbeid. 10 prosent studerte i utlandet. Færre, 4 prosent, deltok i politisk arbeid og kun 2 % mange deltok i livssyns-/religiøst arbeid.

Figur 5.1. Q32 Jobbet du eller deltok du i noen av følgende aktiviteter i løpet av studietiden din ved UiT? [flere svar mulig]

- Tabell 5.1 viser at:
  - Kandidatene uteksaminert fra HiN (68 %) har i mindre grad enn UiT-kandidatene (82 %) og HiH-kandidatene (85 %) jobbet ved siden av studiene. Kandidatene uteksaminert ved UiT (22 %) tok i større grad enn de andre kandidatene del i studentorganisasjoner, mot 17 % av HiN-kandidatene og 11 % av HiH-kandidatene. Kandidatene fra UiT (11 %) har i større grad tatt del i studier i utlandet enn kandidatene fra HiH (5 %) og HiN (4 %).
  - Kandidatene fra Finnmarksfakultetet (7 %) og Institutt for helse og sosialfag (7 %) deltar i mindre grad enn andre kandidater i studentorganisasjoner. Kandidatene ved Finnmarksfakultetet (31 %) deltar i større grad enn andre i frivillig arbeid/organisasjonsarbeid, mens de i mindre grad deltar i studentorganisasjoner. Kandidatene fra Jurfak har i større grad enn andre kandidater tatt del i studier i utlandet, mens kandidatene fra Finnmarksfakultetet i minst grad gjør dette.
  - Menn (26 %) deltok i større grad i studentorganisasjoner, linjeforeninger el. enn kvinner (18 %). De deltok også i større grad i livssyns- og religiøst arbeid. På de andre aktivitetene er det ingen kjønnsforskjeller.
  - Nesten samtlige av kandidatene som har studert profesjonsstudier (96 %) hadde en lønnet jobb ved siden av studiene. En større andel av kandidatene med en grad innen profesjonsstudier tok del i en studentorganisasjon og studerte i utlandet ila. studietiden enn kandidater med annen gradsbakgrunn. En større andel med 2-årig mastergrad tok del i frivillig arbeid/organisasjonsarbeid ila. studietiden enn kandidater

med annen gradsbakgrunn. Ph.D.-kandidatene og kandidatene med bachelorgrad tok i minst grad del del i aktivitetene enn kandidater med annen gradsbakgrunn.

Tabell 5.1. Q32 Jobbet du eller deltok du i noen av følgende aktiviteter i løpet av studietiden din ved UiT/HiH/HiN? [flere svar mulig]

	Lønnet jobb	Studentorganisasjoner, linjeforeninger el.	Frivillig arbeid/organisasjonsarbeid	Politisk arbeid	Livssyns-/religiøst arbeid	Studier i utlandet (mer enn 3 mnd.)	Nei, ingen av disse
Alle (n=1813)	81 %	21 %	21 %	4 %	2 %	10 %	12 %
Institusjon:							
UiT (n=1465)	82 %	22 %	22 %	4 %	2 %	11 %	11 %
HiH (n=178)	85 %	11 %	20 %	4 %	1 %	5 %	11 %
HiN (n=166)	68 %	17 %	16 %	1 %	2 %	4 %	23 %
Fak./inst./avd.:							
Helsefak (n=462)	84 %	19 %	17 %	2 %	3 %	10 %	12 %
NT (n=156)	72 %	30 %	21 %	2 %	1 %	13 %	14 %
HSL (n=407)	84 %	17 %	26 %	5 %	2 %	10 %	10 %
Kunsthøgskolen (n=12)	83 %	25 %	50 %	17 %	0 %	33 %	8 %
Jurfak (n=88)	86 %	38 %	28 %	6 %	0 %	18 %	7 %
BFE (n=244)	82 %	31 %	21 %	5 %	2 %	12 %	11 %
Finnmarksfakultet (n=71)	82 %	10 %	31 %	4 %	3 %	1 %	11 %
Helse&sos (n=117)	83 %	7 %	21 %	3 %	1 %	7 %	12 %
Øksamf (n=60)	90 %	18 %	17 %	7 %	0 %	2 %	8 %
Helse&samf (n=44)	91 %	20 %	14 %	5 %	2 %	7 %	7 %
Tek (n=119)	60 %	17 %	17 %	0 %	3 %	3 %	29 %
Kjønn:							
Mann (n=662)	79 %	26 %	23 %	4 %	3 %	8 %	12 %
Kvinne (n=1151)	82 %	18 %	21 %	3 %	1 %	10 %	12 %
Grad:							
Bachelor (n=893)	79 %	17 %	17 %	3 %	1 %	6 %	15 %
Master 2-årig (n=489)	83 %	21 %	27 %	5 %	3 %	9 %	10 %
Master 5-årig (n=229)	82 %	33 %	24 %	3 %	2 %	15 %	10 %
Profesjonsstudier (n=100)	96 %	40 %	25 %	4 %	3 %	24 %	3 %
Ph.D. (n=102)	75 %	10 %	21 %	2 %	0 %	12 %	16 %

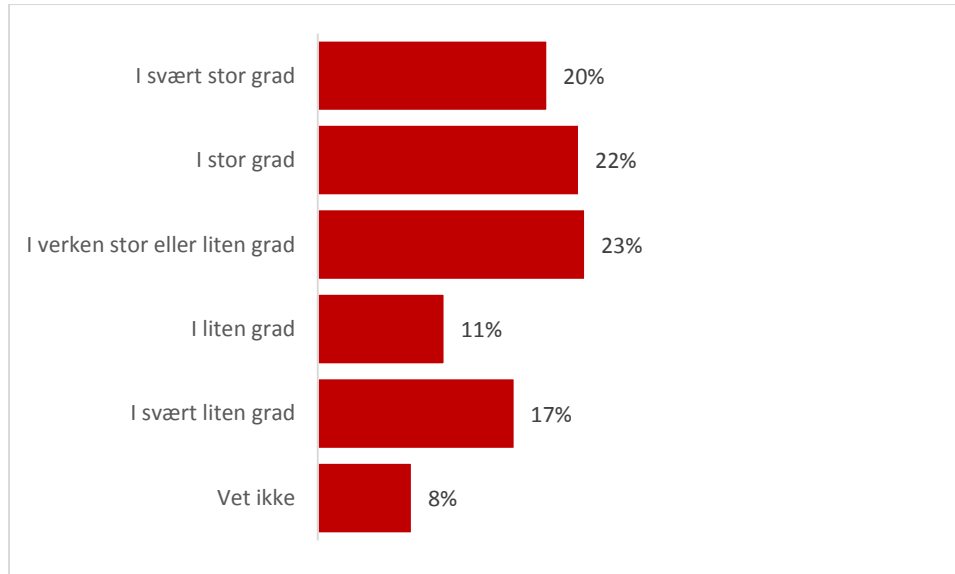
Sammenligning med 2015

- Det er stabilitet på totalnivå når det kommer til arbeid/aktiviteter ifm. studiene.
  - Det like stor andel som deltok i studentorganisasjoner/linjeforeninger som i 2015 (22 % i 2017 mot 22 % i 2015).
  - Om lag like mange er engasjert i politisk arbeid som i 2015 (4 % i 2017 mot 3 % i 2015).
  - Stabilitet i andelen som dro på utveksling ila. studiet (11 % i 2017 mot 11 % i 2015).
- Menn er fortsatt oftere aktive i studentorganisasjoner/linjeforeninger, politisk arbeid og livssynsarbeid enn kvinner.
- Bachelorkandidatene er fortsatt mindre aktive enn kandidatene med høyere grad.

Aktivitetenes bidrag til at kandidatene fikk sin første jobb

- Figur 5.2 viser at:
  - Mer enn 2 av 5 (42 %) av kandidatene som har deltatt i aktiviteter mener at disse i stor eller svært stor grad bidro til at de fikk sin første jobb.
  - På den andre siden mener 28 % at disse aktivitetene i liten eller svært liten grad bidro til at de fikk sin første jobb.

Figur 5.2. Q33 I hvilken grad bidro denne/disse aktivitetene til at du fikk din første jobb?

- Tabell 5.2 viser:
  - Kandidatene fra HiN mener i mindre grad enn de andre kandidatene at aktiviteten/aktivitetene bidro til å skaffe dem jobb. Blant kandidatene fra HiN mener kun 36 % dette mot 42 % for kandidatene fra HiH og 43 % blant kandidatene fra UiT.
  - Kandidatene fra Finnmarksfakultetet er de kandidatene som i størst grad mener at denne typen arbeid har ført til at de har fått sin første jobb. Blant kandidatene fra Finnmarksfakultetet mener rundt halvparten (46 %) at slike aktiviteter i stor eller svært stor grad har bidratt til at de fikk sin første jobb. Kandidatene fra NT, Avd. for teknologi og Kunstfak mener i minst grad av alle at aktivitetene har ledet til at de har fått sin første jobb.
  - Mannlige og kvinnelige kandidater opplever i om lag samme grad at aktivitetene de har deltatt i har bidratt til at de har fått sin første jobb.
  - Over halvparten (54 %) av kandidatene innen profesjonsstudier opplever at aktiviteter ved siden av studiene har bidratt til at de fikk sin første jobb. Kandidatene som har en 5-årig master opplever i minst grad at aktiviteter de har deltatt i ved siden av studier har bidratt til at de fikk sin første jobb, kun 1 av 3 (32 %) av disse mener at aktiviteter i stor/svært stor grad har ledet til at de fikk sin første jobb.

Tabell 5.2. Q33 I hvilken grad bidro denne/disse aktivitetene til at du fikk din første jobb?

	I hvilken grad						
	I svært stor grad	I stor grad	I verken stor eller liten grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke	
Alle (n=1584)	20 %	22 %	23 %	11 %	17 %	8 %	
Institusjon:							
UiT (n=1295)	20 %	23 %	23 %	11 %	16 %	8 %	
HiH (n=157)	19 %	23 %	22 %	10 %	17 %	8 %	
HiN (n=128)	18 %	18 %	23 %	15 %	20 %	6 %	
Fak./inst./avd.:							
Helsefak (n=404)	20 %	23 %	24 %	9 %	15 %	10 %	
NT (n=133)	11 %	19 %	23 %	17 %	22 %	8 %	
HSL (n=364)	22 %	22 %	23 %	10 %	16 %	7 %	
Kunsthøgskolen (n=11)	9 %	18 %	64 %	0 %	0 %	9 %	
Jurafak (n=82)	13 %	29 %	28 %	11 %	11 %	7 %	
BFE (n=216)	22 %	23 %	14 %	13 %	20 %	9 %	
Finnmarkshøgskolen (n=63)	22 %	24 %	27 %	10 %	11 %	6 %	
Helse- og sos (n=103)	19 %	24 %	21 %	12 %	16 %	8 %	
Økonomisk fakultet (n=54)	19 %	20 %	24 %	7 %	20 %	9 %	
Helse- og samfunnsfakultet (n=41)	20 %	24 %	24 %	17 %	7 %	7 %	
Teknisk fakultet (n=85)	16 %	15 %	22 %	14 %	26 %	6 %	
Kjønn:							
Mann (n=579)	21 %	21 %	21 %	11 %	19 %	7 %	
Kvinne (n=1005)	19 %	23 %	23 %	11 %	15 %	8 %	
Grad:							
Bachelor (n=755)	21 %	23 %	23 %	10 %	17 %	6 %	
Master 2-årig (n=440)	18 %	20 %	23 %	13 %	17 %	10 %	
Master 5-årig (n=206)	13 %	19 %	24 %	16 %	19 %	8 %	
Profesjonsstudier (n=97)	22 %	32 %	24 %	5 %	8 %	9 %	
Ph.D. (n=86)	22 %	22 %	17 %	5 %	20 %	14 %	

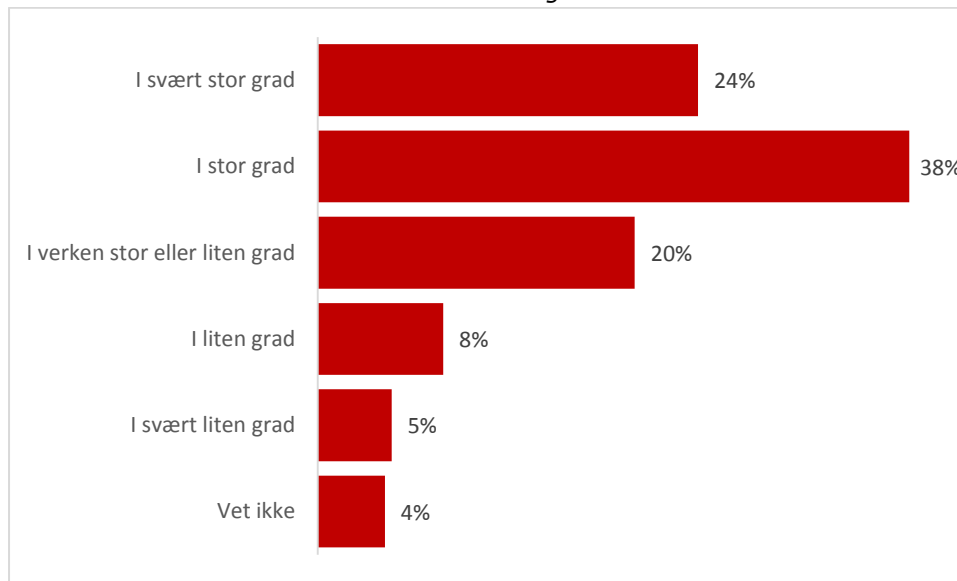
Sammenligning med 2015

- Det er en liten oppgang i andelen som mener at aktiviteten/ene har bidratt i stor/svært stor grad har bidratt til at de har fått sin første jobb (43 % i 2017 mot 40 % i 2015).
- Kandidatene fra NT mener som i 2015 at nytten av aktivitetene de deltok i mht. jobb til å være av mindre betydning enn de fleste andre kandidatene.

Aktivitetenes nytte i arbeidshverdagen

- Figur 5.3 viser at:
  - 3 av 5 (62 %) vurderer aktivitetene under studiet som nyttig (i svært stor/stor grad) i arbeidshverdagen. Det er svært få, kun 13 prosent, som vurderer aktivitetene som lite/svært lite nyttige.

Figur 5.3. Q34 I hvilken mener du at denne/disse aktivitetene har vært nyttig for deg i arbeidshverdagen?

- Tabell 5.3 viser at:
  - 64 % av kandidatene fra HiH og UiT opplever at aktivitetene har vært nyttige i arbeidshverdagen. Blant HiN-kandidatene oppgir 49 % at erfaringene har vært nyttig. Kandidatene ved HiN opplever i mindre grad at aktivitetene har vært nyttig i arbeidshverdagen enn andre kandidater.
  - Studentene fra Helsefak og Avdeling for helse- og samfunnsfag mener i størst grad at aktivitetene er nyttige i arbeidshverdagen. Kandidatene ved NT og Avdelingen for teknologi mener i mindre grad enn andre at erfaringene har vært nyttig i arbeidshverdagen. Hhv. 45 % og 38 % av disse kandidatene mener at disse erfaringene i stor/i svært stor grad har vært nyttige i arbeidshverdagen.
  - Kvinner mener i større grad enn menn at aktivitetene som de gjorde som studenter i stor/svært stor grad er nyttige i arbeidshverdagen (64 % kvinner og 59 % menn).
  - De med en 5-årig master mener i mindre grad enn andre at aktivitetene i stor/svært stor grad har vært nyttige i arbeidshverdagen, mens de som har studert profesjonsstudier i større grad mener at aktivitetene i stor/svært stor grad har vært nyttig.

Tabell 5.3. Q34 I hvilken mener du at denne/disse aktivitetene har vært nyttig for deg i arbeidshverdagen?

	I svært stor grad	I stor grad	I verken stor eller liten grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Alle (n=1575)	24 %	38 %	20 %	8 %	5 %	4 %
Institusjon:						
UiT (n=1288)	25 %	39 %	20 %	7 %	4 %	4 %
HiH (n=155)	24 %	40 %	19 %	8 %	4 %	6 %
HiN (n=128)	23 %	26 %	24 %	15 %	10 %	2 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=403)	26 %	42 %	18 %	6 %	4 %	4 %
NT (n=133)	12 %	33 %	32 %	12 %	8 %	3 %
HSL (n=361)	29 %	40 %	16 %	6 %	3 %	6 %
Kunsthøgskolen (n=11)	27 %	36 %	18 %	0 %	0 %	18 %
Juristfak (n=82)	22 %	34 %	30 %	7 %	2 %	4 %
BFE (n=215)	22 %	39 %	22 %	9 %	4 %	4 %
Finnmarkshøgskolen (n=61)	25 %	39 %	18 %	10 %	5 %	3 %
Helse- og sos (n=102)	24 %	41 %	20 %	7 %	4 %	5 %
Østfold (n=53)	25 %	38 %	17 %	9 %	4 %	8 %
Helse- og samfunn (n=41)	27 %	44 %	17 %	7 %	2 %	2 %
Tek (n=85)	22 %	16 %	28 %	19 %	13 %	1 %
Kjønn:						
Mann (n=579)	23 %	36 %	22 %	9 %	7 %	4 %
Kvinne (n=996)	25 %	39 %	20 %	7 %	4 %	5 %
Grad:						
Bachelor (n=752)	24 %	40 %	21 %	7 %	4 %	3 %
Master 2-årig (n=436)	24 %	37 %	19 %	8 %	5 %	6 %
Master 5-årig (n=206)	21 %	33 %	25 %	12 %	8 %	1 %
Profesjonsstudier (n=97)	31 %	40 %	20 %	5 %	2 %	2 %
Ph.D. (n=84)	29 %	35 %	12 %	7 %	6 %	12 %

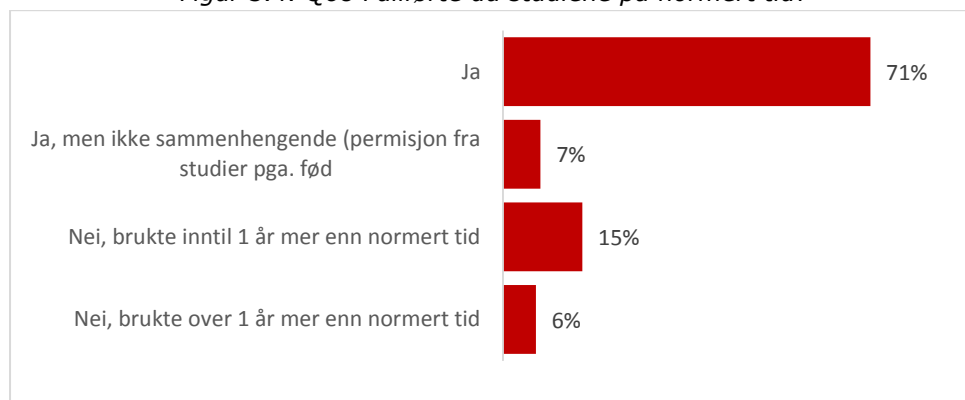
Sammenligning med 2015

- På totalnivå er det en liten oppgang i andelen som oppgir at de i stor/svært stor grad har hatt nytte av aktivitetene i arbeidshverdagen mellom 2015 og 2017 (61 til 64 prosent).

Studier på normert tid

- Figur 5.4 viser at:
  - Rundt 4 av 5 (78 %) fullførte studiene sine på normert tid i en eller annen form. 71 % fullførte studiene uten avbrekk, mens 7 % fullførte studiene på normert tid med avbrekk (permisjon fra studier pga. fødsel).
  - 1 av 5 (21 %) fullførte ikke studiene på normert tid. 15 % brukte inntil 1 år mer enn normert tid, mens 6 % brukte over 1 år mer enn normert tid.

Figur 5.4. Q68 Fullførte du studiene på normert tid?

- Tabell 5.4 viser at:
  - Kandidatene fra UiT fullfører i mindre grad på normert tid enn kandidatene fra HiH og HiN. 77 % av UiT-kandidatene fullførte på normert tid mot 88 % av HiH-kandidatene og 83 % av HiN-kandidatene.
  - Kandidatene fra Finnmarksfakultetet og Institutt for helse og sosialfag fullførte i større grad på normert tid enn andre. Kandidatene fra Jurfak og BFE fullfører i minst grad på normert tid.
  - Kvinner fullfører i større grad enn menn på normert tid (79 mot 76 prosent).
  - Kandidatene som studerte bachelor fullførte i størst grad på normert tid, mens kandidatene med Ph.D.-grad fullførte i minst grad på normert tid.

Tabell 5.4 Q68 Fullførte du studiene på normert tid?

	Ja, men ikke sammenhengende (permisjon fra studier pga. fødsel)				Nei, brukte inntil 1 år mer enn normert tid	Nei, brukte over 1 år mer enn normert tid
	Ja					
Alle (n=1811)	71 %		7 %		15 %	6 %
Institusjon:						
UiT (n=1463)	69 %		8 %		16 %	7 %
HiH (n=178)	84 %		4 %		9 %	3 %
HiN (n=166)	79 %		4 %		14 %	2 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=462)	76 %		8 %		11 %	4 %
NT (n=156)	68 %		4 %		25 %	3 %
HSL (n=406)	61 %		10 %		17 %	12 %
Kunsthøgskolen (n=12)	92 %		0 %		8 %	0 %
Juristfak (n=89)	61 %		4 %		29 %	6 %
BFE (n=243)	63 %		10 %		19 %	9 %
Finnmarkshøgskolen (n=70)	81 %		7 %		7 %	4 %
Helse- og sos (n=117)	87 %		4 %		5 %	3 %
Økonomi (n=60)	77 %		3 %		17 %	3 %
Helse- og samfunn (n=44)	66 %		9 %		20 %	5 %
Tek (n=119)	84 %		3 %		12 %	2 %
Kjønn:						
Mann (n=665)	71 %		5 %		17 %	7 %
Kvinne (n=1146)	71 %		8 %		15 %	6 %
Grad:						
Bachelor (n=891)	77 %		7 %		11 %	5 %
Master 2-årig (n=491)	66 %		6 %		20 %	8 %
Master 5-årig (n=229)	75 %		4 %		17 %	3 %
Profesjonsstudier (n=100)	73 %		12 %		11 %	4 %
Ph.D. (n=100)	33 %		21 %		30 %	16 %

Sammenlikning med 2015

Spørsmålet ble ikke stilt i 2015.

Studierelatert kontakt med arbeidslivet

- Figur 5.5 viser at:
  - 4 av 10 (43 %) kandidater hadde obligatorisk praksis i løpet av studiene sine.
  - 1 av 3 (33 %) hadde relevant sommerjobb/deltidsjobb.
  - 1 av 5 (21 %) hadde oppgavesamarbeid med virksomhet, og 6 prosent hadde frivillig hospitering, traineeopphold, internship e.l.
  - 1 av 4 (26 %) oppgir at de ikke har hatt studierelatert kontakt med arbeidslivet.

Figur 5.5. Q37 Hadde du studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studiet ved UiT/HiH/HiN?
[flere svar mulig]

- Tabell 5.5 viser at:
  - Kandidatene ved HiN hadde i mindre grad enn kandidater fra UiT og HiH obligatorisk praksis i løpet av sin studietid. Kandidatene fra HiN hadde i større grad oppgavesamarbeid med virksomheter (prosjektoppgave, bachelor-/masteroppgave, semesteroppgave) enn kandidater fra UiT og HiH. Kandidater fra UiT hadde i større grad enn kandidater fra HiH og HiN frivillig hospitering, traineeopphold, internship eller lignende i løpet av sin studietid. En større andel av UiT (28 %) sine kandidater har ikke hatt studierelatert kontakt med arbeidslivet enn kandidatene ved HiN (25 %) og HiH (18 %).
  - Enhetene med studier knyttet til helsesektoren har naturlig nok en høyere andel kandidater som har gjennomført obligatorisk praksis enn andre enheter. Jurfak skiller seg også ut her grunnet obligatorisk praksis i 4. avdeling av studiet. Jurfak skiller seg også ut med en svært høy andel kandidater som har hatt frivillig hospitering i løpet av studiet. De ulike enhetene med helsefag skiller seg ut med at en høyere andel av kandidatene hadde en relevant sommerjobb.
  - Kvinnelige kandidater hadde i større grad enn mannlige kandidater obligatorisk praksis i løpet av studiene, noe som er naturlig ut fra kjønnsfordelingen på enhetene knyttet til helse- og sosialfag. Kvinnelige kandidater hadde i større grad enn mannlige kandidater faglig relevant sommerjobb/deltidsjobb. Mannlige kandidater hadde i større grad enn kvinnelige kandidater samarbeid med virksomheter om oppgaveskriving.
  - Nesten alle kandidater som har studert en profesjonsutdanning hadde i løpet av studietiden sin obligatorisk praksis, mens kun 1 av 10 kandidater med utdanning på Ph.D.-nivå har gjort det samme. Kandidater med bakgrunn fra profesjonsstudier

hadde i større grad enn gjennomsnittet frivillig hospitering, traineeopphold, internship eller lignende.

Tabell 5.5. Q37 Hadde du studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av ditt studie ved UiT/HiH/HiN? [flere svar mulig]

	Oppgavesamarbeid med									
	Frivillig hospitering, virksomhet (prosjektoppgave, traineeopphold, internship bachelor-/masteroppgave, semesteroppgave)				Faglig relevant sommerjobb/ deltidsjobb		Ja, annet, noter:	Nei	Usikker/ Vet ikke	
	Obligatorisk praksis	e.l.								
Alle (n=1808)	43 %	6 %	21 %	33 %	6 %	26 %	2 %			
Institusjon:										
UIT (n=1461)	43 %	7 %	20 %	33 %	6 %	28 %	2 %			
HiH (n=177)	59 %	3 %	19 %	29 %	6 %	18 %	2 %			
HiN (n=166)	27 %	2 %	39 %	31 %	4 %	25 %	3 %			
Fak./inst./avd.:										
Helsefak (n=460)	70 %	8 %	16 %	52 %	6 %	13 %	2 %			
NT (n=156)	15 %	6 %	34 %	35 %	3 %	34 %	3 %			
HSL (n=406)	34 %	4 %	17 %	16 %	9 %	36 %	2 %			
Kunsthøgskolen (n=12)	50 %	17 %	25 %	50 %	0 %	17 %	0 %			
Jurafak (n=87)	75 %	26 %	3 %	40 %	3 %	13 %	1 %			
BFE (n=244)	2 %	5 %	28 %	25 %	6 %	46 %	3 %			
Finnmarksfakultet (n=71)	63 %	6 %	23 %	25 %	8 %	14 %	6 %			
Helse&sos (n=116)	88 %	3 %	9 %	45 %	3 %	2 %	2 %			
Øksamf (n=60)	3 %	2 %	38 %	0 %	8 %	50 %	2 %			
Helse&samf (n=44)	73 %	2 %	16 %	59 %	0 %	9 %	2 %			
Tek (n=119)	10 %	3 %	49 %	22 %	5 %	30 %	3 %			
Kjønn:										
Mann (n=664)	30 %	8 %	25 %	27 %	6 %	32 %	2 %			
Kvinne (n=1144)	51 %	5 %	19 %	36 %	6 %	23 %	2 %			
Grad:										
Bachelor (n=891)	52 %	3 %	22 %	32 %	4 %	24 %	1 %			
Master 2-årig (n=488)	12 %	6 %	24 %	19 %	9 %	40 %	3 %			
Master 5-årig (n=228)	68 %	14 %	19 %	49 %	1 %	10 %	1 %			
Profesjonsstudier (n=100)	92 %	20 %	20 %	79 %	2 %	3 %	0 %			
Ph.D. (n=101)	9 %	3 %	9 %	14 %	21 %	45 %	9 %			

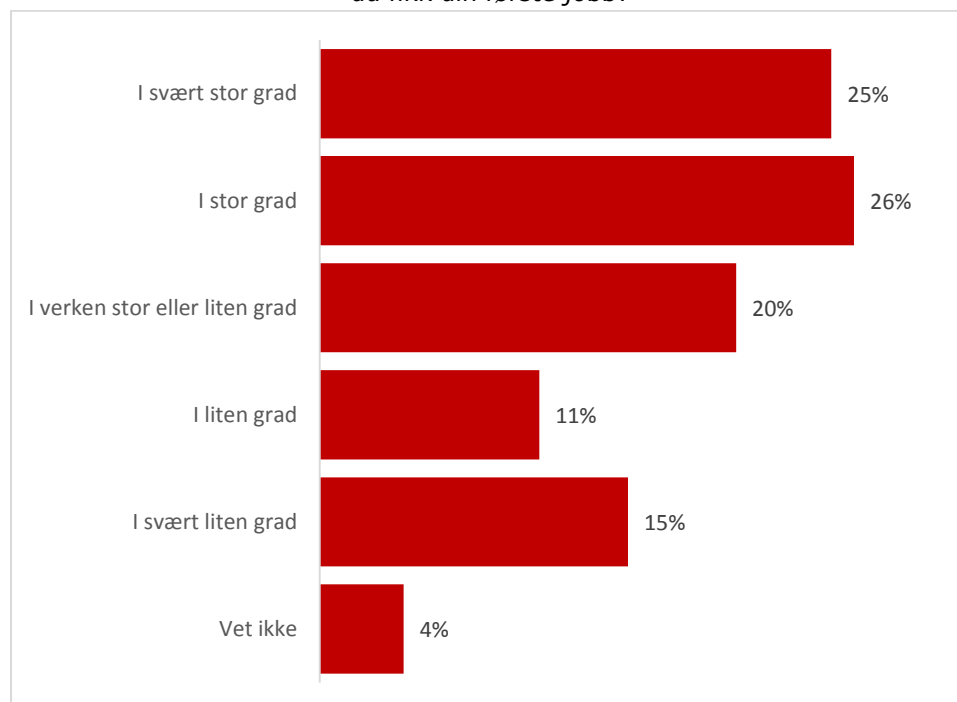
Sammenligning med 2015 og 2012

- Det er en nedgang i andelen kandidater som hadde obligatorisk praksis mellom 2015 og 2017 og andelen kandidater med obligatorisk praksis er nå lavere enn i 2012 (43 % i 2017, 50 % i 2015 og 46 % i 2012).
- Om lag like stor andel (33 prosent) hadde relevant sommerjobb/deltidsjobb (32 prosent i 2015 og 31 prosent i 2012).
- En noe større andel (20 prosent) hadde oppgavesamarbeid med virksomhet (18 % i 2015 og 2012) og om lag en like stor andel (7 prosent) hadde frivillig hospitering, traineeopphold, internship e.l. (8 prosent i 2015 og 7 prosent i 2012).
- Andelen som svarer at de ikke hadde studierelatert kontakt med arbeidslivet er i 2017 også da om lag den samme som sist, 28 prosent mot 26 prosent i 2015 og 25 prosent i 2012.

Om den studierelaterte kontakten bidro til at kandidatene fikk første jobb

- Figur 5.6 viser at:
  - Blant de som hadde en eller flere studierelaterte kontakter med arbeidslivet, mener så mange som 51 prosent at dette bidro til at de fikk sin første jobb.
    - 25 prosent mener at dette bidro i *svært stor* grad.
  - 15 prosent mener at det bidro i svært liten grad.

Figur 5.6. Q38 I hvilken grad mener du at den studierelaterte kontakten med arbeidslivet bidro til at du fikk din første jobb?

- Tabell 5.6 viser at:
  - Kandidatene fra HiH mener i mindre grad enn kandidatene fra UiT og HiN at den studierelaterte kontakten var nyttig for å få sin første jobb.
  - Kandidatene ved Helsefak og ved Avdeling for helse- og samfunnsfag mener i større grad enn kandidatene ved de andre enhetene at den studierelaterte kontakten bidro til at de fikk sin første jobb. Kandidatene ved Institutt for økonomi- og samfunnsfag mener i mindre grad enn kandidatene ved de andre enhetene at den studierelaterte kontakten bidro til at de fikk sin første jobb.
  - Det er ingen stor kjønnsforskjell å snakke om mtp. i hvilken grad kandidatene opplever at den studierelaterte kontakten har ledet til at de fikk sin første jobb.
  - Kandidater som har studert profesjonsstudier og kandidater med Ph.D opplever i større grad enn andre kandidater at deres studierelaterte kontakt bidro til at de fikk deres første jobb. Kandidatene med en 2-årig mastergrad opplever i minst grad at deres studierelaterte kontakt bidro til at de fikk sin første jobb.

Tabell 5.6. Q38 I hvilken grad mener du at den studierelaterte kontakten med arbeidslivet bidro til at du fikk din første jobb?

	I hvilken grad					
	I svært stor grad	I stor grad	I verken stor eller liten grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Alle (n=1285)	25 %	26 %	20 %	11 %	15 %	4 %
Institusjon:						
UiT (n=1021)	25 %	27 %	19 %	10 %	14 %	4 %
HiH (n=141)	18 %	20 %	26 %	14 %	17 %	5 %
HiN (n=119)	26 %	22 %	24 %	8 %	16 %	4 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=390)	27 %	34 %	19 %	7 %	8 %	5 %
NT (n=99)	16 %	25 %	26 %	13 %	17 %	2 %
HSL (n=248)	24 %	23 %	20 %	10 %	18 %	6 %
Kunsthøgskolen (n=10)	0 %	10 %	50 %	30 %	0 %	10 %
Jur fak (n=75)	27 %	23 %	15 %	16 %	19 %	1 %
BFE (n=125)	26 %	24 %	14 %	12 %	21 %	3 %
Finnmarkshøgskolen (n=56)	27 %	21 %	14 %	14 %	23 %	0 %
Helse&sos (n=112)	21 %	22 %	28 %	15 %	12 %	3 %
Øksamf (n=28)	11 %	11 %	18 %	11 %	39 %	11 %
Helse&samf (n=39)	31 %	28 %	15 %	5 %	13 %	8 %
Tek (n=79)	24 %	19 %	27 %	10 %	18 %	3 %
Kjønn:						
Mann (n=438)	23 %	27 %	20 %	9 %	17 %	4 %
Kvinne (n=847)	26 %	25 %	20 %	11 %	14 %	4 %
Grad:						
Bachelor (n=667)	24 %	27 %	20 %	10 %	16 %	3 %
Master 2-årig (n=272)	19 %	23 %	23 %	13 %	15 %	7 %
Master 5-årig (n=203)	26 %	25 %	17 %	14 %	16 %	2 %
Profesjonsstudier (n=97)	33 %	32 %	21 %	6 %	3 %	5 %
Ph.D. (n=46)	39 %	22 %	17 %	0 %	9 %	13 %

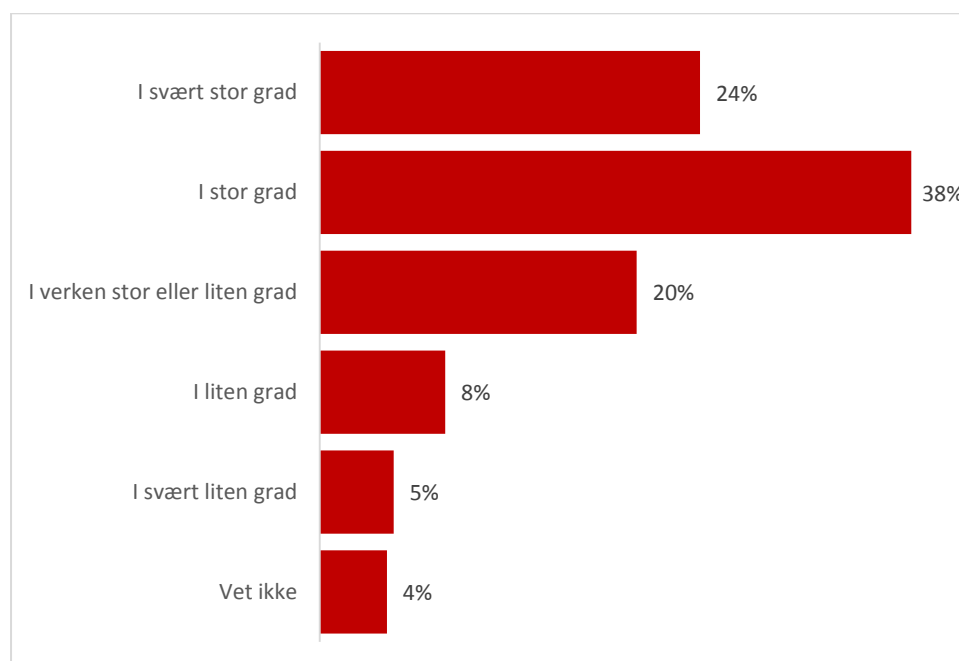
Sammenligning med 2015 og 2012

- Andelen som mener at den studierelaterte kontakten med arbeidslivet har bidratt til at de fikk sin første jobb har økt.
  - I 2012 mente 38 prosent at den studierelaterte kontakten hadde bidratt, dette økte til 46 prosent i 2015 og økte igjen til 52 prosent i 2017.
  - En større andel enn tidligere, 25 prosent (Mot 22 prosent i 2015 og 20 prosent i 2012) mener at dette bidro i *svært stor* grad. Mens 38 prosent oppgav at dette hadde svært liten/liten betydning i 2012, var det langt færre (29 prosent) som mente dette i 2015 og enda færre (24 prosent) som mente det samme i 2017.

Om den studierelaterte kontakten med arbeidslivet var nyttig i arbeidshverdagen

- Figur 5.7 viser at:
  - Så mange som 6 av 10 kandidater (62 prosent) mener at den studierelaterte kontakten med arbeidslivet har vært nyttig i arbeidshverdagen, i stor eller svært stor grad.
  - Kun 13 prosent mener at denne kontakten i liten eller svært liten grad har vært nyttig.

Figur 5.7. Q39 I hvilken grad mener du at den studierelaterte kontakten med arbeidslivet har vært nyttig for deg i arbeidshverdagen?

- Tabell 5.7 viser at:
  - En mindre andel HiN-kandidater (49 prosent) mener at denne kontakten har vært til stor/svært stor nytte i arbeidshverdagen enn kandidater fra UiT (64 prosent) og HiH-kandidatene (64 prosent).
  - Kun kandidatene ved NT (45 prosent) og Avdeling for teknologi (38 prosent) som skiller seg ut ved at de i mindre grad enn andre opplever nytte i arbeidshverdagen av den studierelaterte kontakten. Kandidatene ved HSL og ved avd. for helse og samfunnsfag skiller seg ut med en større andel som mener at kontakten var nyttig i arbeidshverdagen.
  - En noe større andel kvinner (25 prosent) mener at denne kontakten har vært til *svært stor* nytte i arbeidshverdagen enn menn (23 prosent).
  - De med profesjonsutdanning og de med Ph.D har hatt klart mest nytte av den studierelaterte kontakten.

Tabell 5.7. Q39 I hvilken grad mener du at den studierelaterte kontakten med arbeidslivet har vært nyttig for deg i arbeidshverdagen?

	I svært stor grad	I stor grad	I verken stor eller liten grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Alle (n=1575)	24 %	38 %	20 %	8 %	5 %	4 %
Institusjon:						
UiT (n=1288)	25 %	39 %	20 %	7 %	4 %	4 %
HiH (n=155)	24 %	40 %	19 %	8 %	4 %	6 %
HiN (n=128)	23 %	26 %	24 %	15 %	10 %	2 %
Fak./inst./avd.:						
Helse (n=403)	26 %	42 %	18 %	6 %	4 %	4 %
NT (n=133)	12 %	33 %	32 %	12 %	8 %	3 %
HSL (n=361)	29 %	40 %	16 %	6 %	3 %	6 %
Kunst (n=11)	27 %	36 %	18 %	0 %	0 %	18 %
Jur (n=82)	22 %	34 %	30 %	7 %	2 %	4 %
BFE (n=215)	22 %	39 %	22 %	9 %	4 %	4 %
IRS (n=61)	25 %	39 %	18 %	10 %	5 %	3 %
Helse&sos (n=102)	24 %	41 %	20 %	7 %	4 %	5 %
Øksamf (n=53)	25 %	38 %	17 %	9 %	4 %	8 %
Helse&samf (n=41)	27 %	44 %	17 %	7 %	2 %	2 %
Tek (n=85)	22 %	16 %	28 %	19 %	13 %	1 %
Kjønn:						
Mann (n=579)	23 %	36 %	22 %	9 %	7 %	4 %
Kvinne (n=996)	25 %	39 %	20 %	7 %	4 %	5 %
Grad:						
Bachelor (n=752)	24 %	40 %	21 %	7 %	4 %	3 %
Master 2-årig (n=436)	24 %	37 %	19 %	8 %	5 %	6 %
Master 5-årig (n=206)	21 %	33 %	25 %	12 %	8 %	1 %
Profesjonsstudier (n=97)	31 %	40 %	20 %	5 %	2 %	2 %
Ph.D. (n=84)	29 %	35 %	12 %	7 %	6 %	12 %

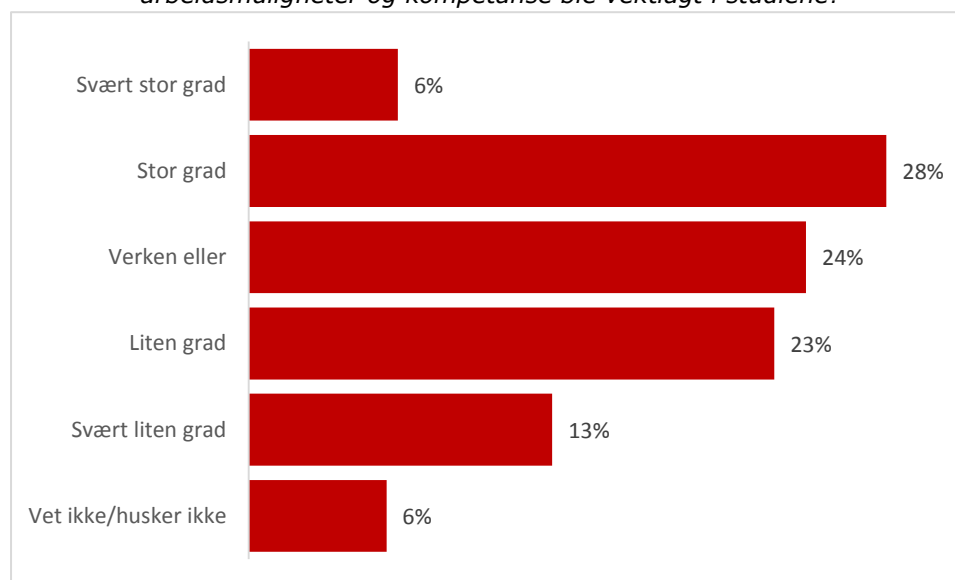
Sammenligning med 2015

- Det er en nedgang på 5 prosentpoeng i andelen som oppgir at de i svært stor grad mener den studierelaterte kontakten med arbeidslivet har vært nyttig mellom 2015 og 2017. Nedgangen i andelen som svarer svært stor grad fører til en liten økning av andelen som svarer de andre skalaverdiene.

Vektlegging av kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere

- Figur 5.8 viser at:
  - Det er et mindretall (34 prosent) som mener at tema som arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse ble vektlagt i stor/svært stor grad i studiene.
  - 36 % mener at arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse i liten/svært liten grad ble vektlagt. En relativt stor andel (24 prosent) har oppgitt den nøytrale svarkategorien.

Figur 5.8. Q41 I hvilken grad mener du karriererelaterte tema som studiets arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse ble vektlagt i studiene?

- Tabell 5.8 viser at:
  - Det er store forskjeller basert på institusjonstilhørighet i hvilken grad dette var et tema som ble tatt opp. Blant kandidatene fra HiH mener hele 46 prosent at dette var et tema som i stor/i svært stor grad ble belyst i løpet av studiet, blant HiN-kandidatene er tilsvarende andel på 39 prosent, mens UiT-kandidatene er langt etter med kun 32 prosent som mener at dette temaet i stor/ i svært stor grad ble belyst.
  - De helsefaglige utdanningene skiller seg ut ved at en høy andel av kandidatene fra disse studiene oppgir at arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse i stor/ i svært stor grad ble vektlagt i studiene. Kandidatene fra BFE og NT oppgir i liten grad at disse forholdene har blitt tatt opp i løpet av studiene.
  - Det er ingen kjønnsforskjeller å nevne på dette spørsmålet.
  - En høyere andel av kandidatene med grad på bachelornivå sier at karriererelaterte tema som arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse ble vektlagt i studiet. Kandidatene med en grad på Ph.D.-nivå skiller seg ut ved at et flertall sier at dette i liten/i svært liten grad har blitt vektlagt i studiene.

Tabell 5.8. Q41 I hvilken grad mener du karriererelaterte tema som studiets arbeidslivsrelevans, arbeidsmuligheter og kompetanse ble vektlagt i studiene?

	Svært stor grad	Stor grad	Verken eller	Liten grad	Svært liten grad	Vet ikke/husk er ikke
Alle (n=1812)	6 %	28 %	24 %	23 %	13 %	6 %
Institusjon:						
UiT (n=1464)	6 %	26 %	24 %	24 %	14 %	6 %
HiH (n=178)	6 %	40 %	21 %	17 %	8 %	7 %
HiN (n=166)	8 %	31 %	30 %	19 %	7 %	5 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=461)	8 %	34 %	23 %	21 %	8 %	7 %
NT (n=156)	2 %	19 %	22 %	26 %	23 %	7 %
HSL (n=408)	6 %	22 %	26 %	24 %	17 %	5 %
Kunsthøgskolen (n=12)	0 %	25 %	33 %	33 %	0 %	8 %
Juridisk fakultet (n=88)	8 %	27 %	15 %	26 %	18 %	6 %
BFE (n=243)	5 %	21 %	23 %	29 %	16 %	6 %
Finnmarkshøgskolen (n=71)	10 %	24 %	28 %	20 %	13 %	6 %
Helse- og sos (n=117)	5 %	43 %	27 %	16 %	3 %	6 %
Økonomisk fakultet (n=60)	8 %	37 %	10 %	20 %	18 %	7 %
Helse- og samfunnsfag (n=44)	14 %	39 %	23 %	14 %	5 %	7 %
Teknisk fakultet (n=119)	7 %	29 %	32 %	20 %	8 %	5 %
Kjønn:						
Mann (n=665)	6 %	27 %	25 %	23 %	14 %	5 %
Kvinne (n=1147)	7 %	28 %	24 %	23 %	13 %	7 %
Grad:						
Bachelor (n=892)	6 %	33 %	23 %	21 %	12 %	5 %
Master 2-årig (n=492)	5 %	23 %	24 %	25 %	17 %	6 %
Master 5-årig (n=228)	10 %	26 %	28 %	21 %	10 %	5 %
Profesjonsstudier (n=100)	11 %	25 %	26 %	25 %	7 %	6 %
Ph.D. (n=100)	4 %	14 %	23 %	25 %	23 %	11 %

Sammenligning med 2015

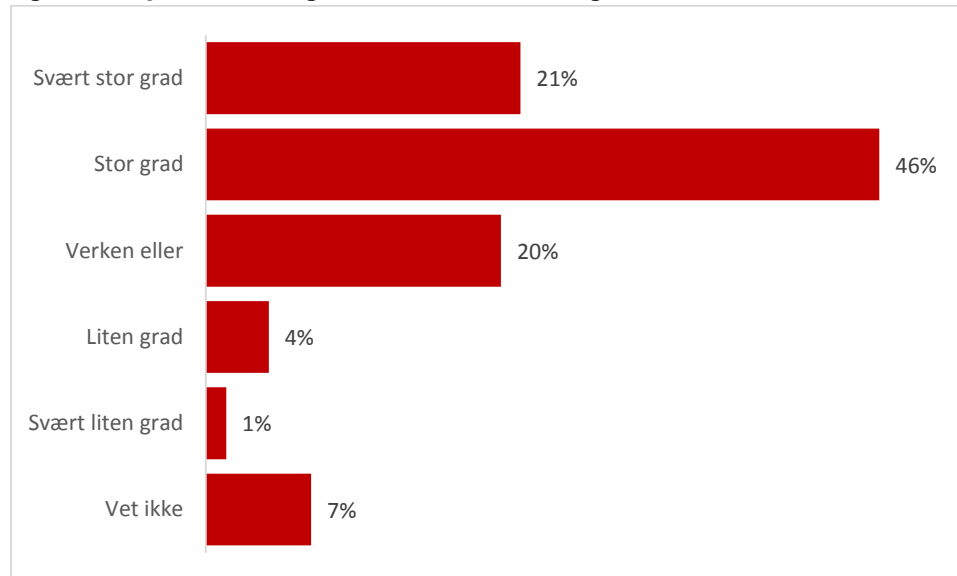
- Formuleringen av spørsmålet har blitt noe forandret og endringene andelene må derfor tolkes i lys av endring i spørsmålsformuleringen. I 2015 var spørsmålsstillingen: *I hvilken grad mener du at tema som kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere ble vektlagt i studiene?*
- Det er en vekst i andelen som oppgir at temaene kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere i stor/i svært stor grad har blitt vektlagt. Oppgangen blant UiT sine kandidater er på 8 prosentpoeng mellom 2015 til 2017. Det er også en nedgang på hele 7 prosentpoeng i andelen som oppgir at kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere i liten/i svært liten grad har blitt diskutert.

Ønske om mer vektlegging av kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere

- Figur 5.9 viser at:
  - Et stort flertall av kandidatene fra UiT skulle ønske at slike tema som kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere får mer fokus i studiene.
    - 2 av 3 (67 prosent) av kandidatene oppgir at de i stor/i svært stor grad kunne ha tenkt seg at slike tema ble vektlagt i studiene i større grad.
    - Kun 5 prosent av kandidatene oppgir at de i liten/i svært liten grad kunne tenke seg at slike tema ble vektlagt i større grad.

Figur 5.9. Q43 I hvilken grad kunne du tenkt deg mer av slike tema i studiene?

- Tabell 5.9 viser:
  - Det er forskjeller blant kandidatene fra de ulike institusjonene rundt i hvilken grad de kunne tenkt seg at tema som kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere bør få en større plass i studiene. Kandidatene fra HiH ønsker i mindre grad enn kandidatene fra UiT og HiN. Dette henger sammen med at kandidatene fra HiH i større grad opplever at slike tema har vært vektlagt i sine studier.
  - Det er klare forskjeller mellom kandidater fra de ulike enhetene. Kandidatene fra BFE (76 prosent), fra Avdeling for helse og samfunnsfag (72 prosent) og fra Jurfak (70 prosent) ønsker i større grad at tema som kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere burde ha vært en større del av studiene. En mindre andel av kandidatene fra Helsefak (61 prosent) ønsker at tema som kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere burde ha hatt en større plass i studiet.
  - Det er ingen kjønnsforskjeller å snakke om i fordelingen på dette spørsmålet.
  - En høyere andel av kandidatene med grad på bachelornivå (72 prosent) mener at tema som kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere bør få en større plass i studiet enn kandidatene med andre grader. Det er en lavere andel av kandidatene fra profesjonsstudier (43 prosent) som ønsker det samme.

Tabell 5.9. Q43 I hvilken grad kunne du tenkt deg mer av slike tema i studiene?

	Svært stor grad	Stor grad	Verken eller	Liten grad	Svært liten grad	Vet ikke
Alle (n=1801)	21 %	46 %	20 %	4 %	1 %	7 %
Institusjon:						
UiT (n=1455)	22 %	45 %	20 %	4 %	1 %	7 %
HiH (n=177)	18 %	46 %	23 %	4 %	2 %	7 %
HiN (n=165)	15 %	53 %	21 %	3 %	1 %	8 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=459)	15 %	46 %	25 %	5 %	1 %	7 %
NT (n=156)	28 %	40 %	15 %	7 %	1 %	10 %
HSL (n=405)	22 %	45 %	20 %	3 %	2 %	8 %
Kunsthøgskolen (n=12)	17 %	50 %	17 %	0 %	0 %	17 %
Jurafak (n=89)	33 %	37 %	19 %	4 %	2 %	4 %
BFE (n=241)	28 %	48 %	15 %	3 %	1 %	5 %
Finnmarkshøgskolen (n=69)	19 %	49 %	14 %	10 %	0 %	7 %
Helse&sos (n=116)	15 %	49 %	25 %	6 %	0 %	5 %
Øksfak (n=60)	25 %	40 %	20 %	0 %	5 %	10 %
Helse&samf (n=44)	14 %	57 %	16 %	2 %	0 %	11 %
Tek (n=118)	16 %	52 %	21 %	3 %	1 %	7 %
Kjønn:						
Mann (n=662)	23 %	45 %	19 %	5 %	3 %	6 %
Kvinne (n=1139)	21 %	46 %	20 %	4 %	1 %	8 %
Grad:						
Bachelor (n=887)	24 %	48 %	18 %	3 %	1 %	6 %
Master 2-årig (n=487)	20 %	47 %	19 %	5 %	3 %	7 %
Master 5-årig (n=227)	25 %	41 %	22 %	5 %	0 %	6 %
Profesjonsstudier (n=100)	9 %	34 %	37 %	7 %	1 %	12 %
Ph.D. (n=100)	6 %	45 %	19 %	8 %	5 %	17 %

Sammenligning med 2015

- På grunn av endring i spørsmålsformuleringen mellom 2015 og 2017 må endringer i andelenes derfor tolkes i lys av dette. En større andel av kandidatene ønsker at slike tema skal få en større plass.
  - I 2017 oppgir 67 prosent at de i stor/i svært stor grad ønsker dette, mens i 2015 ønsket 60 prosent det samme. Det er altså en oppgang på hele 7 prosentpoeng som ønsker dette.
  - Andelen som i liten/svært liten grad ønsker at tema som kompetanse, arbeidsmuligheter og karriere bør få en større plass synker mellom 2015 (8 prosent) og 2017 (5 prosent).

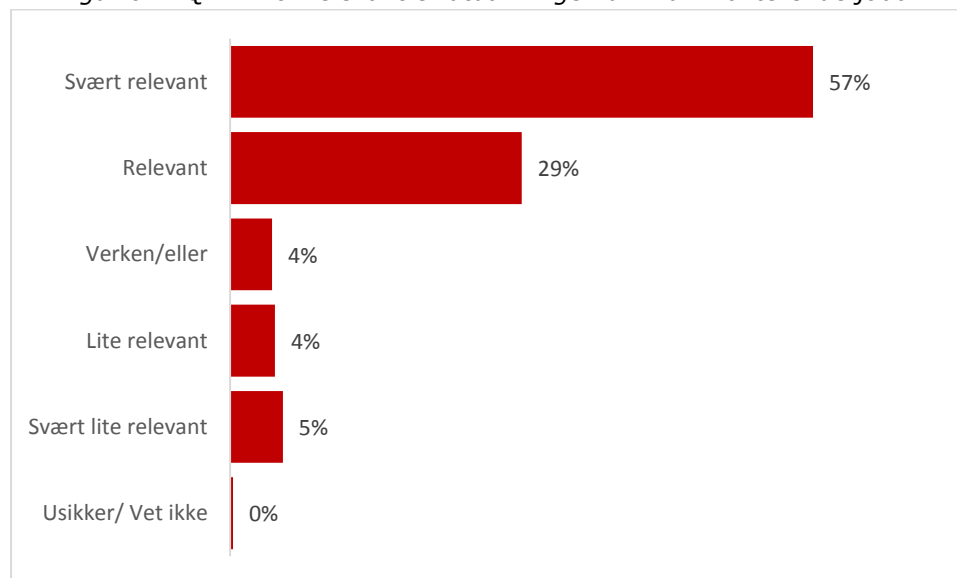
6 Del D: Vurdering av utdanningens relevans til nåværende jobb

Denne delen av undersøkelsen handler om hvordan kandidatene vurderer arbeidslivsrelevansen av studiene fra UiT/HiH/HiN samt hvilke kvalifikasjoner kandidatene mener studiene har gitt.

Utdanningens relevans

- Figur 6.1 viser at:
  - 5 av 6 kandidater (86 prosent) mener at utdanningen er relevant/ svært relevant i forhold til nåværende jobb.
  - 9 prosent har en jobb hvor utdanningen i liten grad eller svært liten grad er relevant for jobben.

Figur 6.1. Q44 Hvor relevant er utdanningen din i din nåværende jobb?

- Tabell 6.1 viser at:
  - 9 av 10 av kandidatene fra HiH mener at utdanningen er relevant/svært relevant for deres nåværende jobb. Til sammenlikning mener 86 % av kandidatene fra UiT det samme, og kun 8 av 10 kandidater fra HiN mener at deres utdanning er relevant i deres nåværende jobb.
  - Det er klare forskjeller mellom de ulike studieenheterne. Nesten «alle» (98 prosent) av kandidatene fra Avdeling for helse- og samfunnsfag, fra Helsefak (95 %) og fra Jurfak (92 prosent) mener at utdanningen deres er relevant/svært relevant. Til sammenlikning mener 3 av 4 (75 prosent) blant kandidatene fra Avdeling for teknologi at deres utdanningen deres er relevant/svært relevant for deres nåværende arbeid.
  - Flere kvinner (62 prosent) enn menn (49 prosent) opplever at utdanningen de har tatt er *svært* relevant i sin nåværende jobb.
  - De med profesjonsutdanning opplever i stor grad at utdanningen er *svært* relevant (86 prosent) for deres nåværende arbeid. Dette er i tråd med fordelingen på fakultetsnivå.

Tabell 6.1. Q44 Hvor relevant er utdanningen din i din nåværende jobb?

	Svært relevant	Relevant	Verken/eller	Lite relevant	Svært lite relevant	Usikker/Vet ikke
Alle (n=1813)	57 %	29 %	4 %	4 %	5 %	0 %
Institusjon:						
UiT (n=1465)	58 %	28 %	4 %	4 %	6 %	0 %
HiH (n=178)	68 %	22 %	4 %	4 %	1 %	1 %
HiN (n=166)	42 %	38 %	9 %	5 %	6 %	0 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=461)	75 %	20 %	1 %	2 %	2 %	0 %
NT (n=156)	44 %	33 %	3 %	6 %	13 %	1 %
HSL (n=407)	52 %	30 %	5 %	5 %	7 %	0 %
Kunsthøgskolen (n=12)	67 %	25 %	0 %	8 %	0 %	0 %
Jur fak (n=89)	72 %	20 %	2 %	1 %	4 %	0 %
BFE (n=244)	41 %	41 %	5 %	7 %	6 %	0 %
Finnmarkshøgskolen (n=71)	51 %	30 %	10 %	7 %	3 %	0 %
Helse&sos (n=117)	76 %	17 %	2 %	3 %	1 %	1 %
Østfold (n=60)	52 %	33 %	8 %	7 %	0 %	0 %
Helse&samf (n=44)	75 %	23 %	2 %	0 %	0 %	0 %
Tek (n=119)	31 %	43 %	12 %	7 %	8 %	0 %
Kjønn:						
Mann (n=664)	49 %	36 %	5 %	5 %	5 %	0 %
Kvinne (n=1149)	62 %	24 %	4 %	4 %	5 %	0 %
Grad:						
Bachelor (n=893)	55 %	28 %	5 %	6 %	6 %	0 %
Master 2-årig (n=490)	50 %	34 %	4 %	4 %	6 %	0 %
Master 5-årig (n=229)	66 %	24 %	4 %	3 %	3 %	0 %
Profesjonsstudier (n=100)	86 %	12 %	2 %	0 %	0 %	0 %
Ph.D. (n=101)	66 %	30 %	0 %	2 %	2 %	0 %

Sammenligning med 2012 og 2015

- Fra 2012 til 2017 har det vært en gradvis nedgang i andelen som oppgir relevans mellom utdanning og jobb.
  - 90 prosent av kandidatene oppgav å ha relevant/svært relevant jobb i forhold til utdanningen i 2012, 88 prosent oppga i 2015 at utdanningen er relevant i jobben, mens det i 2017 er 86 prosent som oppgir at de mener at utdanningen er relevant/svært relevant i nåværende jobb.
  - Andelen som mener at utdanningen (jobben) er *svært* relevant i forhold til jobben (utdanningen) indikerer også en nedgang fra 2012 til 2017 (58 prosent i 2017 mot 59 prosent i 2015 mot 61 prosent i 2012).

Kandidatenes utbytte av utdanningen

Kandidatene ble bedt om å vurdere en rekke kvalifikasjoner og *i hvilken grad* de mente at studiet hadde gitt dem disse.

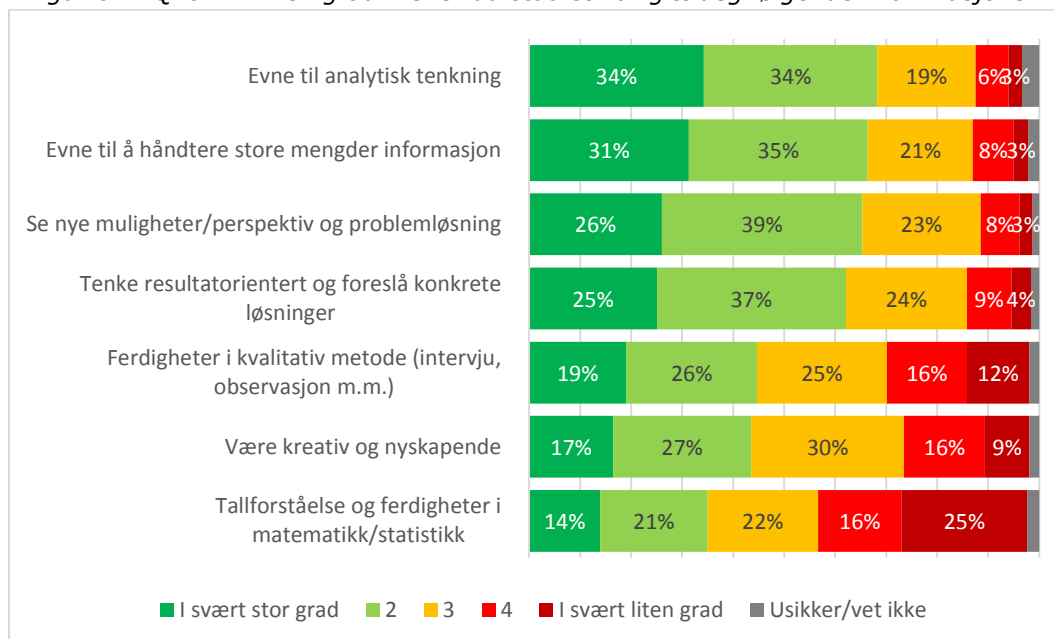
Kandidatene vurderte her 6 kvalifikasjoner under temaområdet «Analytiske og metodiske ferdigheter», 5 kvalifikasjoner under temaområdet «Kommunikasjon og formidling», 5 kvalifikasjoner under temaområdet «Lederevner og prosjektledelse» og 6 kvalifikasjoner under temaet «Generell arbeidslivskompetanse».

På de neste sidene følger en tematisk oppsummering av hvilke kvalifikasjoner som studiet oppleves å ha gitt i stor eller liten grad. Første tema er *analytiske og metodiske ferdigheter*.

Analytiske og metodiske ferdigheter

- Figur 6.4 viser at
  - Et klart flertall av kandidatene (68 prosent) opplever at studiet i stor eller svært stor grad har gitt dem «evne til analytisk tenkning». Dette forholdet vurderes best blant egenskapene sortert under dette temaet.
  - Deretter rangeres «evne til å håndtere store mengder informasjon», hvor 66 prosent mener studiet har gitt dem disse ferdighetene.
  - Nær like mange, 65 prosent, mener at de har fått evne til å «se nye muligheter/perspektiver og problemstillinger».
  - Noen færre (62 prosent) opplever at studiet har gitt dem ferdigheter i å tenke resultatorientert og å komme med konkrete løsninger.
  - Tre forhold skårer klart svakere enn de øvrige. Dette gjelder «ferdigheter i kvalitativ metode (intervju, observasjon m.m.)» hvor 45 prosent oppgir at studiene i stor/svært stor grad har gitt dem disse ferdighetene, å «være kreativ og nyskapende», hvor kun 44 prosent mener at studiet har gitt dem disse kvalifikasjonene i stor/svært stor grad, og ikke minst «tallforståelse og gode ferdigheter i statistikk», hvor kun 35 prosent mener at studiet har gitt dem disse kvalifikasjonene.

Figur 6.4. Q46 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner?

- Tabell 6.4 (på neste side) viser at:
  - Andelen som mener de i stor grad har fått «tallforståelse og ferdigheter i matematikk/statistikk» er over dobbelt så stor blant kandidatene fra HiN (62%) som blant kandidatene fra HiH (28 %). Det er nesten dobbelt så stor andel av kandidatene ved HiH (64%) som i stor grad oppgir å ha tilegnet seg «ferdigheter i kvalitativ metode» som blant kandidatene ved HiN (33%). Andelen som i stor grad opplever å ha tilegnet seg evnen til å «se nye muligheter/perspektiv og problemløsning» er størst blant kandidatene fra HiH (79%), mens den er lavest blant kandidatene fra HiN (58 %). Andelen kandidater som oppgir å ha tilegnet seg evnen til å «være kreativ og nyskapende» er størst blant HiH-kandidatene (57 %), mens den er lavest blant UiT-kandidatene (42 %).
  - Andelen som mener de i stor grad har fått «evne til analytisk tenkning» er høyest blant kandidatene fra Jurfak (85 %) og lavest blant kandidatene fra Avdeling for helse & samfunnsfag (57 %). Det er også kandidatene fra Jurfak som i størst grad (86 %) opplever at de har fått «evne til å håndtere store mengder informasjon», mens kandidatene fra Kunstfak opplever dette i minst grad (57%). Kandidatene fra Institutt for økonomi og samfunnsfag (81 %) og Institutt for Helse og sosialfag (77 %) er de som i størst grad opplever at studiet har gitt dem evne til å «se nye muligheter/perspektiver og problemstillinger». Kandidatene fra Institutt for økonomi og samfunnsfag (82 %) er de som i størst grad mener de har lært seg å «tenke resultatorientert og å foreslå med konkrete løsninger». Kandidatene fra Avdeling for teknologi (73 %) skiller seg ut fra de andre ved at en større andel blant disse opplever at de har fått «tallforståelse og gode ferdigheter i statistikk». Kunstfak-kandidatene er de som i klart størst grad (86 %) opplever at studiet har gitt dem ferdigheter i det å være kreativ og nyskapende.

Tabell 6.4. Q46 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner. Sammenslått: Svært stor/stor grad (karakter 1-2).

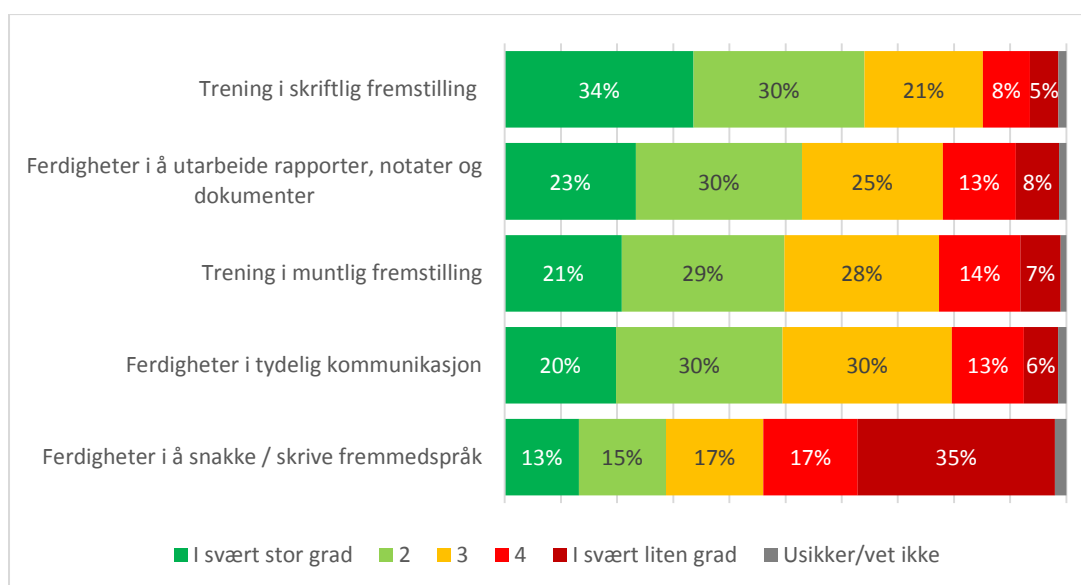
	Evne til analytisk tenkning	Evne til å håndtere store mengder informasjon	Tallforståelse og ferdigheter i matematikk/statistikk	Ferdigheter i kvalitativ metode (intervju, observasjon m.m.)	Se nye muligheter/perspektiv og problemløsning	Tenke resultatorientert og foreslå konkrete løsninger	Være kreativ og nyskapende
Alle:	68 %	66 %	35 %	45 %	65 %	62 %	44 %
Institusjon:							
UiT	70 %	67 %	32 %	44 %	65 %	61 %	42 %
HiH	65 %	64 %	28 %	64 %	79 %	73 %	57 %
HiN	60 %	65 %	62 %	33 %	58 %	62 %	47 %
Fak./inst./avd.:							
Helsefak	70 %	69 %	35 %	43 %	67 %	64 %	38 %
NT	69 %	67 %	49 %	33 %	61 %	58 %	38 %
HSL	70 %	65 %	21 %	55 %	65 %	56 %	47 %
Kunsthøgskolen	57 %	57 %	0 %	24 %	71 %	48 %	86 %
Juridisk fakultet	85 %	86 %	12 %	20 %	76 %	69 %	24 %
BFE	66 %	64 %	49 %	38 %	59 %	64 %	42 %
Finnmarksfakultet	65 %	63 %	18 %	54 %	65 %	64 %	45 %
Helse&sos	60 %	62 %	18 %	66 %	77 %	67 %	57 %
Øksamf	73 %	67 %	44 %	59 %	81 %	82 %	56 %
Helse&samf	48 %	63 %	28 %	46 %	61 %	72 %	43 %
Teknisk fakultet	63 %	65 %	73 %	29 %	56 %	58 %	47 %
Kjønn:							
Mann	73 %	68 %	41 %	43 %	64 %	63 %	45 %
Kvinne	66 %	66 %	31 %	46 %	66 %	62 %	42 %
Grad:							
Bachelor	60 %	60 %	33 %	41 %	62 %	61 %	44 %
Master 2-årig	78 %	71 %	32 %	59 %	69 %	62 %	47 %
Master 5-årig	78 %	75 %	42 %	30 %	68 %	65 %	36 %
Profesjonsstudier	78 %	81 %	28 %	46 %	68 %	63 %	24 %
Ph.D.	90 %	87 %	56 %	42 %	72 %	69 %	54 %

- Den eneste tydelige kjønnsforskjellen er at menn (41 %) i større grad enn kvinner (31 %) opplever at de har tilegnet seg «tallforståelse og ferdigheter i matematikk/statistikk».
- Andelen kandidater som opplever at studiet har gitt dem gode ferdigheter øker som regel med utdanningsnivå. Ellers kan det bemerkes at de med profesjonsutdanning gir klart dårligere tilbakemelding på det å «være kreativ og nyskapende» sammenlignet med øvrige gradsnivå.

Kommunikasjon og formidling

- Figur 6.5 viser at:
  - Når det gjelder kommunikasjon og formidling, mener rundt 2 av 3 av kandidatene (64 prosent) at de fikk «trening i skriftlig framstilling». Tre kvalifikasjoner vurderes alt i alt relativt likt, det er «ferdigheter i å utarbeide rapporter, notater og dokumenter», «trening i muntlig framstilling» og «ferdigheter i tydelig kommunikasjon». Mellom 50 og 53 prosent mener at studiet i stor eller svært stor grad gav disse ferdighetene.
  - Ett forhold vurderes klart svakere enn øvrige: «ferdigheter i å snakke/skrive fremmedspråk». Kun 28 prosent mener at studiet i stor/svært stor grad gav denne kvalifikasjonen.

Figur 6.5. Q47 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner?

▪ Tabell 6.5 viser at:

- Kandidatene ved HiH (70 %) i størst grad mener de i løpet av studietiden har tilegnet seg «trening i skriftlig framstilling», mens kandidatene fra HiN (54 %) i minst grad mener de har tilegnet seg det samme. Kandidatene fra Jurfak er de som i aller størst grad mener de fikk «trening i skriftlig fremstilling» (95 prosent). Vurderingene er jevnt over gode på dette området på tvers av fakulteter og avdelinger, men andelen som gir høy vurdering blant kandidatene fra Kunstfak er spesielt lav (24 prosent). Kandidatene med grad på Ph.D.-nivå (89 %) oppgir i størst grad at de har tilegnet seg «trening i skriftlig fremstilling», mens kandidater med en grad i profesjonsstudier (40 %) i minst grad oppgir det samme.
- Også når det kommer til «trening i muntlig fremstilling» er det kandidatene fra HiH (60 %) som i størst grad oppgir at dette er noe de har fått, mens HiN-kandidatene (39 %) i minst grad oppgir dette. Det skilles noe mindre mellom fakulteter og avdelinger når kandidatene vurderer «trening i muntlig fremstilling», men likevel er det et betydelig gap mellom Jurfak som skårer best, hvor 70 prosent vurderer at de fikk gode kvalifikasjoner, og Avdeling for teknologi som skårer svakest og hvor kun 36 prosent mener dette. Kandidater med grad på Ph.D.-nivå (75 %) oppgir i størst grad å ha fått trening i dette, mens kandidater med grad i profesjonsstudier (42 %) oppgir i minst grad det samme.
- Vurderingene som gis med hensyn på «ferdigheter i tydelig kommunikasjon» følger i stor grad vurderingene når det gjelder muntlig fremstilling, med unntak av kandidatene fra Kunstfak som vurderer «tydelig kommunikasjon» en god del svakere enn «muntlig fremstilling».
- Vi ser at kandidatene fra Jurfak som gir topp karakterer for god trening i skriftlig fremstilling, samtidig vurderer at de i svært liten grad å har fått "gode ferdigheter i å snakke/skrive fremmedspråk». Det er kun 21 prosent av kandidatene fra Jurfak som vurderer at de har fått gode eller svært gode kvalifikasjoner på dette området. Kun Institutt for helse og sosialfag (15 %) og Avdeling for helse og samfunnsfag (13 %) gjør det dårligere. Ferdigheter i fremmedspråk vurderes klart best av kandidatene fra NT, hvor 46 prosent mener de har fått gode eller svært gode ferdigheter i dette gjennom studiet. Kandidater med grad på Ph.D.-nivå (69 %) er også de som vurderer denne ferdigheten best, mens kandidater med grad innen profesjonsstudier (11 %) i minst grad mener at de har ferdigheter i dette.
- En større andel av kandidatene ved HiN (64 %) sier de har i stor grad har lært seg «ferdigheter i å utarbeide rapporter, notater og dokumenter». Sett bort fra

kandidatene fra Kunstfak, vurderes «ferdigheter i å utarbeide rapporter, notater og dokumenter» relativt jevnt på tvers av fakulteter, varierende mellom 45 % (HSL) og 65 prosent (Avdeling for teknologi) som gir karakteren god/svært god kvalifikasjon. Kun 10 prosent av kandidatene fra Kunstak mener det samme for sin del.

Tabell 6.5. Q46 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner. Sammenslått: Svært stor/stor grad (karakter 1-2).

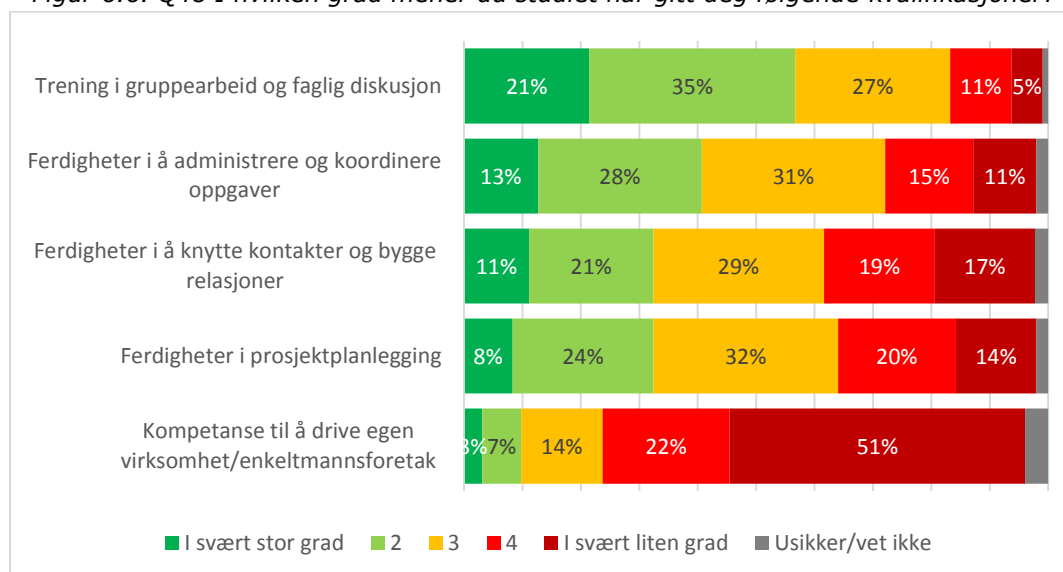
	Trening i skriftlig fremstilling	Trening i muntlig fremstilling	Ferdigheter i tydelig kommunikasjon	Ferdigheter i å snakke / skrive fremmedspråk	Ferdigheter i å utarbeide rapporter, notater og dokumenter
Alle:	64 %	50 %	50 %	29 %	53 %
Institusjon:					
UiT	64 %	50 %	50 %	30 %	52 %
HiH	70 %	60 %	64 %	19 %	53 %
HiN	54 %	39 %	34 %	30 %	64 %
Fak./inst./avd.:					
Helsefak	56 %	58 %	60 %	24 %	57 %
NT	54 %	40 %	36 %	43 %	63 %
HSL	72 %	47 %	47 %	30 %	45 %
Kunstfak	24 %	67 %	38 %	33 %	10 %
Jurfak	95 %	70 %	73 %	21 %	47 %
BFE	63 %	40 %	36 %	33 %	52 %
Finnmarksfakultet	70 %	54 %	65 %	34 %	48 %
Helse&sos	69 %	65 %	67 %	15 %	57 %
Øksamf	72 %	53 %	59 %	26 %	47 %
Helse&samf	54 %	50 %	54 %	13 %	61 %
Tek	52 %	36 %	29 %	36 %	65 %
Kjønn:					
Mann	62 %	45 %	46 %	34 %	57 %
Kvinne	65 %	53 %	51 %	26 %	51 %
Grad:					
Bachelor	60 %	47 %	46 %	23 %	51 %
Master 2-årig	73 %	49 %	49 %	36 %	54 %
Master 5-årig	65 %	56 %	56 %	30 %	53 %
Profesjonsstudier	40 %	42 %	62 %	11 %	49 %
Ph.D.	89 %	75 %	61 %	69 %	69 %

Lederevner og prosjektledelse

Figur 6.6 viser at:

- Samlet sett svarte 56 % at de fikk «trening i gruppearbeid og faglig diskusjon» som er det forholdet som skårer best under temaområdet.
- Nest best vurderes «ferdigheter i å administrere og koordinere oppgaver», hvor 41 prosent mener de i stor grad fikk kvalifikasjoner.
- «Ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner» og «ferdigheter i prosjektplanlegging» skårer likt med 32 %.
- Svært få, kun 1 av 10 kandidater, mener at studiet gav dem «kompetanse til å drive egen virksomhet/ enkeltmannsforetak».

Figur 6.6. Q48 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner?

Tabell 6.6 viser at:

- Det kun er små forskjeller i hvordan kandidatene fra de ulike institusjonene vurderer «ferdigheter i å administrere og koordinere oppgaver». Mellom de ulike enhetene er det derimot større forskjeller mellom kandidatene. Kandidatene ved Institutt for økonomi og samfunnsfag (56 %) vurderer at de har fått gode kvalifikasjoner her, mens 28 % av kandidatene ved Jurfak vurderer det samme. Kandidatene med en 2-årig mastergrad (44 %) vurderer i størst grad at de har fått gode ferdigheter i dette, mens de med en grad innen profesjonsstudier (28 %) i minst grad vurderer at de har fått gode ferdigheter i dette.
- Det er relativt stor variasjon i hvordan kandidatene fra de ulike institusjonene vurderer «trening i gruppearbeid og faglig diskusjon». Kandidatene fra HiH (69 %) vurderer i størst grad har fått dette gjennom studiet, mens kandidatene fra UiT (55 %) opplever i minst grad at de har fått dette. Det er også store skiller mellom de ulike enhetene. Institutt for helse og sosialfag (76 %) og Avdeling for helse og samfunnsfag (74 %) vurderer i størst grad at dette er en ferdighet de har tilegnet seg ila. studiet, mens kandidatene ved HSL-fakultetet i minst grad vurderer at dette er en ferdighet de har tilegnet seg ila. studiet. 3 av 5 (61 %) kandidater innen profesjonsstudier opplever at dette er en egenskap de har tilegnet seg ila. studiet, mot kun 2 av 5 kandidater med en grad på Ph.D.-nivå.
- Det er forskjeller etter institusjon også knyttet til «ferdigheter i prosjektplanlegging». HiN-kandidatene (43 %) vurderer i størst grad at dette er en egenskap de har tilegnet seg ila. studiet, mens UiT-kandidatene (31 %) i minst grad vurderer at dette er en egenskap de har tilegnet seg ila. studiet. Kandidatene ved Avdeling for teknologi (46 %) vurderer i størst grad at de har tilegnet seg denne egenskapen ila. studiet, mens kandidatene fra Jurfak (15 %) i minst grad vurderer at de har tilegnet seg egenskapen. Kandidater med en Ph.D.-grad (50 %) oppgir i størst grad at de har tilegnet seg «ferdigheter i prosjektplanlegging», mens kandidater med en grad innen profesjonsstudier (14 %) i minst grad oppgir å ha tilegnet seg denne egenskapen ila. studiet.
- HiH-kandidatene (47 %) oppgir i størst grad at de har tilegnet seg «ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner» ila. studiet, mens UiT-kandidatene og HiN-kandidatene i minst grad oppgir dette med hhv. 31 % og 32 %. Kandidatene ved Finnmarksfakultetet (49 %) oppgir i størst grad at de har tilegnet seg denne egenskapen, mens kandidatene ved Jurfak (19 %) vurderer i minst grad at de har

tilegnet seg denne egenskapen. Kandidater med en grad på Ph.D.-nivå (40 %) vurderer i størst grad at de har tilegnet seg denne egenskapen, mens kandidatene med en 5-årig mastergrad (22 %) i minst grad vurderer at de har tilegnet seg denne egenskapen.

- HiH-kandidatene (18 %) skiller seg ut ved at de i større grad vurderer at de har tilegnet seg «kompetansen til å drive egen virksomhet/enkeltpersonforetak». Blant enhetene skiller kun én enhet seg ut. Institutt for økonomi og samfunnsfag (36 %), vurderer i størst grad at de har tilegnet seg denne egenskapen, hele 21 prosentpoeng over neste.

Tabell 6.6. Q46 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner. Sammenslått: Svært stor/stor grad (karakter 1-2)

	Ferdigheter i å administrere og koordinere oppgaver	Trening i gruppearbeid og faglig diskusjon	Ferdigheter i prosjektplanlegging	Ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner	Kompetanse til å drive egen virksomhet/enkeltpersonforetak
Alle:	41 %	57 %	32 %	32 %	10 %
Institusjon:					
UiT	40 %	55 %	31 %	31 %	9 %
HiH	48 %	69 %	39 %	47 %	18 %
HiN	44 %	62 %	43 %	32 %	12 %
Fak./inst./avd.:					
Helsefak	39 %	62 %	29 %	35 %	5 %
NT	38 %	54 %	31 %	21 %	7 %
HSL	40 %	48 %	32 %	33 %	8 %
Kunsthøgskolen	38 %	57 %	38 %	33 %	14 %
Jur fak	28 %	52 %	15 %	19 %	10 %
BFE	45 %	55 %	34 %	25 %	15 %
Finnmarkshøgskolen	41 %	63 %	31 %	49 %	12 %
Helse&sos	43 %	76 %	34 %	48 %	6 %
Øksamf	56 %	56 %	47 %	44 %	36 %
Helse&samf	41 %	74 %	33 %	41 %	2 %
Tek	44 %	58 %	46 %	29 %	15 %
Kjønn:					
Mann	41 %	57 %	35 %	32 %	14 %
Kvinne	41 %	57 %	31 %	33 %	7 %
Grad:					
Bachelor	42 %	59 %	30 %	35 %	10 %
Master 2-årig	44 %	53 %	39 %	31 %	11 %
Master 5-årig	35 %	60 %	29 %	22 %	8 %
Profesjonsstudier	28 %	61 %	14 %	25 %	7 %
Ph.D.	38 %	41 %	50 %	40 %	5 %

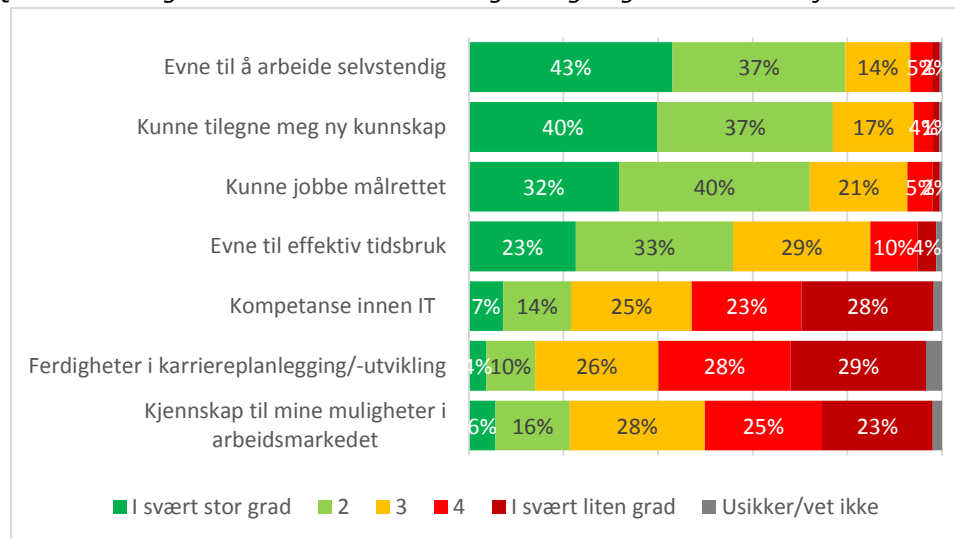
Generell arbeidslivskompetanse

I figur 6.7 ser vi at:

- «Evne til å arbeide selvstendig» skårer best, hvor 4 av 5 (80 %) mener at studiet i stor grad har gitt dem kvalifikasjoner.
- Deretter følger «kunne tilegne seg ny kunnskap», hvor 77 prosent mener at studiet i stor grad har gitt dem kvalifikasjoner.
- 7 av 10 (72 prosent) mener at de har fått gode kvalifikasjoner når det gjelder «kunne jobbe målrettet».

- Noe svakere vurderes «evne til effektiv tidsbruk», hvor 56 prosent opplever at de har fått gode kvalifikasjoner gjennom studiet.
- Klart svakest til dette temaområdet, vurderes «kompetanse innen IT» og «ferdigheter i karriereplanlegging/-utvikling» og «kjennskap til mine muligheter i arbeidsmarkedet». Kun hhv 21 og 14 prosent vurderer at studiet har gitt dem gode kvalifikasjoner på disse to områdene.

Figur 6.7. Q49 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner?

- Tabell 6.7 viser at:
  - Kandidatene fra UiT (78 %) vurderer i størst grad at de har lært seg å «kunne tilegne seg ny kunnskap» ila. studiet, mot HiN-kandidatene (70 %) som i minst grad vurderer at dette er en egenskap de har lært seg. Kandidatene ved Jurfak (86 %) skiller seg ut ved at de i stor grad vurderer at dette er en egenskap de har lært seg ila. studiet, mens kandidatene fra Kunstfak (67 %) i minst grad opplever at dette er noe de har lært seg. Kandidater med en grad på Ph.D.-nivå skiller seg ut ved at dette er en egenskap de i størst grad har lært seg, mens kandidatene med en grad på bachelornivå (72 %) i minst grad vurderer det samme.
  - Kandidatene ved Jurfak (85 %) skiller seg ut ved at de i størst grad har lært seg «å kunne jobbe målrettet» ila. studiet, mens kandidatene ved Avd. for teknologi (66 %) i minst grad gjør det samme. Også her stiger andelen som i stor grad opplever å ha lært seg dette med lengden på utdanningen.
  - Kandidatene fra UiT (81 %) opplever at de i størst grad har tilegnet seg «evnen til å arbeide selvstendig» ila. studiet, mens kandidatene fra HiN (71 %) i minst grad opplever at de har gjort det samme. Kandidatene fra Jurfak (93 %) er de som i størst grad opplever at de har tilegnet seg denne kunnskapen, mens kandidatene fra Avd. for teknologi (69 %) i minst grad opplever det samme. Også her stiger opplevelsen av at man har tilegnet seg denne kunnskapen med studiets lengde.
  - Kandidatene fra Jurfak (76 %) er de som i størst grad opplever at de har tilegnet seg «evnen til effektiv tidsbruk», mens kandidatene fra Kunstfak (48 %) er de som i minst grad opplever det samme. Også her stiger opplevelsen av at kandidatene har tilegnet seg kunnskapen med økende lengde på studiet.
  - Kandidatene fra HiN (45 %) vurderer i størst grad at de har tilegnet seg «kompetanse innen IT», mens kandidatene fra HiH (17 %) i minst grad gjør det samme. I tråd med funnene på institusjonsnivå skiller Avd. for teknologi (51 %) seg ut fra de andre enhetene med å i størst grad vurdere at de har tilegnet seg «kompetanse innen IT», mens kandidatene ved Kunstfak i minst grad gjør det samme. Det er en kjønnsforskjell på 10 prosentpoeng, hvor mannlige kandidater i større grad enn

kvinnelige kandidater oppgir dette. Med unntak av kandidatene fra profesjonsstudier, så vokser andelen som opplever at de har fått «kompetanse innen IT» med studiets lengde.

- Kandidatene fra HiN (22%) oppgir i størst grad å ha fått «ferdigheter i karriereplanlegging/-utvikling, UiT-kandidatene (13 %) opplever dette i minst grad. Institutt for økonomi og samfunnsfag (26 %) oppgir i størst grad på enhetsnivå at de har oppnådd det samme, mens Kunstfak (10 %) i minst grad oppgir dette. Kandidater med profesjonsstudier (7 %) skiller seg negativt ut.

Tabell 6.7. Q46 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner. Sammenslått skala: I stor grad + i svært stor grad.

	Kunne tilegne meg ny kunnskap	Kunne jobbe målrettet	Evne til å arbeide selvstendig	Evne til effektiv tidsbruk	Kompetanse innen IT	Ferdigheter i karriereplanlegging/-utvikling	Kjennskap til mine muligheter i arbeidsmarkedet
Alle:	77 %	72 %	80 %	56 %	22 %	14 %	22 %
Institusjon:							
UiT	78 %	72 %	81 %	56 %	20 %	13 %	21 %
HiH	72 %	74 %	73 %	56 %	17 %	17 %	26 %
HiN	70 %	67 %	71 %	52 %	45 %	22 %	25 %
Fak./inst./avd.:							
Helsefak	80 %	74 %	81 %	60 %	15 %	10 %	26 %
NT	77 %	69 %	80 %	53 %	36 %	13 %	16 %
HSL	79 %	71 %	80 %	54 %	19 %	13 %	16 %
Kunsthøgskolen	67 %	67 %	81 %	48 %	5 %	10 %	24 %
Juridisk fakultet	86 %	85 %	93 %	76 %	10 %	13 %	23 %
BFE	74 %	71 %	80 %	53 %	22 %	17 %	20 %
Finnmarksuniversitetet	76 %	73 %	83 %	51 %	22 %	14 %	22 %
Helse- og sosiale studier	72 %	76 %	70 %	50 %	17 %	13 %	26 %
Økonomi og samfunnsfag	72 %	72 %	78 %	65 %	17 %	26 %	27 %
Helse- og samfunnsfag	70 %	72 %	78 %	59 %	22 %	17 %	26 %
Teknologi	69 %	66 %	69 %	50 %	51 %	23 %	24 %
Kjønn:							
Mann	75 %	69 %	77 %	51 %	28 %	17 %	23 %
Kvinne	78 %	74 %	81 %	59 %	18 %	12 %	21 %
Grad:							
Bachelor	72 %	67 %	76 %	52 %	19 %	13 %	21 %
Master 2-årig	82 %	77 %	83 %	60 %	26 %	17 %	20 %
Master 5-årig	80 %	78 %	85 %	61 %	27 %	13 %	28 %
Profesjonsstudier	85 %	75 %	82 %	59 %	7 %	7 %	29 %
Ph.D.	93 %	83 %	91 %	67 %	34 %	15 %	13 %

Sammenligning med 2015 og 2012

- Mellom 2015 og 2017 er ordlyden på flere av attributtene endret. Blant annet så er positive attributter erstattet med nøytrale attributter for å unngå at studentene svarer positivt som følge av at attributtet er positivt ladet. Resultatene må derfor tolkes svært varsomt.
- Tabell 6.8, på neste side, viser at:
  - Av de 24 ferdighetene/kvalifikasjonene/egenskapene som kandidatene vurderer, gir kandidatene i 2017 en jevnt over dårligere vurdering enn de som svarte i 2015 på i alt 22 kvalifikasjoner. En kvalifikasjon vurderes likt som i 2015. To kvalifikasjoner vurderes bedre enn i 2015. Altså vurderes 19 av 22 kvalifikasjoner dårligere enn i 2015, men dette må tolkes i lys av at mange av disse har endret ordlyd fra positiv til nøytral. Da den positive stillingen av spørsmålene kan ha ledet respondentene til å vurdere sine evner høyere enn ved den nøytrale spørsmålsstillingen. To

kvalifikasjoner er ny av året. Dette gjelder: «ferdigheter i kvalitativ metode» og «kjennskap til mine muligheter på arbeidsmarkedet».

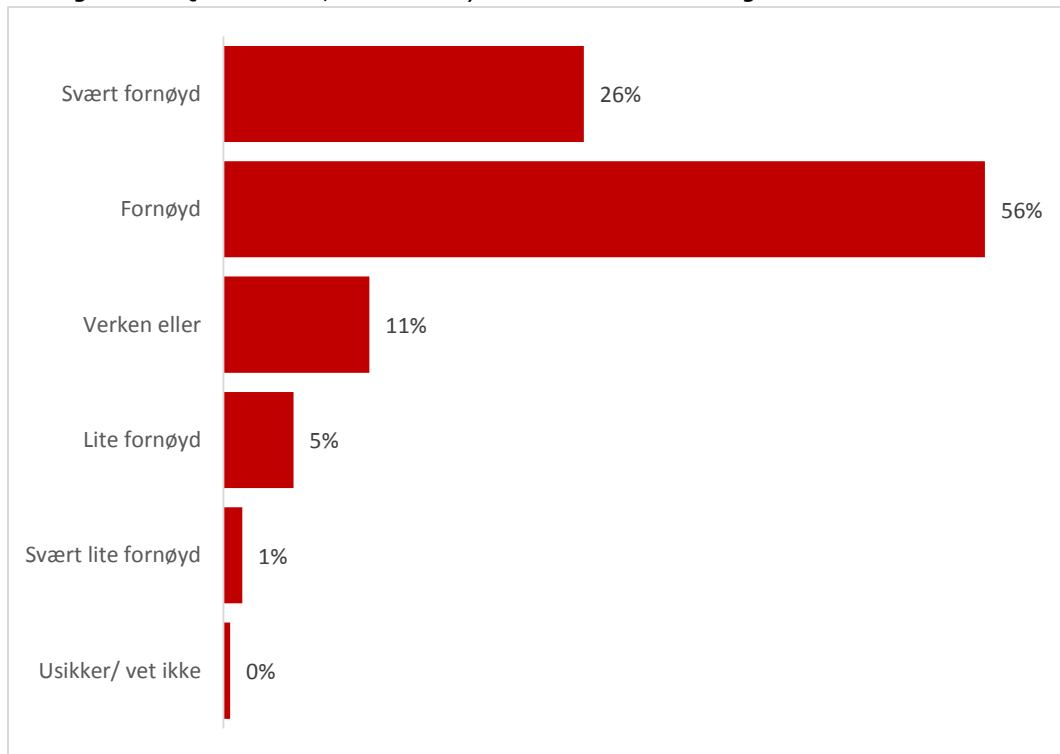
Tabell 6.8. Q46 I hvilken grad mener du studiet har gitt deg følgende kvalifikasjoner. Sammenslått: Svært stor/stor grad (karakter 1-2) – sammenligning med 2015

				Endring i prosentpoeng
Andel "stor/i svært stor grad"				fra 2015
Analytiske og metodiske ferdigheter	2017	2015	2012	
Evne til analytisk tenkning	70 %	74 %	71 %	-4 %
Evne til å håndtere store mengder informasjon	67 %	70 %	65 %	-3 %
Tallforståelse og ferdigheter i matematikk/statistikk	32 %	31 %	26 %	1 %
Ferdigheter i kvalitativ metode (intervju, observasjon m.m.)	44 %			
Se nye muligheter/perspektiv og problemløsning	65 %	67 %	61 %	-2 %
Tenke resultatorientert og foreslå konkrete løsninger	61 %	62 %	59 %	-1 %
Være kreativ og nyskapende	42 %	41 %	37 %	1 %
				Endring i prosentpoeng
Andel "stor/i svært stor grad"				fra 2015
Kommunikasjon og formidling	2017	2015	2012	
Trening i skriftlig fremstilling	64 %	73 %	73 %	-9 %
Trening i muntlig fremstilling	50 %	58 %	54 %	-8 %
Ferdigheter i tydelig kommunikasjon	50 %	59 %	53 %	-9 %
Ferdigheter i å snakke / skrive fremmedspråk	30 %	31 %	27 %	-1 %
Ferdigheter i å utarbeide rapporter, notater og dokumenter	52 %	58 %	55 %	-6 %
				Endring i prosentpoeng
Andel "stor/i svært stor grad"				fra 2015
Lederevner og prosjektledelse	2017	2015	2012	
Ferdigheter i å administrere og koordinere oppgaver	40 %	42 %	41 %	-2 %
Trening i gruppearbeid og faglig diskusjon	55 %	64 %	61 %	-9 %
Ferdigheter i prosjektplanlegging	31 %	33 %	33 %	-2 %
Ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner	31 %	34 %	29 %	-3 %
Kompetanse til å drive egen virksomhet/enkeltmannsforetak	9 %	9 %	9 %	0 %
				Endring i prosentpoeng
Andel "stor/i svært stor grad"				fra 2015
Generell arbeidslivskompetanse	2017	2015	2012	
Kunne tilegne meg ny kunnskap	78 %	84 %	82 %	-6 %
Kunne jobbe målrettet	72 %	79 %	75 %	-7 %
Evne til å arbeide selvstendig	81 %	82 %	80 %	-1 %
Evne til effektiv tidsbruk	56 %	59 %	54 %	-3 %
Kompetanse innen IT	20 %	23 %	20 %	-3 %
Ferdigheter i karriereplanlegging/-utvikling	13 %	17 %	15 %	-4 %
Kjennskap til mine muligheter i arbeidsmarkedet	22 %			

Alt i alt, tilfredshet med utdanningen ved UiT

- Figur 6.8 viser at:
  - Tilfredsheten med utdanningen fra UiT er generelt høy.
    - Totalt 82 prosent av kandidatene svarer at de er tilfredse. 26 prosent er svært fornøyd.
    - Kun 6 prosent oppgir at de er lite fornøyd/svært lite fornøyd.

Figur 6.8. Q50 Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT

- Tabell 6.9 viser at:
  - Det er små forskjeller i den gamle institusjonsstrukturen i tilfredshet med utdanningen fra UiT/HiH/HiN.
  - Kandidatene fra Jurfak (87 %) og fra Avdeling for helse og samfunnsfag (87 %) er mest tilfredse med utdanningen, mens kandidatene fra NT (76 %) er minst tilfredse med utdanningen.
  - Det er noen flere tilfredse kvinner (83 prosent) enn menn (81 prosent).
  - Tilfredsheten er størst blant kandidatene med en grad i profesjonsstudier (92 %) og kandidater med grad på Ph.D.-nivå (91 prosent), mens tilfredsheten er minst blant kandidater med en grad på bachelornivå. (79 %).

Tabell 6.9. Q50 Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT

	Svært fornøyd	Fornøyd	Verken eller	Lite fornøyd	Svært lite fornøyd	Usikker/ vet ikke
Alle (n=2259)	26 %	56 %	11 %	5 %	1 %	0 %
Institusjon:						
UiT (n=1851)	26 %	56 %	11 %	5 %	1 %	1 %
HiH (n=205)	30 %	55 %	7 %	4 %	3 %	0 %
HiN (n=199)	29 %	52 %	12 %	7 %	2 %	0 %
Fak./inst./avd.:						
Helsefak (n=530)	29 %	57 %	9 %	4 %	1 %	0 %
NT (n=217)	16 %	60 %	13 %	8 %	2 %	0 %
HSL (n=544)	27 %	53 %	12 %	6 %	2 %	1 %
Kunsthøgskolen (n=21)	19 %	62 %	5 %	14 %	0 %	0 %
Jurafak (n=94)	41 %	46 %	7 %	4 %	1 %	0 %
BFE (n=329)	21 %	63 %	12 %	3 %	1 %	0 %
Finnmarksfakultet (n=83)	31 %	52 %	11 %	5 %	1 %	0 %
Helse&sos (n=126)	23 %	60 %	8 %	6 %	3 %	0 %
Øksamf (n=78)	41 %	46 %	6 %	3 %	4 %	0 %
Helse&samf (n=46)	33 %	54 %	9 %	2 %	2 %	0 %
Tek (n=149)	28 %	50 %	13 %	7 %	1 %	0 %
Kjønn:						
Mann (n=849)	29 %	52 %	12 %	5 %	2 %	0 %
Kvinne (n=1410)	25 %	58 %	10 %	5 %	1 %	1 %
Grad:						
Bachelor (n=1253)	21 %	58 %	12 %	7 %	2 %	1 %
Master 2-årig (n=552)	33 %	53 %	10 %	3 %	1 %	1 %
Master 5-årig (n=245)	33 %	51 %	9 %	6 %	1 %	0 %
Profesjonsstudier (n=103)	38 %	54 %	6 %	2 %	0 %	0 %
Ph.D. (n=106)	34 %	57 %	7 %	3 %	0 %	0 %

Sammenligning med 2015 og 2012

I år er det 82 prosent fra UiT som er fornøyd/svært fornøyd med utdanningen sin. Andel som alt i alt var fornøyd/svært fornøyd med utdanningen sin fra UiT i 2015 var på 83 prosent.

I 2012 var tallet 84 %.

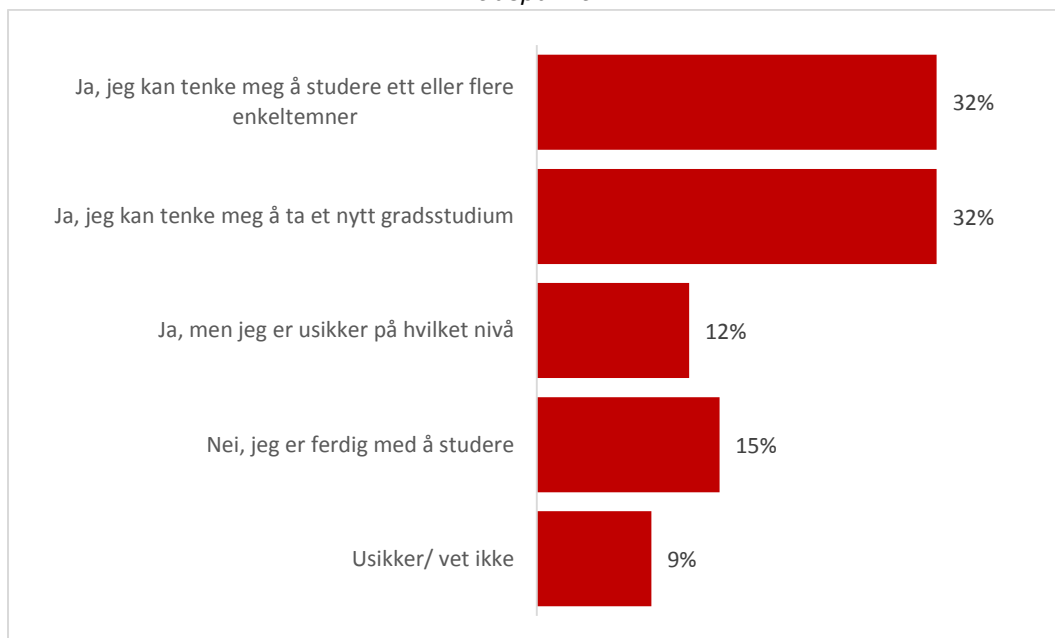
7 Del E: Videre kontakt med UiT Norges Arktiske Universitet (UiT)

Denne delen handler om hvorvidt kandidatene kan tenke seg å studere videre, om man i så fall kan tenke seg å studere videre ved UiT og hvilke former for kontakt man kan tenke seg med UiT.

Aktuelt å studere videre?

- Figur 7.1 viser at:
  - Hele 76 % kan tenke seg å studere videre i en eller annen form. 32 prosent ønsker å studere ett eller flere enkeltemner og 32 % ønsker å ta et nytt gradsstudium.
  - 12 prosent kan tenke seg videre studier, men er usikker på hvilket nivå.
  - I tillegg kommer 9 prosent som svarer at de er usikker på dette.
  - Kun 15 prosent svarer «Nei», at de er ferdig med å studere.

Figur 7.1. Q51 Er det aktuelt for deg å studere videre, uavhengig av utdanningssituasjon, på et senere tidspunkt?

- Tabell 7.1 viser at:
  - Kandidatene fra HiH (40 %) ønsker i større grad enn kandidatene fra UiT (31 %) å studere et eller flere enkeltemner på et senere tidspunkt.
  - Kandidatene med grad fra Avd. for helse og samfunnsfag (57 %) ønsker i størst grad å studere enkeltemner på et senere tidspunkt, mens kandidatene ved Jurfak (20 %) i minst grad ønsker det samme. Kandidatene fra Institutt for økonomi og samfunnsfag (44 %) ønsker i størst grad å studere en ny grad på et senere tidspunkt, mens kandidatene fra Jurfak (19 %) i minst grad ønsker det samme.
  - En klart større andel kvinner (37 prosent) enn menn (24 prosent) svarer at de kan tenke seg «å studere ett eller flere enkeltemner» på et senere tidspunkt. På den andre siden er det en større andel menn (38 prosent) enn kvinner (29 prosent) som ønsker å studere et nytt gradsstudium på et senere tidspunkt.
  - Andelen som kan tenke seg å studere enkeltemne(er) på et senere tidspunkt er høyest blant kandidater med en grad på bachelornivå (34%) og kandidater med en 5-årig master (34%), mens den er lavest blant de med en grad i profesjonsstudier (17 %). Andelen som kan tenke seg å studere en ny grad er høyest blant de med en bachelorgrad (38 %) og lavest blant de med en Ph.D.-grad (3 %).

Tabell 7.1. Q51 Er det aktuelt for deg å studere videre, uavhengig av utdanningssituasjon, på et senere tidspunkt?

	Ja, jeg kan tenke meg å studere ett eller flere enkeltemner	Ja, jeg kan tenke meg å ta et nytt gradsstudium	Ja, men jeg er usikker på hvilket nivå	Nei, jeg er ferdig med å studere	Usikker/vet ikke
Alle (n=2264)	32 %	32 %	12 %	15 %	9 %
Institusjon:					
UiT (n=1857)	31 %	33 %	12 %	15 %	9 %
HiH (n=204)	40 %	30 %	14 %	10 %	6 %
HiN (n=199)	33 %	31 %	13 %	13 %	11 %
Fak./inst./avd.:					
Helsefak (n=532)	33 %	29 %	11 %	17 %	11 %
NT (n=217)	27 %	34 %	11 %	19 %	10 %
HSL (n=550)	35 %	37 %	11 %	9 %	7 %
Kunsthøgskolen (n=21)	29 %	38 %	19 %	0 %	14 %
Jur fak (n=94)	20 %	19 %	17 %	29 %	15 %
BFE (n=327)	21 %	36 %	12 %	21 %	9 %
Finnmarksfakultet (n=83)	43 %	27 %	16 %	7 %	7 %
Helse&sos (n=125)	50 %	22 %	13 %	8 %	7 %
Øksamf (n=78)	24 %	44 %	15 %	13 %	4 %
Helse&samf (n=46)	57 %	24 %	13 %	2 %	4 %
Tek (n=149)	26 %	33 %	13 %	16 %	12 %
Kjønn:					
Mann (n=851)	24 %	38 %	12 %	17 %	9 %
Kvinne (n=1413)	37 %	29 %	12 %	13 %	9 %
Grad:					
Bachelor (n=1251)	34 %	38 %	12 %	9 %	8 %
Master 2-årig (n=556)	30 %	31 %	14 %	15 %	9 %
Master 5-årig (n=246)	34 %	22 %	14 %	19 %	12 %
Profesjonsstudier (n=104)	17 %	28 %	8 %	32 %	15 %
Ph.D. (n=107)	25 %	3 %	7 %	55 %	10 %

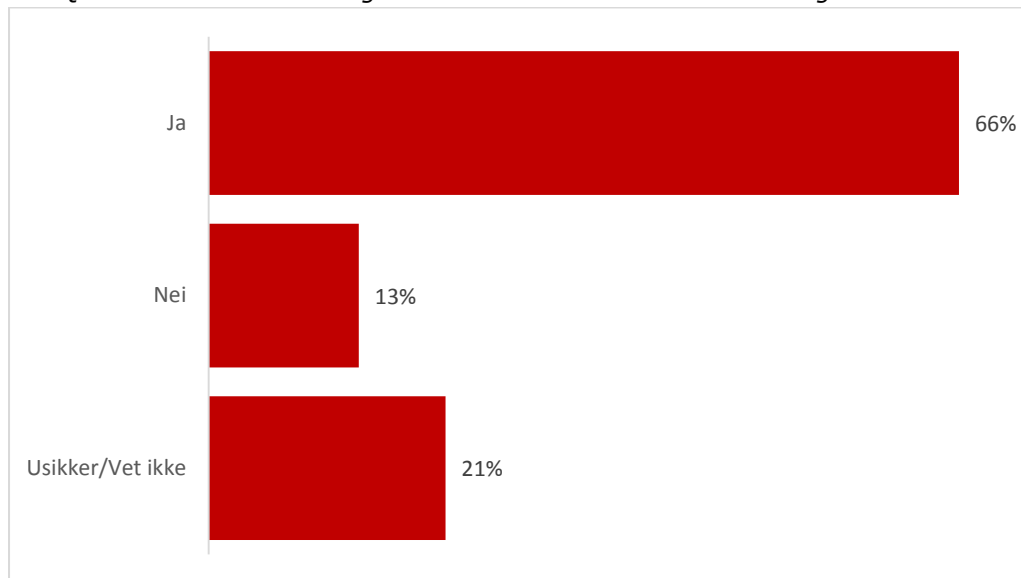
Sammenligning med 2015 og 2012

- En like stor andel av kandidatene (76 prosent) sa i 2015 at de kunne seg å studere videre. I 2012 var det samme tallet 73 prosent. Et av alternativene er dog kuttet mellom 2015 og 2017.
- Mens 42 prosent kunne ønske å ta ett eller flere enkeltemnekurs i 2015, er det 31 prosent som kan tenke seg dette i 2017. I 2012 var det samme tallet 34 prosent.
- 33 prosent kan i 2017 tenke seg å begynne på et nytt gradsstudium mot 36 prosent i 2015. I 2012 var det samme tallet 34 prosent.

Studere videre ved UiT?

- Figur 7.2. viser at:
  - Blant de som har svart at de kan tenke seg videre studier, kan så mange som 66 prosent tenke seg å studere ved UiT. 21 prosent er usikker , mens 13 prosent svarer nei til dette.

Figur 7.2. Q69 Er det aktuelt for deg å ta dine videre studier ved UiT Norges arktiske universitet?

- Tabell 7.2. viser at:
  - Det er størst andel av HiH-kandidatene (68 %) som kan tenke seg å studere videre ved UiT, mens den minste andelen finner vi blant HiN (56 %).
  - Blant enhetene skiller kandidatene ved Institutt for økonomi og samfunnsfag (74 %) og fra Finnmarksfakultetet (73 %) seg ut med høye andel av kandidater som kan tenke seg å fortsette sine studier ved UiT, mens Avd. for teknologi (56 %) og Avd. for helse og samfunnsfag (58 %) skiller seg ut med lavest andel av kandidater som ønsker videre studier ved UiT. De to enhetene med lavest andeler tilhører naturlig nok tidligere HiN.
  - Det er ingen store kjønnsforskjeller i tallene fra 2017.
  - Den høyeste andelen av kandidater som mener videre studier ved UiT kan være aktuelt finner vi blant kandidater på Ph.D.-nivå (68 %), mens den laveste andelen finner vi blant kandidater med en grad innen profesjonsstudier (57 %).

Tabell 7.2. Q69 Kan du tenke deg å ta videre studier ved UiT Norges arktiske universitet?

	Usikker/Vet ikke		
	Ja	Nei	Usikker/Vet ikke
Alle (n=1719)	66 %	13 %	21 %
Institusjon:			
UiT (n=1393)	67 %	13 %	20 %
HiH (n=171)	68 %	15 %	18 %
HiN (n=151)	56 %	15 %	29 %
Fak./inst./avd.:			
Helsefak (n=385)	64 %	10 %	26 %
NT (n=154)	66 %	18 %	16 %
HSL (n=457)	70 %	12 %	17 %
Kunsthøgskolen (n=18)	50 %	28 %	22 %
Jur fak (n=52)	62 %	12 %	27 %
BFE (n=226)	67 %	14 %	19 %
Finnmarkshøgskolen (n=71)	73 %	11 %	15 %
Helse&sos (n=105)	65 %	14 %	21 %
Øksfak (n=65)	74 %	15 %	11 %
Helse&samf (n=43)	58 %	19 %	23 %
Tek (n=106)	56 %	13 %	31 %
Kjønn:			
Mann (n=626)	65 %	13 %	22 %
Kvinne (n=1093)	66 %	13 %	20 %
Grad:			
Bachelor (n=1041)	64 %	15 %	21 %
Master 2-årig (n=418)	72 %	9 %	19 %
Master 5-årig (n=169)	63 %	15 %	22 %
Profesjonsstudier (n=54)	57 %	7 %	35 %
Ph.D. (n=37)	68 %	14 %	19 %

Sammenligning med 2015 og 2012

- Det er om lag en like stor andel som kunne tenke seg å ta videre studier ved UiT i 2017 som i 2015 (67 % mot 68 %). Av de som ønsket å ta videre studier i 2012, svarte 66 prosent at de kunne tenke seg å ta videre studier ved UiT.
- Andelen som utelukket UiT i 2017 i fbm videre studier var tilsvarende den samme som i 2015, hhv 13 mot 13 prosent. I 2012 var samme andel på 12 prosent.

Former for aktivitet/kontakt som kan være aktuelt

- Figur 7.3. viser at:
  - Flest nevner «Gjenforening med tidligere medstudenter» (48 %), deretter å «Tilby studenter praksisplass» (43 %) og så «Benytte forelesere fra UiT til kurs/seminar/foredrag» (39 %).
  - Minst nevnes å ha «Faglig kontakt med fagmiljø/veileder» (1 %), å «Være mentor for en student, enten ved UiT eller i virksomhet» (14 %) og å «Bidra som gjesteforeleser» (16 %).

Figur 7.3. Q53 Hvilke av følgende former for aktivitet/kontakt tenker du vil være aktuelt for deg, og i hvilken grad vil det være aktuelt for deg?

- Tabell 7.3. viser at:
  - HiN-kandidatene (52 %) skiller seg ut ved at en større andel av disse sier at «Gjenforening med tidligere medstudenter» er det mest aktuelle av aktivitetene. Blant enhetene er det særlig Avd. for helse og samfunn (70 %) som skiller seg ut med en høy andel som sier at «Gjenforening med tidl. medstudenter» er mest aktuelt, mens HSL (37 %) skiller seg ut med en lav andel som sier dette. Det er særlig kandidatene med bakgrunn i profesjonsstudier (66 %) som trekker fram «gjenforening» som den aktiviteten de ønsker mest, mens de kandidatene med en Ph.D. (12 %) i minst grad trekker denne aktiviteten fram.
  - 2 av 5 (41 %) av kandidatene fra gamle UiT trekker fram det å «benytte forelesere fra UiT til kurs/seminar/foredrag», mot 34 % av hhv. HiN- og HiH-kandidatene. Den største andelen finner vi blant kandidatene fra HSL (48 %) trekker dette fram, mens den laveste andelen finner vi blant kandidatene fra Institutt for økonomi og samfunnsfag (25 %).
  - 1 av 4 (24 %) av kandidatene ved UiT og ved HiH kunne tenke seg å delta på et fagseminar i regi av UiT, mot kun 1 av 6 (17 %) av HiN-kandidatene. Den største andelen av kandidater som trekker dette fram i enhetene finner vi blant kandidatene fra HSL (31 %), mens den laveste andelen finner vi blant kandidatene fra NT-fakultetet (9 %). Over halvparten (56 %) av Ph.D.-kandidatene trekker dette fram mot kun 1 av 3 (35 %) av kandidatene med bachelorgrad trekker dette fram.
  - 2 av 5 (44 %) av kandidatene fra gamle UiT nevner at det er aktuelt å «tilby studenter praksisplass/internships/trainee», mens kun rundt 1 av 3 (31 %) av kandidatene fra

HiN sier det samme. Kandidatene fra Avd. for helse og samfunnsfag (55 %) og HSL (52 %) nevner dette i størst grad, mens kun 1 av 4 (25 %) av kandidatene fra Avd. for teknologi gjør det samme. Halvparten av kvinnene nevner dette, mens kun 3 av 10 av mennene nevner dette. Halvparten (51 %) av kandidatene med 2-årig master nevner dette, mens kun 1 av 3 (36 %) av kandidatene med grad på Ph.D.-grad nevner dette.

- 1 av 4 (24 %) av kandidatene fra HiN nevner at det kan være aktuelt å «være mentor for en student, enten ved UiT eller i virksomhet», mens kun 13 prosent av kandidatene fra gamle UiT kan tenke seg det samme. På enhetsnivå skiller avd. for teknologi (27 %) og NT (23 %) med høyere andeler enn gjennomsnittet, mens Det helsefaglige fakultetet og Jurfak (9 %) skiller seg ut med andeler lavere enn gjennomsnittet. 1 av 5 mannlige kandidater nevner dette som aktuelt, mens kun 1 av 10 (11 %) av kvinnelige kandidater gjør det samme. 1 av 4 kandidater med grad på Ph.D.-nivå nevner dette, mens kun 2 % av kandidatene med grad innen profesjonsstudier nevner dette.
- 1 av 3 (36 %) av kandidatene fra Institutt for økonomi og samfunnsfag og 29 % av kandidatene fra Avd. for teknologi mener at det er aktuelt å «bidra som sensor», mens kun 1 av 6 av kandidatene fra Jurfak kan tenke seg det samme. 3 av 10 (31 %) av de mannlige kandidatene mener dette er aktuelt mot kun 17 % av de kvinnelige kandidatene. 2 av 5 kandidater med en grad på Ph.D.-nivå sier at det er aktuell å «bidra som sensor», mot kun 1 av 5 (19 %) av kandidater med en 5-årig master.

Tabell 7.3. Q53 Hvilke av følgende former for aktivitet/kontakt tenker du vil være aktuelt for deg?

	Gjenforening med tidligere medstudenter	Faglig kontakt med med fagmiljø/veileder	Benytte forelesere fra UiT til kurs/seminar/foredrag	Delta på fagseminar i regi av UiT	Tilby studenters praksisplass/interntships/trainee	Samarbeide med studenter om bachelor/masteroppgave	Være mentor for en student, enten ved UiT eller i virksomhet	Bidra som gjesteforleser	Bidra som sensor	Andre forslag/fri tekst
Alle (n=2157)	48 %	1 %	39 %	23 %	43 %	20 %	14 %	16 %	22 %	13 %
Institusjon:										
UiT (n=1767)	47 %	1 %	41 %	24 %	44 %	20 %	13 %	16 %	22 %	13 %
HiH (n=197)	48 %	2 %	34 %	24 %	43 %	22 %	14 %	16 %	21 %	8 %
HiN (n=189)	52 %	2 %	34 %	17 %	31 %	15 %	24 %	13 %	25 %	14 %
Fak./inst./avd.:										
Helsefak (n=518)	53 %	1 %	38 %	26 %	45 %	19 %	9 %	22 %	22 %	13 %
NT (n=209)	53 %	1 %	45 %	9 %	32 %	20 %	23 %	18 %	22 %	14 %
HSL (n=524)	37 %	1 %	48 %	31 %	52 %	21 %	10 %	11 %	21 %	12 %
Kunsthøgskolen (n=21)	43 %	5 %	43 %	10 %	14 %	5 %	0 %	24 %	38 %	24 %
Jurfak (n=86)	64 %	0 %	26 %	16 %	45 %	22 %	9 %	10 %	16 %	37 %
BFE (n=303)	47 %	2 %	37 %	19 %	39 %	19 %	19 %	13 %	26 %	10 %
Finnmarksfakultet (n=76)	47 %	4 %	33 %	18 %	41 %	22 %	20 %	16 %	24 %	14 %
Helse&sos (n=124)	54 %	1 %	39 %	23 %	44 %	23 %	10 %	15 %	11 %	7 %
Øksamf (n=72)	38 %	3 %	25 %	26 %	42 %	21 %	21 %	18 %	36 %	8 %
Helse&samf (n=44)	70 %	0 %	27 %	27 %	55 %	5 %	14 %	7 %	14 %	11 %
Tek (n=142)	46 %	2 %	37 %	14 %	25 %	18 %	27 %	14 %	29 %	15 %
Kjønn:										
Mann (n=799)	46 %	2 %	40 %	17 %	30 %	21 %	20 %	17 %	31 %	15 %
Kvinne (n=1358)	49 %	1 %	39 %	27 %	50 %	19 %	11 %	15 %	17 %	12 %
Grad:										
Bachelor (n=1194)	52 %	1 %	35 %	22 %	40 %	22 %	15 %	15 %	18 %	9 %
Master 2-årig (n=525)	37 %	2 %	47 %	28 %	51 %	17 %	13 %	14 %	29 %	14 %
Master 5-årig (n=234)	56 %	0 %	38 %	20 %	39 %	21 %	16 %	14 %	19 %	19 %
Profesjonsstudier (n=102)	66 %	0 %	36 %	26 %	40 %	14 %	2 %	30 %	24 %	23 %
Ph.D. (n=102)	12 %	3 %	56 %	10 %	36 %	10 %	25 %	23 %	40 %	36 %

Sammenligning med 2015

Spørsmålet er endret mellom 2015 og 2017 og det er derfor ikke direkte sammenlignbart.

8 Del F: Tilbakemeldinger

Kandidatene ble avslutningsvis stilt spørsmålet om hvilke tiltak de mener kan bedre studentenes overgang fra studier til arbeid. 764 kandidater har svart, og tilbakemeldingene skiller seg ikke nevneverdig fra tidligere års tilbakemeldinger.

Tilbakemeldingene deler seg tydelig i tre hovedkategorier:

- Samarbeid med arbeids- og næringsliv
- Kurs/seminarer/workshops og veiledninger som forbereder studenten til overgangen fra studie til arbeidsliv
- Undervisning som øker studiets arbeidslivsrelevans

Samarbeid med arbeids- og næringsliv

Kandidatene var tydelige på at UiT i enda større grad bør samarbeide med arbeids- og næringsliv, og da spesielt studierelatert samarbeid der student har direkte kontakt med virksomhet. Praksis, valgfritt eller obligatorisk, og samarbeid om studentoppgaver, enten som prosjektoppgave eller på bachelor- eller masternivå, er det kandidatene i klart størst grad foreslo som konkrete tiltak på samarbeid. Flere foreslo praksis enn oppgavesamarbeid, men begge skilte seg ut ved at de fleste mente dette var viktige tiltak for samarbeid. Derneft fulgte hospitering i virksomhet, og til sist trainee og internship, dette gjaldt spesielt engelskspråklige kandidater som brukte benevnelsene litt om hverandre for å beskrive kontakt med virksomheter under og etter studiene.

Kurs og veiledninger

I like stor grad som studierelatert kontakt med virksomheter, ble kurs/workshops/seminarer og veiledninger trukket fram som viktig for overgangen fra studier til arbeidsliv. Jobbmuligheter knyttet til studiet ble i størst grad etterspurt som et tema her. Derneft fulgte jobbsøking (CV, søknad og intervju), etterfulgt av generell forberedelse til arbeidshverdagen. De fleste kandidatene foreslo dette tilbudet som en del av studiene, og også at veiledningen skulle være knyttet til fakultetet. De som skrev at de hadde erfaring fra Senter for karriere og arbeidsliv sitt tilbud, uttrykte tilfredshet med dette men mente at kurs- og veiledningstilbudet bør være kjent og tilgjengelig for alle studenter.

Arbeidslivsrelevans i undervisningen

I tillegg til studentsamarbeid, kurs og veiledninger, kom kandidatene med tilbakemeldinger om at selve undervisningen bør være mer relevant for arbeidslivet. Flere tiltak ble foreslått i denne sammenheng: Utforming av studieplaner i samarbeid med arbeidsliv, gjesteforelesere fra virksomheter, samt vektlegging av at studentene skal tilegne seg arbeidslivsrelevante ferdigheter som tverrfaglig samarbeid, prosjektarbeid, rapportering, økonomisk styring, presentasjoner og digitale ferdigheter.

Oppsummert etterspør kandidatene en sterkere sammenheng mellom utdanning og jobb, der studentene har mulighet til å utvikle og bevisstgjøre seg sin helhetlige kompetanse under studiene og i overgangen til arbeid.

9 Faktorerers betydning for tilfredshet med utdanningen ved UiT/HiH/HiN

Avslutningsvis skal vi se nærmere på hvilke enkeltfaktorer som har betydning for den totale tilfredsheten med utdanningen ved UiT/HiH/HiN, totalt og for ulike underkategorier.¹ Analysen består av to dimensjoner og presenteres i figurene 8.1 – 8.8. Korrelasjonsanalyse² mellom 1) enkeltfaktorer og overordnet tilfredshet (horisontal akse) og 2) andel som gir positiv score på enkeltfaktorene (vertikal akse).

Enkeltfaktorer som plasseres langt opp og til høyre i diagrammet, kan tolkes som *positive drivere* for overordnet tilfredshet. Dette er faktorer som scores positivt av kandidatene og som samtidig korrelerer sterkt med spørsmålet om tilfredshet ved utdanningen fra UiT/HiH/HiN. Enkeltfaktorer som plasseres langt ned og til høyre i diagrammet, kan tolkes som svakheter eller forbedringsområder. Dette er faktorer som scores negativt og som samtidig korrelerer sterkt med spørsmålet om tilfredshet. Dersom kandidatene blir mer tilfredse med disse faktorene, er det sannsynlig at de også vil bli mer tilfredse med utdanningen fra UiT/HiH/HiN. Faktorer som plasseres til venstre i diagrammet korrelerer svakt til middels med utdanningstilfredshet. Er plasseringen høy på den vertikale akse er faktoren en *moderat positiv driver* for utdanningstilfredshet.

Totalt

- Først ser vi på viktige enkeltfaktorer for UiT/HiH/HiN samlet, deretter gjentar vi analysen for kjønn og grad. Dette fordi vi tidligere har sett at det er signifikante variasjoner i vurderingen av utdanningen avhengig av disse egenskapene.
- Figur 8.1 på neste side viser viktige enkeltfaktorer for alle kandidatene samlet.
  - De fire viktigste positive *driverne* for overordnet tilfredshet med utdanningen fra UiT/HiH/HiN, er faktorene: «kunne jobbe målrettet», «kunne tilegne meg ny kunnskap», «evne til analytisk tenkning» og «evne til å arbeide selvstendig».
  - Kandidatene uttrykker stor grad av tilfredshet med disse områdene (vertikal akse), samtidig som de korrelerer sterkt med overordnet tilfredshet (horisontal akse). Disse områdene kan samlet sett således tolkes som styrker for UiT.
  - «Evne til å håndtere store mengder informasjon», «se nye muligheter/perspektiv og problemløsning» og «ferdigheter i tydelig kommunikasjon» er områder med svakere tilfredshetskåre (vertikal akse), som samtidig korrelerer relativt sterkt. Dette indikerer at det er forbedringspotensial knyttet til disse områdene.
  - Fire forhold som korrelerer moderat/sterkt med den helhetlige vurderingen av UiT/HiH/HiN er «ferdigheter innen karriereplanlegging», «ferdigheter i prosjektplanlegging», «kjennskap til arbeidsmarkedet» og «ferdigheter i å knytte kontakter/ å bygge relasjoner». Samtidig vurderes disse forholdene relativt dårlig av kandidatene. Altså er det et betydelig forbedringspotensial knyttet til disse faktorene.
  - Faktorene «ferdigheter i kvalitativ metode (intervju, observasjon m.m.)», «være kreativ og nyskapende» og «ferdigheter i å administrere og koordinere oppgaver»

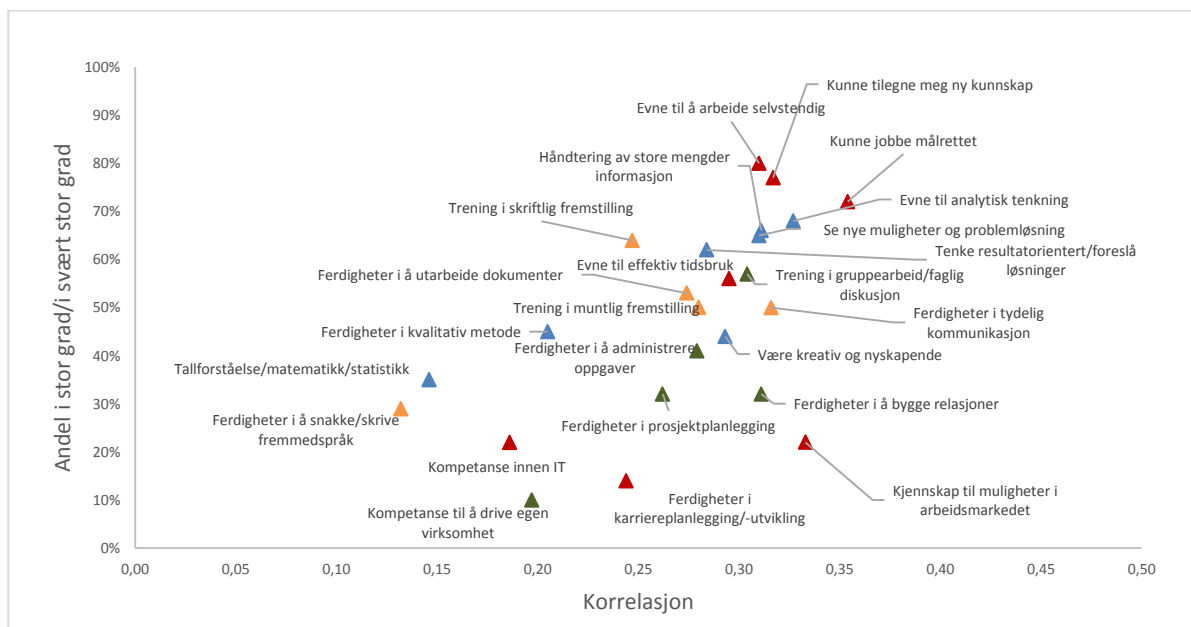
¹ I analysene har vi sett på betydningen av påstandene i spørsmål 46 – 49 (vurdering av utdanningen).

² En korrelasjonsanalyse måler den statistiske sammenhengen mellom to variabler (se for eksempel Eikemo og Clausen 2007 for nærmere om korrelasjonsanalyse). Jo sterkere sammenheng det er mellom to fenomener, jo oftere forekommer de samtidig/systematisk. For eksempel vil det være en sterk positiv sammenheng mellom «evne til analytisk tenkning» og «tilfredshet med utdanningen alt i alt», dersom de som mener at studiet i stor grad har gitt de evner til analytisk tenkning alltid er mer tilfredse med utdanningen alt i alt enn de som ikke vurderer at studiet har gitt de evner til analytisk tenkning. Korrelasjonsverdien varierer mellom -1 og 1, hvor -1 betyr perfekt negativ sammenheng og 1 betyr perfekt positiv sammenheng. I faglitteraturen er det ulike oppfatninger av hva som er en sterk korrelasjonsverdi. I analyser av surveydata er det rimelig å vurdere korrelasjoner under 0,2 som svake, korrelasjoner mellom 0,2-0,3 som moderate, mellom 0,3-0,5 som sterke og korrelasjoner over 0,5 som svært sterke. Korrelasjonsmålet *Pearsons r* benyttet, da alle variablene har flere verdier på en intervallskala.

lader moderat og har middels vurderinger av tilfredshet. Det bør derfor gjøres en vurdering knyttet til om dette er områder hvor man kan legge inn ressurser.

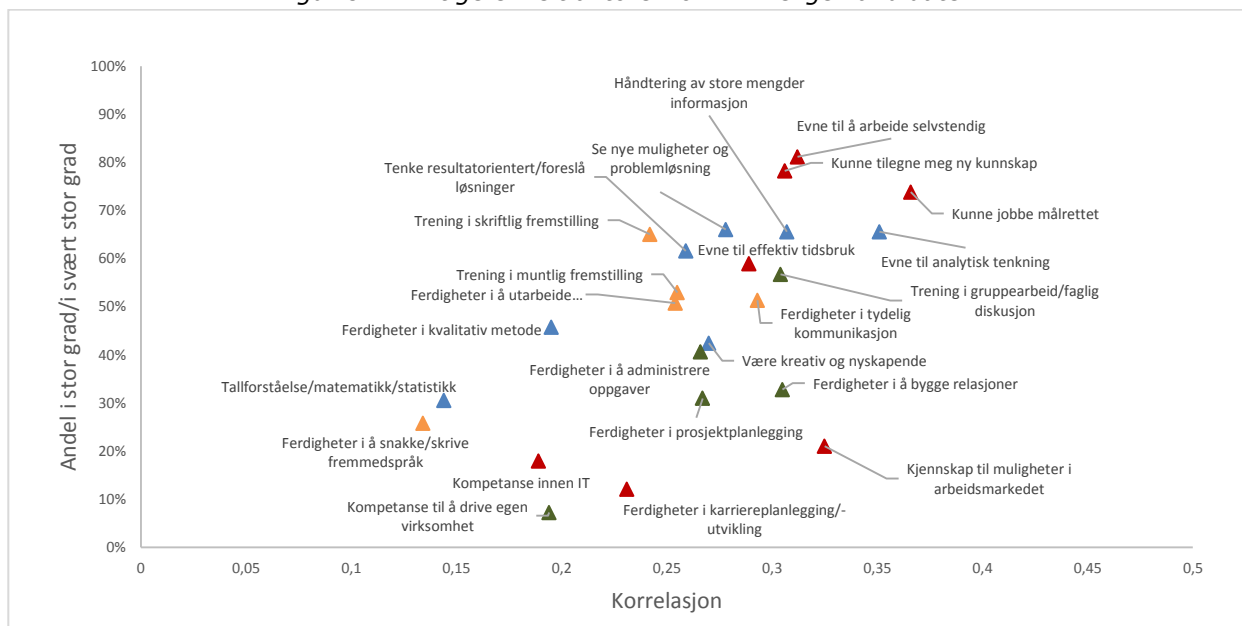
Figur 8.1. Viktige enkeltfaktorer totalt**Horizontal akse er korrelasjon med «Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT/HiH/HiN?».

Kjønn

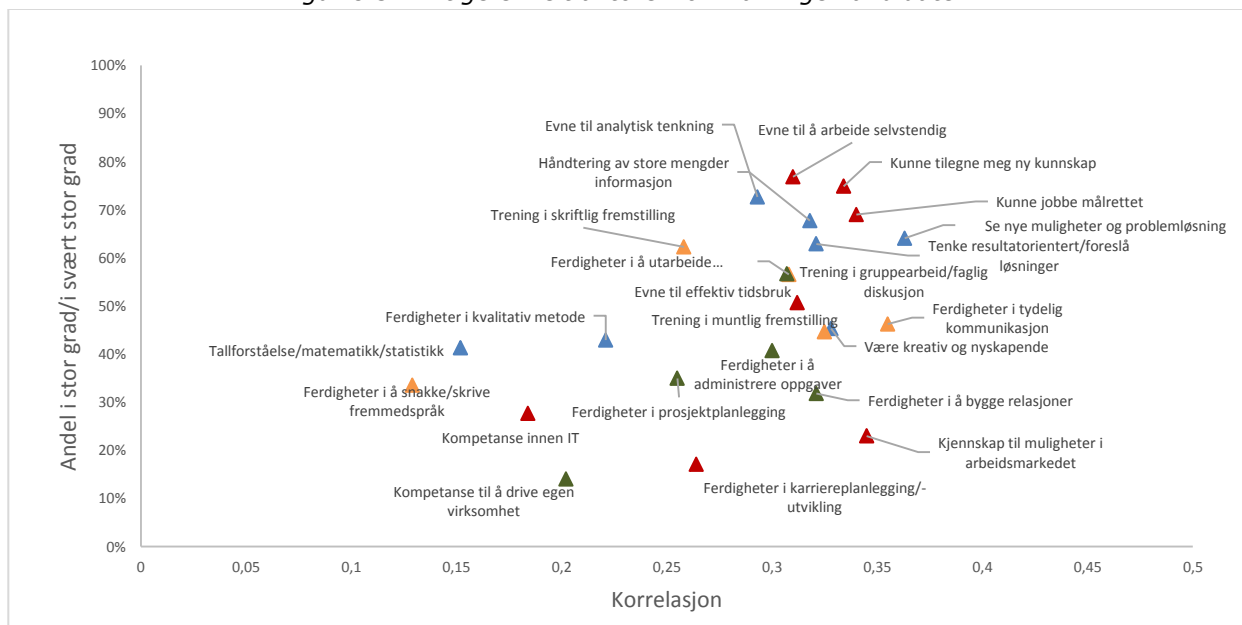
- Figurene 8.2 og 8.3 på neste side viser viktige enkeltfaktorer for henholdsvis kvinner og menn.
  - Figurene viser at «det å kunne jobbe målrettet» og «evne til analytisk tenkning» i større grad korrelerer med tilfredshet med utdanningen for kvinner enn for menn.
- For **kvinner** ser vi at:
  - «Ferdigheter i karriereplanlegging/-utvikling», «ferdigheter i å knytte kontakter/ å bygge relasjoner» og «ferdigheter i prosjektplanlegging» korrelerer (inntil) sterkt, men samtidig skårer relativt svakt på andelen som i stor grad mener de har fått disse egenskapene. Forbedringer her kan gi effekt på den helhetlige tilfredsheten med utdanningen. Derne st kan det gi effekt å forbedre «ferdigheter i å administrere/koordinere oppgaver», «være kreativ og nyskapende» og «ferdigheter i tydelig kommunikasjon».
- For **menn** (figur 8.3) ser vi at:
  - Forbedringspotensial i: «ferdigheter i karriereplanlegging/-utvikling», samt «ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner» og «ferdigheter i prosjektplanlegging». Faktorene korrelerer sterkt med menns oppfatning av den helhetlige tilfredshet med utdanningen, samtidig som forholdene vurderes relativt svakt.
  - Derne st finner vi «et potensiale» ved høy korrelasjon og kun «moderat» tilfredshet når det gjelder «ferdigheter i å administrere/koordinere oppgaver», «trening i muntlig framstilling», «være kreativ og nyskapende» og «ferdigheter i tydelig kommunikasjon».

Figur 8.2. Viktige enkeltfaktorer for kvinnelige kandidater*

*Horisontal akse er korrelasjon med «Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT/HiH/HiN?». Faktorene 1-24 er sortert etter korrelasjonsnivå.

Figur 8.3. Viktige enkeltfaktorer for mannlige kandidater*

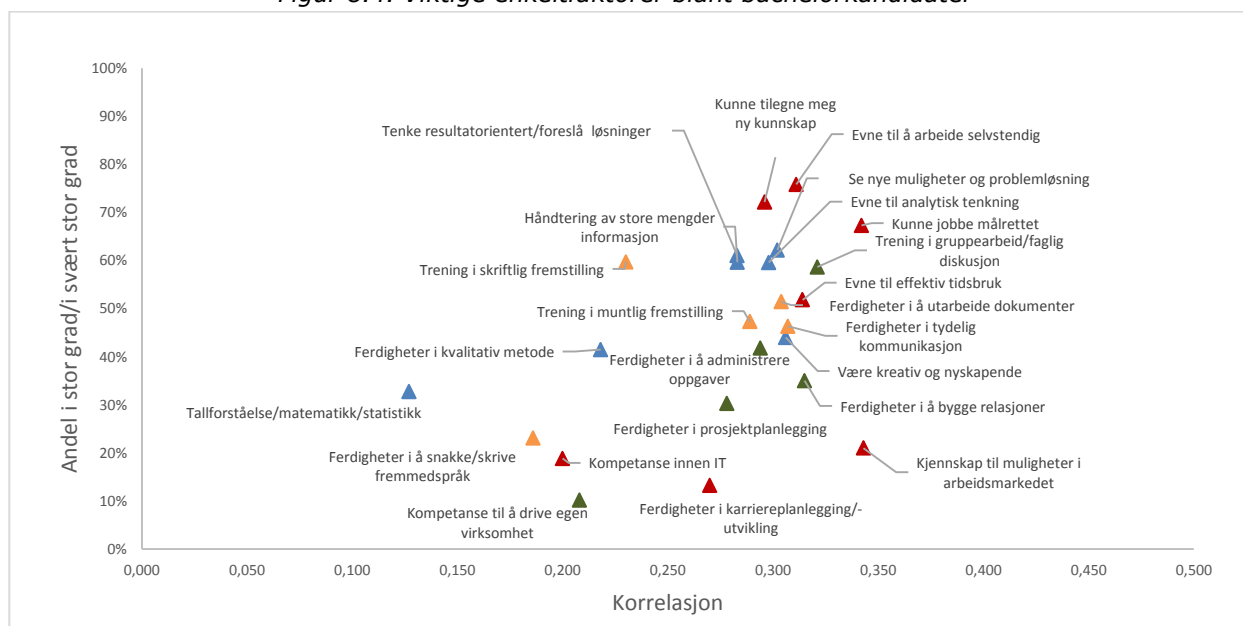

*Horisontal akse er korrelasjon med «Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT/HiH/HiN?». Faktorene 1-24 er sortert etter korrelasjonsnivå.

Grad

- Faktorer som scorer svakere av **bachelorkandidatene**, samtidig som de har en relativt sterk korrelasjon med kandidatenes overordnede tilfredshet med utdanningen er;
  - «ferdigheter i karriereplanlegging/-utvikling», «ferdigheter i prosjektplanlegging» og «ferdigheter i å knytte kontakter/bygge relasjoner». Dersom tilfredshet med disse forholdene økes, kan man anta at bachelorkandidatenes tilfredshet med utdanningen vil øke.

Figur 8.4. Viktige enkeltfaktorer blant bachelorkandidater*

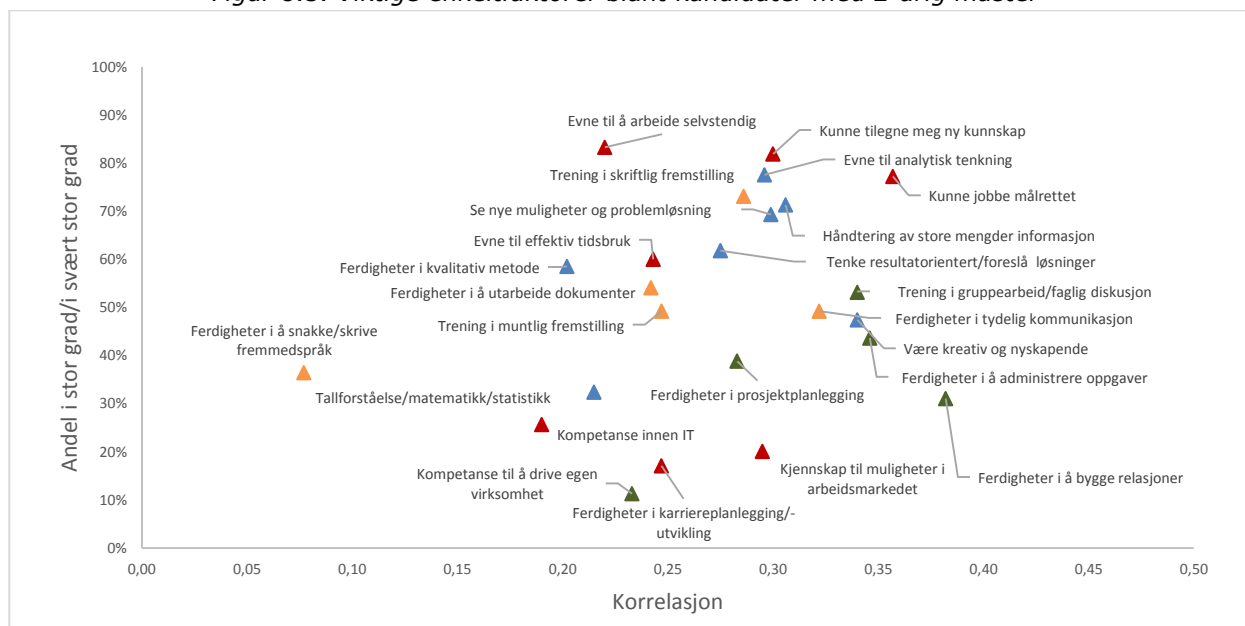

*Horisontal akse er korrelasjon med «Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT/HiH/HiN?». Faktorene 1-24 er sortert etter korrelasjonsnivå.

- For **masterkandidatene** (2-årig), er det flere faktorer som vurderes lavt, men som har en moderat/sterk korrelasjon med utdanningstilfredshet (Figur 8.5).
  - Dette gjelder «kompetanse til å drive egen virksomhet/enkeltnmannsforetak», «ferdigheter i karriereplanlegging» og «tallforståelse/statistikk».
  - Det er også forhold som er drivere på middels nivå med sterk korrelasjon; «ferdigheter i å administrere og koordinere oppgaver», «være kreativ og nyskapende», trening i muntlig fremstilling» og «ferdigheter i tydelig kommunikasjon».

Dette er forhold som trolig har størst potensiala til å heve den helhetlige vurderingen av UiT ved å forbedre forholdene.

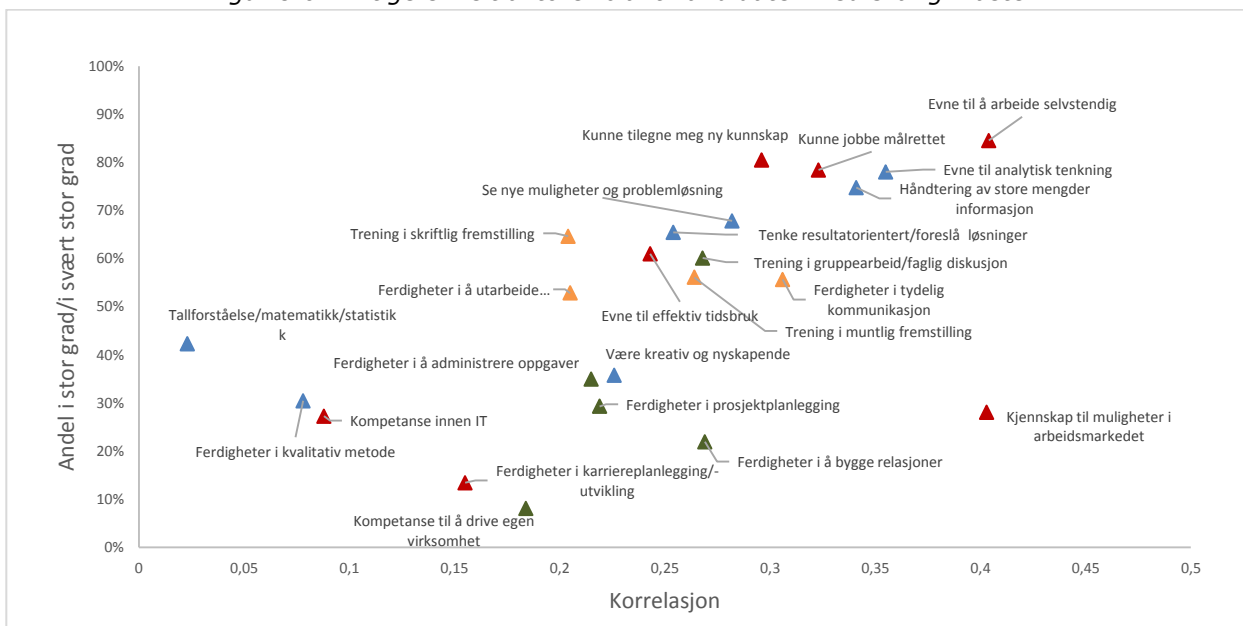
Figur 8.5. Viktige enkeltfaktorer blant kandidater med 2-årig master*

*Horizontal akse er korrelasjon med «Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT/HiH/HiN?». Faktorene 1-24 er sortert etter korrelasjonsnivå.

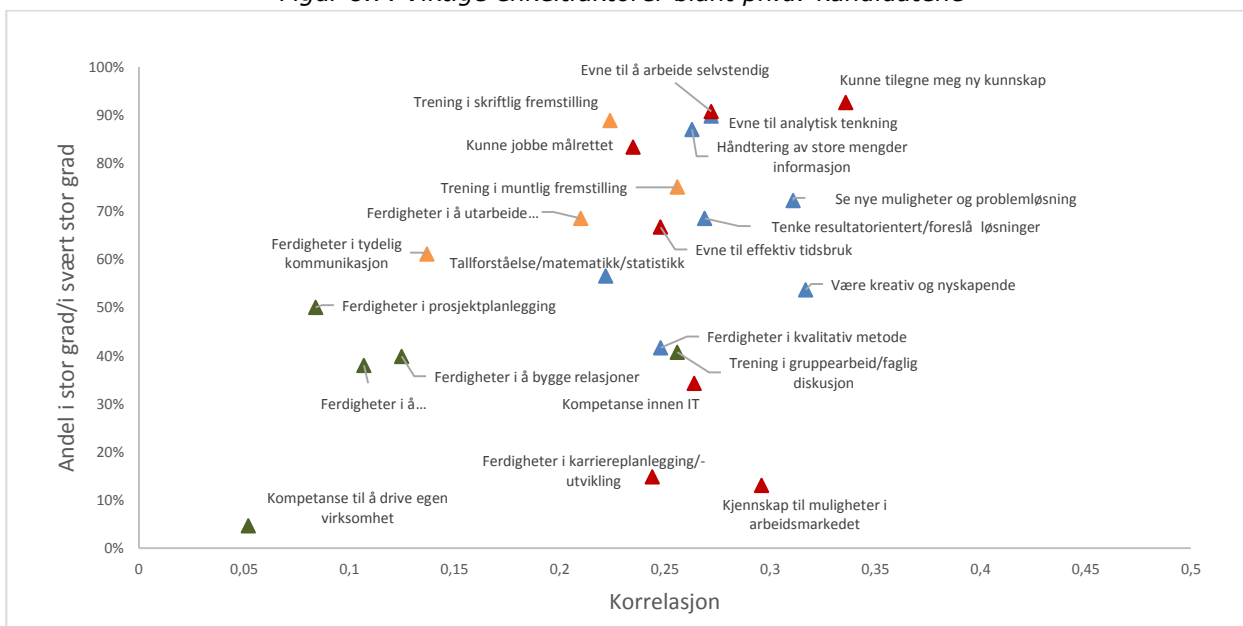
- For **masterkandidatene** (5-årig), er det;
  - Flere faktorer som fremstår som *svake* drivere for utdanningstilfredshet (Figur 8.6). Dette gjelder «tallforståelse/statistikk», «ferdigheter i kvalitativ metode» og «kompetanse innen IT».
  - Forhold som er drivere på middels nivå med sterk korrelasjon, og som vurderes relativt svakt er «ferdigheter i tydelig kommunikasjon», «trening i muntlig fremstilling» og «være kreativ og nyskapende». Dette er forhold som trolig har størst potensiala til å heve den helhetlige vurderingen av UiT ved forbedre forholdene.

Figur 8.6. Viktige enkeltfaktorer blant kandidater med 5-årig master*

- Blant **PhD-kandidatene** er det samlet sett mange enkeltfaktorer som fremstår som *positive* drivere (høy korrelasjon og høy tilfredshet) for tilfredshet med utdanningen fra UiT/HiH/HiN helhetlig sett (Figur 8.7).
  - Det er hovedsakelig tre faktorer som scorer noe svakere på tilfredshet, men som har relativt høy korrelasjon (drivere), og som således peker seg ut med et forbedringspotensial: «være kreativ og nyskapende» og «tallforståelse og ferdigheter i matematikk/statistikk».
  - Dersom PhD-kandidatene blir mer tilfredse med disse forholdene, er det potensiale for at de kan bli (enda) mer tilfredse med utdanningen fra UiT/HiH/HiN helhetlig sett.

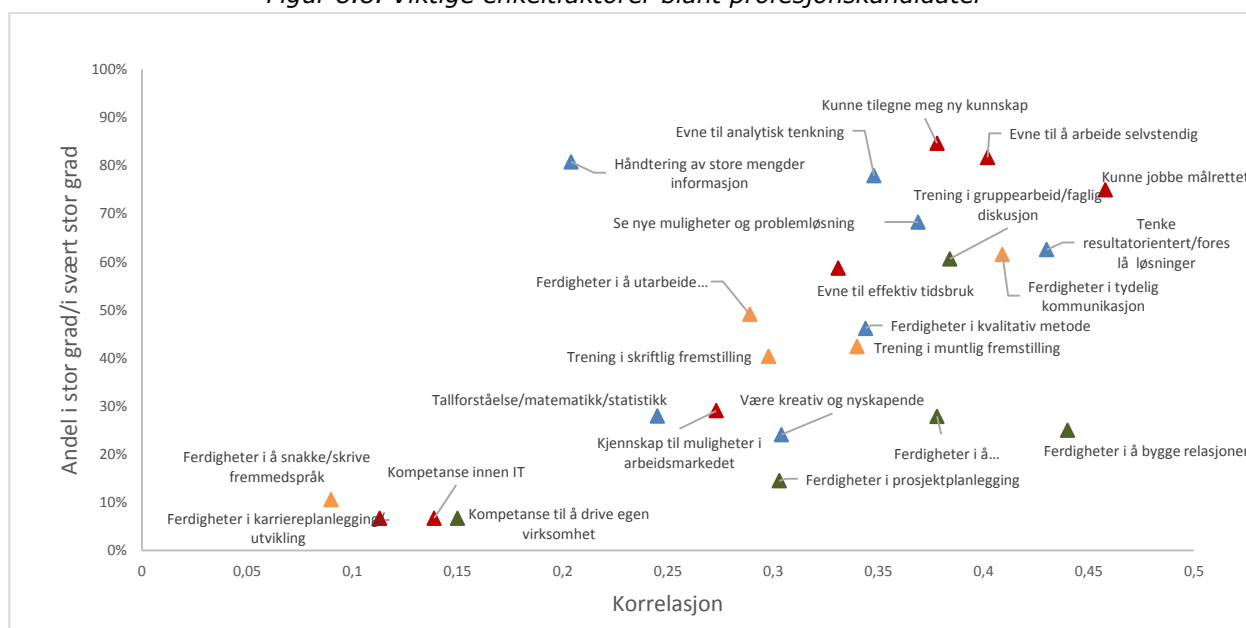
Figur 8.7. Viktige enkeltfaktorer blant ph.d.-kandidatene*

*Horisontal akse er korrelasjon med «Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT/HiH/HiN?». Faktorene 1-24 er sortert etter korrelasjonsnivå.

- Figur 8.8 viser de viktigste faktorene for **profesjonskandidatenes** tilfredshet og hvordan de korrelerer med kandidatenes helhetlige vurdering av utdanningen.
  - Her er det også mange svært positive enkeltelementer mht tilfredshet, som å «kunne tilegne meg ny kunnskap», «evne til å arbeide selvstendig» og «evne til å håndtere store mengder informasjon».
  - Faktorer med middels til sterk korrelasjon (viktige drivere) og som profesjonskandidatene er mindre tilfredse med, inkluderer: «ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner», «ferdigheter i å administrere og koordinere oppgaver», «trening i muntlig fremstilling» og «ferdigheter i kvalitativ metode». Disse forholdene representerer således områder med et potensiale for forbedring.

Figur 8.8. Viktige enkeltfaktorer blant profesjonskandidater*

*Horisontal akse er korrelasjon med «Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved UiT/HiH/HiN?». Faktorene 1-24 er sortert etter korrelasjonsnivå.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
29.09.2017

Sak:
28/17

Sluttrapport med videre anbefalinger fra fyrtårsprosjektgruppa - Jur. fak

Innstilling til vedtak:

1. Studieutvalget takker prosjektgruppa for Fyrtårnprosjektet Læringsutbytte og kompetanse for vel gjennomført prosjektperiode, samt for rapporten med videre anbefalinger.
2. Studieutvalget slutter seg til prosjektgruppas anbefalinger for videreføring av undervisningskvalitetsarbeidet ved fakultetet i lys av erfaringene gjort i prosjektperioden.
3. Studieutvalget anbefaler at prodekan for utdanning som programstyrets leder følger opp de anbefalinger som fremkommer i prosjektgruppas sluttrapport.
4. Implementeringen av prosjektgruppas anbefalinger evalueres i samsvar med eksisterende rutiner for masterstudiet i rettsvitenskap og LLM programmet i havrett.

Begrunnelse:

Det juridiske fakultet ble i 2015 tildelt fyrtårnsmidler på 1. million kr fra UiT, Norges arktiske universitet, samt status som fyrtårn knyttet til UiTs undervisningskvalitetssatsning. I tillegg bidro fakultetet med 500 000,-. I prosjektperioden har det vært gjort mange grep knyttet til undervisningen, og da særlig på første avdeling. Vedlagt følger sluttrapport fra prosjektgruppa med anbefalinger for det videre arbeidet med undervisningskvalitet og pedagogisk utviklingsarbeid ved fakultetet. Nedenfor redegjøres det punktvis for prosjektgruppas anbefalinger. For utdypende kommentarer og presiseringer henvises det til selve rapporten.

- Pedagogisk forum videreføres i de rammer vi har brukt i prosjektperioden, og at det arbeides videre for å få alle til å delta.
- Pedagogisk utviklingsarbeid fortsatt følges opp i medarbeidersamtaler og rapporteringer, gjerne med enda mer konkrete spørsmål.
- Det arbeides videre med kollegasamarbeid og andre pedagogiske og digitale utviklingsprosjekter, både som del av fakultetets generelle arbeid men også gjennom mindre konkrete utviklingsprosjekter.
- Pedagogisk ressursbank videreføres og videreutvikles med prodekan for utdanning eller en

- Det digitale innføringskurset på første avdeling videreføres og utvikles, samt at det vurderes om slikt kurs også bør utvikles på andre avdelinger.
- Rekkefølgen, omfanget og innholdet i begynnerkollokvieordningen videreføres og utvikles i tråd med løpende evalueringsarbeid.
- Arbeidet med skriving på seminar, bruk av medstudentevaluering og økt tematisering av øvingsoppgaver i undervisningen videreføres, både på første avdeling og ellers på studiet.
- Bruken av mindre øvingsoppgaver på første avdeling fortsetter, samt prøves ut også på andre avdelinger.
- Ordningen med prøveeksamen på første avdeling fortsetter og at det arbeides for å tilby dette også på 2-4 avdeling.
- Det arbeides for ta i bruk ny LMS, Canvas, på en pedagogisk god måte, og herunder at fakultetet iverksetter tiltak for å legge til rette for at de ansatte tilegner seg nødvendige kunnskaper om dette.

Gunnar Eriksen
Prodekan utdanning

Kjersti Dahle
seksjonssjef

kjersti.dahle@uit.no
77 64 41 92

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

1 Prosjektgruppas sluttrapport med videre anbefalinger.- Jur. fak

Kompetanse og læringsutbytte

Fyrtårnsprosjektet ved Det juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet

Avsluttende rapport fra prosjektgruppen

Kompetanse og læringsutbytte

Fyrtårnsprosjektet ved Det juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet

.....	1
Oversikt	3
Innhold i og mål med prosjektet	3
Prosjektgruppen	4
Økt pedagogisk og digital kompetanse	6
Oversikt	6
Pedagogisk forum	7
Observasjon og veiledning	12
Pedagogisk ressursbank	17
Rapportering.....	18
Økt læringsutbytte	20
Oversikt	20
Bedre forberedte studenter	20
Mer og bedre skrivetrening.....	23
Bedre utnyttelse av digitale muligheter	26
Formidling av prosjektet og arbeidet	27
Anbefalinger fremover	31

Oversikt

Innhold i og mål med prosjektet

Prosjektet er forankret i fakultetets strategi «*Rettsikkerhet og kompetanse*». I følge strategien har fakultetet tre satsningsområder; Hav- og miljørett, Same- og urfolksrett og Utdanningskvalitet.

Satsningen på utdanningskvalitet er spesifisert slik at fakultetet skal:

- Tilby fremragende FoU-basert utdanning
- Ha nær sammenheng mellom undervisning, øving og prøving
- Utvikle flere innovative måter å arbeide med FoU-basert utdanning
- Søke om å etablere Senter for fremragende utdanning (SFU)

Strategien fastslår videre at fakultetet skal tilby engasjerende og aktuelle utdanninger, ha utdanninger med høy internasjonal kvalitet, ha fremragende læringsmiljø og godt samarbeid med praksisfeltet. Med prosjektet «*Kompetanse og læringsutbytte*» ønsker vi å bidra til oppfyllelse av strategiens mål, og vi vil legge til rette for en fremtidig SFU søknad.

«*Kompetanse og læringsutbytte*» tar sikte på å øke alle de ansattes pedagogiske og digitale kompetanse og å øke studentenes læringsutbytte, særlig på 1 avdeling. Målet er å legge til rette for at studentene er bedre forberedt til undervisningen, å ta i bruk nye undervisningsmetoder og digitale læringsressurser, samt å bidra til bedre skrive trening og mer skriving. Målet er at tiltakene hver for seg og samlet skal gi økt læringsutbytte.

Prosjektgruppen

Prosjektgruppen har bestått av tre vitenskapelig ansatte, en pedagog, to administrativt ansatte og to studentrepresentanter. Professor Lena Bendiksen har ledet arbeidet, mens de andre vitenskapelig ansatte har vært førsteamanuensis Elise Johansen og universitetslektor Kristine Helen Korsnes. Fra administrasjonen har studiesjef Kjersti Dahle og rådgiver Ingvild Stock-Jørgensen vært med. Sistnevnte gikk ut i permisjon og

ut av prosjektgruppa i oktober 2016. Studentmedlemmene har vært Ingrid Skjelmo og Joachim Staff. Marit Nilsen har vært ansatt som pedagog i prosjektet fra sommeren 2015 til sommeren 2017.

Prosjektgruppen har hatt det overordnede ansvaret for planlegging, gjennomføring og evaluering av prosjektet. Gruppen har i perioden hatt 10 møter:

16.04.2015	12.05.2016
12.06.2015	21.09.2016
17.09.2015	28.11.2016
15.12.2015	17.03.2017
02.03.2016	24.05.2016

Dette er litt flere møter enn hva vi forutså i søknaden. Møtene har vært nødvendige for å sikre en god fremdrift, informasjonsflyt og godt samarbeid.

I tillegg til disse møtene var hele prosjektgruppen på studietur til Aarhus 29. februar-3. mars 2016. Hele eller deler av prosjektgruppen har deltatt og/eller innledet på de pedagogiske forumene vi har

arrangert og i tillegg på ulike konferanser og seminarer. Deler av prosjektgruppen har videre bidratt ved ulike presentasjoner av prosjektet samt ved besøk vi har hatt i tilknytning til prosjektet.

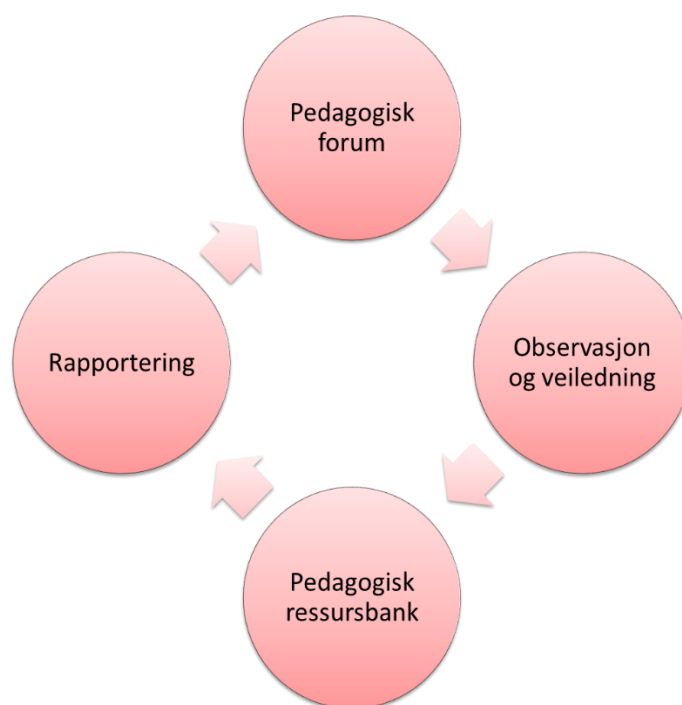
Det har vært viktig for arbeidet at prosjektgruppen har vært bredt sammensatt. Ulik kompetanse, erfaringer og synsvinkler har vært representert, og det har vært en styrke. Samtidig må det erkjennes at en såpass stor prosjektgruppe med mange opptatte mennesker, vanskeliggjør det å finne møtetidspunkt som passer for alle. I tillegg kan det være litt vanskelig å holde alle medlemmene like oppdatert og inne i prosjektet.

Prodekan Gunnar Eriksen har deltatt på de prosjektmøtene han har hatt anledning til. I tillegg har han deltatt på noen av presentasjonene vi har gitt av prosjektet til andre enheter eller besøkende.

Økt pedagogisk og digital kompetanse

Oversikt

For å bidra til økt pedagogisk og digital kompetanse hos de faglig ansatte, har vi arbeidet særlig med disse fire områdene:

Gjennom å sette søkelys på pedagogisk og digital kompetanse på ulike måter, har målet vært å bidra til å inspirere flest mulig av de ansatte ved fakultetet til å videreutvikle egen kompetanse. Vi har hatt stort fokus på erfaringsdeling, med mål om å inspirere og motivere. Ingen av disse fire områdene er alene nok, men til sammen forsterker de hverandre, og bidrar til et generelt økt fokus på utdanningskvalitet. I tillegg støttes dette opp av arbeid sentralt ved UiT, særlig de ulike prosjektmidlene, RESULT sine kurs og arbeid inn mot enhetene og i tillegg det pågående meritteringsprosjektet.

Pedagogisk forum

Pedagogisk forum er en møteplass for vitenskapelig ansatte på fakultetet. Her settes ulike pedagogiske og undervisningsrelaterte spørsmål på dagsorden. Pedagogisk forum har eksistert i mange år, også i tiden før fyrtårnsprosjektet. I prosjektperioden er det imidlertid prosjektgruppa som har hatt ansvar for gjennomføringen av forumene, og vi har arbeidet for å få forumet inn i litt fastere rammer.

I prosjektperioden har vi gjennomført tre pedagogiske forum hvert semester. To med varighet på to timer, og ett med tre timers varighet og lunsjservering. I tillegg til stor grad av erfaringsdeling fra ansatte ved fakultetet, har det vært holdt innledninger og presentasjoner fra studenter og fra ansatte ved andre enheter ved UiT.

Det er frivillig å delta på pedagogisk forum. Vi har forsøkt å motivere til deltakelse gjennom gode tema, gode innledere, servering og gjentatte oppfordringer til å møte samt påminnelse. Erfaringene fra prosjektperioden viser at tre pedagogiske forum per semester er et passe antall. Videre gis det gode tilbakemeldinger på erfaringsdelingen fra kollegaer. Det er en god måte å bli inspirert på. Ordningen med fast servering av kaffe/te og kaker eller lunsj, har også blitt godt mottatt.

Det er og bør fortsatt være et mål å få flest mulig til å delta på pedagogisk forum. Prosjektgruppen har funnet dette utfordrende. Erfaringene fra prosjektperioden viser at det i liten grad påvirker antall deltakere om det innkalles i god tid, om det sendes ut oversikt over hele semesterets planer på forhånd, om det er påmelding eller om det bare sendes ut informasjon kort tid før forumet skal holdes.

Oppfordringer fra ledelsen i form av epost ser ut til å få noen flere til å møte, mens det ellers møter en nokså fast gjeng på rundt tjue ansatte. Dette innebærer at noen vitenskapelig ansatte ikke har møtt på pedagogisk forum i prosjektperioden, mens andre har møtt på alle. Hvordan man fremover skal opprettholde godt oppmøte og alle helst få flere til å møte fast, er et viktig og utfordrende spørsmål.

Et alternativ er å gjøre pedagogisk forum obligatorisk, noe som ikke nødvendigvis vil bli godt mottatt eller bare ha positive konsekvenser. Trolig er det bedre å jobbe videre med å bygge en kultur hvor de faglig ansatte ønsker å delta selv og forventer at kollegaene deltar. En slik kultur må forankres i ledelsen. For å stimulere til økt deltakelse er det viktig at ledelsen klart uttaler at den forventer at alle deltar og bidrar. Etter prosjektgruppas syn burde forventningene også følges opp i de årlige medarbeidersamtalene. Kanskje kan det være en ide å spørre spesifikt i årsrapporten om hvilke

pedagogiske forum den enkelte har deltatt på, i tillegg til spørsmål om hvordan har den enkelte selv har bidratt på pedagogisk forum eller i pedagogisk ressursbank.

På bakgrunn av tilbakemeldinger og egne erfaringer, mener prosjektgruppen at ordningen med tre pedagogiske forum per semester bør videreføres. To forum på to timer og ett med lengre varighet og lunsj, har fungert godt. De pedagogiske forumene bør være godt forberedte og inneholde varierte tema og arbeidsformer. Erfaringsdeling fra egne ansatte har fungert svært godt og bør videreføres.

Nedenfor gis en kort oversikt over de temaene som har blitt tatt opp i prosjektperioden, samt hvordan de ulike forumene har blitt gjennomført. Til slutt kommer en liste med forslag til tema fremover.

15. oktober 2015. «Fyrtårnsprosjektet»

Presentasjon av Fyrtårnprosjektet og prosjektgruppa. Lena Bendiksen innledet om bakgrunnen for prosjektet. Studentrepresentantene Ingrid Skjelmo og Joachim Staff delte egne studenterfaringer, og informerte om resultatene fra vårens QuestBack undersøkelse blant førsteavdelingsstudentene. Kristine H. Korsnes presenterte nye tiltak som var igangsatt, herunder digitalt innføringskurs, utvidet begynnerkollokvier og mer skrivetrening. Kjersti Dahle orienterte om resultater og erfaringer gjort så langt. Elise Johansen fortalte om mulige utvidelser av prosjektet og særlig om planene for strafferettsundervisningen. Ingvild Stock-Jørgensen orienterte om digitale muligheter. Marit Nilsen avsluttet med tanker om pedagogens rolle i prosjektet. På forumet deltok 29 ansatte samt to gjester fra Result.

4. november 2015. «Den gode forelesning/foreleser»

Anne Eriksen, førstelektor i drama ved Det kunstfaglige fakultetet UiT, holdt foredrag om forelesningens dramaturgi. Etter foredraget hadde vi gruppe- og plenumsdiskusjoner om karakteristika på gode og dårlige forelesninger. Erfaringer og tips ble delt. Deretter fikk vi studentperspektivet på den gode forelesning formidlet av Ingrid Skjelmo og Joachim Staff. Avslutningsvis hadde vi utfordret fire ansatte Markus Hoel Lie, Marius Storvik, Anett Osnes og Lena Bendiksen til å holde korte innlegg om enkelte momenter ved forelesningen. Disse omhandlet hva målet med en forelesning bør være, hvordan fange og holde oppmerksomheten, erfaringer med å bruke Prezi og hvordan bilder kan brukes i en forelesning. På dette forumet deltok 19 ansatte.

8. desember 2015. «Undervisningsplanlegging og undervisningsutvikling»

Ragnhild Sandvoll, førsteamanuensis og faggruppelider for Universitetspedagogikk ved UiT, holdt foredrag og ledet diskusjoner knyttet til undervisningsplanlegging og undervisningsutvikling. Med

utgangspunkt i konkrete fagplaner og egen undervisningserfaring, diskuterte deltakerne også egen undervisningsplanlegging og -utvikling. På forumet deltok 20 ansatte.

17. februar 2016. «Pedagogisk ressursbank og Strafferetten i ny drakt»

Arbeidet rundt «Pedagogisk ressursbank» ble presentert av Lena Bendiksen. Deltakerne fikk se hvordan banken var utformet og ble oppfordret til å komme med egne bidrag. Elise Johansen informerte så om bakgrunn og mål med prosjektet «Strafferetten i ny drakt», før Anett Osnes Fause la frem de konkrete planene. På forumet deltok 20 ansatte.

15. mars 2016. «Digitale læringsressurser. Flipping av undervisning»

Trine Fosslund, førsteamanuensis ved Ressursenter for undervisning, læring og teknologi UiT, holdt innlegg med utgangspunkt i hvordan vi kan bruke digital teknologi for å støtte studentenes læringsprosess. Torstein Låg, psykolog og fagansvarlig ved psykologiseksjonen på UB, fortsatte så med innlegg om aktiv læring med omvendt undervisning. Etter innleggene var det diskusjon blant deltakerne. Vi avsluttet forumet med to konkrete eksempler på bruk av digitale hjelpemidler. Kristine H. Korsnes forklarte hvordan man lager en ordsky og Elise Johansen viste hvordan man kan lage og bruke Kahoot. På forumet deltok 20 ansatte.

26. april 2016. «Skriving på studiet»

Lena Bendiksen innledet om hvordan vi i større grad kan få inn skrivetrening i undervisningen, og ga eksempler fra arbeidet på første avdeling. Gruppen diskuterte så mulighetene for mer skrijving på hele studiet. Deretter delte Kristine H. Korsnes sine erfaringer knyttet til to undervisningsopplegg i skrijving som hun har gjennomført på seminar i avtalerett 1. avdeling. Det første opplegget fokuserer på medstudentevaluering og det andre på presskriving. På forumet deltok 22 ansatte.

29. september 2016 «Seminarundervisning»

Leder for JSU - Juridisk studentutvalg Tromsø - Pedtrick Oware og nestleder Andrea Tolo Alver, presenterte «10 tips til god seminarundervisning.» Etter dette delte Marte Kolsum - fersk lektor som høsten 2015 fikk prisen for årets beste seminarleder - noen av sine tanker om undervisning. Svein Kristian Arntzen fortalte så om et undervisningsopplegg han har utviklet og tatt i bruk på seminarundervisningen i metode på 3. avdeling. Han tok utgangspunkt i presentasjonen «Edward de Bonos Six thinking hats – En ide som kan overføres til metodelæren.» På forumet deltok 17 ansatte.

9. november 2016 «Vurdering»

Øystein Lund førsteamanuensis på RESULT, holdt innlegg om formativ og summativ vurdering. Dette ble fulgt av diskusjoner om prinsipper for god tilbakemeldingspraksis. Deretter ledet Lena Bendiksen

gruppearbeid og diskusjoner knyttet til tilbakemeldingspraksis på studentenes obligatoriske muntligpresentasjoner og på øvingsoppgaver. På forumet deltok 14 ansatte.

6. desember 2016 «Studentaktivitet»

Marit Nilsen startet med å dele noen erfaringer, inntrykk og tanker knyttet til observasjon av undervisning og refleksjonsveiledningen hun har gjennomført på fakultetet i løpet av året. I etterkant av dette var det plenumsdiskusjon hvor kollegaveiledning og samarbeid rundt undervisning var noen av temaene. Deretter arbeidet vi i grupper, med studentaktivitet som tema. Hvordan kan vi legge forholdene til rette for og bidra til aktive studenter som oppnår høyt læringsutbytte? De ulike gruppene diskuterte ulike tilnærminger og kom med konkrete forslag som tilslutt ble presentert og diskutert i plenum. På forumet deltok 16 ansatte.

7. februar 2017 «Veiledning av masteroppgaver»

Marit Nilsen innledet forumet med å legge frem en artikkel «*Masterstudenters opplevelser med veileder: Det er veiledningen som gjør at en føler at en mestrer.*» (UNIPED 02/2013, Firing K., Klomste A.T, og Moen F.) Etter dette holdt Anna Nylund innlegg hvor hun delte sine tanker og erfaringer som en erfaren veileder. Jussi Pedersen holdt deretter et innlegg om mulighetene for mer fellesundervisning rundt masterskrivingen. Oppretting av et masterskriverom på Fronter, gruppeveiledning og «workshop» med fagspesifikke problemstillinger ble diskutert. På forumet deltok 22 ansatte.

28.april 2017 «Muntlig eksamen»

Kristine H. Korsnes innledet med en gjennomgang av regelverket rundt muntlig eksamen.

Studentene Ingrid Skjelmo og Joachim Staff delte så sine og medstudenters opplevelser og erfaringer med muntligeksamen. Kristin Johanne Bye informerte om klager på formelle feil, og de erfaringer fakultetet har gjort seg her. Til slutt var det plenumsdiskusjon med utgangspunkt i

spørsmålet: Hvordan forberede og gjennomføre en god muntlig eksamen som sensor? På dette forumet deltok 25 ansatte.

Basert på tilbakemelding fra ansatte og prosjektgruppas tanker kan mulige tema for pedagogisk forum fremover være:

Seminarundervisning (hvert studieår/ofte)

Forelesning (hvert studieår/ofte)

*Eksamen – gode eksamensoppgaver og
veiledninger*

Canvas, muligheter og utfordringer

Veil av masteroppgaver

Samarbeid om/ansvar for undervisning

*Formativ vurdering (kommentering,
veiledning) av skriftlig arbeid*

*Engasjement som forutsetning for god
undervisning*

Akademisk dannelse

Kollegabasert veiledning

Hvordan lærer vi- ulike læringsstrategier

Juridisk fagdidaktikk

Work-shop om digitale muligheter

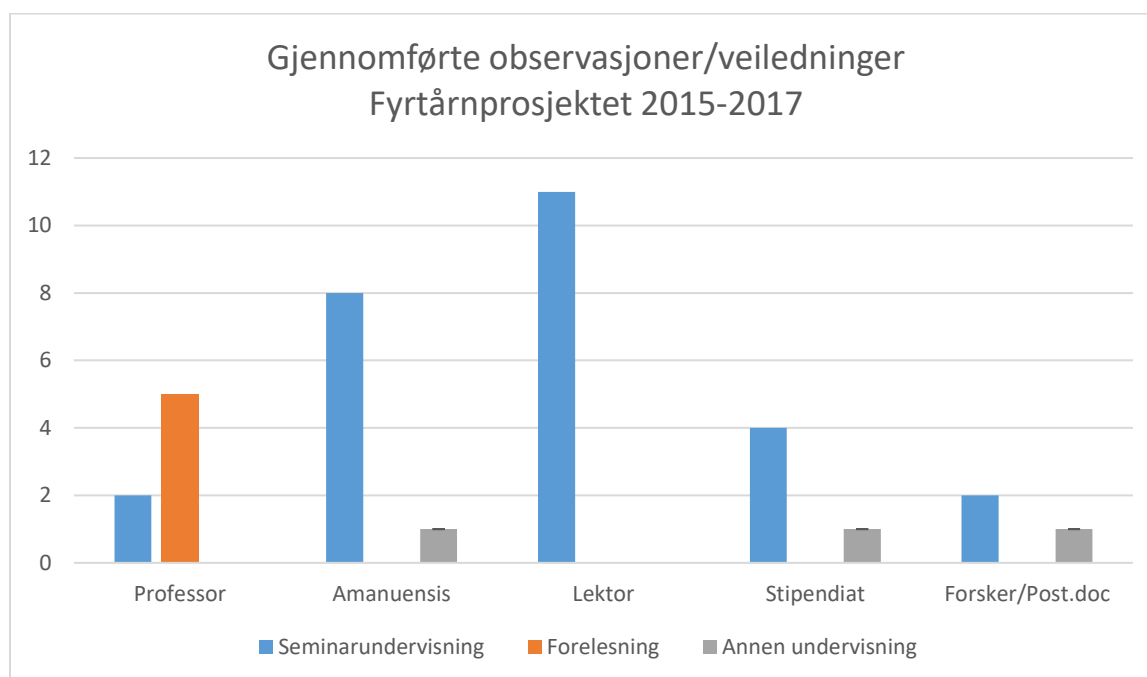
*Variasjon i undervisningen, forelesning og
seminar*

Gruppedynamikk og strategier

Sensur/sensorveiledninger

Observasjon og veiledning

I søknaden om fyrtårnsmidler het det at «*Vitenskapelig ansatte skal ...ha en individuell observasjons- og veiledningstime med pedagog pr studieår.*» For å gjennomføre dette arbeidet og for å bidra på andre måter i prosjektet, ble Marit Nilsen ansatt i prosjektperioden. Hun har stått for organisering og gjennomføring av observasjon og veiledning av de ansatte ved fakultetet. I det følgende skal det redegjøres kort for arbeidet som er gjort.

Marit Nilsen har observert 37 undervisere i prosjektperioden. 35 har hatt påfølgende veiledning/refleksjonssamtale i etterkant av undervisningen. Hos 12 av underviserne har pedagogen observert/fulgt undervisningen flere ganger.

Formen og rammene rundt veiledningsarbeidet har vært systematisert av Nilsen og planer og veiledningsskjemaer er blitt utarbeidet. Mellom underviser og pedagogen har det vært tre møtepunkter; et forberedelsesmøte, selve observasjonen og et ettermøte med refleksjon- og veiledningssamtale.

I forkant av forberedelsesmøtet har underviser fylt ut et undervisningsskjema med punkter som læringsmål, arbeidsmåter, læringsaktiviteter, tidsrammer og forventninger. I tillegg til dette har underviser også formulert en konkret observasjonsbestilling. Denne sier noe om hva den enkelte underviser spesielt har ønsket tilbakemelding på. Observasjonsbestillingene har variert, men kan deles opp i følgende kategorier med eksempler:

STUDENTAKTIVITET:

- Jobber de sammen når de arbeider i grupper
- Spørsmålsformulering for å dra diskusjonen i gang?
- Hvordan skape aktivitet blant studentene hvis det blir stille?
- Studentaktiviteten, er de aktive eller passive? Henger de med?
- Lar jeg studenten få prøve seg i tilstrekkelig grad?
- Hvordan stimulere til deltagelse fra alle?
- Hva kan jeg gjøre for at studentene som ikke holder fremlegg klarer å holde interessen oppe?
- Fungerer summegruppene og den etterfulgte plenumsdiskusjonen?
- Hvordan oppfatter du passiviteten – kjedsomhet eller usikkerhet?

STRUKTUR/ORGANISERING:

- Fremstillingsform?
- Hvordan er tempoet, strukturen, kontakten og er det nok variasjon?
- Er jeg tydelig på overganger?
- Fungerer bruddene i undervisningen (video og diskusjon)?
- Styring av tidsbruken?
- Hvordan virker helheten?

KOMMUNIKASJON/SAMSPILL:

- Samspillet med studentene? Får jeg studentene i tale?
- Snakker jeg «over hodet på studentene»?
- Er jeg for snar med å komme med egne innspill?
- Stiller jeg gode spørsmål? Snakker jeg for mye?
- Klarer jeg å få studentene til å føle seg trygge under fremlegget?
- Taletempoet mitt?
- Evner jeg å forklare på en forståelig måte?
- Er det enkelt for studentene å slippe til med spørsmål?

PERSONLIGE:

- Fremstår jeg som trygg. Har jeg noen unoter?
- Ønsker tilbakemelding på personlig framferd?
- Skaper jeg en god atmosfære for muntlig aktivitet?
- Hva gjør jeg bra?
- Hva kan jeg gjøre bedre?
- Ønsker tilbakemelding på mine pedagogiske evner?
- Greier jeg å fange oppmerksomheten?
- Fordeling av oppmerksomheten min?

PRAKTISKE FORHOLD:

- Tavlebruken?
- Har jeg leselig skrift?

I tillegg til klargjøring av observasjonsbestillingen og samtaler om undervisningsplanen, har forberedelsesmøtet blitt brukt til å diskutere mål for veiledningen og fortrolighet som ramme rundt denne. Hvordan studentene skal informeres om observasjonen har også blitt avklart.

Selve observasjonen har hatt en tidsramme på to undervisningstimer. Under undervisningsøkten har pedagogen søkt å ta minst mulig fokus, men har vært oppmerksom iakttagende og tilstedeværende. I tillegg til undervisningsskjema fra underviser har pedagogen også brukt eget observasjonsskjema (punkter som start/avslutning, struktur/tilrettelegging, studentdeltagelse, formidling/tempo, stemme/blikk/kroppsspråk m.m.).

Etter observasjonen har det vært påfølgende refleksjons- og veiledningssamtale. Samtalen har tatt utgangspunkt i hvordan underviseren opplevde undervisningsøkta, før pedagogen og underviseren samtaler nærmere om gjennomføringen. Der det har passet har pedagogen forsøkt å få begrunnelser for valg som ble gjort og diskutert alternative handlingsvalg. Den konkrete observasjonsbestillingen har hatt et særlig fokus i refleksjonssamtalen. I tillegg til dette har underviserne fått noen konkrete utfordringer fra pedagog basert på observasjonen. Eksempler på slike utfordringer:

- Tenk over hvorfor du bruker summegrupper
- Hvordan kan du få til en tydelig avrundning/avslutning av økta?
- Kan du bruke rommet mer?
- Kan du gi flere konkrete eksempler?
- Hvordan kan du få til en mer oversiktlig og ryddig tavle?
- Kan du utfordre de stille studentene mer?
- Hva tenker du om tekstmengden på PP?
- Hvordan kan du fordele tiden bedre mellom gruppene?
- Hvordan kan du formidle læringsutbytte for økta tydeligere for studentene?
- Hvordan sikre seg at alle har noen å «summe med»?

I etterkant av veiledningen har underviser fylt ut et evaluerings- og refleksjonsskjema. I tillegg har underviser blitt oppfordret til å skrive et refleksjonsnotat knyttet til undervisningen og veiledningsforløpet og hvis ønskelig å dele notatet med pedagogen. Flere av underviserne har gjort dette.

Gjennom å delta på så mye av undervisningen og med så mange ulike undervisere, har Nilsen fått et godt innblikk i undervisningen som gjennomføres og ledes av de ansatte på fakultetet. Dette har resultert i ulike refleksjoner og erfaringer.

Hovedinntrykket av den samlede undervisningen hun har vært til stede på har vært god. Hun har observert mange dedikerte og engasjerte undervisere som har vært godt forberedt med henblikk på undervisningsplan, læringsmål, struktur og fremdrift. Hun har erfart undervisere med oppriktig engasjement knyttet til studentenes læringsprosess og studentenes ve og vel. I forberedelsesmøtet har dette engasjementet kommet frem gjennom samtale og observasjonsbestillinger. Under observasjonen har dette kommet til syne gjennom underviserens bekreftende væremåte signalisert gjennom imøtekommenhet, faglig trygghet, relasjonell tilstedeværelse, humor og humør. Nilsen har videre observert at mange undervisere har vært tydelig på å formidle til studentene hva som forventes av forberedelse og deltagelse. Eksempelvis forventninger om at pensum er lest og oppgaver forberedt, viktigheten av å bidra og ta del i ordsiftet på seminar, merverdien av samarbeid og medstudentvurdering, samt læringspotensialet som ligger i å skrive og få tilbakemelding fra andre.

Et viktig prinsipp gjennom hele veiledningsforløpet har vært at observasjonen, og samtalene i for- og etterkant skal oppleves som utviklende og støttende, ikke kontrollerende eller truende.

Veiledningsforløpet har også handlet om å gi undervisningen den anerkjennelse og oppmerksomhet den faktisk fortjener, samt at hver enkelt underviser skal bli sett og bli bevisst sin profesjonelle rolle som underviser.

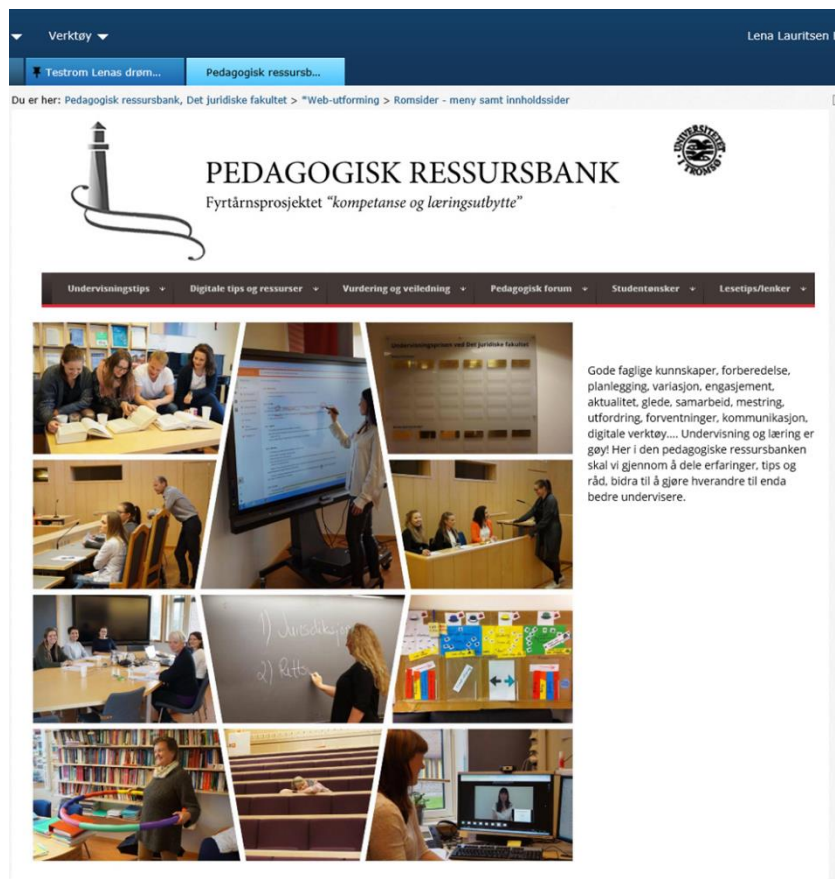
Tilbakemeldingene fra underviserne har i all hovedsak har vært positiv. Undervisning kan oppleves som en ensom og privat virksomhet for mange, men gjennom observasjonene samt veiledning- og refleksjonssamtalene i etterkant, har den enkelte underviser blitt sett, bekreftet og utfordret i egen undervisningssituasjon. Mange har gitt gode tilbakemeldinger på nettopp dette.

Når det gjelder videre fokus på undervisningskvalitet og pedagogisk utviklingsarbeid fremover, tror vi at erfaringer fra arbeidet med observasjon og veiledning har potensiale til videreutvikling. Her er det nærliggende å tenke kollegaveiledning - gjensidig samarbeid og veiledning mellom kollegaer - som en mulig videreføring av arbeidet. For den enkelte underviser kan kollegaveiledning som metode føre til større forståelse og innsikt i egen undervisning, samt bidra til at gode undervisningserfaringer deles. Gjennom observasjon, samtale og refleksjon kan mestringsfølelsen fremmes, undervisningsferdighetene videreutvikles og engasjementet rundt egen og andres undervisning styrkes. For et kollegium kan kollegaveiledning være en strategi for å gi undervisning en større kollektiv oppmerksomhet. Kollegaveiledning kan også være et verktøy for å fremme delingskultur, samt være et viktig bidrag med tanke på å høyne status og anerkjennelse for godt

undervisningsarbeid. Erfaringene viser imidlertid at kollegaveiledning ikke nødvendigvis oppstår av seg selv, og i alle fall ikke for det store flertall av undervisere. Trolig må det både en forankring i ledelsen og noen form for insentiver til for at dette skal bli gjennomført. Eksempelvis kan det arbeides for skrittvis videreutvikling av samarbeidet vi forventer underviserne skal ha i forbindelse med seminarundervisning. Ledelsen kan videre stimulere til at ansatte søker utviklingsmidler til prosjekt med fokus på forarbeid, samarbeid og kollegaveiledning.

Pedagogisk ressursbank

Vi har utarbeidet en pedagogisk ressursbank som et eget rom i Fronter. Dette har alle ansatte ved det juridiske fakultet tilgang til. Her har vi samlet ulike ressurser, linker, tekster, litteratur henvisninger, videoer, digitale kurs, bilder, forklaringer, huskelister, tips og ideer. Alt med tanke på å inspirere og engasjere underviserne. Målet er at vi skal lære av hverandre. Mye av tekstene, videoene og ideene som ligger i ressursbanken er laget av våre egne ansatte. Studenter ved fakultetet har bidratt med noe. I tillegg har vi tatt inn linker og henvisninger til ressurser som andre ved UiT eller andre læresteder har laget.

Ressursbanken skal være et «levende» rom i stadig utvikling, hvor vi kan dele erfaringer og hente inspirasjon, og hvor innholdet oppdateres og utfylles etter hvert. Ressursbanken er tenkt å fungere som en verktøykasse for underviserne ved fakultetet, og i tillegg en enkel kilde til videre litteratur og ressurser omkring undervisningskvalitet, pedagogikk og digitalisering.

Den pedagogiske ressursbanken bør etter prosjektgruppens mening videreføres og videreutvikles også fremover. Det innebærer at den i løpet av 2018 må flyttes over i Canvas. Prosjektgruppen mener

at det er viktig at noen får ansvaret for oppdatering og videre utvikling av ressursbanken. Banken kan eksempelvis være svært nyttig i opplæringstilbudet til nyansatte og for dem som arbeider med å utvikle pedagogiske mapper. Kanskje er det en ide at noen av de ansattes digitale mapper deles med kollegaene gjennom ressursbanken. Informasjon om og presentasjoner fra de ulike pedagogiske forumene bør også for fremtiden formidles gjennom ressursbanken. Videre må det arbeides for å få ansatte både til å bruke ressursbanken aktivt, men også til å dele erfaringer og ideer der selv. Her bør nok ledelsen utpeke noen til å fortsette dette arbeidet med ressursbanken. For fremtiden kan kanskje dette være en oppgave som ligger hos eventuelle meriterte undervisere ved fakultetet.

Rapportering

Som beskrevet i Fyrtårnssøknaden ønsker fakultetet å sette fokus på den enkeltes ansvar for å videreutvikle og øke sin pedagogiske kompetanse. For å bidra til dette har rapporten som alle vitenskapelig ansatte må levere inn til fakultetsledelsen ved utgangen av hver år, fått et nytt punkt. I rapporten er det tatt inn en egen boks som heter «Pedagogisk utvikling». I boksen må alle besvare spørsmålet om «Hva har du gjort for å utvikle din pedagogiske kompetanse?». Dette tvinger alle ansatte til refleksjon over denne siden av egen kompetanse og denne siden av jobben ved fakultetet, i alle fall en gang i året. Siden rapportene danner en del av grunnlaget for den årlige medarbeidersamtalen med ledelsen, sikrer spørsmålet at dette med undervisning og pedagogisk kompetanse også blir en del av disse samtalene.

PEDAGOGISK UTVIKLING

Hva har du gjort for å utvikle din pedagogiske kompetanse?

1.

2.

3.

Etter prosjektgruppens mening bør dette punktet i rapporteringsplikten videreføres. I tillegg bør det sikres at pedagogisk og digital kompetanse og utvikling, blir en del av medarbeidersamtalene for alle som underviser. Refleksjon rundt egen undervisning er viktig for utvikling og kvalitet, og medarbeidersamtalene kan bidra til dette. Spørsmål rundt deltakelse på pedagogisk forum, innlegg på pedagogisk forum og bruk av og bidrag til den pedagogiske ressursbanken, kan videre være med på å løfte deltakelsen og aktiviteten her. Kanskje sikres dette best dersom spørsmålet i rapporten spesifiseres. Eksempelvis «Hvilke pedagogiske forum har du deltatt på i løpet av året, og i hvilken grad har du selv bidratt med innlegg på pedagogisk forum eller i pedagogisk ressursbank? Hva har du ellers gjort for å utvikle din pedagogiske kompetanse?»

Økt læringsutbytte

Oversikt

Utdanningskvalitet handler i stor grad om kvalitet og relevans på studentenes læringsutbytte, og et av hovedmålene med fyrtårnsprosjektet har vært at studentenes skal oppnå et økt læringsutbytte. I prosjektet har vi særlig konsentrert arbeidet rundt det første studieåret, første avdeling. Dette ble gjort dels for at prosjektet skulle være realistisk og gjennomførbart, både med tanke på utprøving og evaluering. Første avdeling ble videre valgt fordi studentene har gitt tilbakemelding om at det å starte som jusstudent som meget krevende og at overgangen fra videregående skole eller snadre studier er stor. Ekstra fokus på og arbeid med første studieår kan i tillegg gi god effekt for hele masterstudiet. Både fordi studentene tilegner seg bedre kunnskaper og ferdigheter første år, men også fordi studentenes forventninger til de videre studieårene øker. Forventninger og krav fra studenter er et godt virkemiddel for å fremtvinge forbedringer gjennom hele masterstudiet.

For å øke studentenes læringsutbytte har vi arbeidet med å legge til rette for at studentene er bedre forberedt til alt som møter dem på studiet. Vi har videre forsøkt å benytte digitale læringsressurser bedre og vi har økt fokuset på skrivetrening. En rekke ulike tiltak er iverksatt. Målet er at tiltakene enkeltvis og samlet skal gi økt læringsutbytte på første avdeling og dermed også et bedre grunnlag for resten av studiet.

Bedre forberedte studenter

Forberedelse og forkunnskap har stor betydning for læringsutbyttet som oppnås. Dersom studentene er bedre forberedte til å begynne på universitetet, til den enkelte forelesning, til seminarundervisningen og til å skrive jus, så kan de tilegne seg mer og bedre kunnskaper og dermed oppnå bedre læringsutbytte. For å legge til rette for bedre forberedte studenter har vi laget et digitalt introduksjonskurs, endret rekkefølgen på undervisningen og økt oppfølgingen studentene får første semester.

Det nettbasert introduksjonskurset får studentene tilgang til når de har takket ja til studieplassen, og studieretten er opprettet. Kurset er dermed tilgjengelig for dem ca. fjorten dager før semesterstart. Målet med kurset mange. Vi ønsker å gi studentene en tyvstart på studiene, å motivere dem til å starte studiene, å vekke interesse og skape en «vi-følelse», å avklare forventninger, å minske overgangen fra vgs til universitet og å legge til rette for et godt læringsmiljø når studiestart kommer. Kurset består av korte videosnutter og skriftlig informasjon om ulike tema. Det er delt inn i fire ulike deler.

«Velkommen til masterstudiet» består av

- Omvisnings på de mest relevante delene av campus, ispedd informasjon om blant annet hvilke aktiviteter som foregår hvor, hus- og romnummerering, lesesaler og bokhandel.
- Velkomstvideo fra to viderekomne studenter som samtaler om egne erfaringer, utfordringer, tips og råd om det å være fersk jusstudent

«Praktisk info» består av korte videoer om

- Semesterregistrering og eksamensoppmelding
- Tilganger til UiTs systemer, lovdata og andre fagkilder på nett
- Bruerveiledninger til Fronter

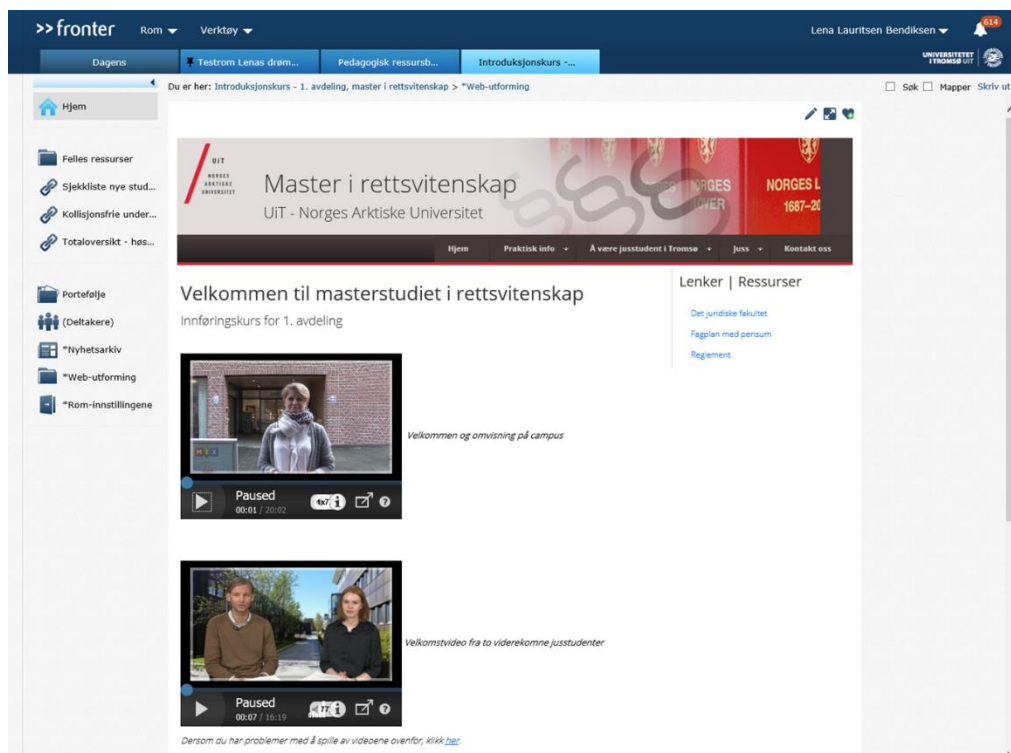
«Å være jusstudent i Tromsø» inneholder fire korte forelesninger og powerpointer om

- Oppbygningen av masterstudiet i rettsvitenskap
- Informasjon om første studieår, fag, eksamener, arbeidskrav, mv
- Nærmere informasjon om ulike undervisnings og eksamensformer
- Forventninger studentene kan ha til utdanningstilbudet og forventninger underviserne har til studentene når de møter på forelesninger og seminar

«Juss» gir en faglig smakebit på rettsvitenskap gjennom videoer som gir en første innføring i

- Juridisk metode
- De sentrale rettskildene
- Lovsamlingen, innhold, bruk og lovlig innarbeiding
- Lovdata, hvilken informasjon finnes og hvordan komme i gang med bruken

Innholdet i kurset er utformet basert på to spørreundersøkelser til studentene. Her fikk vi svar på hvilken type informasjon de skulle ønske de hadde før de startet, hva de savnet som fersk student, hvordan vi kunne bidratt til at de var bedre forberedt, med videre. Disse utfordringene har vi forsøkt å besvare gjennom innholdet i det digitale kurset.

Evalueringene fra studentene våren 2016 viste at over 80 % av de som besvarte undersøkelsen hadde sett hele eller deler av introduksjonskurset før semesterstart. Av disse mente 88% at kurset i stor eller noen grad var nyttig. Evalueringen fra våren 2017 viste at over 85% av de som besvarte undersøkelsen hadde sett hele eller deler av kurset før semesterstart. Av disse mente 91% at kurset var nyttig i noen eller stor grad. For begge årene var det over 50 % av studentene som besvarte at de hadde sett hele eller deler av kurset på nytt underveis i studieåret.

For å gjøre studentene bedre forberedt til undervisningen er i tillegg rekkefølgen på undervisningen endret. Tidligere var faglige forelesninger det første studentene møtte. Nå får alle studentene først tilbud om å møte tre ganger i begynnerkollokvie, før forelesningene starter. Begynnerkollokvie er mindre grupper med studenter, ledet av en viderekommnet student. Her er terskelen for spørsmål lav, og studentene får bli kjent med medstudenter, litt juss, sentrale begreper, med videre, før de møter i auditoriet til første forelesning.

Begynnerkollokvieordningen er videre utvidet og flyttet litt tidsmessig sammenlignet med ordningen før fyrårnsprosjektet. Målet med dette er å skape en slags mentor-light ordning første semester, og å tilby ekstra oppfølging i forbindelse med frivillige og obligatoriske innleveringer. Økt omfang og at ordningen ikke er så konsentrert men trukket ut gjennom hele første semester, muliggjør mer samarbeid mellom studentene særlig i tilknytning til innleveringsoppgaver og semesteroppgave. I tillegg arrangeres en samling i begynnerkollokviegruppa også i begynnelsen av andre semester. Her

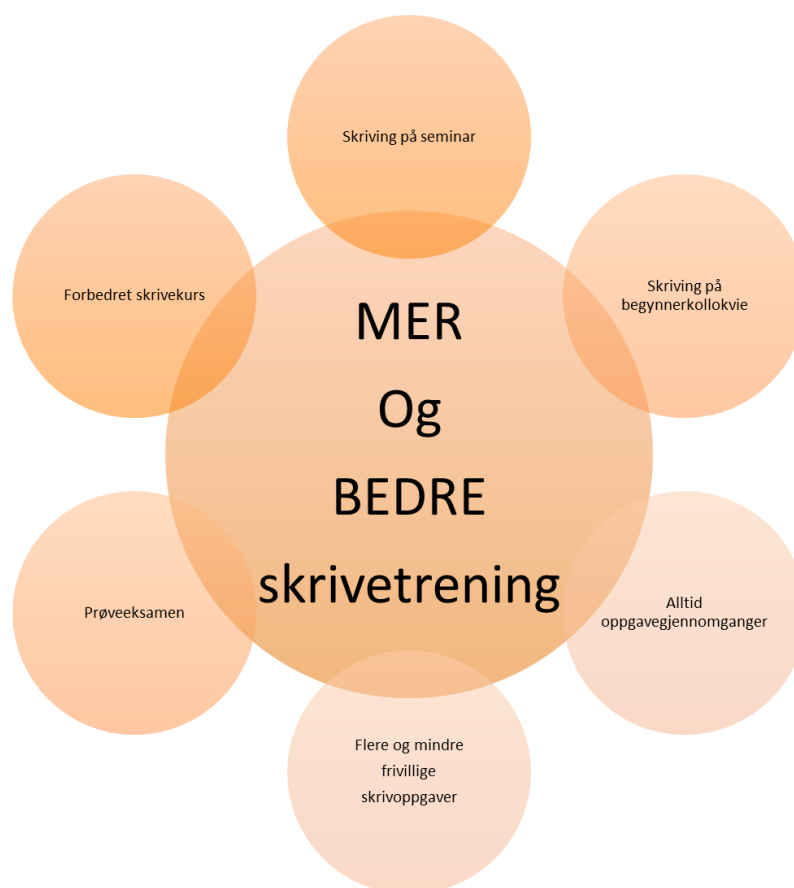
er målet å gi tips og råd for de økte kravene til selvstendigheten samt å forberede dem på eksamenssemesteret. I tillegg benyttes denne samlingen til å hjelpe de som ikke på egenhånd har skaffet seg kollokviegrupper. I quest back-undersøkelsene ga studentene svært positiv tilbakemelding på rekkefølgen, innholdet og omfanget av begynnerkollokvieordningen. Studentene fremhevet særlig det positive ved at det på begynnerkollokviene var en viderekommet student som var lederen og at det var lav terskel for å stille spørsmål. Fokuset på metode og skriving ble videre nevnt som spesielt positivt. Nær 80 % av studentene mente at begynnerkollokviene var nyttige for deres skrivetrening i stor eller noen grad. At begynnerkollokviene startet før forelesningen gjorde videre at studentene mente de hadde bedre forutsetninger for, og dermed fikk, bedre utbytte av forelesningene og de ordinære seminarene.

Etter prosjektgruppens mening bør det digitale innføringskurset opprettholdes og om mulig videreutvikles. Eksempelvis hadde det vært fint med egne bolker om skriving i kurset, kanskje med noen eksempler på ulike juridiske tekster. Fakultetet bør videre vurdere å innføre digitale innføringskurs eller rom for alle avdelinger. Det kan lette overgangen mellom ulike studieår og gjøre studentene langt bedre forberedt på hva som nå skal møte dem, samt likheter og forskjeller sammenlignet med forrige år. Endret rekkefølge og utvidelse av begynnerkollokvieordningen bør også videreføres, slik også tilbakemeldingene fra studentene klart tilsier.

Mer og bedre skrivetrening

Svært mange studenter har opp gjennom årene gitt beskjed om at de finner det vanskelig å skriv juss, særlig i begynnelsen av studiet. Masterstudiet i rettsvitenskap er bygget rundt troen på nær sammenheng mellom undervisning, øving og prøving. Siden en del av eksamen er skriftlig, må studentene få god mulighet til å trene seg på skriftlig fremstillingsevne før eksamen. Dette gjøres dels gjennom obligatoriske skriving som semesteroppgaven, men i tillegg gjennom tilbud om å levere frivillige øvingsoppgaver noen ganger i semesteret. Problemet har vært at mange studenter ikke benytter seg av de frivillige tilbudene. Som en sentral del av fyrtårnsprosjektet har vi arbeidet for å få studentene til å skrive mer og levere flere frivillige oppgaver.

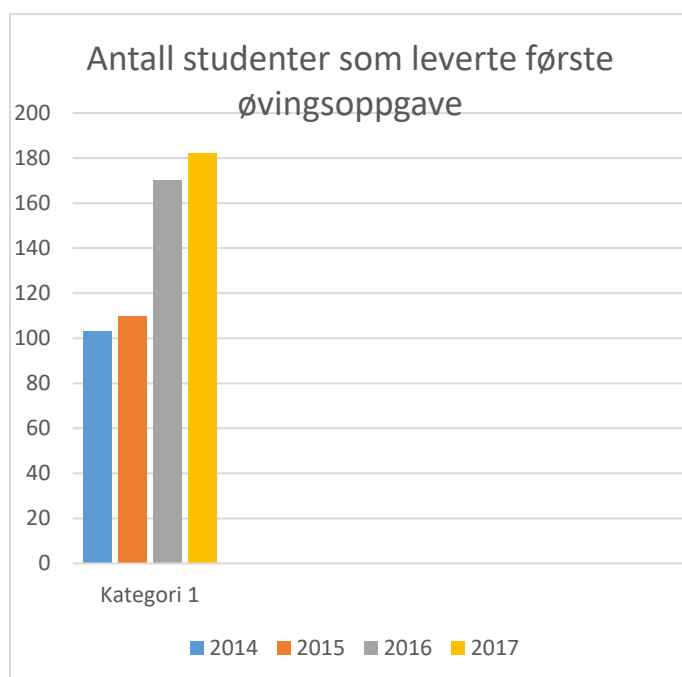

Vi har arbeidet med å få skriving inn som en naturlig del av all undervisning. Både på begynnerkollokvie og på seminarundervisning er skriving nå inkludert på ulike måter. Dels må studentene skrive sammen og få kommentarer gruppevis fra andre studenter og dels må de presskrive seg i gang med en oppgave. Videre er medstudentevaluering på individuelle tekster tatt inn i undervisningen og undervisningen er knyttet tett sammen med de frivillige øvingene. I tillegg er de rene eksamens- og skrivekursene forbedret. Vi har videre innført felles oppgavegjennomganger for alle studentene på alle skriftlige arbeider, som et tillegg til de individuelle tilbakemeldingene.

Videre er omfanget på de frivillige øvingsoppgavene redusert noe, mens antallet er gått opp. Den første øvingsoppgaven er ikke lenger en full eksamensoppgave, og en av øvingsoppgavene er delt i to mindre oppgaver. Våren 2017 hadde vi videre et forsøk med en frivillig øving på eksamensvilkår. Midt i eksamensleseperioden fikk studentene tilbud om å skrive en oppgave på tidsmessig eksamensvilkår. Oppgaven ble levert ut kl 09.00 og måtte leveres inn til vurdering før kl 15.00 for å bli vurdert. Studentene får individuelle tilbakemeldinger på denne som de øvrige frivillige oppgavene som leveres.

For begge studieårene etter disse endringene, har svært mange levert øvingsoppgaver på første avdeling. Tallene har aldri vært så høye før, og heller aldri vært så stabilt høye gjennom hele studieåret.

Som eksempel kan antall studenter som leverte første øvingsoppgave på studiet nevnes. Som tabellen viser har antallet studenter som har levert denne gått kraftig opp i prosjektperioden 2016 og 2017, sammenlignet med årene før. Det må fremheves at dette er første juridiske tekst studentene får mulighet til å skrive for innlevering, det er frivillig og det kommer nokså tidlig etter semesterstart. At vi nå får nesten alle studentene til å levere er vi svært fornøyde med.

I tillegg ser vi at tallet på studenter som leverer de frivillige oppgavene har holdt seg høyt gjennom hele studieåret de to siste årene, sammenlignet med årene før prosjektet. Forsøket med prøveeksamen på tid våren 2017, resulterte i at 136 studenter satte av en dag midt i verste eksamensperioden til å skrive og levere denne.

Studentene opplyser selv i questback undersøkelsene at det å jobbe med øvingsoppgavene på begynnerkollokvie og seminar, hadde betydning for at de skrev ferdig og leverte inn oppgavene. I tillegg gir studentene tilbakemelding om at de finner det svært nyttig å lese og kommentere andre studenter sin tekst, samt å selv få slike kommentarer fra andre studenter. Også dette gjør at de leverer flere oppgaver inn til vurdering.

Etter prosjektgruppens mening er det svært viktig at arbeidet med økt fokus på skrivetrening og medstudentevaluering videreføres, og at dette utvides til alle studieårene på masterstudiet. Å skrive, gjerne samme tekst flere ganger, og å få og gi tilbakemelding på denne teksten, har svært god læringseffekt. I tillegg bidrar det til en delingskultur blant studentene, noe som både fremmer læring og ikke minst bidrar til et godt studiemiljø. Det bør arbeides for å få flere studenter på de høyere avdelingene til å benytte seg av medstudentevaluering og frivillig skrivetrening på studiet. Her bør ideene og erfaringene fra fyrtårnsprosjektet benyttes og videreutvikles.

Bedre utnyttelse av digitale muligheter

Gjennom prosjektet har vi utarbeidet ulike former for digitale læringsressurser. Det digitale introduksjonskurset er en form for flipping av undervisningen, hvor vi gir studentene tilgang på nødvendig informasjon og kunnskap digitalt og før semesterstart. Her kan de forberede seg mens de enda er rundt omkring i landet, og tid frigjøres til å jobbe mer med for eksempel skriving når de fysiske møtene mellom student og underviser tar til. I utarbeidelsen av kurset har vi hatt meget god hjelp fra Result, og vi har spilt inn videoer dels i deres studio, dels på egne kontor med eget utstyr og dels rundt om på campus. Som nevnt var det svært mange som benyttet seg av og fant dette kurset nyttig før semesterstart. I tillegg er det mange studenter som rapporterer at de benytter innholdet i kurset på nytt i løpet av studieåret, særlig i forbindelse med eksamensforberedelse.

Vi har fått Aud 3 tilrettelagt for podcasting av forelesninger, på en måte som gjøre det enkelt for underviseren og bra for studentene i ettertid.

På et av skrivekursene er det utarbeidet et nettsted som er ment å støtte studentenes læringsprosess. Nettstedet inneholder oppgaver som skal forberede og bevisstgjøre studentene før de begynner med gruppearbeid og skriving, og i tillegg ulike veiledningsvindu hvor studentene kan søke hjelp om de står fast underveis i gruppearbeidet.

Gjennom økt fokus på digitale muligheter i den pedagogiske opplæringen av de ansatte, har vi fått flere til å teste ut og forsøke ulike former for digitale løsninger, presentasjoner og quizer. Erfaringene fra fyrtårnsprosjektet er benyttet til å lage videoer og innføringskurs også på andre deler av masterstudiet.

Prosjektgruppen anser det som viktig at fokuset på å utnytte digitale muligheter fortsetter. Konkret bør innføringskurset videreføres, arbeidet med podcast intensiveres og digitale hjelperom for skrivekurs videreføres og videreutvikles. Ansatte bør videre utfordres til å øke sine digitale kunnskaper og forsøke å benytte slike muligheter i undervisningen, der det er hensiktsmessig og fremmer økt læringsutbytte. Flere av tingene som er forsøkt gjennom fyrtårnsprosjektet er allerede tatt i bruk også på andre deler av masterstudiet, og denne videreføringen og spredningen av erfaringer bør etter vår mening fortsette.

Formidling av prosjektet og arbeidet

Nettsiden <https://result.uit.no/jurfakfyrtnar/> ble opprettet tidlig i prosjektperioden, som en kilde for å spre informasjon og erfaringer fra prosjektet, både internt og eksternt. Informasjon om nettsiden er forsøkt spredd i alle sammenhenger hvor det har vært mulig.

Internt på fakultetet har pedagogisk forum og epost vært brukt til å informere og engasjere de ansatte. Fyrtårnsprosjektet har vært presentert og diskutert på pedagogisk forum flere ganger i løpet av prosjektperioden. Både som en oversikt og gjennomgang av planene, men også knyttet til enkelt elementer i prosjektet, eksempelvis observasjon og veiledning, pedagogisk ressursbank og skrive tiltak. Prosjektleder har i løpet av prosjektperioden sendt ut eposter til alle ansatte på fakultetet med informasjon om prosjektet, spesifikke elementer i prosjektet og pedagogisk forum. Pedagogisk ressursbank er opprettet med tilgang for alle fakultetsansatte, og med oppfordring til alle om å bidra.

Nyhetsoppslag på nett og i tidsskrifter har videre vært brukt for å spre informasjon og dele erfaringer både til ansatte på fakultetet, men også til de øvrig ansatte på UiT.

Nyhetsoppslag fra januar 2016, «Stormer fram med nye ideer»;

https://uit.no/nyheter/artikkel?p_document_id=449076&p_dim=88177

Nyhetsoppslag fra juni 2016, «Satsning på førsteårsstudenter ga resultater»;

https://uit.no/om/enhet/aktuelt/nyhet?p_document_id=471135&p_dimension_id=88177

Nyhetsoppslag om spinn off prosjektet SND fra mars 2016, «Strafferetts-faget i ny og engasjerende drakt»

https://uit.no/om/enhet/aktuelt/nyhet?p_document_id=457967&p_dimension_id=88177

Nyhetsoppslag fra mars 2017 om besøk fra Politihøgskolen, «Politihøgskolen vil lære av Jurfaks fyrtårnprosjekt»

https://uit.no/nyheter/artikkel?p_document_id=511859&p_dim=88177

Nyhetsoppslag fra mars 2017 om Fyrtårnsseminaret 2017, «Underviser du ved UiT? – Dette må du få med deg!»

https://uit.no/nyheter/artikkel?p_document_id=512059&p_dim=88177

I tidsskriftet JUS`T nr 03 for 2016, ble både fyrtårnsprosjektet og Strafferetten i ny drakt presentert.

Arbeidet og erfaringene med prosjektet har videre blitt presentert gjennom ulike fremlegg og besøk.

- 13. februar 2015 presenterte Lena Bendiksen arbeidet på et lunsjseminar for ansatte ved UiT, arrangert av Result.
- 30. oktober 2015 presenterte Lena Bendiksen arbeidet med prosjektet på alumnikonferansen ved fakultetet. Deltakerne er masterkandidater uteksaminert fra fakultetet og medlemmer av alumninettverket vårt.
- 5. februar 2016 presenterte Marit Nilsen og Lena Bendiksen veiledningsbiten av fyrtårnsprosjektet for en prosjektgruppe ved BFE faks som skal arbeide med kollegaveiledning.
- 29. februar- 3. mars 2016 var hele prosjektgruppen på studietur til Århus. Her besøkte vi Universitetet i Århus, Juridisk Institutt, hvor vi både fikk og ga presentasjoner av ulike prosjekter knyttet til digital og studentaktiv læring.
- 14. juni 2016 presenterte Lena Bendiksen arbeidet for Strategisk utdanningsutvalg.

- 28. september 2016 holdt Lena Bendiksen Innlegg på Nokuts Høstkonferanse om utvikling av undervisning og studentaktive læringsformer.
- 12. oktober 2016 hadde vi besøk fra The Academic Writing Centre, HSL. Her presenterte Lena Bendiksen, Marit Nilsen og Kristine H. Korsnes arbeidet med skriving på jusstudiet.
- 24. februar 2017 hadde vi besøk fra Institutt for lærerutdanning og pedagogikk. Her presenterte Lena Bendiksen og Kristine H. Korsnes det særlige arbeidet med førsteårsstudentene.
- 10. mars 2017 hadde vi heldags besøk fra Politihøgskolen. Hvor Lena Bendiksen, Marit Nilsen, Kristine H. Korsnes og Elise Johansen presenterte og diskuterte ulike sider av arbeidet vårt.
- 30. mars 2017 presenterte Lena Bendiksen digitalt innføringskurs og pedagogisk ressursbank på Workshop for digitale øyeblikk i utdanningen, for ansatte på UiT.
- 8. mai 2017 holdt Marit Nilsen innlegg om observasjon og veiledning på NTNUs læringsfestival i Trondheim.
- 9. mai 2017 holdt Kristine H. Korsnes innlegg om digitale elementer i skrivekurset på første avdeling på NTNUs læringsfestival i Trondheim.
- 12. mai presenterte Lena Bendiksen, Kristine H. Korsnes, Marit Nilsen og Kjersti Dahle arbeidet med prosjektet og erfaringene fra det på UiT sitt Fyrtårnsseminar.
- 20. juni 2017 presenterte Lena Bendiksen det digitale innføringskurset og pedagogisk ressursbank på felles fagdag for Institutt for helse- og omsorgsfag, Helsefak.

Ellers har vi hatt henvendelser fra både andre enheter ved UiT og fra universitet med tanke på ulike elementer av prosjektet vårt. Vi har delt informasjon med dem muntlig og skriftlig, og noen har fått midlertidig tilgang til noen av de digitale elementene vi har laget, for inspirasjon til eget arbeid.

Hele eller deler av prosjektgruppen har deltatt på ulike konferanser i løpet av prosjektperioden. Her har vi i samtaler med andre deltakere fra inn og utland, formidlet eget arbeid og erfaringer fra fyrtårnsprosjektet. Konferanser vi har deltatt på:

- EADTU Open and Flexible Higher Education Conference, Krakow, Polen, 23.–24. Oktober 2014,
- Norgesuniversitetets Jubileumskonferanse Digital tilstand 2014, Oslo 4.-5. november 2014,
- NOKUT konferanse om utdanningsledelse som verktøy for kvalitetsutvikling i studiene, Tromsø 12. februar 2015,
- NOKUT-konferansen om høyere utdanning 2015, Bergen 19.-20. mai 2015,
- European First Year Experience (EFYE) 2015 Conference, Bergen 15.-17. juni 2015,

- Norgesuniversitetets Høstkonferanse, Tromsø 15.-16. september 2015,
- NOKUTs seminar om fremragende utdanning, Asker 4.-5. november 2015
- Nasjonal nettverkskonferanse i universitet- og høyskolepedagogikk, Stavanger, 2.-4. mai 2016
- Læringsfestivalen 2016, Trondheim, 9.-10. mai 2016
- Norgesuniversitetets Høstkonferanse, Tromsø 27.-28. september 2016
- The Online, Open and Flexible Higher Education Conference, EADTU, Rome 19.-21. oktober 2016
- NOKUT-konferansen «Light my fire», Oslo, 1.-2. november 2016
- Læringsfestivalen 2017, Trondheim 8.-9. mai 2017
- Fyrtårnsseminaret, Tromsø 12. mai 2017

Anbefalinger fremover

Avslutningsvis i hvert punkt ovenfor har prosjektgruppa kommet med noen tanker om videreføring og anbefalinger fremover. Disse er baserte på prosjektgruppas tanker og erfaringer etter å ha arbeidet med fyrtårnsprosjektet i to år. I tillegg er tankene basert på tilbakemeldinger fra ansatte og studenter. Fra studentene har vi fått innspill gjennom de to studentmedlemmene, gjennom kontakt med JSU og andre studenter og ikke minst gjennom de tre gjennomførte QB undersøkelsene. En rapport fra funnene i de tre QB undersøkelsene finnes på nettsiden <https://result.uit.no/jurfakfyrtarn/>.

Oppsummert og i stikkordsform anbefaler vi at:

- Pedagogisk forum videreføres i de rammer vi har brukt i prosjektperioden, og at det arbeides videre for å få alle til å delta.
- Pedagogisk utviklingsarbeid fortsatt følges opp i medarbeidersamtaler og rapporteringer, gjerne med enda mer konkrete spørsmål.
- Det arbeides videre med kollegasamarbeid og andre pedagogiske og digitale utviklingsprosjekter, både som del av fakultetets generelle arbeid men også gjennom mindre konkrete utviklingsprosjekter.
- Pedagogisk ressursbank videreføres og videreutvikles med prodekan for utdanning eller en annen ansatt som pådriver/ansvarlig.
- Det digitale innføringskurset på første avdeling videreføres og utvikles, samt at det vurderes om slikt kurs også bør utvikles på andre avdelinger.
- Rekkefølgen, omfanget og innholdet i begynnerkollokvieordningen videreføres og utvikles i tråd med løpende evalueringsarbeid.
- Arbeidet med skriving på seminar, bruk av medstudentevaluering og økt tematisering av øvingsoppgaver i undervisningen videreføres, både på første avdeling og ellers på studiet.
- Bruken av mindre øvingsoppgaver på første avdeling fortsetter, samt prøves ut også på andre avdelinger.
- Ordningen med prøveeksamen på første avdeling fortsetter og at det arbeides for å tilby dette også på 2-4 avdeling.
- Det arbeides for ta i bruk ny LMS, Canvas, på en pedagogisk god måte, og herunder at fakultetet iverksetter tiltak for å legge til rette for at de ansatte tilegner seg nødvendige kunnskaper om dette.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
29.09.2017

Sak:
29/17

Budsjettinnspill for 2018 - Studieutvalget

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget ber om at det settes av følgende midler for budsjettåret 2018:

Budsjettpost	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Støtte til studentaktivitet	200 000	200 000
Kvalitetssikringsmidler	350 000	350 000
Rekruttering	265 000	265 000
Studentstipend	700 000	700 000
Studietur til Høyesterett	100 000	100 000
LLM - programmet	230 000	230 000
Totalt	1 845 000	1 845 000

Begrunnelse:

Universitetet i Tromsø utarbeidet hvert år et budsjettdokument som oversendes Kunnskapsdepartementet. I den anledning leverer fakultetene budsjettinnspill til Universitetsdirektøren. Studieutvalget vil i år, som tidligere år få mulighet til å komme med innspill til deler av fakultetets budsjett. Siden budsjettinnspillene må inngis så tidlig, er det vanskelig å gi et eksakt bilde av hvor mye midler som det anslagsvis er behov for under hver budsjettpost påfølgende budsjettår. Følgende innspill baserer seg derfor i stor grad på fjorårets budsjett, med noen mindre justeringer.

Undervisning, veiledning og sensur

Rammene for hvor mye undervisning, veiledning og sensur det skal gis på de ulike avdelingene på masterstudiet i rettsvitenskap og på LLM programmet er allerede fastsatt av fakultetsstyret gjennom studieplan og normeringssatser. Eneste endringer i dette budsjettet vil være lønnsvekst, samt den gradvise økningen av antall studenter etter tildeling av ekstra studieplasser i 2011. Når det gjelder budsjettering av utgifter til undervisning, veiledning, og sensur er dette utgifter som økonomiavdelingen i samråd med studieavdelingen tar høyde for i sitt totalbudsjett som forelegges fakultetsstyret. Vi vil derfor ikke komme nærmere inn på disse postene i budsjettsaken til studieutvalget.

Støtte til studentaktivitet

I 2016 besluttet Studieutvalget (SU SAK 13-16) at man ikke skulle gi generell driftsstøtte til studentforeninger dersom de hadde mye penger «på bok», da det ikke er anledning til å opparbeide seg egenkapital over statsøkonomien. Studieutvalget vil imidlertid være svært positive til å støtte all relevant aktivitet som kommer studentene ved fakultetet til gode, og anbefaler at det settes av tilsvarende beløp til studentaktivitet som i 2017. Aktiviteter som er støttet hittil i 2017 er: Tillitsmannsordningen i regi av JSU, reiseutgifter til Club Tromsø, Jusshjelpas fellesseminar, fadderlunsj i regi av Juristforeningen, kurs i regi av ELSA og Juristmållaget.

Kvalitetssikringsmidler

Under posten «kvalitetssikringsmidler» inngår diverse støtte til reiser, konferanser, seminarer. I tillegg kan posten anvendes til å hente inn eksterne gjesteforelesere til masterstudiet i rettsvitenskap og LLM programmet. Posten foreslås også brukt til at lektorer som ikke har, eller har et svært begrenset annuum kan søke om midler for å delta på faglige konferanser, kurs etc. Vi foreslår at posten videreføres med samme beløp som i inneværende budsjettår.

Rekruttering

Rekrutteringsarbeidet til Masterstudiet i rettsvitenskap koordineres og ledes sentralt av kommunikasjonsavdelingen (KSA). Fakultetet deltar i det sentrale rekrutteringsarbeidet både med ansatte og studenter. Vi deltar i den anledning på utvalgte utdanningsmesser, skolebesøk og arrangementer. Vi har imidlertid sett behov for å supplere det sentrale rekrutteringsarbeidet med rekrutteringsarbeid i regi av fakultetet. En del skoler tar direkte kontakt med oss for å komme på skolebesøk, i tillegg sender vi ut egne representanter til skolebesøk, særlig i landsdelen. Når det gjelder rekruttering til det engelskspråklige LLM programmet og de engelskspråklige enkeltemnene er rekrutteringsarbeidet delegert i sin helhet til fakultetet. Dette arbeidet må intensiveres de neste årene slik at vi klarer å fylle studieplassene på LLM programmet, og får opp andelen av ordinære innreisende utvekslingsstudenter. Vi anbefaler at rekrutteringspotten økes til **300 000,-** for 2018.

Studentstipend masterstudiet i rettsvitenskap

Vi foreslår at ordningen med studentstipend videreføres, og anbefaler at det settes av **kr 700 000**, til stipend for 2017. Dette er samme beløp som ble satt av for 2016. Vi mener ordningen er rekrutterende både for å få flere studenter til å skrive stor masteravhandling, samt få flere studenter til å se mulighetene for å satse på en fremtidig karriere innen juridisk forskning.

Studietur / inspirasjonstur

Fakultetet har i fire år arrangert studietur / rekrutteringstur til Høyesterett.

Erfaringsmessig ser vi at det er mange av studentene som reiser på studieturen, som søker stipend for å skrive stor avhandling. Videre ser vi også at flere av disse studentene rekrutteres til lektorstillinger og stipendiatstilling etter endt masterstudium. Vi mener derfor at disse midlene har store ringvirkninger utover å få flere studenter til å skrive stor masteravhandling og vi anbefaler at posten videreføres for 2018. Vi foreslår derfor at det settes av **kr. 100 000,-** til nevnte studietur for 2018.

LLM programmet (Master of Laws in Law of the Sea)

LLM- programmet vil i 2017 ta opp sitt tiende kull med internasjonale mastergradsstudenter. Pr d.d. er det registrert 18 studenter på kull 2017. Det har vært arrangert ekskursjon til Svalbard for LLM studentene på samtlige kull siden oppstart, og både lærere og studenter fremholder turen som verdifull både mht. sosialt og faglig læringsutbytte. I tillegg til ekskursjon til Svalbard, har det blitt satt av midler til oppstartsmøte og sosial velkomstkveld. Vi anbefaler at også dette tiltaket videreføres. Vi foreslår at det settes av **230 000,-** til LLM programmet for 2018.

Gunnar Eriksen
Prodekan for utdanning

—

Kjersti Dahle
seksjonssjef

—

kjersti.dahle@uit.no
77 64 41 92

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
29.09.2017

Sak:
30/17

Orienteringssak til SU vedrørende opptaket høsten 2017

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar orienteringen vedrørende opptaket høsten 2017 til etterretning.

Begrunnelse:

Masterstudiet i rettsvitenskap

Masterstudiet i rettsvitenskap er av Kunnskapsdepartementet tildelt 150 studieplasser for opptak hver høst. Studiet er dimensjonert for 150 studenter fordelt på fem avdelinger (studieår), totalt 750 studenter. Pr juni 2017 er 779 studenter registret på masterstudiet i rettsvitenskap. Studiet er fullt og vi besluttet dermed å ikke gjennomføre suppleringsopptak for studieåret 2017/2018.

Fakultetet har gjennom mange år gitt flere tilbud om studieplass enn antall studieplasser skulle tilsi (overbooking). Dette fordi det viser seg at svært mange studenter endrer planer fra tilbud om plass blir gitt den 20. juli og frem mot semesterstart 15. august. Slik ser tallene ut for opptaket 2017:

Tilbudt plass:	290 (290)
Takket ja til plass:	218 (244)
Registrert ved semesterstart:	188 (212) (Av disse er 6 i permisjon i påvente av at kull 2016 når rett avdeling for innpass. Disse studentene har en eller flere avdelinger fra andre studiesteder og ønsker innpass på rett avdeling hos oss.)

Fjorårets tall er satt inn i parentes for sammenligning.

237 er pr. dags dato registrert på avdelingen. Vi ser at avdelingen har fått et tilfang av studenter som er flyttet ned fra kull 2016. Dette inkluderer studenter som er blitt faglig forsinket og/eller har hatt permisjon i fjor.

Master of Laws in Law of the Sea

Studieprogrammet Master of Laws in Law of the Sea er dimensjonert for 15-20 studenter.

Oversikt opptak 2017/2018:

Antall søkere: **78**

Tilbudt plass: **35**

Takket ja: **25**

Møtt: **17**

Innvilget utsatt opptak med oppstart høst 2018: **2**

Totalt antall studenter kull 2017: **18** (inkludert 1 student fra opptaket 2016/2017, som fikk innvilget søknad om utsatt oppstart)

Kjersti Dahle

Studiesjef

—

Kjersti.dahle@uit.no

77 64 41 92

Maren Charlotte Bø

førstekonsulent

—

sunniva.s.alvestad@uit.no

77 64 57 82 41 94

Saksbehandler: Sunniva Solheim Alvestad

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
29.09.2017

Sak:
32/17

Søknad om økonomisk støtte til rettshjelpstiltakenes fellesseminar 2017

Innstilling til vedtak:

Rettshjelpstiltakenes fellesseminar 2017 gis kr 15 000,- i økonomisk støtte.

Begrunnelse:

Jussformidlingen i Bergen har på vegne av Rettshjelpstiltakene søkt om økonomisk støtte til Rettshjelpstiltakenes fellesseminar 2017. Det er et samarbeid mellom de fem rettshjelpstiltakene JussBuss, JURK, Jussformidlingen i Bergen, Jusshjelpa i Nord-Norge og Jusshjelpa i Midt-Norge. Hvert år arrangerer de fellesseminar for sine ansatte med mål om å styrke den faglig kompetansen.

Årets seminar er planlagt 16.-18. oktober 2017. Temaet er sosial dumping. Formålet er å belyse utenlandske arbeidstakers rettigheter, og hvordan de blir fulgt opp i praksis.

Søknaden angir ikke et konkret beløp som det søkes om, men det vises til at man tidligere år har fått støtte i størrelsesorden mellom kr 5000,- og kr 20 000,-

Studieutvalgets budsjettpost «studentaktivitet» har en øver budsjetttramme på kr 200 000,-. Så langt i år er kr 176 687,- allerede benyttet. Dersom søknaden innvilges med kr 15 000,- i støtte vil det stå igjen kr 8 313,- på budsjettposten, og dette bør være tilstrekkelig for årets siste måneder. Særlig bemerkes at støtten til studentorganisasjonene allerede er vedtatt og utbetalt, og denne er en vesentlig del av denne budsjettposten. På denne bakgrunn anbefales det at rettshjelpstiltakenes fellesseminar støttes med kr 15 000,-.

Kjersti Dahle
studiesjef

Maren Charlotte Bø
førstekonsulent

Saksbehandler:
Ole Martin Loe, rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

1 Søknad om økonomisk støtte til rettshjelpstiltakenes fellesseminar 2017

Juridisk fakultet i Tromsø
postmottak@jus.uit.no

Vår ref: CD
Vår dato: 12.06.2017

Søknad om økonomisk støtte til fellesseminaret 2017

Jussformidlingen arrangerer på vegne av de fem rettshjelptiltakene et fellesseminar fra 16.-18. oktober 2017. Vi ønsker med dette å søke om økonomisk støtte til å avholde seminaret. Søknaden inneholder en oversikt over seminarets formål og tema, deretter litt generell informasjon om tiltakenes arbeid, og videre et foreløpig budsjett for seminaret. Gjennomføringen av seminaret er avhengig av eksterne finansiering.

Seminarets formål

Som ledd i arbeidet med å styrke den faglige kompetansen i rettshjelptiltakene, arrangeres det årlig et fagseminar for rettshjelptiltakene i fellesskap. Der vil vi utveksle verdifulle erfaringer på de fagområdene vi arbeider med. Til seminaret hentes det dessuten inn eksterne foredragsholdere, avholdes workshops og lignende. Seminaret muliggjør en bred kompetanseheving og kontinuerlig evaluering av rettshjelptiltakenes arbeid.

Seminarets program

Årets fellesseminar arrangeres av Jussformidlingen i Bergen og vil gå fra mandag 16. til onsdag 18. oktober 2017. Den første dagen vil vi bruke til ankomst, registrering og ulike presentasjoner, samt et foredrag. Den andre dagen vil gå med til foredrag med eksterne foredragsholdere, samt utveksling av erfaring og gruppearbeid. Den tredje dagen vil gå med til eksterne foredrag, evaluering og avreise.

Årets tema for seminaret vil være sosial dumping. Formålet med årets tema er å belyse utenlandske arbeidstakers rettigheter, og hvordan disse blir fulgt opp i praksis. I følge Arbeidstilsynets rapport fra 2015, «Erfaringer fra Arbeidstilsynets tilsyn mot sosial dumping», er sosial dumping et stort og vedvarende problem i norsk arbeidsliv.

Vi ser også gjennom vårt arbeid at utenlandske arbeidstakere er en særlig utsatt gruppe. Det er ofte andre rettigheter knyttet til arbeidsforholdet, eksempelvis oppholdstillatelse. Utenlandske arbeidstakere setter derfor mye på spill ved eksempelvis å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsforholdet. Sakene er derfor ofte veldig komplekse og vi ønsker derfor å ha fokus på dette under årets fellesseminar for å øke saksbehandlernes kompetanse på dette området.

Om studentrettshjelpstiltakene

Studentrettshjelpstiltakene består av JussBuss og Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) i Oslo, Jusshjelpa i Midt-Norge, Jusshjelpa i Nord-Norge og Jussformidlingen i Bergen. Tiltakenes formål er ulikt utformet. Felles for vårt arbeid er imidlertid at vi arbeider for å bedre og sikre rettsstillingen for ressursvake grupper i samfunnet. Dette gjør vi gjennom å yte gratis juridisk bistand, arbeide rettspolitisk og rettsopplysende, samt gjennom forskning og utredninger. Tiltakene utgjør dessuten et utdanningstilbud til jusstudentene.

Til sammen er ca. 120 studenter til en hver tid sysselsatt i rettshjelpstiltakene. Rundt halvparten av arbeidet som nedlegges er gratisarbeid. Totalt mottar rettshjelpstiltakene ca. 20 000 henvendelser årlig. I de fleste henvendelser gir tiltakene juridisk veiledning om klientenes rettsstilling, men vi opptrer også i stor grad som partsrepresentant.

Studentrettshjelpstiltakene er lokalisert i henholdsvis Oslo, Trondheim, Tromsø og Bergen, og vi utfyller dermed hverandre i å representere et lavterskeltilbud for mennesker fra hele landet som har juridiske problemer. Vår erfaring er at svært mange saker får sin løsning etter informasjon eller bistand fra oss. Dette bidrar til et lavere konfliktnivå.

Studentrettshjelpstiltakene har spesialisert seg på rettsområder som ikke er prioriterte i rettshjelpsloven, og forsøker derfor å utfylle tomrommene i det offentlige rettshjelpstilbudet. Det tilbudet tiltakene yter er derfor vært viktig for rettsikkerheten til mennesker som ikke har råd til advokat, og som faller utenfor de offentlige støtteordningene.

Rettshjelpstiltakenes drift baserer seg i hovedsak på økonomisk støtte fra Justis- og beredskapsdepartementet, universitetet og studentorganisasjoner, kommuner og fylkeskommuner som bidrar med økonomiske tilskudd.

Finansiering

Rettshjelpstiltakene vil delta med i overkant av 100 medarbeidere, og seminaret vil vare i 3 dager. Det er forutsatt at rettshjelpstiltakene betaler en egenandel som vil variere mellom 25 000,- til 35 000,- alt etter størrelsen på tiltaket. Seminaret vil fortrinnsvis bli forsøkt lagt til Vestlandet, men noen endelig avgjørelse hva kommer til geografisk plassering av seminaret er enda ikke fattet.

Fellesseminaret er ment å skulle finansieres med støtte fra eksterne bidragsytere. Vi har derfor søkt om støtte for gjennomføringen av seminaret fra departementet, universiteter, ulike stiftelser og advokatkontor. Søknaden er basert på et foreløpig budsjett over forventede utgifter. Samtlige bidragsytere vil få en detaljert oppdatering med endelig budsjett og program innen 15. august 2017.

Budsjettet for fellesseminaret høsten 2017 bygger på budsjett og regnskap for fellesseminaret som ble avholdt høsten 2016 i regi av Jusshjelpa-Nord Norge.

Budsjett

I etterkant av seminaret vil det bli utarbeidet en rapport for å sikre at våre bidragsytere får en tilfredsstillende tilbakemelding på hvordan deres økonomiske bidrag har blitt disponert. Rapporten vil også være nødvendig for en videreføring av det arbeidet som planlegges utført etter seminaret, og vil sikre at nye saksbehandlere kan nyttiggjøre seg de erfaringer som blir gjort.

Ettersom vi er avhengige av eksterne bidrag for å kunne avvikle seminaret, venter vi med å inngå bindende avtaler med forelesere, hoteller og lignende til finansieringen av seminaret er på plass. I den forbindelse ber vi om respons på vår henvendelse innen 1. juli 2017.

Vi setter stor pris på alle økonomiske bidrag. Vi har tidligere år fått støtte i størrelsesordenen mellom kr 5000,- og kr 20 000,-.

På denne bakgrunn søker vi om økonomisk støtte til fellesseminaret 2017.

Eventuell støtte godskrives konto 3624.61.97681. Overføringen merkes med «sted 351100 og prosjekt 000 000».

Eventuelle spørsmål kan rettes undertegnede per e-post eller telefon.

Vennlig hilsen

Camilla Dale
Seminargruppen

Tlf: 55589601 // 92602644
cd@jussformidlingen.no

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
29.09.2017

Sak:
37/17

Forslag til pensumendring i JUR-0500 Examen facultatum - 1. avdeling

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tilrår at pensum på 1. avdeling i JUR-0500 Examen facultatum jusvariant endres på følgende måte:

Fra

- Jan F. Bernt, Synne S. Mæhle, "Rett, samfunn og demokrati", 2007 - Hele boka med unntak av kap. 6, kap. 18, kap. 20, kap. 21 og kap. 23.
- Jens E. Skoghøy, "Bruk av rettsavgjørelser ved lovtolking og annen rettsanvendelse", i Nybrott og odling – festskrift til Nils Nygaard – 2002.
- Erik Boe, "Innføring i Juss – Juridisk tenkning og rettskildelære", 3. utgave, 2010, Kap. 14.2, 14.3, 14.4, 14.6 og 14.7

Til

- Synne S. Mæhle, Ragna Aarli, «Fra lov til rett», 2017 – Hele boka med unntak av kap. 1, kap. 12 og kap. 13.
- Jens E. Skoghøy, "Bruk av rettsavgjørelser ved lovtolking og annen rettsanvendelse", i Nybrott og odling – festskrift til Nils Nygaard – 2002.

Begrunnelse:

Avdelingsleder for 1. avdeling Kristine Korsnes har lagt fram et forslag om endring i pensum på 1. avdeling, på bakgrunn av hennes kjennskap til faget som underviser og avdelingsleder. Hennes begrunnelse er som følger:

Dagens pensum i ex.fac fremkommer av fagplanen som er vedlagt. Det bygger i hovedsak på hovedboka av Bernt/Mæhle der ca. 261 s er pensum i dag. Etter omleggingen av ex.fac faget for noen år siden hvor juridisk metode ble viet en større plass, ble hovedboka supplert med underkapitler i innføringsboka til Boe for å styrke dette fokuset (ca. 68 s. unntatt petit, kontrolloppgaver o.l.). I tillegg er en artikkel av J. E.A. Skoghøy pensum (ca. 20 s.). Denne omhandler bruk av rettspraksis i rettslig argumentasjon.

Bernt og Mæhles bok vil ikke bli oppdatert flere ganger, og dette utgjør hovedbegrunnelsen for at det foreslås nytt pensum. Mæhle har utviklet en ny lærebok i faget sammen med Ragna Aarli, som er ment som en videreutvikling av Bernt/Mæhles tidligere bok.

I Mæhle og Aarlis bok, er juridisk metode viet større plass. Mitt forslag går ut på at den nye boka vedtas som nytt pensum i ex.fac. Med det økte fokuset på juridisk metode, mener jeg det ikke lengere er behov for å supplere boka med Boe som pensum. Jeg foreslår derfor at Boe tas ut av pensum. Skoghøys artikkel er noen år gammel, og viser bla til den tidligere tvml, fremfor tvl. Dette er imidlertid ikke til hinder for at innholdet er like aktuelt. Etter min mening har artikkelen en slik praktisk tilnærming til bruk av rettsavgjørelser, at den fortsatt bør være pensum på 1. avd.

Total utgjør Mæhle og Aarlis bok 411 sider, sett bort fra innholdsfortegnelse og register, men inkl. petit og kontrolloppgaver. Dette innebærer at det av hensyn til studiepoengnormering må gjøres noen kutt.

Jeg foreslår at kap 1 «Opptakt» som gir en innføring i boka, ikke inkluderes i pensum (ca. 9 s.). Jeg foreslår videre at kapittel 13 om rett og moral ikke gjøres til en del av pensum (16 s.). Dette vil tematisk være i samsvar med dagens pensum, hvor Bernt/Mæhles kapittel om rett og moral ikke er omfattet.

I Bernt/Mæhles bok er kap. 6 om «Den internasjonale rettsordenen – folkeretten som rettssystem», ikke pensum (ca. 10 s.), mens kap. 13 om «Folkerettsregler og andre lands rett som rettsgrunnlag» (ca. 12 s) er pensum. Den nye boka til Mæhle/Aarli har ingen tilsvarende oppdeling, men inneholder et kap 6 om «Internasjonale perspektiver» (ca.38,5 s. Se også den vedlagte innholdsfortegnelsen).

Forfatterne skriver selv om kapittelet:

«I kapittel 6 setter vi søkelyset på rettens internasjonale sider for å gi kunnskap om og forståelse av «hvordan internasjonal rett får virkning i Norge». Kapitlet knytter sammen en rekke av trådene som er lagt ut i de tidligere kapitlene i del 1. Internasjonal orientering kan for eksempel betraktes som en nåtidig forventning til rettsstaten. Dessuten viser vi i dette kapitlet at spørsmålet om «hvordan retten blir til og endres», i dag har fått et trekk som går ut over nasjonalstatens grenser, en «transnasjonal» dimensjon, der vi særlig fremhever at rettspraksis fra internasjonale domstoler kontinuerlig bidrar til å videreutvikle norsk rett.»

Etter min mening bør hele dette kapittelet være pensum. Det vil gjøre læreboka mer up to date mht betydningen av internasjonale kilder for norsk rett, enn situasjonen var da Bernt/Mæhles bok kom ut i 2007.

Slik jeg ser det gjør innholdet i dette kapittelet det ikke nødvendig med noen endring av fagplanen, jf. det eksisterende innholdet av faget. Jeg vil imidlertid anse det som en fordel om betydningen av internasjonal rett i større grad synliggjøres også i fagplanen. Akkurat dette kan imidlertid avventes behandlet til SU er samlet igjen til høsten, og er ikke nødvendig å vurdere på fullmakt. En mulig formulering kan for eksempel være: «god kunnskap om hvordan internasjonal rett påvirker norsk rett», men dette kan vi altså komme tilbake til.

Kapittel 12 (ca. 21,5 s.) er nytt i Mæhle/Aarlis bok. Forfatterne beskriver selv kapittelet slik: «Kapittel 12 handler om rettens rammer for faktumfastsettelse. På universitetet møter studentene som nevnt sjelden utfordringene med å skulle avklare hvilket faktum som kan legges til grunn. Siden dette ofte er et sentralt og krevende ledd i arbeidet med å besvare rettsspørsmål i det praktiske liv, har vi valgt å lage et eget kapittel som viser hvilke rettslige rammer som gjelder for avklaring

av faktum, selv om dette ikke regnes som en del av juridisk metode. Kapitlet skal gi kunnskap om og forståelse av «hvilken rolle faktum spiller i rettslig argumentasjon».

Kapitlet har ingen parallell i det eksisterende pensum. Jeg synes kapitlet er interessant og også nyskapende som del av en innføringsbok i juridisk metode. Likevel vil jeg foreslå at dette kapitlet ikke omfattes av pensum. Begrunnelsen bygger i hovedsak på sidetallsbegrensningen, men også det at jeg frykter det kan bli for mye for de helt ferske studentene om de skal gape over disse begrepene og reglene samtidig som de skal lære juridisk metode for første gang. Det kan være rom for å revurdere dette etter at vi har fått prøvd ut den nye læreboka i undervisningen i høst, men det får vi i tilfelle komme tilbake til.

Vedlagt saksfremlegget ligger begrunnelsen og innholdsfortegnelsen for boken foreslått som pensum.

Kjersti Dahle
studiesjef

—

Maren Charlotte Bø
førstekonsulent

—

Saksbehandler: Sunniva Solheim Alvestad

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

1 Forslag til pensumendring i ex.fac og innholdsfortegnelse nytt pensum

Vedtatt på fullmakt

Tromsø, 26/6-2017

Prodekan for utdanning Gunnar Eriksen

Forslag til pensumendring i ex.fac

Pensumforslaget er fremsatt på bakgrunn av min kjennskap til faget som underviser og avdelingsleder.

Bakgrunnen for at forslaget kommer sent, er at den foreslåtte nye læreboka ikke er klar før til studiestart. Jeg har imidlertid fått tilsendt og har lest prøveutgaven som ble utgitt i fjor, og for noen dager siden, en pdf-utgave av den endrede og endelige versjonen etter at den har vært gjennom første korrekturlesing. Pensumforslaget bygger på denne utgaven.

Dagens pensum i ex.fac fremkommer av fagplanen som er vedlagt. Det bygger i hovedsak på hovedboka av Bernt/Mæhle der ca. 261 s er pensum i dag. Etter omleggingen av ex.fac faget for noen år siden hvor juridisk metode ble viet en større plass, ble hovedboka supplert med underkapitler i innføringsboka til Boe for å styrke dette fokuset (ca. 68 s. unntatt petit, kontrolloppgaver o.l.). I tillegg er en artikkel av J. E.A. Skoghøy pensum (ca. 20 s.). Denne omhandler bruk av rettspraksis i rettslig argumentasjon.

Bernt og Mæhles bok vil ikke bli oppdatert flere ganger, og dette utgjør hovedbegrunnelsen for at det foreslås nytt pensum. Mæhle har utviklet en ny lærebok i faget sammen med Ragna Aarli, som er ment som en videreutvikling av Bernt/Mæhles tidligere bok.

I Mæhle og Aarlis bok, er juridisk metode viet større plass. Mitt forslag går ut på at den nye boka vedtas som nytt pensum i ex.fac. Med det økte fokuset på juridisk metode, mener jeg det ikke lengere er behov for å supplere boka med Boe som pensum. Jeg foreslår derfor at Boe tas ut av pensum. Skoghøys artikkel er noen år gammel, og viser bla til den tidligere tvml, fremfor tvl. Dette er imidlertid ikke til hinder for at innholdet er like aktuelt. Etter min mening har artikkelen en slik praktisk tilnærming til bruk av rettsavgjørelser, at den fortsatt bør være pensum på 1. avd.

Totalt utgjør Mæhle og Aarlis bok 411 sider, sett bort fra innholdsfortegnelse og register, men inkl. petit og kontrolloppgaver. Dette innebærer at det av hensyn til studiepoengnormering må gjøres noen kutt.

Jeg foreslår at kap 1 «Opptakt» som gir en innføring i boka, ikke inkluderes i pensum (ca. 9 s.).

Jeg foreslår videre at kapittel 13 om rett og moral ikke gjøres til en del av pensum (16 s.). Dette vil tematisk være i samsvar med dagens pensum, hvor Bernt/Mæhles kapittel om rett og moral ikke er omfattet.

I Bernt/Mæhles bok er kap. 6 om «Den internasjonale rettsordenen – folkeretten som rettssystem», ikke pensum (ca. 10 s.), mens kap. 13 om «Folkerettsregler og andre lands rett som rettsgrunnlag» (ca. 12 s) er pensum. Den nye boka til Mæhle/Aarli har ingen tilsvarende oppdeling, men inneholder et kap 6 om «Internasjonale perspektiver» (ca.38,5 s. Se også den vedlagte innholdsfortegnelsen). Forfatterne skriver selv om kapittelet:

«I kapittel 6 setter vi søkelyset på rettens internasjonale sider for å gi kunnskap om og forståelse av «hvordan internasjonal rett får virkning i Norge». Kapitlet knytter sammen en rekke av trådene som er lagt ut i de tidligere kapitlene i del 1. Internasjonal orientering kan for eksempel betraktes som en nåtidig forventning til rettsstaten. Dessuten viser vi i dette kapitlet at spørsmålet om «hvordan retten blir til og endres», i dag har fått et trekk som går ut over nasjonalstatens grenser, en «transnasjonal»

dimensjon, der vi særlig fremhever at rettspraksis fra internasjonale domstoler kontinuerlig bidrar til å videreutvikle norsk rett.»

Etter min mening bør hele dette kapittelet være pensum. Det vil gjøre læreboka mer up to date mht betydningen av internasjonale kilder for norsk rett, enn situasjonen var da Bernt/Mæhles bok kom ut i 2007.

Slik jeg ser det gjør innholdet i dette kapittelet det ikke nødvendig med noen endring av fagplanen, jf. det eksisterende innholdet av faget. Jeg vil imidlertid anse det som en fordel om betydningen av internasjonal rett i større grad synliggjøres også i fagplanen. Akkurat dette kan imidlertid avventes behandlet til SU er samlet igjen til høsten, og er ikke nødvendig å vurdere på fullmakt. En mulig formulering kan for eksempel være: «god kunnskap om hvordan internasjonal rett påvirker norsk rett», men dette kan vi altså komme tilbake til.

Kapittel 12 (ca. 21,5 s.) er nytt i Mæhle/Aarlis bok. Forfatterne beskriver selv kapittelet slik:

«Kapittel 12 handler om rettens rammer for faktumfastsettelse. På universitetet møter studentene som nevnt sjelden utfordringene med å skulle avklare hvilket faktum som kan legges til grunn. Siden dette ofte er et sentralt og krevende ledd i arbeidet med å besvare rettsspørsmål i det praktiske liv, har vi valgt å lage et eget kapittel som viser hvilke rettslige rammer som gjelder for avklaring av faktum, selv om dette ikke regnes som en del av juridisk metode. Kapitlet skal gi kunnskap om og forståelse av «hvilken rolle faktum spiller i rettslig argumentasjon».

Kapittelet har ingen parallell i det eksisterende pensum. Jeg synes kapittelet er interessant og også nyskapende som del av en innføringsbok i juridisk metode. Likevel vil jeg foreslå at dette kapittelet ikke omfattes av pensum. Begrunnelsen bygger i hovedsak på sidetallsbegrensningen, men også det at jeg frykter det kan bli for mye for de helt ferske studentene om de skal gape over disse begrepene og reglene samtidig som de skal lære juridisk metode for første gang. Det kan være rom for å revurdere dette etter at vi har fått prøvd ut den nye læreboka i undervisningen i høst, men det får vi i tilfelle komme tilbake til.

Oppsummert forslår jeg hele boka som pensum, med unntak av kap. 1, 12 og 13, samt petit og kontrolloppgaver. I tillegg at Skoghøys artikkel videreføres. Totalt vil pensum da utgjøre ca. 330,5 s.

Kristine Helen Korsnes

23.06.17

Velkommen til Det juridiske fakultet

 (/utskrift?p_document_id=421529)

Fagbeskrivelse med pensum 1. avdeling

Vedtatt av fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet den 11.06.03 (JF 49-03) jf. studieplan for mastergrad i rettsvitenskap pkt 7 (Vedtatt 11.06.03 av styret for Det juridiske fakultet med hjemmel i § 4 i forskrift 20.06.03 for studier ved Universitetet i Tromsø). Sist endret av Studieutvalget 28.3.12 (sak SU 21-12), 19.7.12 (sak SU 45-12), 25.06.2014 (sak SU 27-14), 2.11.15 og 9.6.16 (sak SU 24-16)

Første avdeling utgjør første året på masterstudiet i rettsvitenskap. Avdelingen består av ex fac (10 studiepoeng) og innføring i rettsstudiet (40 studiepoeng). I løpet av første semester tar studentene også Eksamen Filosoficum (10 studiepoeng). Ex fac avsluttes med en skriftlig skoleeksamen på slutten av første semester. Innføring i rettsstudiet avsluttes med skriftlig og muntlig skoleeksamen på slutten av vårsemesteret.

Examen facultatum (Ex.Fac.) – 10 studiepoeng

1) Faglig innhold

Faget er et perspektivfag som skal gi en første innføring i juridisk metode samt en innføring i organiseringen av og verdigrunnlaget for det norske rettssystemet. Faget gir videre en innføring i samspillet mellom rett og samfunn.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått første avdeling har studenten:

- god kunnskap om de sentrale institusjonene i det norske rettssystemet
- god kunnskap om de grunnleggende prinsipper og det sentrale verdigrunnlaget for rettsstaten
- god kunnskap om hvordan retten fungerer i et samfunn og om samspillet mellom rett og samfunn
- god kunnskap om hvorfor og hva det betyr at retten må ha legitimitet
- god kunnskap om grunnleggende juridisk metode og om prosessen fra rettsgrunnlag til rettsregel. Herunder til hvilke argumenter (rettsgrunnlag) som kan inngå i prosessen og hvilke regler (rettskildeprinsipper) som styrer anvendelsen av disse fram mot standpunkttaking til hva som er gjeldende rett

Ferdigheter

Etter bestått første avdeling kan studenten:

- redegjøre for de sentrale institusjonene i det norske rettssystemet og for rettsstatens grunnleggende prinsipper og verdigrunnlag
- forklare hvordan retten fungerer i samfunnet og diskutere forholdet mellom rett og samfunn
- drøfte problemstillinger knyttet til rettens legitimitet og til rettsutvikling
- redegjøre for grunnleggende juridisk metode og prosessen fra rettsgrunnlag til rettsregel
- identifisere rettslige spørsmål og anvende juridisk metode for å komme frem til en rettsregel og et resultat

3) Pensum

- Jan F. Bernt, Synne S. Mæhle, "Rett, samfunn og demokrati", 2007 - Hele boka med unntak av kap. 6, kap. 18, kap. 20, kap. 21 og kap. 23.
- Jens E. Skoghøy, "Bruk av rettsavgjørelser ved lovtolkning og annen rettsanvendelse", i Nybrott og odling – festschrift til Nils Nygaard – 2002.
- Erik Boe, "Innføring i Juss – Juridisk tenkning og rettskildelære", 3. utgave, 2010, Kap. 14.2, 14.3, 14.4, 14.6 og 14.7.

(NB - kapitlene i boken til Boe får kjøpt i kompendium på Akademisk Kvarter)

Innføring i rettsstudiet – 40 studiepoeng

Faget innføring i rettsstudiet inneholder en kombinasjon av offentligrettslige og privatrettslige fag i tillegg til et innføringskurs i folkerett. Offentlig rett betegner de rettsregler som hovedsakelig regulerer statens virksomhet, forholdet mellom de ulike statlige organer og forholdet mellom statlige organer og private. På 1. avdeling er offentlig rett representert med faget statsrett (12 sp). Privatrett handler om den delen av jussen som i hovedsak regulerer rettsforholdet mellom private. På 1. avdeling er privatretten inndelt i fagene familie- og arverett (10 sp.) og avtalerett (10 sp.). Folkerett omhandler rettsreglene som regulerer forholdet mellom statene og mellom statene og andre internasjonale aktører.

Statsrett (12 sp.)

1) Faglig innhold

Faget omfatter grunntrekkene i norsk forfatningshistorie fra 1814, herunder hvordan viktige prinsipper kommer til uttrykk i Grunnloven og er utviklet i konstitusjonell sedvanerett. Faget omhandler videre statsmaktens organisering og kompetanse, herunder Stortingets lovgivning, Regjeringens forvaltning og Kongens stilling samt Høyesteretts og Riksrettens dømmende myndighet. Forholdet mellom statsorganene, herunder det parlamentariske system, delegasjon av lovgivningsmyndighet og domstolenes prøvningsrett av lover og forvaltningsvedtak, omhandles også. Det gis videre en oversikt over reglene om borgernes stemmerett, valgsystemet og reglene om statsterritoriet. Domstolenes uavhengige stilling, reglene om utenriksstyre og traktatavslutning i Grunnloven § 115 og reglene om forfatningsendringer behandles også. Faget innbefatter også individets vern etter de statsrettslige regler, først og fremst reglene om ytringsfrihet, religionsfrihet, vernet om den private eiendomsrett, forbudet mot tilbakevirkende lover og legalitetsprinsippet.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått første avdeling har studenten:

- god kunnskap om lovgivningsprosessen, forvaltningens myndighet og domstolenes rolle, med særlig vekt på Høyesterett
- god kunnskap om forbudet mot tilbakevirkende lover og vernet om den private eiendomsrett
- kunnskap om legalitetsprinsippet og ytringsfriheten

- kunnskap om sentrale hendelser i norsk forfatningshistorie
- kunnskap om sammenhengene mellom statsrett og folkerett
- kunnskap om maktfordelingens grunnlag, statsmaktens organisering og riksretten
- kunnskap om Stortingets instruksjonsrett og parlamentarismen
- kunnskap om kongens stilling

Ferdigheter

Etter bestått første avdeling kan studentene:

- identifisere og løse statsrettslige problemstillinger av praktisk og teoretisk art
- anvende den juridiske metode for å løse statsrettslige problemstillinger
- identifisere og analysere sammenhenger mellom statsrett og folkerett

3) Pensum:

- Eivind Smith «Konstitusjonelt demokrati», 3. utg. 2015,
- Andenæs/Fliflet «Statsforfatningen i Norge» kap. 6-10.

Familie- og arverett (10 sp.)

1) Faglig innhold

Familie- og arverett handler om rettsreglene som regulerer forholdet mellom personer i familieforhold og reglene om fordeling av formue etter dødsfall. Familierett omfatter ekteskapsrett, samboerrett og barnerett, og utgjør samlet to tredeler av faget.

Ekteskapsretten omfatter de økonomiske rettsvirkninger av ekteskapet, både under samlivet og ved samlivsbrudd eller død, jf ekteskapsloven del II, samt del III om bidragsplikt. Dette omfatter regler om eierforhold, råderett, underholdsplikt og ansvar for gjeld. Videre omfattes reglene om ektefellers formuesforhold, dvs lovens regler om det verdimessige oppgjøret og om rett til å overta tidligere felles bolig ved samlivsbrudd eller død, og om ektefellenes adgang til i ektepakt å forhåndsavtale den verdimessige deling. Ektepakter om verdideling ved død ses i sammenheng med arverettslige regler. De formelle regler om ekteskapets inngåelse og oppløsning i ekteskapsloven del I behandles ikke.

Samboerretten gir en oversikt over ulovfestede regler om eierforhold, råderett og gjeldsforhold mellom samboere, og om lovens regler om rett til tidligere felles bolig ved samlivsbrudd eller død. I mangel av lovregler står samboeravtaler om oppgjøret ved samlivsbrudd og/eller død sentralt. Sistnevnte ses i sammenheng med arverettslige regler, herunder nye regler om samboeres legalarverettigheter.

Barneretten omhandler barns rettsstilling. På første avdeling er det rettsforholdet mellom barn og foreldre som er tema. Faget omfatter reglene om hvem som, i rettslig forstand, regnes som mor, far og medmor til et barn. Videre blir reglene om foreldreansvar behandlet. Her inngår både hvem som innehar foreldreansvaret og hva dette innebærer av rettigheter og forpliktelser. Reglene for fastsettelse av hvor barnet skal ha sitt faste bosted behandles også. Tilsvarende gjelder reglene om samværsrettens innhold og omfang, samt reglene om vergemål og forsørgelse. Barnevernets subsidiære ansvar inngår ikke som en del av faget da dette behandles i den spesielle delen av forvaltningsretten på andre avdeling.

Arveretten omhandler regler om hvordan verdiene etter en avdød fordeles mellom de som etter lovens arvegangsregler eller avdødes testament er utpekt som arvinger, samt om retten til uskifte som for gjenlevende ektefelle eller samboer. Arverettsreglene skal ses i sammenheng med hva samboere eller ektefeller gyldig kan bestemme om skifteoppgjøret når en av dem dør.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått første avdeling har studenten:

- god kunnskap om hvilke særlige regler som gjelder for ektefellers og samboeres eierforhold, råderett og ansvar for gjeld
- god kunnskap om ektefellers underholdsplikt og reglene for verdeling ved samlivsbrudd eller død
- god kunnskap om en ektefelles eller samboers rett til å overta tidligere felles bolig ved samlivsbrudd eller død
- god kunnskap om hva ektefeller og samboere kan forhåndsavtale om oppgjøret ved samlivsbrudd eller død
- god kunnskap om foreldreansvar, reglene om barnets bosted og om samværsrett når foreldrene ikke bor på sammen bosted
- kunnskap om etablering av foreldreskap, vergemål og forsørgelse av barn
- god kunnskap om lovens regler om fordeling av arv, og om hva og hvordan arvelater selv kan gi bestemmelser om utvelgelse av arvinger, fordeling av verdier eller rett til eiendeler
- kunnskap om reglene for ektefellebidrag
- kunnskap om hvilke disposisjoner som anses som testamentariske. (Grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner)
- kunnskap om gjenlevende ektefelles eller samboers rett til å overta førstavdødes formue uskiftet, om gjenlevendes rådighet over uskifteboet og om delingen ved skifte av uskifteboet

Ferdigheter

Etter bestått første avdeling kan studenten:

- identifisere og løse de problemstillinger som oppstår når et ekteskap eller samboerskap opphører ved samlivsbrudd eller død
- redegjøre for alternativer for hva ektefeller eller samboere kan forhåndsavtale om oppgjøre ved samlivsbrudd eller død
- identifisere og analysere problemstillinger som oppstår når barnet ikke bor fast sammen med begge foreldre, herunder sammenhengen mellom reglene og betydningen av det overordnede hensyn til barnets beste
- anvende de grunnleggende arverettslige regler om fordeling av arv etter lov eller testament
- redegjøre for alternativer for hva en arvelater i ulike livssituasjoner gyldig kan fastsette om arveoppgjøret etter seg

3) Pensum

- Peter Lødrup og Tone Sverdrup, Familieretten (8. utgave 2016), hele boken med unntak av § 1 - 6, § 8 VII-VIII, § 9 V, § 12 V-VI, § 14 III, §17 VIII, § 18 IV-V, § 20 V og §§ 25-26, samt §§ 29, 30, 31, 32 og 33. Petitavsnitt er ikke pensum.
- Lena R. L. Bendiksen og Trude Haugli, Sentrale emner i Barneretten 2. utg. 2015, kapittel 1, 2 og 3 i del I, og hele del II.
- Peter Lødrup, Arverett, (6. utgave 2012), Pkt 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1.1 – 4.1.4, 4.2, 4.4, 5.4.1-5.4.2, 5.5.1-5.5.2, 5.6, 5.7.1, 5.7.2.1, 5.8, 5.9, 6.1, 7.2, 8.1.1-8.1.2, 8.5.1, kap 9 og kap 10. Kompressavsnitt er ikke pensum.

Avtalerett (10. sp.)

1) Faglig innhold

Avtaleretten deles inn i tre hovedemner, inngåelse av avtaler, tolking av avtaler og reglene om ugyldige avtaler. Reglene om inngåelse av avtaler omfatter fremstilling av hva som menes med et dispositivt utsagn og om hva som skal til for at bindende avtaler er inngått, samt hvordan avtaler kan inngås gjennom fullmakt. I delen som omhandler avtaletolkning behandles først de ulike grunnprinsipper for tolking av dispositive utsagn, og deretter ulike tolkingsregler og tolkningsmomenter. I den delen som omhandler ugyldige avtaler behandles innholdsmangler, habilitetsmangler, tvang, svik og lignende ugyldighetsgrunner. Videre behandles reglene om tilsidesettelse eller endring av urimelige avtaler og avtaler det vil stride mot redelighet eller god tro å gjøre gjeldende.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått 1. avdeling har studenten:

- god kunnskap om hvordan avtaler inngås
- god kunnskap om tolkning og utfylling av avtaler
- god kunnskap om sentrale ugyldighetsregler
- god kunnskap om lemping av avtaler
- god kunnskap om representasjon, herunder ulike fullmaktstyper
- kunnskap om hovedprinsipper og utviklingstrekk i kontraktsretten

Ferdigheter

Etter bestått 1. avdeling kan studenten:

- identifisere og løse teoretiske og praktiske avtalerettslige problemstillinger
- formulere og formidle kunnskaper om avtalerettslige problemstillinger
- identifisere og formulere verdipremisser som får betydning ved fortolkning av avtalerettslige regler

3) Pensum:

- Johan Giertsen, Avtaler, 3. utgave, 2014.

Folkerett (8 sp.)

1) Faglig innhold

Tradisjonelt regulerer folkeretten forholdet mellom statene. I tillegg omfatter moderne folkerett også rettsforholdene for internasjonale organisasjoner, menneskerettigheter og internasjonal strafferett. Sentrale temaer i faget folkerett på 1. avdeling er begrensningene i statenes rett til å intervenere og bruke makt overfor andre stater, reglene om statenes territorium og representasjon, reglene om folkerettslig rettsbrudd og ansvar og regler som omhandler fredelig tvisteløsning. Faget omfatter videre folkerettens rettskildelære, menneskerettigheter, internasjonal strafferett, reglene om internasjonale organisasjoner (særlig FN) og urfolksrett. En rekke av de temaene som behandles i folkeretten, vil bli utviklet videre senere i studiet.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått første avdeling har studenten:

- god kunnskap om folkerettens særpreg og forholdet mellom norsk rett og folkeretten
- god kunnskap om folkerettens metodelære, særlig om reglene for fortolkning av traktater
- god kunnskap om forbudet mot intervensjon og bruk av makt
- god kunnskap om urfolksrett, herunder De Forente Nasjoners konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 1 og 27 og ILO- konvensjon nr. 169 om stamme- og urfolk
- god kunnskap om reglene vedrørende den rettslige utstrekningen av de ulike havområder og statenes rettigheter i disse, samt kunnskap om den rettslige reguleringen av verdensrommet
- god kunnskap om vilkårene for at det foreligger en stat
- god kunnskap om folkerettens subjekter
- kunnskap om det internasjonale og regionale vernet av menneskerettigheter
- kunnskap om statens erverv av territorium, statsterritoriets utstrekning, staters kompetanse på eget og andre staters territorium, statsborgerskap samt de rettslige regimene for Antarktisk og Svalbard
- kunnskap om statenes representanter, deres kompetanse, privilegier og immunitet
- kunnskap om rettsbrudd og ansvar samt om ordninger og regler for fredelig tvisteløsning, herunder om Den internasjonale domstolen i Haag
- kunnskap om reglene vedrørende internasjonale organisasjoner, særlig FN
- kunnskap om internasjonal strafferett, særlig Den internasjonale straffedomstolen i Haag.

Ferdigheter

Etter bestått 1. avdeling kan studenten:

- identifisere og løse teoretiske og praktiske folkerettslige problemstillinger
- anvende de sentrale folkerettslige rettskildene i tråd med den folkerettslige rettskildelære

3) Pensum:

- Morten Ruud og Geir Ulfstein: Innføring i folkerett, (4. utg. 2011):
  - O Kap. 1
  - O Kap 3-11
  - O Kap 12, pkt. 1 og 2
  - O Kap 13

- O Kap 15
- O Kap 18-19
- Mattias Åhrén: "International Human Rights Law Relevant to Natural Resource Extraction in Indigenous Territories — An Overview", *Nordic Environmental Law Journal* 2014:1 s. 21-37
- Susann F. Skogvang: «Samerett» 2. utg., 2009 s. 153-156 og s. 175
- Lindsay Moir: "Reappraising the Resort to Force", Oregon, 2010, kapittel 2, 30 sider.

Artikkelen til Lindsay Moir trykkes i kompendium som får kjøpt på Akademisk Kvarter

Generell kompetanse

Etter bestått 1. avdeling kan studenten:

- forstå og redegjøre for rettssystemets grunnleggende oppbygning
- anvende grunnleggende juridisk metode
- løse problemstillinger på rettsområdene som inngår på avdelingen individuelt og i samarbeid med andre
- se sammenhenger mellom fagene på avdelingen, særlig hvordan avtalerettslige problemstillinger oppstår i flere fag
- kommunisere rettslige resonnementer på rettsområdene som inngår på avdelingen, både skriftlig og muntlig, til fagfellesskapet og allmenheten
- identifisere og reflektere over noen yrkesetiske problemstillinger som arbeid med fagene på avdelingen kan lede til, og kjenne til måter disse kan håndteres på

[Facebook](#)[Tweet](#)[LinkedIn](#)[Pinterest](#)[ShareThis](#)[Email](#)

SYNNE SÆTHER MÆHLE OG RAGNA AARLI

FRA LOV TIL RETT

GYLDENDAL
JURIDISK

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2017
2. utgave, 1. opplag 2017

ISBN 978-82-05-50728-9
Omslagsdesign: Kristin Berg Johnsen
Layout: Laboremus
Sats: HAVE A BOOK
Brødtekst: Minion Pro 10,5/15
Papir: 90 g Amber Graphic
Trykk:

Alle henvendelser om boken kan rettes til
Gyldendal Juridisk
Postboks 6730 St. Olavs plass
0130 Oslo

www.gyldendal.no/juridisk
juridisk@gyldendal.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Alle Gyldendals bøker er produsert i miljøsertifiserte trykkerier.
Se www.gyldendal.no/miljo

Forord

Denne boken utforsker rettens rolle i samfunnet. Utgangspunktet er den norske rettsstaten. Denne staten er i dag både nasjonalt forankret og internasjonalt orientert. Fra dette ståstedet inviterer vi leseren til refleksjon om hva rettsregler er, hvordan jurister kommer frem til rettsregler, og hvordan slike regler kan bidra til å sikre både stabilitet i og utvikling av rettsfellesskapet.

Boken omhandler juridisk grunnstoff, og er blant annet utarbeidet for å tjene som kurslitteratur i ex.fac., juridisk forprøve til masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen. For mange av leserne i denne målgruppen er boken det første møtet med universitetet. I dette ligger det en pedagogisk utfordring knyttet til både innhold og form: Hvilken kunnskapsbase vil være egnet som plattform for selvstendig arbeid med juridiske problemstillinger videre i studiet? Og hvordan kan slik kunnskap formidles til lesere som ofte vil mangle erfaring om hva kunnskapsutvikling ved et universitet dreier seg om?

Vi har valgt å utfordre leseren: Gjennom introduksjonen til juridisk grunnstoff viser vi at det ikke alltid finnes klare og enkle svar på hva juridisk metode, rettsvitenskap og rettens rolle i samfunnet er. Målet er å ruste nye studenter til å bli en del av et fagfellesskap som fører løpende diskusjoner om både utviklingspotensial og usikkerhet ved de mest grunnleggende poengene i faget. Den utfordrende tilnærmingen til leseren er valgt i visshet om at kurslitteraturen inngår som ett av flere elementer i et velfungerende kursopplegg. Teksten danner utgangspunktet for forelesninger og seminarsamlinger som gir rom for diskusjon og refleksjon. Når kurset er avsluttet, er målet at deltakerne sitter igjen med en juridisk grunnkunnskap og forståelse av rettens rolle i samfunnet som gjør dem rustet til å formulere og

FORORD

besvare rettsspørsmål. Boken er en viktig brikke i arbeidet med å selvstendiggjøre leserne til å bli reflekterte rettsanvendere. Den er skrevet med et helhetsperspektiv på jusstudiet for øye. *Fra lov til rett* er et startsted. Vi åpner dørene til et juridisk arbeidsunivers som vi håper gir mersmak.

Boken er utarbeidet i en totrinnsprosess. I samråd med forlaget utarbeidet vi en foreløpig versjon til bruk i undervisningen høsten 2016. Vi vil takke studentkullet høsten 2016, som hjalp oss med å identifisere svakheter i den foreløpige versjonen. Vi nedsatte også et studentpanel for å få innsikt i brukeropplevelsen av teksten. Panelet bevisstgjorde oss på forutsetningene hos dem vi skriver for, og la grunnlaget for pedagogiske veivalg i denne utgaven av boken. En stor takk til redaksjonssjef Ida Kyhring, som på forlagets vegne alltid har vært positiv og løsningsorientert for å imøtekomme våre forslag til å forbedre boken.

Vi vil videre takke seminarleaderne som deltok i undervisningen høsten 2016. Blant disse rettes en særlig takk til Eivind Kolflaath for kommentarer og konstruktiv kritikk. Vi har også fått nyttige tilbakemeldinger fra andre fagfeller. Blant disse vil vi særlig takke avdelingsdirektør Arnulf Tverberg i Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling og universitetslektor Kristine Helene Korsnes ved Universitetet i Tromsø for grundige tilbakemeldinger. Vi vil også takke Thomas Eeg for å ha lest og kommentert et tekstutdrag fra boken.

Grunnarbeidet ble lagt med den foreløpige versjonen. Vi takker for kommentarer og innspill fra Halvard Haukeland Fredriksen, Eirik Holmøyvik og Knut Martin Tande i denne prosessen. Vit.ass. Constance Jessen Holm utarbeidet registre og laget førsteutkast til refleksjons- og repetisjonsoppgavene som står sist i kapittel 2–14. Vi takker henne hjerteligst for dette.

For øvrig har vi i skriveprosessen nytt godt av å være en del av det store og aktive fagmiljøet ved Det juridiske fakultet i Bergen, der små og store rettsspørsmål er gjenstand for løpende diskusjon. Sist, men ikke minst, vil vi rette en stor takk til professor emeritus Jan Fridthjof Bernt. Han la grunnlaget for det ex.fac.-kurset som er inngangsporten til det juridiske studiet ved Universitetet i Bergen i dag. Dette kurset førte oss sammen som arbeidskolleger og ledet frem til det inspirerende skrivefellesskapet om denne boken.

Bergen, 12. mai 2017

Synne Sæther Mæhle og Ragna Aarli

Innhold

KAPITTEL 1 OPPTAKT	17
1.1 Rett for vår tid	17
1.2 Oversikt over bokens innhold	20
1.2.1 Kjernebudskapet	20
1.2.2 Kapitteloversikt	21
1.3 Leseveiledning	23
1.3.1 Om å lese forskningsbasert rettslitteratur	23
1.3.2 Henvisninger til rettskilder	25
Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	26
 DEL 1 JURIDISK GRUNNKUNNSKAP	 27
 KAPITTEL 2 NASJONALSTATEN SOM GRUNNLAG	
FOR RETTSFELLESSKAP	29
2.1 Det nasjonale rettssystemet	29
2.2 Grunnloven som ramme for rettssystemet	31
2.3 Stortinget som lovgivende myndighet	34
2.3.1 Om lovgivningsprosessen	34
2.3.2 Betegnelser på lovforarbeider	36
2.3.3 Rammer for lovfunksjonen	37
2.4 Regjeringen og forvaltningsapparatet som utøvende myndighet	37
2.4.1 Om den utøvende myndighet	37
2.4.2 Sentralforvaltningen	39
2.4.3 Domstolsliknende forvaltningsorganer	42
2.5 Domstolene som dømmende myndighet	43
2.5.1 Høyesteretts oppgaver	43
2.5.2 Høyesteretts organisering	45
2.5.3 De alminnelige domstolene for øvrig	47

INNHOOLD

2.5.4	Særdomstoler	48
2.5.5	Riksretten	49
2.5.6	Rammer for den dømmende virksomhet	49
2.6	Rettsutvikling som et samspill	51
2.6.1	Om Stortingets og Høyesteretts sentrale roller	51
2.6.2	Stortinget som sentral drivkraft	51
2.6.3	Høyesteretts bidrag til rettsutviklingen	52
2.6.4	Stortingets respons på rettspraksis	54
2.6.5	Rettsutvikling og maktbalanse	55
2.7	Det lokale selvstyret	56
2.7.1	Om lokaldemokrati som grunnleggende rettighet	56
2.7.2	Rammer for det lokale selvstyret	57
2.8	Privatpersoners bidrag til rettsfellesskapet	59
2.8.1	Frihet og selvbestemmelsesrett	59
2.8.2	Privat rettshåndhevelse og ordenstjeneste	61
2.8.3	Alternativ tvisteløsning	62
2.9	Juristenes roller i det nasjonale rettsfellesskapet	64
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	66
KAPITTEL 3 LOV SOM UTGANGSPUNKT FOR RETTSANVENDELSE		67
3.1	Lovforankret rett	67
3.2	Om Norges lover	69
3.2.1	Lovvedtak	69
3.2.2	Identifisering av en lov	70
3.2.3	Kunngjøring og ikraftsetting	70
3.2.4	Lovsamling og Lovdata	71
3.2.5	Oppbygning av lovtekster	72
3.2.6	Lovspråket	73
3.3	Rettsregelstrukturen	74
3.3.1	Grunnstrukturen i en rettsregel	74
3.3.2	Variasjoner på tekstnivået	75
3.3.3	Vilkårsstrukturen i rettsregler	78
3.3.4	Ulike typer vilkår	80
3.4	Fra lovtekst til rettsregel	83
3.4.1	Om å tolke lovteksten ut fra alminnelig språkbruk	83
3.4.2	Utfordringer ved å tolke lovtekst basert på alminnelig språkbruk	86
3.4.3	Litt om lovgivervilje og annen rettslig kontekst	90
3.5	Formidling av at lovtekst er utgangspunktet	93
3.6	Om å fastsette en rettsregel	94
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	95

KAPITTEL 4 RETT SOM DEL AV SAMFUNNET	97
4.1 Rettens nøkkelrolle	97
4.2 Utfordringer for rettssamfunn	99
4.3 Grunnleggende hensyn i retten	101
4.3.1 Autoritet og demokratisk forankring	101
4.3.2 Forutberegnelighet	105
4.3.3 Rettferdighet	107
4.3.4 En sammensatt utfordring	109
4.4 Rettens funksjoner	109
4.4.1 Fem sentrale funksjoner	109
4.4.2 Atferdsregulering	111
4.4.3 Konfliktløsning	115
4.4.4 Fastsetting og organisering av rettslig kompetanse	117
4.4.5 Forankring av rettigheter	120
4.4.6 Verdimarkering	122
4.5 Rettens virkninger	125
4.6 Retten i et helhetsperspektiv	127
Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	130
KAPITTEL 5 RETTSSTATEN	131
5.1 Om rettsstatsideen	131
5.1.1 Rettsstaten som et bindingsverk for rett og samfunn	131
5.1.2 Bakgrunnen for rettsstatsideen	132
5.2 Grunnprinsipper i rettsstaten	134
5.2.1 Statsmakt skal være bygget på rettsregler og bundet av retten	134
5.2.2 Maktfordelingsprinsippet	136
5.2.2.1 Maktfordelingsprinsippets kjerne	136
5.2.2.2 Utvikling av maktfordelingsprinsippet	139
5.2.2.3 Maktfordelingsprinsippets rammer for den dømmende makt	141
5.2.3 Folkesuverenitetsprinsippet	143
5.2.4 Prinsippet om sikring av grunnleggende rettigheter	146
5.3 Rettsstatens verdigrunnlag	149
5.3.1 Generelt om rettsstatens verdigrunnlag	149
5.3.2 Frihet og selvbestemmelsesrett	150
5.3.3 Likhet	152
5.3.4 Menneskeverd	152
5.3.5 Rettssikkerhet	154
5.3.6 Verdigrunnlaget er dynamisk	157
5.4 Et nyansert bilde av rettsstaten	159
5.4.1 Begrunnet og hjemlet maktbruk	159

INNHold

5.4.2	Rettsstatens nasjonale forankring i et internasjonalt perspektiv . . .	160
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	161
KAPITTEL 6 INTERNASJONALE PERSPEKTIVER		163
6.1	Internasjonal orientering av nasjonalstaten	163
6.1.1	Nasjonalstatenes globale utfordringer	163
6.1.2	Det internasjonale rettslandskapet	165
6.1.3	Grunnlovens alminnelige krav til traktatinngåelser	167
6.1.4	Grunnlovens krav ved suverenitetsoverføring	170
6.1.5	Presumsjonsprinsippet	172
6.2	Internasjonalt samarbeid som grunnlag for rettsfellesskap	173
6.2.1	Folkerettens aktører og rettsfelt	173
6.2.2	Forpliktelsesgrunnlag for folkerettsregler	176
6.2.3	Folkerettens institusjoner	179
6.2.4	Transnasjonal rett	182
6.2.5	Juridisk uforpliktende internasjonalt samarbeid	183
6.3	EMK som grunnlag for rettsfellesskap	185
6.3.1	Europarådet og EMK	185
6.3.2	Den europeiske menneskerettsdomstolen	187
6.3.3	Norske saker for EMD	190
6.3.4	EMD som selvstendig rettsutviklende organ	191
6.4	EØS-avtalen som grunnlag for rettsfellesskap	193
6.4.1	EU som avtalepart i EØS-avtalen	193
6.4.2	EFTA-pilaren og EØS-avtalen som alternativ til EU	196
6.4.3	EØS-avtalens betydning for lovgiver	197
6.4.4	EØS-avtalens betydning for norske rettsanvendere	200
6.5	Gjeldende rett i spenningsfeltet mellom det nasjonale og det internasjonale	203
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	204
DEL 2 JURIDISK METODE		207
KAPITTEL 7 RETTSLIG ARGUMENTASJON		209
7.1	Juridisk metode	209
7.2	Fastlegging av «gjeldende rett»	210
7.3	Argumentasjon og standpunkt	212
7.3.1	Korrekt argumentasjon	212
7.3.2	Forsvarlige standpunkt	213
7.3.3	Faktumfastsettelse	215
7.3.4	Subsumsjon	217

7.3.5	Konklusjonen	220
7.4	Rettsanvendelsesprosessen	221
7.5	Rettskilder	223
7.6	Informasjonskilder og bevis	224
7.7	Rettskildefunksjoner	225
7.7.1	Rettsgrunnlag	225
7.7.2	Tolkningsbidrag	226
7.7.3	Støtteargument	226
7.8	Utviklingen av den juridiske metoden	227
7.8.1	Høyesterett som drivkraft	227
7.8.2	Rettsvitenskapens bidrag	228
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	229
KAPITTEL 8	RETTSKILDENE	231
8.1	Rettskilder har legitimeringsgrunnlag	231
8.2	Rettskilder tilknyttet lovgivende myndighet	233
8.2.1	Lovgivers demokratiske legitimitet	233
8.2.2	Lovpyramiden	234
8.2.3	Grunnloven	235
8.2.4	Internasjonal rett som skal «gå foran» norsk lov	237
8.2.5	Lovtekster	239
8.2.6	Forskrifter	241
8.2.7	Forarbeider	243
8.3	Rettskilder forankret i andre offentlige organers praksis	246
8.3.1	Domstols- og forvaltningshierarkier	246
8.3.2	Rettspraksis fra nasjonale domstoler	249
8.3.2.1	Høyesterettspraksis	249
8.3.2.2	Litt om prejudikater	253
8.3.2.3	Underrettspraksis	256
8.3.3	Rettspraksis fra internasjonale domstoler	257
8.3.4	Forvaltningspraksis	259
8.4	Rettskilder forankret i selvbestemmelsesrett og praksis	262
8.4.1	Frihet og selvbestemmelsesrett som utgangspunkt	262
8.4.2	Løfter og avtaler	264
8.4.3	Standardkontrakter	267
8.4.4	Sedvanerett og sedvane	269
8.4.5	Privat tvisteløsning	271
8.5	Andre rettskilder	272
8.5.1	Argumenter med selvstendig overbevisningskraft	272
8.5.2	Verdibaserte konsekvensbetraktninger («reelle hensyn»)	273
8.5.3	Rettslitteratur	279

INNHold

8.5.4	Fremmed rett	280
8.5.5	Konvensjoner Norge er ubundet av, eller ikke har innarbeidet	282
8.5.6	Juridisk uforpliktende uttalelser i det internasjonale rettsystemet	283
8.6	Oppsummering	285
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	286
KAPITTEL 9 RETTSKILDEPRINSIPPENE		287
9.1	Rettskildeprinsipper som argumentasjonsnormer	287
9.1.1	Rettskildeprinsippers funksjoner	287
9.1.2	Tre hovedgrupper av rettskildeprinsipper	289
9.1.3	Nasjonale og internasjonale rettskildeprinsipper	291
9.2	Relevans	292
9.2.1	Relevansprinsipper peker ut rettskilder	292
9.2.2	Feltvariasjoner	293
9.2.3	Relevansprinsipper under debatt og utvikling	295
9.2.4	Relevansprinsipper for folkeretten	297
9.2.5	Retningslinjer for lovvalg i private rettsforhold	299
9.3	Tolkning	300
9.3.1	Generelt om juridisk teksttolkning	300
9.3.2	Lovtolkning	301
9.3.3	Tolkning av folkerettslige tekster	305
9.3.4	Tolkning av forarbeider	308
9.3.5	Tolkning av rettspraksis	312
9.3.6	Særlig om prejudikater	314
9.3.7	Testamentstolkning	316
9.3.8	Kontraktstolkning	316
9.3.9	Feltvariasjoner	318
9.3.10	Litt oppgaveteknikk	320
9.4	Samordning	322
9.4.1	Retningslinjer for å skape én rettsregel	322
9.4.2	Harmonisering	323
9.4.3	Vekt	326
9.4.4	Vektvariasjoner for høyesterettsavgjørelser	329
9.4.5	Retningslinjer for å løse motstrid mellom lovregler	330
9.5	Rettskildeprinsippene i et legitimitetsperspektiv	332
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	332
KAPITTEL 10 VURDERINGER SOM LEDD I RETTSANVENDELSE		335
10.1	Juridisk metode og vurderinger	335
10.2	Lovformål	336

10.2.1	Formålsparagrafer	336
10.2.2	Formålsstyrte vurderinger	337
10.3	Konkrete helhetsvurderinger	341
10.3.1	Krav om tilpasning av rettsregel til faktum	341
10.3.2	Vurderingstema	342
10.3.3	Vurderingsmomenter	344
10.4	Balansering av rettigheter	345
10.4.1	Uforenlige rettigheter	345
10.4.2	Rettighetsbalansering i EMD	347
10.4.3	Rettighetsbalansering i norsk rett	348
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	352
KAPITTEL 11 TOLKNINGSRESULTATER		353
11.1	Rettsanvendelse med lovtekst som rettsgrunnlag	353
11.2	Presiserende tolkning	354
11.2.1	Presiserende tolkning er primærvalget	354
11.2.2	Tre grep for å presisere ordlyden	355
11.3	Innskrenkende tolkning	359
11.3.1	Begrensning av anvendelsesområdet for en lovbestemmelse	359
11.3.2	Særlig om rettsstridsreservasjonen i strafferetten	362
11.4	Utvidende tolkning	365
11.5	Analogisk tolkning	367
11.6	Antitetisk tolkning	368
	Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	370
KAPITTEL 12 FAKTUMFASTSETTELSEN		371
12.1	Faktumfastsettelse og rettsanvendelse	371
12.2	Variabler i faktumfastsettelsen	372
12.3	Argumentasjonsressurser for faktumfastsettelsen	373
12.3.1	Informasjonskilder og bevis	373
12.3.2	Vitner, dokumenter, gjenstander og steder	373
12.3.3	Særlig om sakkyndige	374
12.3.4	Rettsfakta og bevisfakta	377
12.4	Krav til beslutningsgrunnlaget	378
12.4.1	Forsvarlig opplysning av faktum	378
12.4.2	Straffesaker	379
12.4.3	Twistemål	380
12.4.4	Forvaltningssaker	381
12.5	Bevisføring i domstolene	381
12.5.1	Prinsippet om fri bevisføring	381
12.5.2	Kontradiksjonsprinsippet	383

INNHold

12.5.3 Ulovlig ervervet bevis	384
12.6 Bevisbedømmelse i domstolene	385
12.6.1 Prinsippet om fri bevisbedømmelse	385
12.6.2 Hva skal bevises? Et eksempel fra strafferetten	386
12.6.3 Beviskrav	389
12.7 Virkninger av variable beviskrav	391
12.8 Faktum som drivkraft i rettsutvikling	393
Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	394

DEL 3 PERSPEKTIVER .....

397

KAPITTEL 13 RETT SETT I LYS AV MORAL .....

399

13.1 Innledning	399
13.2 To rettsfilosofiske posisjoner	402
13.3 Rett og moral i rettsstaten	403
13.3.1 Lovgivers rolle	403
13.3.2 Rettsanvenderens rolle	405
13.3.3 Aktuelle og fremtidige utfordringer	407
13.3.4 Verdipluralisme og internasjonal domstolskontroll	409
13.4 Rett og moral under press	411
13.4.1 Rettsprosessene etter andre verdenskrig	411
13.4.2 Internasjonal strafferett	412
Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	415

KAPITTEL 14 RETTENS LEGITIMITET .....

417

14.1 Innledning	417
14.2 Uttrykket «rettens legitimitet»	418
14.3 Legitimitetsutfordringer	418
14.3.1 Rettsutvikling gjennom rettsanvendelsen	418
14.3.2 Internasjonale perspektiver	419
14.3.3 Et differensiert rettsfellesskap	421
14.4 Rettens allmenne legitimitet	421
14.4.1 Anerkjennelse	421
14.4.2 Toleranseterskelen	422
14.5 Rettsanvendelsens juridiskfaglige legitimitet	422
14.5.1 Rettferdiggjøring av retten gjennom juridisk metode	422
14.5.2 Alvoret i det rettslige standpunktet	423
14.6 Nærmere om toleranseterskelen	423
14.6.1 Press mot toleranseterskelen	423
14.6.2 Mulige reaksjonsformer	425

INNHold

14.6.3 Sivil ulydighet	426
14.6.4 Rettsanvenderens ansvar	427
Refleksjons- og repetisjonsoppgaver	428
FORKORTELSER	429
LITTERATUR	431
LOVER	437
FORSKRIFTER	444
FORARBEIDER	445
ANDRE OFFENTLIGE DOKUMENTER	448
RETTSAVGJØRELSE OG ANDRE BESLUTNINGER	449
INTERNASJONALE KILDER	451
INTERNETTLENKER	455
STIKKORD	456

